BEAU GESTE

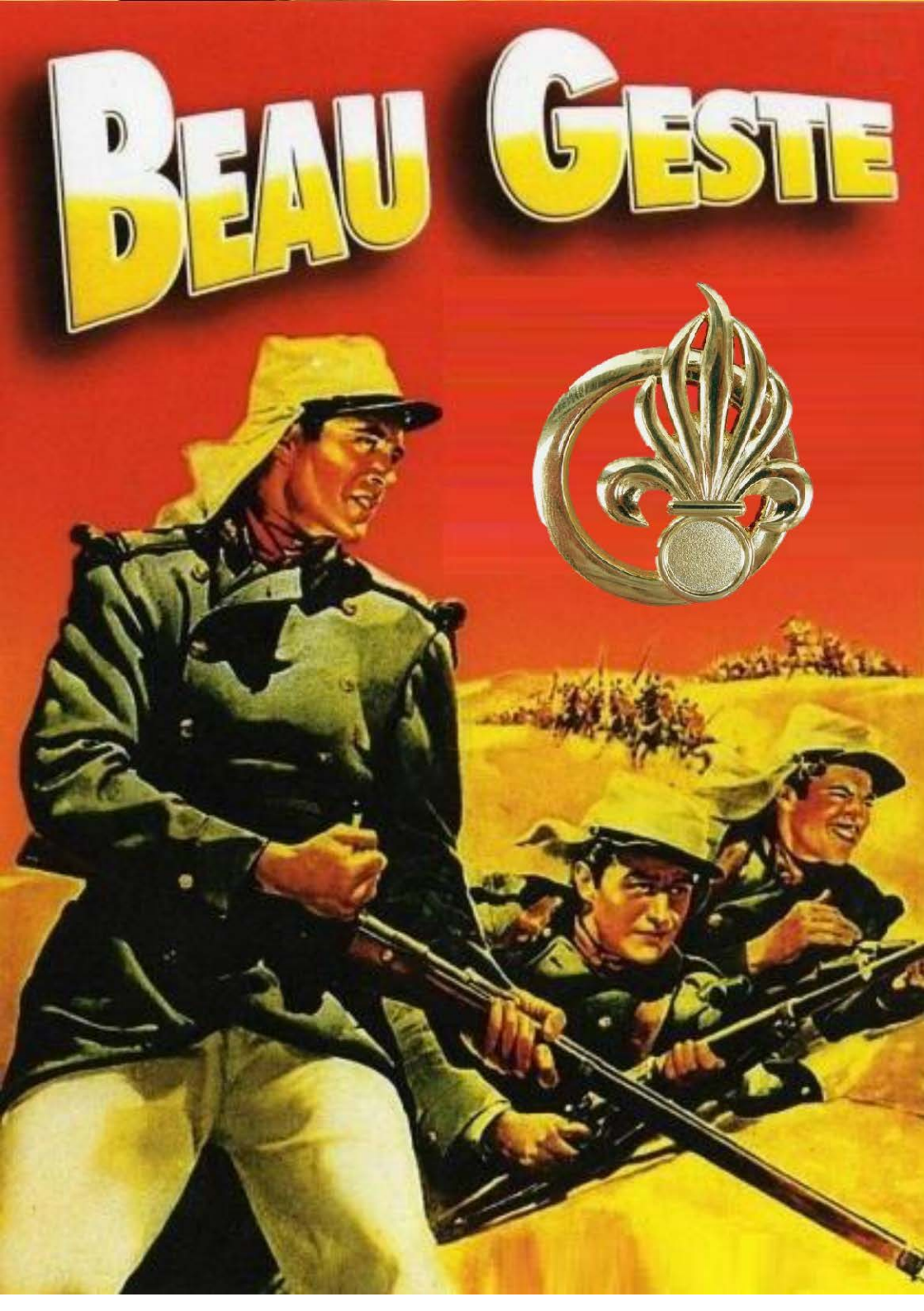

P. C. WREN

BEAU GESTE

Ediţie revizuită şi actualizată
de

Mihnea Columbeanu

PARTEA ÎNTÂI

1. Ciudatele întâmplări din Zinderneuf .

Mr. George Lawrence, cavaler al ordinelor St. Michael şi St. George, funcţionar districtual clasa I, în serviciul civil al Majestăţii Sale în Nigeria, şedea înaintea cortului său şi privea, foarte prost dispus, sterpul peisaj african. Nici regiunea nu era frumoasă, şi nici ochii bărbatului. Peisajul se compunea din nisip, piatră, iarbă uscată, mărăciniş gălbui şi pomi izolaţi, neînsemnaţi. Ochii străluceau precum cei ai unui bolnav de gălbinare, o urmare a căldurii, a prafului, a malariei, a dizenteriei, a alimentaţiei proaste, a apei stătute şi a marşurilor forţate, repezi, în dogoarea tropicală. În afară de toate acestea mai sufla năprasnicul „Harmattan”, teribilul vânt ce duce praful Saharei peste sute de mile până la mare şi al cărui nisip fin ca făina pătrunde în ochi, în plămâni, în nas, în pori, în gâtlej, în închizătorile armelor, în ceasornice şi în aparate fotografice, viciază apa, mâncarea şi orice lucru şi face ca viaţa să devină o sarcină, ba chiar un chin.

Faptul că până la Kano era un drum de treizeci de zile peste pustiuri arzătoare, peste oceane de nisipuri mişcătoare şi câmpii nesfârşite de iarbă arsă, peste mlaştini în care te afundai până la piept, peste torente fără poduri, pe care nu existau bărci, nu contribuia în mod deosebit la îmbunătăţirea dispoziţiei sale. Oricum, îl consola într-o oarecare măsură gândul că, în interiorul ţării, Kano era ultima staţie şi însemna prima etapă în călătoria spre patrie. De asemenea îi dădea puteri lui George Lawrence şi gândul că putea părăsi Africa într-o lună.

Din minunatul şi romanticul Kano, oraş asemănător

Tombuctului, trenul îl va duce apoi, după o călătorie de trei zile prin praf şi arşiţă, la grămada de gunoi denumită Lagos, în golful Benin, la coasta uitată de Dumnezeu a Africii de Vest. Acolo se va îmbarca pe bordul vasului „Appam", va saluta pe căpitanul Harrison şi se va trânti într-un şezlong, cu acel oftat de uşurare pe care îl pot scoate cei extenuaţi, când întorc spatele serviciului colonial şi se îndreaptă spre patrie. Pentru moment însă nu exista pentru George Lawrence nimic altceva decât supărări, vexaţii, dezamăgiri, griji, căldură, ţânţari de nisip, moskito, praf, oboseală, febră, dizenterie, malarie şi acea descurajare care se naşte din monotonia de nedescris, oboseala nesfârşită şi singurătatea dezolantă. Şi dintre toate, cea mai de nesuferit este singurătatea...

În sfârşit George ajunse la Kano şi la poarta Nassarava a zidului de est, care duce la colonia europeană, unde trebuia să aştepte câteva zile trenul, ce nu circula decât o dată la două săptămâni, spre Lagos. Pe peronul gării din Kano (trebuie imaginat un peron de gară la Kano, în acest vechi, misterios şi uriaş oraş comercial din Africa centrală, cu marele lui zid de unsprezece mile, cu o sută de mii de indigeni şi douăzeci de albi – Kano, la opt sute de mile depărtare de mare, în apropierea graniţei Nigeriei de Nord, acolo unde atinge teritoriul militar francez al Saharei – Kano, punctul de plecare al drumurilor de caravane spre lacul Ciad, la nord-est, şi spre Tombuctu, la nord-vest), pe acest peron de neînchipuit, George Lawrence fu scos din apatie de o întâlnire plăcută cu vechiul său prieten, maiorul de Spahii Henri de Beaujolais, actualmente ofiţer de stat major în misiune specială în Sudanul francez.

Lawrence şi de Beaujolais îşi petrecuseră împreună tinereţea la Eton şi, apoi, amândoi se întâlniseră în trenul Nigeriei de Nord, pe vapoarele societăţii de navigaţie Elder & Dempster, la Longchamp, la Auteuil şi o dată sau de două ori în casa fermecătoarei lor prietene, Lady Brandon, la Brandon Abbas, în Devonshire.

O strângere de mână puternică, un salut scurt, aceasta a fost totul, dar surâsul prevenitor al lui De Beaujolais şi figura fericită a lui Lawrence dovediră bucuria reciprocă. Şi după ce amândoi se întinseră pe locurile comode ale compartimentelor lor spaţioase şi îşi comunicară proiectele de vacanţă – călătorii cu yachtul, golf şi excursii la ţară pe de o parte; bulevarde pariziene, curse de cai şi Monte Carlo pe de altă parte, – Lawrence găsi curând că nu avea rost să povestească ceva, deoarece prietenul

său era atât de preocupat de o poveste confuză şi misterioasă încât i-ar fi fost imposibil s-o păstreze pentru dânsul şi să nu vorbească de ea.

După ce trenul părăsise Kano, francezul îşi începu povestirea şi, în timp ce treceau prin Zaria, Zungeru, peste podul Jebba pe Niger, prin Ilorin, Oshogbo şi măreţul Ibadan spre Abeokuta, De Beaujolais îşi continuă povestirea cu pauze scurte, în timpul cărora Lawrence sforăia nepăsător. Dar la Abeokuta George Lawrence avu cea mai mare surpriză a vieţii sale, – povestirea începu deodată să-l intereseze în mod neobişnuit şi de aici înainte până la Lagos fu extrem de atent. Iar când „Appam" porni pe oceanul strălucitor, francezul încă îşi mai continua povestirea, se străduia să-i dezlege enigma, o descompunea şi o expunea, îşi spărgea capul şi se întorcea înapoi la ea după fiecare digresiune. George Lawrence nu se mai sătura ascultând-o, deoarece privea în mod direct femeia pe care o iubise întotdeauna. Şi, când cei doi bărbaţi se despărţiră la Londra, Lawrence preluă firul evenimentelor şi căută atâta timp să le lămurească misterul, până ce putu și el să povestească prietenului său începutul şi sfârşitul ciudatelor întâmplări.

— Ai auzit vreodată de micul nostru fort Zinderneuf? îl întrebă Henri de Beaujolais pe prietenul său George Lawrence, când începu povestirea acelor evenimente neliniştitoare, pe care singur nu şi le putea explica. Nu? Ei bine, este departe, departe la Nord de Zinder, care se află în ţara Air, la Nord de Nigeria. Şi vei auzi acum despre el, căci acolo a avut loc acea tragedie de neînţeles.

Era într-o dimineaţă de arşiţă drăcească. Eu şedeam în locuinţa mea, în pijama, căscând şi bându-mi cafeaua şi auzeam de la cazarma soldaţilor din Legiunea Străină strigătul „Sus! Sus!", timp în care unul din soldaţi duce cafeaua de la pat la pat şi trezeşte pe cei care dorm, la o nouă zi de iad. Apoi, în timp ce-mi aprindeam neglijent una din blestematele ţigarete „Caporal", ordonanţa mea veni în goană şi bolborosi ceva despre un călăreţ arab pe moarte şi despre o cămilă şi ea pe jumătate moartă. Arabul ţipa la poartă că vine de la Zinderneuf şi că acolo era asediu, masacru, luptă, omor şi crimă. Garnizoana era bătută şi se aştepta să fie masacrată, iar gorniştii sunau ca înnebuniţi apelul regimentului, semnalul adunării şi atacul; se întâmplau lucruri groaznice şi aşa mai departe...

În timp ce îmi îmbrăcam uniforma, săream la uşă şi strigam

„La arme! La arme!” minunaţilor mei soldaţi, îmi doream să fi fost Spahiii mei. Poruncii ordonanţei mele: „Spune Arabului că îi interzic sub pedeapsă cu moartea să moară, trebuie să-l interoghez mai întâi”; în acest timp îmi încingeam revolverul. „Raportează sergentului ca o avangardă de soldaţi din legiunea străină cu cămilele lor să fie gata de plecare în nouă minute; ceilalţi vor urma pe catâri”.

Când am ieşit călări pe poarta fortului nostru, am aflat din spusele călăreţului arab muribund, care şedea pe cămila sa, tot pe jumătate moartă, că acum câteva zile se zărise o ceată mare de Tuaregi din turnul de observaţie al fortului Zinderneuf. Imediat, isteţul subofiţer, care preluase comanda de la moartea regretabilă a căpitanului Renouf, trimisese pe arab călare pe cămila sa rapidă Mehari şi îi ordonase ca nu cumva să se lase prins de Tuaregi, dacă ar înconjura fortul, ci să o şteargă şi să aducă în cel mai scurt timp posibil ajutor, deoarece situaţia arăta să fie fără speranţă pentru garnizoană. Dacă însă Tuaregii ar trage numai pentru distracţia lor câteva focuri de armă asupra fortului, luând-o apoi spre stânga, atunci trebuia să-i urmărească – presupun – şi să caute să afle care erau adevăratele lor intenţii.

Călăreţul arab părăsi aşadar fortul Zinderneuf şi observă de pe o colină de nisip cum Tuaregii se apropiau de oază, îşi lăsau cămilele sub palmieri şi se pregăteau în mod serios să asedieze locul. Abia după ce înconjuraseră fortul, ocupaseră colinele de nisip, construiseră câteva tranşee mici şi drăgălaşe, se căţăraseră pe palmieri şi deschiseseră un foc viu, abia atunci găsi el că era momentul să dispară. El îi socotea la vreo zece mii de arme, astfel încât probabil că erau cel puţin cinci sute. Oricum ar fi, călăreţul îşi părăsise postul său de observaţie şi călărise ziua şi noaptea, pentru a aduce ajutorul, parcă i-ar fi stat dracul în călcâie.

Eu conduceam avangarda cu cămile iuţi Mehari, urmat de un escadron călare pe catâri; de asemenea se mai apropia în marş de fortul Zinderneuf şi o companie de Senegalezi, care făcea cincizeci de kilometri pe zi. Şi pot să mă laud că am parcurs distanţa Tokotu-Zinderneuf într-un timp record, imposibil de întrecut. Când am sosit, o pornii călare, mult înaintea oamenilor mei, pentru a constata dacă nu se auzeau împuşcături sau semnale de goarnă.

Nu se auzea nimic, iar când am atins creasta unui val de nisip, apăru în faţa mea, la o mică depărtare, în apropierea unei

mici oaze, fortul.

Nu era nici o luptă în curs, nici un Tuareg şi nici urma vreunei bătălii sau a vreunui asediu nu erau de văzut. Nici o ruină înnegrită de fum, cu cadavre mutilate nu întrista ochiul. Tricolorul fâlfâia vesel, iar fortul avea un aspect absolut normal, cu blocul său cenuşiu de ziduri înalte şi groase de argilă, în formă de cub, cu acoperişul său plat ca al unui castel, flancat de turnuri şi cu platforma aeriană sus de tot pe turnul de observaţie. Totul era în cea mai perfectă ordine! Onoarea Franţei fusese bine apărată. Mi-am aruncat chipiul în aer şi am chiuit de bucurie.

Am început să redactez în gând raportul către comandamentul diviziei, în care scoteam în evidenţă cu modestie rapiditatea, siguranţa şi prezenţa de spirit a slabelor mele forţe armate, care păstrează într-un mod atât de extraordinar tradiţia diviziei a 19-a africane; de asemenea nu uitam să laud, după merit, pe subofiţerul care comandase fortul Zinderneuf... Acum vitejii trebuiau să ştie că nu aveau de ce să se mai teamă şi că era indiferent dacă Tuaregii se mai aflau în apropiere sau nu – pericolul trecuse. Eu, Henri de Beaujolais de la Spahii, adusesem ajutor. Am tras cu revolverul meu o jumătate duzină de focuri în aer. Atunci însă mi-am dat seama de un fapt de mică importanţă, dar demn de a fi observat. Sus în turn, postul de observaţie la care ducea a scară lungă era gol.

Ciudat! Extrem de ciudat! Cu atât mai ciudat, când se ştia că în acelaşi timp bande jefuitoare de Tuaregi trebuiau să se afle prin apropiere – una din ele fiind tocmai respinsă, dar putând să treacă în orice moment din nou la atac. Am să-l felicit eu pe subofiţer, imediat după ce îl voi fi îmbrăţişat şi lăudat, pentru admirabila poziţie a acestui punct de observaţie, pe care uitase să-l ocupe! Oricât de nouă va fi fost pentru el o comandă independentă, aceasta nu trebuia să se întâmple. Putea tot atât de bine să uite să-şi încalţe ghetele, cum a uitat să pună o sentinelă în acest post.

Frumoasă afacere, dacă te gândeai că ne aflam de fapt în stare de război! Iată, mă apropii de fort ziua în amiaza mare, trag cu revolverul – şi nimănui nu-i pasă de nimic! Puteam tot atât de bine să fiu întregul trib al Tuaregilor...

Nu, nu, ceva nu era în regulă, deşi totul părea liniştit şi drapelul fâlfâia mândru ca întotdeauna. Am luat în mână binoclul, pentru a vedea dacă era de observat vreun lucru pe care-l trecusem cu vederea cu ochiul liber. Când m-am oprit şi

am aşteptat să stea şi cămila, pentru a putea observa liniştit, m-am întrebat dacă ceea ce era în faţa mea nu era cumva o cursă. Nu puteau oare Tuaregii să fi cucerit locul, să fi decapitat pe apărători, să le fi îmbrăcat uniformele, să fi curăţat totul, închizând porţile şi lăsând drapelul la locul său? Şi oare nu aşteaptă ei acum, ca o trupă de ajutor să vină călare, încrezătoare şi nebănuind nimic, în formaţie închisă, până la gurile armelor lor? Nu, aceasta nu ar fi ceva în genul fraţilor noştri Tuaregi! Şi când am îndreptat binoclul spre fort, bănuiala mea se spulberă.

Oamenii de la deschiderile meterezului aveau figuri autentice europene, erau de culoare bronzată şi bărboşi, dar fără îndoială nu erau Tuaregi... Totuşi erau oarecum ciudaţi. La fiecare deschidere de meterez, în jurul acoperişului plat, stătea un soldat şi privea fix înspre pustiu. Şi majoritatea priveau în direcţia armelor lor puse la ochi – unii mă priveau direct pe mine. De ce oare? Doar nu era nici un duşman pe acolo! De ce nu dormeau mai bine somnul învingătorilor extenuaţi, jos în paturile lor de campanie în cazarmă, în timp ce un post dublu ar fi păzit pe platforma cea înaltă de observaţie? De ce nu era nimeni acolo sus, în timp ce la fiecare deschidere de meterez, după cum puteam vedea de la o depărtare de o mie de metri, stătea câte un om? De ce nu se mişca nimeni, de ce nu se întorcea nimeni pentru a anunţa pe sergent că se apropie un ofiţer francez, pentru ce nu se îndrepta nimeni spre uşa care ducea de la acoperiş în jos, pentru a înştiinţa pe comandantul fortului?

În orice caz mica garnizoană avusese un noroc extraordinar, sau Tuaregii trebuie să fi tras neobişnuit de prost, deoarece erau încă atâţia oameni, care ocupau zidurile. Când am lăsat binoclul în jos şi am mânat cămila mai înainte, am ajuns la convingerea că eram aşteptat, iar comandantul îşi permitea o mică glumă scuzabilă. Desigur că voia să mă facă să găsesc totul aşa cum îl găsiseră şi Tuaregii la atacul lor – fiecare om la postul său şi totul în perfectă ordine. Da, asta trebuia să fie... Asta era! În timp ce mai priveam încă, se traseră din fort, câteva focuri. Mă observaseră... În bucuria lui, trăgătorul era să mă împuşte!

Şi totuşi, nimeni sus pe turnul de observaţie! Despre asta o să-i cer eu amabil socoteală. Şi, când mă apropiam călare de poarta fortului, sub palmierii oazei, surâdeam în mine... Era, pentru mult timp, ultima oară că surâdeam.

Sub palmieri erau mici bălţoace de sânge negru, închegat; acolo trebuie să fi căzut oameni sau să fi fost culcaţi răniţii.

Atacatorii plătiseră desigur un tribut scump bunelor arme Lebel ale garnizoanei neatinse a fortului. Ieşind apoi din umbra oazei am ajuns în faţa porţii şi am privit în sus.

Aici păzea aproape o jumătate de duzină de oameni, care priveau peste parapet, rezemaţi de meterez. Soldatul cel mai apropiat de mine era un tip uriaş, cu o mustaţă mare şi stufoasă de sub care ieşea o pipă scurtă de lemn. Chipiul lui era aşezat provocator peste un ochi şi, în timp ce mă privea dintr-o parte, cu celălalt ochi închis pe jumătate, îşi ţinea arma îndreptată direct spre capul meu.

Eram liniştit. Mă convinsesem cel puţin că nu era un Tuareg, ci un vechi şi tenace om din Legiune, unul din acei bătrâni morocănoşi. Dar când gura armei sale mă fixă nemişcată, găsii că gluma era proastă şi că mergea puţin prea departe.

— Băieţi, v-aţi ţinut bine, Franţa şi cu mine suntem mândri de voi! le-am strigat şi mi-am agitat extaziat chipiul, în onoarea vitejiei şi victoriei lor.

Nu salută nici unul din ei. Nici unul din ei nu răspunse, nici nu se mişcă. Nu se mişcă nici un deget, nici un ochi. Dacă asta trebuia să fie o glumă, din cele ce şi le îngăduie uneori soldaţii din Legiune, apoi era proastă si nelalocul ei.

— Nu ştiţi voi, din Legiunea Străină, ce sunteţi datori să faceţi? am strigat. Să meargă imediat unul din voi să-l cheme pe comandant!

Nici un deget, nici un ochi nu se mişcă.

M-am adresat atunci în mod special bătrânului.

— Tu, de colo, am spus arătând spre el, du-te imediat la comandant şi anunţă-l că maiorul de Beaujolais de la Spahiii din Tokotu a sosit cu ajutor – şi scoate pipa din gură când îţi vorbesc. Dă-i drumul repede, ai auzit?

Şi atunci am început să mă simt cam prost, deşi tot nu bănuiam groaznica realitate. De ce nu se mişca omul? De ce privea mai departe ţintă spre mine, nemişcat şi străin, ca o zeitate egipteană cu ochi de piatră? De ce stăteau toţi ca nişte statui? De ce era totul atât de neobişnuit şi îngrozitor de liniştit în fort? Unde era activitatea zgomotoasă, care domnea de obicei pe aici? De ce nu observase şi anunţase nici o sentinelă sosirea mea? De ce nu se deschisese poarta? De ce nu prezentase garda de la poartă arma pentru onor? De ce nu auzea de nicăieri vreo voce sau vreun pas? De ce îmi acordau oamenii tot atât de puţină atenţie cât ar fi dat unui gândac de nisip? Unde era comandantul

lor?... Nu era totul un vis rău, în care eram condamnat pentru vecie să călăresc în jurul zidurilor nesfârşite, mut şi nevăzut de oamenii din garnizoană, a căror atenţie nu o puteam atrage prin nimic asupra mea?

Şi, când am pornit ca prin vis, călare, în jurul fortului şi am descoperit tot mai multe asemenea figuri nemişcate cu ochii privind ţintă înainte, am văzut limpede că unul din ei, al cărui chipiu îi alunecase de pe cap, avea o gaură în mijlocul frunţii şi era mort. Şi că, deşi stătea în picioare la postul său, era aplecat peste parapet şi arăta ca şi cum ar fi vrut să tragă cu arma.

Eu sunt cam miop, dar în cele din urmă mi-am dat seama de realitate – toţi erau morţi! De ce nu dormeau somnul învingătorilor extenuaţi? mă întrebasem cu câteva minute înainte. Dar ei tocmai asta făceau...

Da, toţi erau morţi. Căzuţi pe câmpul de onoare!...

Am călărit înapoi acolo unde bătrânul soldat era pentru ultima oară de gardă şi, descoperindu-mă, i-am cerut iertare cu lacrimi în ochi. Da, eu, Henri de Beaujolais de la Spahii, recunosc aceasta fără să-mi fie ruşine.

— Iartă-mă, prietene am spus, şi am stat locului cu inima strânsă... Deodată mi-am dat seama că cineva trebuia să mai fie în viaţă – doar se trăseseră focuri de armă întru întâmpinarea mea... Apoi, cadavrele singure nu putuseră să ia aceste poziţii, ce păreau atât de naturale. Acela care i-ar fi aşezat la deschiderile meterezului şi le-ar fi pus arma la ochi, trebuia să mai trăiască!

Era de la sine înţeles că nu putuseră toţi fi loviţi de gloanţele Tuaregilor şi în acelaşi timp să rămână în picioare la metereze. În nouă din zece cazuri cel lovit se împleteceşte şi cade jos, dacă glonţul îl loveşte în timp ce stă în picioare.

Şi apoi, ce se întâmplase cu răniţii? În orice luptă există mai mulţi răniţi decât morţi. Da, trebuie să existe în cazarmă supravieţuitori, care să fie mai mult sau mai puţin răniţi. Desigur că unul din ei se uitase afară. Probabil că atât comandantul, cât şi subofiţerii fuseseră omorâţi.

Dar chiar în acest caz era de aşteptat ca cel mai vechi în grad – chiar dacă toţi supravieţuitorii ar fi soldaţi de clasa a doua – să fi luat măsurile militare de precauţie obişnuite!...

În fine, voi putea să rezolv în curând problema, căci soldaţii mei se apropiau şi gornistul era printre ei. Sergentul meu părea să aibă aceeaşi bănuială ca şi mine; odată ajuns în apropierea fortului, puse oamenii să înainteze în formaţie de trăgători, cu toate că drapelul fâlfâia deasupra fortului. Când se apropiară, l-

am pus pe gornist să sune alarma şi apelul regimentului – şi am aşteptat încrezător după fiecare sunet ca porţile să se deschidă sau cel puţin cineva să vină în fugă dinăuntru, pe acoperiş. Dar totul rămase liniştit şi nemişcat! Sunet de goarnă după sunet... În zadar... totul rămânea liniştit şi nemişcat!

Poate că ultimii supravieţuitori sunt grav răniţi, m-am gândit eu, şi nu pot să se târască de pe locul unde se află. Poate că omul care aşezase cadavrele fusese împuşcat în timpul activităţii sale şi rămăsese întins acolo sus. Am ordonat în consecinţă gornistului să înceteze. Chemându-l pe sergent, i-am dat ordinul să lege cap la cap centuri şi hamuri şi să trimită un băiat îndemânatic să se caţere de pe spatele unei cămile pe parapet, trăgându-mă apoi pe mine sus.

— Este o cursă, domnule maior, spuse sergentul, unul din soldaţii cei mai curajoşi şi cu cel mai mult sânge rece pe care i-am întâlnit vreodată. Nu vă expuneţi pericolului, lăsaţi-mă pe mine să mor. Cuvinte curajoase – dar mi-am dat seama că se temea totuşi în sinea lui.

— Nici unul din noi nu se va duce, am decis eu. S-ar putea să fie totuşi o cursă, deşi nu prea îmi vine să cred. Dacă omul pe care îl vom trimite sus nu se întoarce, vom şti că este o cursă şi, dacă nu este, atunci porţile vor fi deschise în două minute.

Sergentul privi în sus şi spuse:

— Morţii stau de gardă şi ne observă. Apoi îşi făcu cruce şi îşi întoarse ochii îngrozit.

— Trimite-mi pe beţivul acela de Rastignac, am spus eu şi sergentul se îndepărtă.

— Pot să mă caţăr eu sus, domnule maior? se oferi gornistul şi salută.

— Linişte! strigai eu iritat. Căci aceşti morţi, care păreau că ne privesc batjocoritori, mă cam călcau pe nervi. Când sergentul se întoarse cu o funie şi cu mizerabilul de Rastignac – care de fapt trebuia să se afle într-un batalion disciplinar – i-am ordonat acestuia să se caţere de pe cămila lui pe acoperiş.

— Eu nu, domnule maior, refuză omul imediat. Dacă este neapărat nevoie, mă urc mai degrabă mort decât viu în iad. Nu-mi pasă să merg mort la cei morţi, dar cât timp trăiesc, nu! Puteţi să mă împuşcaţi!

— Desigur că pot, l-am aprobat, scoţând revolverul. Călăreşte imediat până la ţeava aceea care iese în afară. Suie-te acolo pe spatele cămilei şi sări spre ţeavă. Apoi prin deschiderea

meterezului pe acoperiş, sări de acolo jos şi deschide porţile.

— Eu unul nu, domnule maior, repetă Rastignac. Atunci am ridicat revolverul şi sergentul îi smulse omului arma din mână.

— Ce, ai boala tropicelor? l-am întrebat, înţelegând prin aceasta alienarea mintală ce apare atât de des în pustiu şi care cuprinde, în aceste posturi expuse, pe soldaţii europeni, dar mai ales pe băutorii de absint.

— N-aş vrea să tulbur morţii, înarmaţi şi de gardă, spune individul.

— Pentru ultima oară, du-te! am spus, ţintindu-i fruntea.

— Duceţi-vă singur, domnule maior! răspunse Rastignac. Am apăsat de trăgaci. Se auzi o pocnitură scurtă, metalică şi Rastignac surâse. Revolverul nu era încărcat; întrebuinţasem toate focurile, când mă apropiasem mai înainte de fort.

— Poţi să trăieşti mai departe pentru a fi băgat în batalionul disciplinar, unde de mult ţi-era locul.

— Mai bine acolo decât la stafiile de colo sus, domnul maior, mormăi recalcitrantul; am dat ordin sergentului să-i ia baioneta şi să-l pună sub pază.

— Arată-i acestui laş, cum se face treaba, i-am spus gornistului şi, într-o clipă, acesta sări la ţeavă, o apucă şi se căţără sus.

— Înainte ca porţile să ne fie deschise, ne vom comporta ca şi cum fortul ar fi ocupat de inamic, i-am spus sergentului; ne-am întors spre trupă şi l-am dat pe Rastignac în paza unui caporal. Am observat că trupa era foarte agitată şi neliniştită. Toţi ochii erau îndreptaţi spre fort. Aş fi dat mult să aflu ce gândeau oamenii mei. Priveam şi aşteptam. Trecură două minute – cinci minute – şase – şapte minute. Ce înseamnă oare asta? Deci era totuşi o cursă?

— Asta nu se mai întoarce! spuse Rastignac tare şi râse batjocoritor. Caporalul îl lovi peste gură şi îl auzii mârâind:

— Ce-ai zice dacă te-aş lega şi ţi-aş pune un pumn de nisip în bot? Să nu te mai prind că-l deschizi!

După trecerea a zece minute de nelinişte, l-am chemat pe sergent; nu mai puteam îndura nesiguranţa.

— Acum mă duc eu însumi, am spus. Nu pot să trimit pe altcineva, deşi ar trebui s-o fac. Preia d-ta comanda. Dacă nu m-am întors în zece minute şi nici nu se întâmplă altceva, ataci fortul. Porţile trebuie sparte; o parte din oameni se caţără pe ziduri, o alta asaltează poarta şi o jumătate din efectiv rămâne pe loc ca rezervă, sub comanda caporalului.

În timp ce călăream spre fort, mă gândeam ce ridicol aş apărea în faţa ochilor celor vii şi celor morţi, dacă planul nu mi-ar izbuti. Căci nu era de loc uşor să te caţeri acolo sus, unde tânărul gornist reuşise să ajungă fără sforţare. Este trist când corpul nu ascultă de voinţa sufletului, şi când forţa muşchilor nu este în raport cu curajul şi hotărârea unui bărbat. Oricum, am reuşit, după oarecari eforturi, să urc zidul şi să pătrund în interior printr-o deschizătură a meterezului.

Acolo am rămas trăsnit, neputându-mi crede ochilor. Oamenii stăteau, ca şi cum ar fi fost în viaţă, cu spatele spre mine şi faţa spre inamicul pe care-l goniseră; picioarele le erau afundate în băltoace uscate ale propriului lor sânge şi viteaza garnizoană, mai apăra fortul şi dincolo de moarte... Am uitat curând ce mă putea aştepta jos, am uitat de dispariţia gornistului meu, am uitat trupele ce aşteptau afară – căci altceva îmi atrase privirile.

Culcat pe spate, cu ochii privind stinşi la soare, se afla comandantul, cu o baionetă în inimă, una din baionetele noastre franceze, subţiri şi lungi! Nu, nu fusese împuşcat, căci era de altfel nevătămat, numai baioneta îi ieşea din inimă!

Întâi m-am gândit că era vorba de o sinucidere, dar am observat apoi că într-o mână ţinea un revolver încărcat, din care lipsea un glonte; iar în cealaltă mână ţinea încleştată o scrisoare mototolită. Îşi înfige cineva o baionetă în inimă şi ia apoi un revolver într-o mână şi o foaie de hârtie, într-alta? Eu unul cred că nu. Totul dovedea că nu putea fi o sinucidere, căci este sigur că nu se sinucide nimeni cu o baionetă, dacă are un revolver încărcat la îndemână. Sinucidere? Exclus!

Era deci un miracol; stăteam locului zăpăcit, uitând totul şi privind, privind mereu. Un fort francez asediat de Tuaregi... flecare om stând mort la postul său... Tuaregii siliţi să se retragă... fortul neatins şi nici un Tuareg înăuntru... porţile închise... În fort toţi împuşcaţi şi unul din el străpuns de o baionetă franceză în timp ce ţinea un revolver într-o mână şi o foaie de hârtie într-alta?

Rămăsese fortul într-adevăr neatins şi nu intrase nici un Tuareg înăuntru? Dacă da – ce i se întâmplase gornistului meu? Oare nu se aflau Tuaregi ascunşi jos, aşteptând să atace prin surprindere trupele venite în ajutor? Nu era oare posibil, ca toate încăperile fortului să: fie înţesate cu Tuaregi? Cam puţin probabil – şi de ce să-l fi străpuns pe comandant cu o baionetă franceză? Nu l-ar fi rupt mai degrabă în bucăţi, tăind capul fie-

cărui cadavru din fort şi mutilându-l? Era asta în genul cruzilor Tuaregi, să întindă o asemenea cursă şireată şi să aşeze morţi, pentru ca trupele de ajutor să le cadă fără probleme în mâini? Nicidecum! Dacă ar fi pătruns aici Tuaregii, fortul ar fi fost jefuit şi distrus şi ar fi avut un aspect îngrozitor. Nu, aceasta nu era opera unor Tuaregi.

Eram convins că sentinelele fuseseră silite de către mortul din faţa mea, să apere fortul chiar şi după moartea lor... Puteam să văd că era un om curajos, inventiv, intrepid, cu acel umor crâncen, ce nu este neobişnuit în Legiune.

Când căzuseră om după om, în acea zi lungă şi îngrozitoare, el aşezase pe fiecare, rănit sau mort, înaintea deschiderii meterezului, îi pusese arma la ochi, trăsese şi dăduse astfel Tuaregilor impresia că fiecare zid şi fiecare deschidere de meterez era în permanenţă ocupat. La urmă alergase probabil de la unul la altul, trăgând din fiecare armă în spatele apărătorilor morţi. Din când în când trebuie să fi sunat alarma – pe care gornistul fortului nu o va mai suna niciodată – în speranţa că semnalele lui de goarnă vor grăbi sosirea trupelor de ajutor şi vor face pe Tuaregi să creadă că răzbunătorii sunt în apropiere.

Nu era nici o minune că Tuaregii nu luaseră cu asalt fortul, de la ale cărui ziduri se trăgea fără întrerupere foc după foc şi la ale cărui deschideri de meterez se aflau oameni neînfricaţi, pe care nu-i puteau omorî sau ale căror locuri erau imediat ocupate de alţii, de îndată ce cădea unul...

Toate acestea îmi trecuseră prin minte în decursul câtorva clipe, iar atunci când mi-am dat seama ce făcuse omul dinaintea mea şi cum murise în ceasul victoriei ucis de o mână criminală, mă cuprinse o durere adâncă pentru el şi o furie puternică la gândul ucigaşului său. Am îngenuncheat mişcat lângă el şi i-am prins de piept Crucea pentru Merit, deşi ochii mi-erau împânziţi de emoţie. M-am gândit, cum ar vui Franţa de eroismul lui genial şi de ultima lui luptă glorioasă şi cum fiecare Francez ar fi însetat de sângele Ucigaşului... un biet subofiţer al Legiunii Străine, dar un erou pe care Franţa trebuia să-l onoreze!... Şi eu îl voi răzbuna!

M-am ridicat, mi-am încărcat revolverul şi am păşit spre uşă. Înainte de a coborî, am aruncat o privire asupra fiecărui soldat mort. Nu – nici unuia nu-i lipsea baioneta. Nu mă gândisem în mod serios că unul din ei şi-ar fi străpuns superiorul şi s-ar fi întors la postul său, unde ar fi fost apoi împuşcat, rămânând totuşi în picioare. S-ar fi prăbuşit fără îndoială.

Am coborât treptele cu revolverul întins, aşteptându-mă să găsesc cine ştie ce, acolo jos, în liniştea stranie care îl înghiţise pe gornistul meu. Dar nu am găsit nimic şi pe nimeni. Nici măcar pe omul care trăsese cele două focuri în întâmpinarea mea! Şi eram din ce în ce mai sigur că nici un Tuareg nu putuse intra în fort. Toate încăperile erau curate şi în cea mai perfectă ordine, ca şi cum ar fi fost pregătite în vederea unei inspecţii. Nimic nu lipsea. Proviziile erau neatinse – orezul, biscuiţii, pâinea, cafeaua, vinul, totul era la locul său. Nimic nu lipsea; doar o armă!

Unde era arma căreia îi aparţinea baioneta din inima celui ucis? Îl străpunsese oare un cadavru pe subofiţer şi se întorsese apoi la locul său, aruncând arma în cer? Cam greu! Se strecurase oare un Tuareg – un experimentat aruncător de cuţite – care pusese mâna cândva pe o baionetă franceză şi venise destul de aproape ca să o poată azvârli drept în inima comandantului garnizoanei? Am abandonat imediat această idee. De ce să-şi părăsească un Tuareg, înarmat cu o excelentă armă cu încărcare prin chiulasă, ascunzişul său în nisip sau în spatele unui palmier, pentru a arunca o baionetă? Ar fi fost de neînţeles! Aşa încât am fost silit să ajung la concluzia că subofiţerul fusese omorât cu baioneta de către unul din proprii săi oameni, singurul supravieţuitor. Ucigaşul desprinsese apoi arma de baionetă şi fugise din fort. Dar de ce să fi făcut asta? De ce?

De ce dracu’ nu-l împuşcase ucigaşul, aşteptând apoi liniştit sosirea trupei de ajutor? S-ar fi presupus bineînţeles că viteazul comandant fusese împuşcat de către Tuaregi, ca şi toţi ceilalţi. În loc să fugă spre o moarte sigură, să moară de foame în pustiu sau să se lase prins şi chinuit de Tuaregi, ar fi putut obţine toate onorurile şi o avansare.

Apoi mi-am amintit că din revolverul celui ucis lipsea un glonte, şi m-am întrebat: un om care apără un fort împotriva unor forţe superioare ar pierde timpul pentru a trage focuri de revolver într-un inamic puternic, aflat la două-trei sute de metri? De ce ar fi făcut aceasta, când avea la dispoziţie duzini de puşti şi muniţie suficientă?

Focul de revolver fusese tras împotriva cuiva din fort împotriva ucigaşului, care era unul din oamenii lui şi care fugise probabil din fort. Dar iarăşi mă întrebam: de ce? De ce? De ce nu-l împuşcase pe subofiţer? N-ar fi trebuit să-şi nege fapta niciodată, pentru că nimănui nu i-ar fi trecut măcar prin minte să-l acuze.

Să presupunem, însă, că vreun netrebnic omorâse pe comandant înainte de începerea atacului, organizase apărarea şi fusese apoi împuşcat cu ceilalţi la postul său. O rebeliune nu era exclusă – preluarea comenzii de asemenea: împuşcarea şi aşezarea înaintea deschiderii meterezului – şi aceasta era plauzibil. Dar cine îl aşezase pe ultimul soldat? Nu putuse să o facă el însuşi căci fiecare cadavru fusese aşezat la o deschidere de meterez, înainte ca rigiditatea cadaverică să fi intervenit. Numai unul din soldaţi era culcat pe jos şi avea, cu ochii săi închişi şi mâinile împreunate pe piept, un aspect ciudat. Dar nici acest cadavru nu oferea vreun punct de reper. Oricine ar fi pus în practică acest dispozitiv fantastic al morţilor îl putuse trece cu vederea pe acesta sau voia tocmai să-l aşeze la o deschidere de meterez, când fusese împiedicat.

Este posibil ca îndrăzneţul subofiţer să fi vrut să-l ducă tocmai pe acest mort la parapet, când fusese atacat. Sau subofiţerul putuse, după cum am mai spus, să fie mort de la început, iar ultimul supravieţuitor a fost împiedicat printr-un glonte să-l aşeze pe mort la parapet. Dar cine era ultimul supravieţuitor şi unde se afla acum... Era el omul care răspunsese focurilor mele cu două focuri, şi dacă era el: ce i se întâmplase? De ce trăsese, dacă voia să se ascundă sau intenţiona să fugă? Capul meu era gata să plesnească, mă simţeam aproape de nebunie. Dar apoi m-am recules şi m-am străduit să revăd încă odată în linişte întreaga situaţie, când mi-am amintit brusc că nu găsisem cea mai mică urmă a gornistului trimis de mine înainte.

— Gornist! Gornist! am strigat şi am fugit prin toate încăperile. Strigam şi strigam, dar nimeni nu răspundea. Atunci mă cuprinse groaza; am lăsat la o parte orice gând, am fugit prin curte la poarta principală, i-am desfăcut zăvorul şi am deschis-o – tocmai când sergentul meu dădea semnalul atacului şi escadronul pe catâri o lua înainte!

— Diavoli şi stafii, murmură sergentul, când înţelese: comandantul fortului fusese probabil omorât de un cadavru, iar gornistul nostru dispăruse fără urmă, şi împreună cu el şi trompeta şi arma.

— Sergent, am spus, înconjoară fortul cu posturi de observaţie. Oamenii să-şi adape animalele în oază. Apoi se va pregăti mâncarea. Dacă un post de observaţie dă alarma, toţi intră imediat în fort – altfel n-are voie nimeni să puie piciorul înăuntru. Înaintea porţii pune o santinelă... Noi doi vom cerceta

chestiunea mal îndeaproape. Între timp, Ahmet poate să ne pregătească puţină cafea.

I-am dat sergentului o bucată de ciocolată şi o înghiţitură de coniac din sticla mea, de care aveam amândoi nevoie.

În timp ce sergentul era plecat pentru a transmite ordinele mele, am rămas pe acoperiş. Eu n-am nimic contra Tuaregilor, dar am o aversiune împotriva „diavolilor şi stafiilor" care-mi omoară oamenii sau îi fac să dispară. De altfel nu mă simţeam nici prea bine. Aveam febră, călărisem toată noaptea şi eram gata să capăt boala tropicelor. Prezenţa acestor santinele moarte, cărora le vorbisem, găsirea subofiţerului ucis în mod inexplicabil şi dispariţia nu mai puţin inexplicabilă a gornistului mă afectează considerabil.

Am privit faţa ucigaşului, care nu avea un aspect prea plăcut. Furie, durere şi mânie se oglindeau în trăsăturile lui. Era mort de puţin timp, soarele ardea din ce în ce mai tare şi roiau muşte, multe muşte...

Privind mai atent pe soldatul care-mi era mai aproape, mi-am dat seama că cineva îl aşezase acolo cu îngrijire şi dragoste. Ochii lui fuseseră închişi de un om, iar mâinile împreunate pe piept. De ce acest tratament atât de diferit de cel al celorlalţi?

Şi apoi privirea mea căzu asupra omului căruia îi alunecase chipiul de pe cap. Era un băiat foarte drăguţ. Datorită lui îmi dădusem seama că întreaga garnizoană era moartă. Toate feţele în afară de a sa se aflau în umbra deasă a cozoroacelor chipielor lor... Când am privit la cele două chipie ale soldaţilor, aflate pe jos, am observat ceva ciudat; unul era întors şi rupt în interior. Căptuşeala, care trebuia să fi fost tăiată de curând, ieşea în afară, iar pielea dinăuntru era întoarsă. Totul arăta ca şi cum ceva ar fi fost rupt cu forţa din chipiu – ceva ce fusese poate ascuns în căptuşeală?...

Nu, asta nu putea fi opera unui glonte. Omul de la parapet fusese atins tocmai peste nas, iar cel de pe jos, în piept. Un om împuşcat în cap nu-şi rupe căptuşeala de la chipiu; căruia din cei doi soldaţi i-o fi aparţinut chipiul?

Dacă în acest loc grozav totul s-ar fi petrecut normal, dacă morţii ar fi fost lăsaţi aşa cum căzuseră, chipiul rupt nu m-ar fi preocupat mai mult. Dar aşa, căpătă pentru mine o importanţă deosebită. Era o enigmă în plus în acest labirint de enigme. De la chipiul cu căptuşeala tăiată, ochii mei alunecară la hârtia pe care o ţinea strânsă în mâna stângă comandantul mort. Nu ştiu de ce

am făcut în gândul meu o legătură între aceste două obiecte. Eram gata să scot hârtia din pumnul rigid, dar m-am oprit, căci voiam să procedez corect. Nu trebuia să ating nimic înaintea întoarcerii sergentului, pentru a avea un martor.

Dar, fără să ating hârtia, puteam vedea – şi am văzut cu surprindere – că pe ea era scris ceva în limba engleză. O hârtie scrisă în englezeşte în mâna unui comandant francez mort într-un fort în inima Saharei! Nu, ucisul nu era un englez. Un francez tipic din sud – un provensal robust – dintre acei pe care îi întâlneşti cu miile, la Marsilia, Avignon şi Tarascon. Poate chiar bunul Tartarin. Putea fi belgian, spaniol sau italian, dar desigur nu englez. Soldatul rezemat de parapet nu era englez, ci semăna mai degrabă a italian sau sicilian măsliniu.

Dar soldatul de pe jos putea fi foarte bine un englez din cei pe care îi întâlneşti în cercurile ofiţereşti şi studenţeşti...

Mi-am spus: hârtia era în limba engleză, înaintea mea se afla un soldat din Legiunea Străină care arăta ca un englez şi al cărui chipiu era în apropierea omului care ţinea hârtia mototolită în mână; apoi căptuşeala fusese ruptă cu forţa din chipiu – hm! — aici părea să fie ceva ce putea contribui la lămurirea situaţiei. Mi-am reprezentat scena, cum probabil se petrecuse...

Îl omorâse englezul pe subofiţer, în timp ce acesta scotea vreun document din căptuşeala chipiului său? Probabil că nu, căci baioneta sărmanului băiat îi atârna într-o parte; apoi, dacă el ar fi fost ucigaşul, cum s-ar fi putut aşeza singur în această poziţie? Dar lucrul cel mai inexplicabil era că exista cu o baionetă mai mult decât soldaţi şi arme.

Am renunţat la ideea că englezul ar putea fi ucigaşul, dar nu aveam nici un punct de reper pentru a acorda cuiva acest rol. Sergentul veni, salută şi raportă că totul este în ordine. Apoi privi pe cei morţi şi şopti:

— Cei căzuţi, care nu trebuiau să cadă... Dar unde dracu' e Jean, gornistul nostru?

— Spune-mi asta, sergent şi îţi umplu chipiul cu bani de aur şi îţi dau marea cruce a Legiunii de Onoare l

Sergentul înjură, îşi făcu cruce şi spuse:

— Să plecăm cât mai repede de aici.

— Eşti un sergent sau o fecioară fricoasă? l-am întrebat eu şi i-am atribuit, cum se întâmplă adeseori în asemenea împrejurări, sentimente de care nu eram nici eu complet străin. Şi, pe măsură ce-l dojeneam, deveneam şi eu mai furios şi nechibzuit – da, deşertul ăsta afurisit! Eram de multe ori gata să ucid pe cineva

care lăsa să cadă o farfurie – atât de nervoşi şi nebuni pot deveni şi cei mai blânzi dintre noi în căldura aceasta drăcească şi în viaţa aceasta nenaturală...

Dar m-am stăpânit îndată, ruşinat, răci bravul sergent înţelegea totul bine.

— Aţi cercetat totul în amănunt, domnule maior? mă întrebă el cu o politeţe plină de reproşuri.

— Dar, dragul meu, este oare necesar să căutăm într-un loc atât de mic un soldat sănătos şi deştept, pe care l-am trimis să deschidă poarta? Ce Dumnezeu, doar are o limbă în gură şi are picioare! Nu s-ar prezenta, dacă ar fi aici?

— Poate că a fost omorât, spuse sergentul.

— De cine? De gândaci sau de şopârle? răspunsei eu ironic.

Sergentul ridică din umeri şi arătă cu un gest dramatic spre subofiţer.

— Asta nu a fost omorât de gândaci sau de şopârle!

— Sigur că nu. În fine, să încercăm să găsim o explicaţie şi să vedem întâi ce scrie pe hârtia asta.

Descleştând degetele înţepenite, am luat hârtia, lângă care se afla un plic murdar şi mototolit. Adresa suna cam astfel: „Către şeful poliţiei Scotland Yard şi toţi cei pe care i-ar putea privi". Iar pe hârtie scria: „Mărturisire. Important. Urgent. Rog a se da publicităţii.

Pentru ca nu cumva vreun nevinovat să fie bănuit, mărturisesc prin aceasta de bună voie, că cel care a furat marele safir Blue Water am fost eu, eu singur".

Aici, tovarăşul de călătorie al lui de Beaujolais, George Lawrence, care până acum ascultase cu destulă indiferenţă, sări în sus şi strigă:

— Ce! Ce povesteşti aici, de Beaujolais?

— Aha, dragă George, surâse francezul ironic, acum nu mai caşti! Şi cum rămâne cu celebrul calm britanic?

George Lawrence îşi fixa prietenul neîncrezător şi cu gura deschisă.

— Dar asta e celebra piatră preţioasă a Lady-ei Brandon! Ce dracu', bâlbâi Lawrence, care sărise în picioare, şi se lăsă să cadă greoi pe fotoliul lui. Ce fel de roman îmi povesteşti?

— Îţi spuneam numai ce stătea scris pe hârtie – am să ţi-o arăt de îndată ce ajungem pe bordul vasului. Am păstrat-o printre hârtiile mele, răspunse maiorul de Beaujolais.

— Doamne Dumnezeule, Lady Brandon!... Vrei să spui că

Blue Water a fost furat şi că hoţul a fugit în Legiunea Străină sau a ajuns acolo cine ştie cum? întrebă Lawrence.

— Îţi povestesc doar mica întâmplare, care te-a plictisit atât de mult până acum, răspunse maiorul. George Lawrence sări din nou în picioare. Niciodată prietenul său nu-l văzuse atât de emoţionat pe acest bărbat rezervat, tăcut şi insensibil.

— Nu te înţeleg, nu înţeleg. Safirul Lady-ei Brandon, „Blue Water" al Lady-ei noastre – pe care aveam permisiunea să-l admirăm uneori? Furat!... Şi d-ta l-ai găsit?...

— Eu n-am găsit nimic, prietene, afară de o bucată de hârtie mototolită şi stropită cu sânge, în mâna unui mort.

— Şi numele Lady-ei Brandon stătea scris pe ea? Asta este absurd!... În mijlocul Saharei – şi d-ta ai găsit-o – şi numele ei stătea scris pe ea!... Îţi vine să înnebuneşti! strigă Lawrence.

— Da, dragă George, acum ai să înţelegi poate ce am simţit, când am citit această hârtie stropită cu sânge. Dar poate că nu am fost atât de surprins cât eşti d-ta acum. Căci cred că atunci nu exista nimic care să mă mai fi putut surprinde.

Lawrence se aşează din nou:

— Iartă-mă te rog, dacă nu ţi-am părut îndeajuns de atent până acum. Povesteşte-mi totul. Vom discuta apoi fiecare amănunt... Lady Brandon!... „Blue Water" furat! De necrezut!

— Nu e nevoie să te scuzi, dragă amice, surâse maiorul. Dacă povestirea mea te-a lăsat până acum puţin indiferent şi te-a plictisit uneori, era pentru mine numai un îndemn mai mult să reţin cât mai mult timp posibil ceea ce era cel mai interesant pentru d-ta. Voiam să mă desfăt de expresia d-tale, când vei auzi numele prietenei d-tale – mai exact a noastră – în legătură cu aceste întâmplări neobişnuite.

— Eşti un tip şiret şi grozav de răbdător, spuse Lawrence mirat. Mă înclin, Domnule. Ştii să povesteşti totul în ordinea logică în care s-a petrecut, şi să nu trădezi nimic înainte de vreme. Trebuie să mărturisesc că e ceva în genul d-tale, să pomeneşti de „Blue Water" abia când desfăşurarea evenimentelor o cerea.

— Da, da! râse de Beaujolais, iată că se miră flegmaticul englez cum se poate stăpâni un francez nerăbdător şi vioi! Şi ce e mai frumos abia acum vine; vei avea în curând din nou prilejul să fii surprins.

— Spune-mi-o te rog imediat, prietene!... Este vorba tot de Lady Brandon? se repezi Lawrence, pe care chestiunea îl interesa acum la culme.

— Indirect, dragă George. Căci hârtia era iscălită – ghici de cine? întrebă francezul, aplecându-se înainte, punând mâna pe genunchiul prietenului său şi privind, cu pleoapele întredeschise, în ochii miraţi ai tovarăşului său de călătorie. Neprimind nici un răspuns, spuse încet: de Michael Geste!

Lawrence îşi privi neîncrezător prietenul.

— De Michael Geste! Nepotul Lady-ei Brandon! Doar nu vrei să susţii că Michael Geste i-a furat safirul şi a fugit în Legiunea Străină? – „Beau" Geste! Imposibil, spuse el şi— se lăsă pe spate.

— Dragă prietene, nu pretind altceva decât că hârtia era iscălită „Michael Geste".

— Omul întins pe jos, fără chipiu, era el? Doar nu vrei să-ţi baţi joc de mine?

— Nu ştiu cine era omul, George. Şi nici prin gând nu-mi trece să-mi bat joc de d-ta. Am văzut odată, cu ani urmă, la Brandon Abbas, doi sau trei băieţi şi două fetiţe foarte drăguţe. Acest bărbat ar fi putut fi unul din băieţi, vârsta ar corespunde. Pe de altă parte însă, acest bărbat nu poate să aibă nici cea mai mică legătură cu hârtia – şi nici vreunul din ceilalţi soldaţi de pe acoperiş, cu excepţia subofiţerului, iar acesta sigur nu era Michael Geste. Era un bărbat de patruzeci şi cinci de ani şi, cum am mai spus, nu era englez.

— Michael ar trebui să aibă vreo douăzeci de ani, spuse Lawrence. Era cel mai mare dintre nepoţi. Dar, dragul meu de Beaujolais, fraţii Geste nu sunt hoţi! Sunt nepoţii Lady-ei Brandon... Trebuie să-mi pun o compresă cu gheaţă pe cap.

— Aş fi putut suporta în ultimele săptămâni cantităţi mari de gheaţă pe cap, George. Căci, gândeşte-te, pentru mine mai erau şi un subofiţer ucis şi un gornist dispărut fără urmă.

— Ia mai lasă-mă în pace cu gornistul şi subofiţerul d-tale, fu nepoliticosul răspuns.. Michael Geste!... Lady Brandon... Iartă-mă, prietene, şi continuă povestirea..., se scuză George Lawrence; se rezemă în fotoliu şi fixă pierdut tavanul vagonului: Lady Brandon!...

Şi, în timp re tronul trecea prin peisajul pustiu de coastă spre Lagos, maiorul de Beaujolais îşi continuă povestea.

— Sergentul meu se întoarce către mine: Îmi permiteţi să întreb ce stă scris pe hârtie?

— Mărturisirea unui hoţ, că a furat o piatră preţioasă celebră, am răspuns.

— Care dintre ei era hoţul? întrebă sergentul.

— Mai pune-mi vreo câteva întrebări, prostule! Am spus. Întreabă-mă unde este gornistul, cui îi aparţine această baionetă, cine a aşezat morţii la deschiderile meterezului, cine a tras cele două focuri şi dacă sunt nebun sau visez doar toate astea. Dar acum ai să vii cu mine să cercetăm încă o dată cu grijă jos, apoi să mâncăm şi să discutăm totul în linişte, înainte de a-i înmormânta pe aceşti bravi camarazi. O secţiune din oamenii noştri va rămâne aici, ca garnizoană, iar ceilalţi se vor întoarce la Tokotu. D-ta ai să preiei pentru moment comanda aici, până la noi ordine şi până la venirea schimbului

Sergentul nu păru prea încântat.

— Să rămân aici – câteva săptămâni! spuse el consternat.

Ne plimbarăm primprejur şi, tot ca şi mai înainte, nu găsirăm nimic suspect. De gornist, nici urmă. Nu mai eram în stare să mă mir, luam lucrurile aşa cum erau. Aşadar, acesta era un loc unde comandanţii sunt omorâţi de oameni inexistenţi, unde soldaţii dispar ca fumul de ţigară şi unde scrisori englezeşti, care se referă la prieteni personali, se găsesc în mâna unui francez mort. Foarte bine. Aşa trebuie să fie.

Părăsirăm fortul şi plecarăm spre oază, unde priceputul meu Ahmet îmi pregătise prânzul. Nu are nici un rost să redau toate presupunerile şi teoriile mele, ce se dovediră curând eronate. Este destul să spun că gândurile mele alergau în permanenţă, ca zăpăcite, în cerc, fără ca să găsesc o explicaţie plauzibilă a tuturor enigmelor. Şi, în afară de toate acestea, am mai avut plăcerea să mă văd pus seara în faţa unei rebeliuni.

La ora patru am dat ordin sergentului să adune oamenii, spre a alege din ei garnizoana pentru Zinderneuf.

Sergentul Dufour rămase şovăind în faţa mea, în loc să se ducă să execute ordinul.

— Ce este? îl întrebai aspru.

— O să aibă loc un scandal, bâlbâi el.

— Scandalul va avea loc imediat, strigai, şi eu am să-l fac, dacă vă ţineţi de prostii. Despre ce e vorba în fond?

— Sergentul Lebaudy spune că ar fi zis caporalul Brille că oamenii ar fi spus...

— La dracu', am strigat... D-ta spui, că el zice, că oamenii spun, că bunica spune, am înşirat, batjocoritor. Pleacă de-aici, vorbă-lungă ce eşti! În zece secunde am să apar în faţa porţii, şi dacă n-ai să fii acolo cu întreaga bandă adunată, atunci...

Bietul sergent fugi la datorie.

Eram cu atât mai supărat, cu cât eram pregătit în mod

inconştient pentru aşa ceva. Nu te puteai aştepta la altceva de la aceşti inculţi şi superstiţioşi, care erau într-adevăr cei mai viteji, când era vorba de adversari vii, nimeni nu-i putea egala, fiecare era un erou în luptă. Dar îi îngrozea această casă a morţii cu santinelele ei, acest fort, pe care camaradul lor se căţărase curajos, fără a se mai întoarce.

Totul începuse de la Rastignac. Oamenii văzuseră cum s-ar fi lăsat mai degrabă împuşcat, decât să pătrundă în fort. Rastignac, acest diavol fără teamă, fără consideraţie, care numai mulţumită vitejiei nu fusese băgat într-un batalion disciplinar pentru poznele sale. Şi acest băiat temerar se temea să intre în fort. Nimic nu este mai contagios ca o asemenea teamă...

În fine, o dificultate în plus de care trebuia să ţin seamă. Dacă oamenii nu vor voi să pătrundă în fortul Zinderneuf, ei bine – nu vor pătrunde. Dar eu am să le arăt ce înseamnă să se împotrivească voinţei mele.

Bah! Am să le vin eu de hac, mă gândeam în timp ce călăream pe un catâr spre fort. Acolo le-am ordonat lui Dufour şi Lebaudy să formeze o grupă din oamenii cei mai răi pe care îi aveam. Aceştia urmau să intre în fortul Zinderneuf sau în mormântul care fusese săpat pentru garnizoana căzută.

Când am ajuns călare înaintea trupei adunate, toţi stăteau drepţi ca nişte coloane de mormânt – în dreapta mea, grupa aleasă. Le-am ţinut un necrolog mişcător al vitezei garnizoane, căreia urma să-i facem o înmormântare militară cu toate ultimele onoruri pe care Franţa le putea aduce celor ce apăraseră cu demnitate tricolorul. Lacrimile îmi stăteau în ochi, atunci când am încheiat:

„Soldaţi ai Străinei Legiuni,
Fiţi oricând pregătiţi de-apărare,
Nu sunteţi ai nici unei naţiuni,
Iar Franţa este a voastră onoare”.

Apoi, noua garnizoană primi ordinul să intre în fort. Prima misiune consta în scoaterea morţilor, pentru a fi înmormântaţi – însă făcură cu totul altceva.

Oamenii înaintară toţi dintr-odată, puseră armele jos, se ridicară cu o singură mişcare şi stătură drepţi! Apoi omul din flancul drept, un veteran cu barbă cenuşie care fusese în Madagascar, Tonkin şi Dahomey, făcu un pas înainte, salută şi

spuse cu faţa nemişcată:

— Mai degrabă murim cu Rastignac.

Era curată rebeliune. La aceasta totuşi nu mă aşteptam.

— Rastignac nu va muri. Va putea îmbătrâni în batalionul disciplinar. Dar pe voi, care nu sunteţi altceva decât nişte oi laşe şi împinse în greşeală de către el, vă aşteaptă o soartă mai bună. Veţi intra imediat în fortul Zinderneuf, îndeplinindu-vă datoria sau veţi muri pe loc... Sergent, adună aceste arme, pune pe ceilalţi oameni să ia poziţie înaintea acestor laşi şi, la comanda „Foc”, o salvă să-i trimită pe lumea cealaltă.

Ştiam însă că se va întâmpla altfel. Mai radia încă o influenţă neliniştitoare de la fortul acela blestemat. Proştii ăştia îşi închipuiau că ar muri dacă l-ar ocupa, iar eu ştiam precis că trebuia să moară dacă nu o făceau. Era suficient să-i tratez greşit, pentru ca să mă împuşte pe mine şi pe subofiţeri şi să se expună unei morţi sigure prin lipsă de apă şi mâncare, în pustiu. Ar fi fost urmăriţi, vânaţi şi distruşi de Tuaregi.

Vor fi fost ei rebeli şi proşti, dar totuşi, dacă procedam greşit, răspunderea şi moartea lor ar fi căzut asupra mea. Era o grea dilemă. Dacă porunceam trupei să tragă în grupa rebelă, ar fi refuzat s-o facă, devenind ea însăşi rebelă. Un delict mai mult sau mai puţin n-ar mai fi contat atunci, şi şi-ar fi căutat salvarea în fugă, după ce m-ar fi împuşcat pe mine. Pe de altă parte, dacă treceam peste refuzul secţiei, ce se întâmpla cu disciplina? Datoria către Patrie trecea înaintea milei ce o aveam pentru aceşti indivizi şi nu puteam permite ca o indulgenţă sentimentală să-şi facă loc între mine şi neclintita mea datorie de ofiţer. Totuşi nu voiam să las nimic neîncercat pentru a-i feri de groaznica lor soartă. Fără a devia de la calea datoriei, eram gata să-i cruţ pe cât posibil. În timp ce mă gândeam la o posibilitate de împăcare a trupei, se apropie sergentul şi salută. L-am privit rece. Stând cu spatele la trupă, îmi şopti:

— Oamenii nu vor trage în camarazii lor, domnule maior. Pentru numele lui Dumnezeu, nu daţi un asemenea ordin. Boala tropicelor şi extenuarea i-au făcut să devină complet iresponsabili. Acest Rastignac este eroul şi conducătorul lor. O să vă împuşte şi o să dezerteze. O noapte de odihnă va face minuni. Şi apoi, sublocotenentul St. André va fi aici la miezul nopţii cu Senegalezii. Avem lună plină.

— Şi noi să stăm aici degeaba şi să-i aşteptăm pe Senegalezi, Dufour? am şoptit drept răspuns. Nu cumva vrei să-i rogi pe oameni să ne menajeze până ce vin Senegalezii?

Privind la oameni, spusei apoi cu voce tare:

— Eşti prea bun, sergent. Aşa ceva nu se întâmplă la Spahii. Dar din păcate nu avem de-a face cu Spahiii. Având însă în vedere excelenta performanţă de marş pe care au realizat-o oamenii, am să-ţi îndeplinesc dorinţa şi am să le acord acestor nebuni atinşi de boala tropicelor o odihnă până la răsăritul lunii. Nu-mi face plăcere să amân pedeapsa şi sper că nu se va găsi nimeni care să insiste să fie pedepsit. Suntem cu toţii obosiţi şi, deoarece ai intervenit pentru oameni, să treacă în repaos pentru patru ore. Când răsare însă luna, la treabă sau la moarte! Până atunci, să se odihnească. Apoi trebuiesc îngropaţi morţii şi ocupat fortul. Sper că nu va fi nevoie să mai îngropăm la noapte şi alţi morţi.

Am călărit înapoi la oază; oamenii trecură în repaos, iar sergentul veni după câteva minute.

— Nu vor asculta, domnule maior, spuse sergentul. La lumina lunii se vor teme încă mai mult de fort. Dimineaţa putem să ne lăsăm însoţiţi de voluntari şi atunci vor fi şi Senegalezii aici...

— Se poate să ai dreptate, sergent, dar disciplina cere ca să stărui în ordinul meu. Totuşi, aş dori să vorbesc cu câţiva capi ai rebeliunii şi câţiva din cei mai demni de încredere.

Când sergentul îmi aduse oamenii, m-am adresat conştiinţei lor, le-am amintit de îndatoriri şi i-am sfătuit să-şi convingă camarazii să revină la realitate. În timp ce le mai vorbeam, îmi trecu prin minte că cel mai bun lucru ar fi ca unii dintre ei să meargă ca voluntari cu mine în fort şi să-şi dea seama că acolo nu era nimic de temut. Aşa vor putea să-şi convingă mai uşor camarazii să renunţe la rezistenţă.

— Este vreunul printre voi, i-am întrebat, care să aibă, ca de pildă gornistul, destul curaj pentru a merge cu mine în fortul gol?

Se uitară unul la altul surprinşi. Unul murmură:

— Unde este Jean, gornistul?

Şi apoi auzii un dialog curios, şoptit:

— Ascultă, Buddy, mi-ar place să văd şi eu odată o stafie.

— Nici eu n-am mai văzut una, Hank.

Doi oameni ieşiră în acelaşi timp înainte şi salutară.

Trupurile lor stăteau unul faţă de altul într-un raport cu efect comic, căci în timp ce unul era un uriaş, celălalt nu avea nici un metru şi jumătate. Amândoi erau bărbieriţi, iar feţele lor, tăiate ascuţit, aminteau de cele ale unor indieni. După ochii lor cenuşii erau din Nord, după limbă americani.

— Aţi vrea să vedeţi fortul care a fost apărat până la urmă de nişte eroi? am întrebat,

— Da, domnule maior, răspunseră ei ca dintr-o singură gură.

— Dintre francezi nu se prezintă nimeni? i-am întrebat pe ceilalţi.

Un alt soldat care arăta ca un gascon, salută şi se alătură americanilor. Apoi îşi făcu apariţia instinctul gregar şi se alăturară şi ceilalţi. Acum câştigasem partida. Am să-i iau cu mine în fort, ca şi cum am vrea să dăm ultimele onoruri morţilor. Deodată, mi-am adus aminte de subofiţerul străpuns cu baioneta. Băieţii aceştia nu trebuiau să vadă că stătea cu o baionetă franceză înfiptă în el! Trebuia să merg întâi singur în fort şi să îndepărtez baioneta din pieptul lui. Apoi îi vor acoperi faţa şi se va presupune că a murit lovit de un glonte, rămânând acolo unde se găsea. Da, acesta era cel mai bun lucru.

— Bine, veţi veni cu mine şi veţi avea onoarea să păşiţi pe pământ sfinţit şi să vedeţi ceva despre care veţi povesti şi copiilor copiilor voştri cu mândrie. Veţi putea spune apoi şi camarazilor voştri ce aţi văzut, făcându-i să devină din nou mândri de regimentul vostru glorios, le-am spus şi am ordonat sergentului să plece cu ei spre fort. Apoi am urcat pe catârul meu, de pe care nu se scosese încă şaua şi am călărit repede înainte. Sentinela de la poartă fusese retrasă. Am coborât şi m-am grăbit să mă urc pe acoperiş, pentru a-mi îndeplini neplăcuta datorie, pe care nu prea o puteam trece asupra sergentului meu. Şi acolo am rămas, privind şi privind şi frecându-mi ochii – o clipă am crezut că am să leşin şi am înţeles, aproape, teama superstiţioasă a soldaţilor mei… corpul subofiţerului nu mai era acolo! Şi nici cadavrul soldatului care fusese înainte pe jos!

Existau în acest pustiu blestemat diavoli şi spirite ale iadului, cum credeau indigenii? Era totul o halucinaţiei. Visasem eu că aici zăcuse pe jos un subofiţer cu o baionetă în piept? Sau visam acum? Mă cuprinse ideea nebună că printre cadavre se putea afla un om viu, care se prefăcea mort. Iritat şi febril, am trecut de la cadavru la cadavru şi le-am cercetat. Am luat de braţ în special unul sau două care arătau ca şi cum ar fi în viaţă, am strigat la ele şi le-am scuturat până ce căzură jos; armele lor se prăbuşiră cu zgomot.

Deodată am auzit paşi pe scară şi m-am recules. Sergentul urcă pe acoperiş cu şase oameni.

Am reuşit să le adresez câteva cuvinte, în timp ce ei pliveau miraţi în jurul lor. Cel mai surprins dintre toţi era sergentul, care

fixa băltoaca de sânge ce provenea de la subofițer. Cei doi americani păreau că se uită foarte interesați în jurul lor şi aveam impresia că şi-ar căuta camarazi printre morţi. În fiecare clipă mă aşteptam să fiu asaltat de întrebări; şi desigur că vor întreba întâi unde-i comandantul fortului. Ce-i voi răspunde eu la aceasta? Poate că dispariţia lui Jean, gornistul, îi preocupă atât de intens, încât toate celelalte întrebări erau lăsate la o parte.

După câteva minute, care îmi părură ore nesfârşite, i-am ordonat lui Dufour să se întoarcă în oază cu oamenii. În timp ce cobora, ultimul, l-am rechemat, rămânând singuri. Simultan, am întrebat amândoi acelaşi lucru:

— L-ai îndepărtat dumneata?

Şi fiecare din noi ştia că celălalt nu o făcuse!

Am râs chinuit, iar sergentul scoase o înjurătură atât de suculentă, încât şi cei mai încercaţi soldaţi din Legiunea Străină nu i-ar fi putut refuza stima.

— Aşa te vreau, sergent! am spus... Viaţa este uneori cam încurcată.

— Aş vrea să-i încurc sufletul individului care ne-a jucat această festă, mormăi el, când l-am silit să plece. Coborî zgomotos scara şi i-am auzit vocea în timp ce-i conducea pe soldaţi prin curte:

— De fapt n-am prea văzut noi atâtea lucruri sinistre, care să-l fi putut speria pe marele Rastignac, nu-i aşa? îi batjocori el.

Dar erau destule lucruri care mi se păreau sinistre. M-am îndreptat spre catârul meu şi am călărit îndărăt spre oază – era aproape o fugă...

Aici, de Beaujolais îl întrebă pe tovarăşul său de călătorie:

—Ei, prietene, ce crezi că s-a întâmplat apoi? A intrat grupa rebelă în fort, devenind ascultătoare, sau a refuzat acest lucru, opunându-mi rezistenţă cu succes, deoarece putea presupune că ceilalţi nu vor trage asupra ei?

—Dumneata ai rămas în viaţă să ne spui povestea, răspunse Lawrence, şi asta este principalul.

— Principalul, pentru că o parte din ea te interesează în mod special, nu-i aşa? surâse francezul.

— O, desigur că nu, bătrâne camarad, se grăbi să-l asigure Lawrence, care se simţea oarecum vinovat, ci numai pentru că Franţa şi prietenii d-tale te-au păstrat.

— Mii de mulţumiri, dragă George; aproape că ai putea fi francez, răspunse De Beaujolais cu o plecăciune ironică. Dar ce

crezi d-ta că s-a întâmplat într-adevăr? Au devenit oamenii ascultători, intrând în fort, sau s-au împotrivit ordinului?

— Renunţ să mai ghicesc. Am numai convingerea că una din cele două eventualităţi trebuie să se fi realizat, spuse Lawrence.

— Tocmai aici te înşeli, dragul meu, căci nici una din două nu s-a realizat, continuă De Beaujolais, oamenii nici nu s-au supus, intrând în fort, nici n-au refuzat să se supună, rămânând afară!

— Dar cum a fost posibil? strigă Lawrence mirat.

— Vei afla îndată; puţină răbdare. Am aşteptat dar răsăritul lunii şi am trimis apoi pe servitorul meu Ahmet la sergent, ordonându-i să adune trupa la o sută de paşi înaintea fortului, cu cei destinaţi pentru a forma garnizoana la flancul drept.

Am urcat cu inima grea pe catâr şi m-am îndreptat spre fort; m-am întors apoi spre oamenii mei, pentru a le aminti cu insistenţă, pentru ultima oară, de îndatoririle lor.

Pustiul era înaintea mea feeric şi sinistru în minunăţia lui, asemenea unei mări argintii îngheţate, în care oaza plutea aidoma unei insule negre. Oamenii stăteau tăcuţi, iar umbrele lor se întrepătrundeau în lumina lunii, în fund, înconjurat de valurile înţepenite de nisip ale pustiului, se vedea fortul, un bloc cu străluciri cenuşii, care răsărea din pământ ca o stafie.

Am mai aruncat o ultimă privire lunii care plutea pe cer şi am respirat adânc, pentru a-mi începe alocuţiunea, care putea fi ultima. Când am deschis gura şi voiam tocmai să scot primul cuvânt, am văzut ridicându-se din enigmaticul fort o coloană puternică de flăcări.

— Dumnezeule, priviţi într-acolo! strigă sergentul. Toţi întoarseră fascinaţi capul şi în tăcerea adâncă l-am auzit pe Dufour şoptind:

— Diavoli şi stafii!

— Asta s-o crezi dumneata, am răspuns indignat; de când poartă diavolii chibrituri la ei şi dau foc forturilor? Unde-i Rastignac?

Am întrebat de el, pentru că era evident că cineva trebuia să fi fost în fort, aprinzând ceva uşor inflamabil; doar fusesem numai cu câteva ore înainte înăuntru, fără a observa ceva putând indica o primejdie de incendiu.

În timp ce priveam fascinat spre fort, o coloană de fum şi foc se ridică dintr-un alt loc.

— Rastignac este legat, domnule maior, raportă Dufour.

— Este doar interzis legatul, spusei iritat.

— Credeam că nu-i poate strica, spuse sergentul scuzându-se.

În orice caz era imposibil ca Rastignac să fi pus focul, deoarece singură frica l-ar fi împiedicat să intre în fort, chiar de s-ar fi aflat în libertate.

Ar fi fost inutil să facem o încercare de stingere, căci dacă arde ceva în căldura uscată a pustiului lipsit de ploi, ei bine, atunci arde. Şi până în temelii. Dinspre partea mea, focul acela putea deveni mormântul de flăcări al bravilor apărători.

În felul acesta, idioţii mei superstiţioşi erau opriţi de la rebeliunea lor sinucigaşă, iar nimbul misterului se îndepărta. În afară de acestea, viaţa şi onoarea mea militară erau salvate, iar noul fort, care se va construi în locul celui ars, nu va mai fi o închisoare sinistră, cum ar fi fost cel vechi pentru toate garnizoanele viitoare. I-am lăsat aşadar pe oamenii mei să privească liniştiţi cum arde fortul. Poate că în felul acesta vor înţelege că focul nu ar fi putut lua naştere fără o intervenţie umană. Apoi, incendiatorul trebuia să iasă la iveală – dacă nu voia să ardă odată cu fortul; oamenii mei îl vor vedea şi orice motiv de a presupune existenţa unor forţe supranaturale în joc va cădea de la sine... Dar cine putea fi? Cine? Şi de ce o făcuse?

Toţi stăteau tăcuţi şi priveau fascinaţi la focul care se întindea în fiecare clipă. Deodată farmecul se rupse, fiind rechemaţi la realitate printr-o pocnitură binecunoscută. Un foc de armă răsună, apoi încă unul şi încă unul. Judecând după direcţia sunetului, focurile erau îndreptate împotriva noastră. Tuaregii!

Departe spre dreapta şi spre stânga pocneau alte împușcături. Fortul în flăcări şi Tuaregii peste noi!

Proiectile şuierau peste capetele noastre şi am văzut câteva străfulgerări dinspre o colină de nisip îndepărtată.

Nici unul nu era atins, fortul aflându-se între noi şi inamic. Mai repede decât o pot povesti, oamenii mei se îndreptară în fugă spre oază. Acolo aveam să găsim acoperire şi apă. Dacă ne-am fi putut menţine numai până la sosirea Senegalezilor pe care îi aşteptam, puteam răzbuna admirabil eroica garnizoană a fortului incendiat.

Soldaţii Legiunii Străine sunt pricepuţi. Nu există o trupă mai bună în toată armata noastră. Sunt superiori celeilalte infanterii, aşa cum sunt Spahiii mei faţă de cavaleria noastră. Îmi creştea inima văzându-i cum ocupau în mod automat marginile oazei întunecate şi cum fiecare îşi încărca arma şi o punea la ochi.

În curând sosiră şi soldaţii aflaţi în posturile de observaţie,

călări pe cămilele lor. Doi din ei avuseseră o luptă disperată, iar alţii doi, care crezuseră că Tuaregii asaltaseră fortul şi îi dăduseră foc, văzuseră, înainte de a se întoarce la oază, fulgerând focuri de armă, şi le răspunseseră.

În puţine minute, cât, vedeai cu ochii, totul fu complet liniştit şi după toate probabilităţile părăsit. Nici un inamic nu se mai zărea. Nu prea era în genul Tuaregilor să atace în timpul nopţii, dar este sigur că se aciuiseră prin apropiere, iar focul îi atrăsese spre noi. Dacă ne văzuseră în lumină, afară înaintea fortului, atunci urmau să atace oaza dimineaţa.

Dar acum ce intenţii aveau? Focurile de armă încetaseră. Probabil că făceau pregătiri pentru a ne ataca în zorii zilei, de pe colinele de nisip apropiate. Era, se vede, intenţia lor de a ne face să ne simţim în siguranţă, de a ne lăsa deci noaptea în pace şi de a ne ataca prin surprindere la revărsatul zorilor, în timp ce mai dormeam.

St. André, care avea ordin să mă urmeze cu Senegalezii săi, aducând provizii, apă şi muniţii, trebuia să sosească în curând. Întru-cât se putea să cadă într-o cursă a Tuaregilor, era necesar să iau cât mai repede legătura cu el. Pentru aceasta, îmi trebuia un om de încredere, care să aibă destul curaj şi îndemânare pentru a trece printre liniile Tuaregilor fără a greşi drumul. Mi se păru mai sigur să trimit doi oameni, căci doi sunt întotdeauna mai viteji decât unul şi fac mai multă treabă.

Am căutat în jurul meu în oază, până ce l-am găsit pe sergent, care trecea de la om la om şi interzicea fiecăruia să tragă fără ordin, să fumeze sau să facă zgomot. I-am cerut doi băieţi potriviţi misiunii mele. Sergentul îmi propuse pe cei doi americani şi mi-i recomandă ca ostaşi plini de iniţiativă şi îndrăzneală, obişnuiţi să-şi găsească drumul după stele.

Când americanul cel lung şi tacticos sosi împreună cu conaţionalul său mic şi vioi, i-am întrebat pe amândoi dacă voiau să preia această misiune. Au fost imediat mai mult decât de acord şi când i-am iniţiat în situaţia generală şi le-am expus planurile mele de a-i face pe Tuaregi să se găsească între două focuri cu ajutorul Senegalezilor care se apropiau, mă înţeleseră pe dată. I-am pus pe amândoi să repete mesajul meu către St. André şi am constatat cu satisfacţie că-l reţinuseră în întregime.

Cei doi plecară călări pe cămile; după ce dispărură în spatele unei coline de nisip, am ascultat cu atenţie în noapte. Nici un foc de armă nu se auzi însă; totul era liniştit în împrejurimi, ca şi înainte. Şi aşa rămase până dimineaţă.

Când răsări soarele, îi văzurăm pe Senegalezii lui St. André apropiindu-se în marş, într-o ordine exemplară. St. André nu întâlnise nici ţipenie de om, nici măcar pe cei doi americani pe care îi trimisesem înainte. Aceşti băieţi viteji au rămas şi mai departe dispăruţi şi m-am gândit adeseori care le-o fi fost sfârşitul, dacă au murit de foame sau au căzut în mâinile Tuaregilor.

Focurile de armă din direcţia Zinderneuf se auziseră de avangarda lui St. André şi-i fuseseră raportate. St. André se apropiase în marş forţat de Zinderneuf, rămânând însă apoi ascuns, din cauza tăcerii complete ce domnea, într-o depresiune de nisip, deoarece se temea să nu cadă în vreo capcană. La lăsarea amurgului îşi continuaseră marşul spre obiectiv.

I-am povestit tot ce se întâmplase şi l-am întrebat dacă îşi putea explica faptele. St. André este un ofiţer inteligent şi ambiţios, care serveşte Franţa acolo unde trebuie depuse cele mai mari eforturi— deşi este foarte bogat şi n-ar avea nevoie să facă aşa ceva.

— Nu s-ar putea ca gornistul să-l fi omorât pe subofiţer şi să fi dezertat apoi? spuse el, după ce mâncarăm şi şedeam la cafea şi ţigară, rezemaţi cu spinările obosite de un palmier răsturnat.

— Doamne! am strigat, aşa ceva nu mi-ar fi trecut niciodată prin minte. Dar de ce s-o fi făcut şi de ce să-l fi omorât cu baioneta sa, lăsând-o apoi în trup?

— Poate a jurat să-l omoare la prima ocazie din cauza vreunei nedreptăţi imaginare sau reale; poate că i-a fost subordonat la Sidi-bel-Abbes sau altundeva.

— S-ar putea să fie aşa, am spus, gândindu-mă la această posibilitate. Nu – cred totuşi că este imposibil. De ce, la apariţia mea, subofiţerul nu s-a repezit la meterez sau pe platforma turnului de observaţie? Trăsesem de şase ori cu revolverul pentru a atrage atenţia că ajutorul era în apropiere şi s-au tras drept răspuns două focuri de armă. De ce n-a făcut semnale cu chipiul şi n-a strigat de bucurie? De ce nu s-a grăbit să coboare şi să deschidă porţile?

— Poate dormea, observă sublocotenentul. Poate că era complet extenuat şi dormea ca un mort, şi astfel l-a găsit duşmanul său, gornistul, care i-a înfipt baioneta în inimă. Poate că voia să-l împuşte pe cel ce dormea, dar s-a răzgândit, deoarece focul de armă putea fi auzit şi ar fi fost tras la răspundere. De aceea şi-a întrebuinţat baioneta şi a înţeles apoi

prea târziu că şi aceasta putea să-l trădeze, aşa că a fugit.

— Şi revolverul cu un glonte tras?

— A! – pe acesta l-o fi tras asupra vreunui Tuareg mai îndrăzneţ, care s-o fi apropiat prea mult de fort.

— Şi hârtia din mâna stângă?

— Asta nu mai ştiu.

— Şi cine a tras cele două focuri în semn de bun venit?

— Nu ştiu.

— Şi cum a putut gornistul să dispară în pustiu înaintea ochilor întregii companii?

— Nici asta nu ştiu.

— Şi nici eu, spusei.

— Domnule maior, spuse St. André, gornistul n-a fugit. L-a omorât pe subofiţer şi apoi s-a ascuns. El este acela care a îndepărtat cele două cadavre când s-a văzut singur în fort. Poate că voia să scoată baioneta şi să transforme rana de armă albă într-o rană de armă de foc. Dar atunci s-o fi gândit că cineva a putut vedea cadavrul cu baioneta înfiptă în el, astfel că s-a decis să dea foc fortului, pentru a arde toate dovezile şi a se întoarce la unitatea sa în învălmăşeala generală produsă de incendiu.

— Aceasta s-ar fi putut întâmpla, am confirmat, dar de ce nu s-a, întors în învălmăşeala generală înapoi? Ar fi putut găsi uşor o scuza bună pentru lipsa sa îndelungată.

Până la urmă am renunţat să ne spargem capetele cu dezlegarea acestor enigme şi ne-am acordat o odihnă de câteva ore după noaptea nedormită. În timp ce călăream înapoi spre Tokotu, mă întrebam cu insistenţă la fiecare pas sacadat al cămilei: cine l-a omorât pe comandant şi de ce a fost omorât, de ce, de ce, de ce? – până ce m-am auzit vorbind singur cu voce tare...

— De când n-ai mai auzit de Lady Brandon, de Beaujolais? întrebă George Lawrence într-o dimineaţă splendidă şi răcoroasă, în timp ce „Appam”, pe care îşi continuau drumul spre Anglia, trecea prin albastrul şi frumosul golf al Biscayei.

— O, de mulţi ani, fu răspunsul. Am fost în timpul penultimului meu concediu o săptămână la Brandon Abbas. Cred că sunt şapte ani de atunci. De la vizita aceea nu i-am mai scris nimic, în afară de câteva rânduri de mulţumire pentru frumoasa ei primire. Dumneata eşti în corespondenţă regulată cu ea?

— Hm – de fapt nu. Nu o pot numi tocmai corespondenţă regulată, răspunse George Lawrence. O să treci pe la Brandon Abbas în cursul concediului dumitale actual? întrebă el aparent

fără interes.

— Ar trebui s-o vizitez pe Lady Brandon şi să-i predau acest document de necrezut, dar celelalte planuri pe care le am pentru concediu nu mi-o permit. Aş putea să-l trimit, bineînţeles, hârtia prin poştă, dar acest lucru ar necesita o scrisoare explicativă îngrozitor de lungă, şi nu urăsc nimic mai mult decât să scriu scrisori.

— Voi lua această hârtie cu mine, dacă eşti de acord, spuse Lawrence. Eu voi fi săptămâna viitoare în apropiere de Brandon Abbas şi, deoarece cunosc foarte bine pe Michael Geste, toată chestiunea mă interesează mult.

— Perfect, dragul meu, aceasta este o soluţie excelentă! Îmi economiseşti compunerea unei scrisori kilometrice, iar dumneata poţi să raportezi tot ce ţi-am povestit.

— De acord. Este de la sine înţeles că „Beau” Geste n-a furat niciodată acest safir şi nici altceva; totuşi cred că e bine să-i predau documentul, deoarece atât numele ei, cât şi cel al nepotului său Geste sunt pomenite într-însul.

Şi dacă piatra ar fi fost totuşi furată de cineva, acest document ar putea fi de o valoare incalculabilă pentru regăsirea ei.

— Sunt convins că prima persoană pe care o voi întâlni la Brandon Abbas va fi „Beau” Geste şi că-l voi putea probabil vedea pe „Blue Water” chiar în aceeaşi seară.

— Fără îndoială, George, aprobă de Beaujolais şi întrebă apoi: cunoşti scrisul lui Michael Geste?

— Nu, după câte-mi amintesc nu l-am văzut niciodată. Dar de ce întrebi? Sau crezi cumva că „Beau” Geste a scris-o?

— Am renunţat să mai cred ceva, răspunse De Beaujolais, dar voi deschide prima d-tale scrisoare cu o oarecare emoţie. Se va stabili, în fine, dacă „Blue Water” a fost furat sau nu. Însă e oricum foarte ciudat că această hârtie s-a găsit în mâna unui mort la Zinderneuf. Dacă piatra a fost furată, hârtia va avea o valoare practică imensă – altminteri, numai o valoare teoretică.

— Mă tem că nu-i va ajuta mult pietrei, căci se pare că hoţul, piatra şi povestea şi-au găsit sfârşitul în incendiul fortului Zinderneuf, spuse Lawrence.

— Doamne sfinte, asta n-aş fi crezut-o! Cel mai mare şi mai frumos safir din lume, preţuit la trei sferturi de milion de franci, se află poate în această clipă sub mormanele de ruine ale fortului Zinderneuf! strigă de Beaujolais consternat.

— Dacă ar fi fost furat, spuse Lawrence, s-ar fi scris, despre aceasta în ziare. Dar lucrul nu s-a întâmplat, căci sunt un cititor conştiincios al gazetelor londoneze, şi nu mi-ar fi putut scăpa aşa ceva.

— Ar fi totuşi posibil ca Lady Brandon să fi muşamalizat afacerea din cine ştie ce motiv şi-o fi împiedicat să ajungă în ziare, spuse de Beaujolais gânditor.

Când cei doi prieteni îşi luară rămas bun la Londra, maiorul de Beaujolais dădu documentul lui George Lawrence, care promise să-l predea şi să-şi înştiinţeze prietenul dacă va afla ceva în legătură cu toată afacerea.

2. La Brandon Abbas

În timp ce George Lawrence trecea în automobil pe şoseaua care ducea spre poarta parcului din Brandon Abbas, inima lui bătea ca aceea a unui adolescent, în drum spre prima întâlnire.

Dacă Lady Brandon s-ar fi măritat cu el acum un sfert de secol, pe când era încă simpla, dar frumoasa Patricia Rivers, era probabil s-o mai fi iubit, deşi n-ar mai fi fost îndrăgostit de ea.

Fiind refuzat însă, Lawrence nu încetase niciodată să o iubească şi căutase refugiu în lucru, până în Africa centrală, pentru a găsi un leac dragostei lui nefericite. Automobilul trecea acum pe şoseaua în serpentine, mărginită de stejari. Oricât de necrezut ar părea, Lawrence tremura şi faţa lui bronzată îşi schimba culoarea de emoţie. Îşi scoase o mănuşă, şi-o puse din nou, îşi potrivi cravata şi-şi netezi mustaţa.

Maşina se opri înaintea porţii larg deschise a unei clădiri impunătoare. De aici Lawrence privi sala parchetată, ce-i rămăsese bine întipărită în minte, şi străbătu cu privirea podeaua lucioasă şi pereţii. Surâse cu prietenie celor două armuri medievale, care străjuiau la intrare.

Nimic nu părea să se fi schimbat în aceşti douăzeci şi cinci de ani, de când Lady Brandon intrase ca stăpână aici şi el o vizitase după un exil de şapte ani. Venise atunci cu speranţa nesigură că la vederea ei, ca soţie a altuia, în căminul ei, se va vindeca de dragostea-i lipsită de sens, care-l făcuse să rămână celibatar; pe de altă parte însă, avea tainice nădejdi că dragostea lui va renaşte îndoit de puternică.

Se bucură când îşi dădu seama că iubea femeia cu mai multă patimă decât iubise fata; dragostea lui se transformase într-o supunere tăcută faţă de această minunată femeie. O iubea aşa cum iubise Dante pe Beatrice.

O revedea mereu la intervale de mai mulţi ani şi nici chiar faptul că nu-i era mai mult decât un prieten, nu-i slăbise dragostea atât de neobosită şi zadarnică.

Trecuseră anii şi dragostea nu-i scăzuse; rămăsese ceea ce fusese de la prima lor întâlnire: punctul central al vieţii sale. Şi

de câte ori o revedea, apărea ochilor lui de îndrăgostit mai frumoasă, mai minunată şi mai demnă de a fi dorită ca oricând.

Lawrence trase de mânerul demodat al unei sonerii şi se auzi sunetul unui clopoţel îndepărtat. Un lacheu apăru şi spuse că va întreba dacă doamna îl poate primi. În aceeaşi clipă se apropie bătrânul servitor Burdon, care îl salută pe Lawrence cu efuziune.

— Doamna este în grădină, vă rog să poftiţi cu mine, spuse încântat bătrânul servitor, care îl aprecia foarte mult pe Lawrence, deoarece acesta îşi lua de fiecare dată rămas bun de la el cu o bancnotă de cinci lire. Am să vă anunţ.

— Ce mai face Lady Brandon? întrebă Lawrence, pe care nervozitatea îl împinse la această intimitate neobişnuită.

— Se bucură de cea mai perfectă sănătate, domnule, răspunse bătrânul, şi lui Lawrence i se păru, după faţa lui, că ştia mai multe decât voia să spună.

— Si cum se simte Sfinţia Sa, continuă Laurence.

— Este atât de ciudat şi devine zilnic mai straniu, sărmanul domn bătrân.

Lawrence regretă starea rea a sănătăţii capelanului, nume cu care era desemnat în casă preotul Maurice Ffolliot.

— Domnul Michael este aici? întrebă apoi.

— Nu, nici el, nici ceilalţi tineri domni nu sunt aici, fu răspunsul. Ce era neobişnuit în vocea bătrânului?...

Trecură printr-o grădină de trandafiri, apoi prin faţa unor terenuri de tenis, pe sub nişte ulmi şi fagi uriaşi, până ajunseră la o pajişte prietenoasă. Aici se ridica vechiul pavilion, de la care se putea vedea frumoasa privelişte a peisajului colinelor.

Lângă o masă de grădină, se odihnea într-un şezlong o femeie. Citea o carte şi stătea cu spatele la Lawrence, a cărui inimă se opri o clipă, pentru a continua apoi să bată cu o repeziciune îndoită.

Servitorul tuşi discret şi, când Lady Brandon se întoarse, anunţă oaspetele, aduse un scaun de nuiele şi plecă.

— George! strigă Lady Brandon cu o voce dulce, sonoră, în timp ce ochii ei mari, cenuşii, străluceau de bucurie şi-şi arăta minunaţii dinţi albi. Dar nici nu se înroşi, nici nu păli şi nici respiraţia nu i se acceleră; toate acestea i se întâmplară lui Lawrence, deşi el provocase întâlnirea, care era complet neaşteptată pentru ea.

— Patricia! strigă el şi îi întinse ambele mâini. Ea le prinse cu sinceritate, iar Lawrence îi duse mâinile la buze – cu o delicateţe pe care nu i-ar fi bănuit-o nimeni din cei ce-l cunoşteau.

— Arăţi minunată ca întotdeauna, spuse el şi privi mult timp faţa proporţionată şi încă frumoasă a acestei femei de patruzeci de ani, în ale cărei trăsături nobile se recunoştea aristocraţia.

— Şi dumneata ai rămas tot acelaşi, George. Ia loc şi povesteşte-mi de ce ai venit aici înaintea căsătoriei dumitale, în ciuda promisiunii făcute. Sau te-ai căsătorit, George?

— Nu, Patricia, nu sunt căsătorit, spuse Lawrence, în timp ce făcea să alunece uşor mâinile ei dintr-ale sale. Nu mi-am ţinut promisiunea şi am venit din nou fără soţie, pentru că simt că-ţi voi putea fi de folos. Credeam... mă temeam că ai putea avea oarecari neplăceri şi speram să-ţi pot ajuta.

Lady Brandon îl privi întrebătoare, însă nu păru nici mirată, nici speriată.

— Neplăceri? Să am nevoie de ajutorul dumitale, George? Ce înţelegi prin asta? îl întrebă ea şi faţa i se contractă într-un surâs amabil, din care nu se putea trage nici o concluzie.

— Ei, e o poveste lungă, cu care n-aş vrea să te plictisesc, spuse Lawrence. Spune-mi numai un singur lucru: dacă Beau Geste este sănătos şi dacă nu s-a întâmplat nimic cu Blue Water.

— Ce – despre ce vorbeşti, George? strigă Lady Brandon şi lui Lawrence i se păru că devenise palidă.

— Despre Beau Geste şi Blue Water, Patricia, răspunse Lawrence. Dacă întrebările mele îţi par de neînţeles, să nu crezi că sunt lipsite de temei.

— L-ai văzut pe Michael – sau ce vrei să spui? Vorbeşte!

— Nu, nu l-am văzut – dar...

— Atunci, despre ce vorbeşti? Ce ştii? îl întrerupse ea grăbită.

— Nu ştiu nimic, Patricia, întreb numai, pentru că am ajuns într-un chip ciudat în posesia unui document, ce cuprinde o mărturisire a lui Beau, cum că l-ar fi luat pe Blue Water, începu Lawrence.

— Aşadar tot el era... şopti Lady Brandon. Unde şi cum ai ajuns în posesia acestei mărturisiri? insistă ea.

— După cum am mai spus, este o poveste lungă, răspunse Lawrence. Mărturisirea a fost găsită de de Beaujolais la fortul Zinderneuf, în Sudanul francez, în mâna unui mort.

— Mortul doar nu era Michael! îl întrerupse ea consternată.

— Nu – era un francez – locţiitorul comandantului fortului, care fusese atacat de Tuaregi.

— Henri de Beaujolais al nostru? întrebă Lady Brandon, cel

cu care ai fost împreună la şcoală? Fiul lui Rose Cary?

— Da, el a găsit hârtia în mâna acelui mort şi – hm – spune-mi Patricia, s-a furat safirul şi – hm – iartă-mi întrebarea prostească – acesta este scrisul lui Beau? spuse el şi scoase din buzunarul interior al hainei sale vin plic, din care extrase o bucată de hârtie pătată şi murdară. Nu pot crede că Michael a scris asta.

Lady Brandon luă hârtia şi o privi cu faţa nemişcată, doar o cută adâncă îi apăru pe fruntea netedă şi gura ei bine formată, energică, deveni neobişnuit de aspră. Citi documentul şi rămase cu privirile pironite spre verdele surâzător al pajiştei, ca şi cum s-ar fi sfătuit cu ea însăşi ce să răspundă.

— Istoriseşte-mi toată povestea de la început până la sfârşit, George, spuse ea în cele din urmă. Ştii desigur mai multe despre Michael şi Blue Water.

— Nu ştiu mai mult decât ţi-am spus mai înainte, o asigură Lawrence şi avu impresia că încordarea din trăsăturile ei scăzuse. Observă că Lady Brandon nu confirmase şi nici nu negase furtul safirului; de asemenea nu spusese dacă scrisul era al nepotului ei sau nu. Fără îndoială că ceva, în legătură cu Beau Geste, nu era în perfectă ordine. Dar, întrucât nu-i destăinuia adevărul, avea probabil motivele ei, pe care era nevoit să i le respecte.

— Putem lua ceaiul în salonul meu, spuse ea cu glas nepăsător, nu voi fi acasă pentru nimeni şi îmi vei putea astfel povesti totul.

În timp ce mergeau alene înapoi, îl apucă de braţ, iar el îi atrase uşor mâna.

Cât de mult dorea ca după ce-i va fi istorisit povestea, s-o audă spunând: „O, ajută-mă, George, nu am pe nimeni în afară de d-ta; eşti singura fiinţă pe care mă pot bizui!” Dar în loc de aceasta, ea spuse în timp ce păşeau prin boschet:

— Nu arăţi prea bine, George, eşti cumva bolnav?

— Am avut în ultimul timp multă febră, răspunse el; dar acum mă simt foarte bine, adăugă apoi şi îi strânse mâna.

— Renunţă la serviciul colonial şi întoarce-te la noi, George, spuse Lady Brandon; dar când el se întoarse spre ea repede, cu ochii măriţi de aşteptare, femeia continuă: Şi lasă-mă să-ţi găsesc o soţie.

Lawrence oftă şi nu acordă atenţie acestei propuneri.

— Ce mai face Ffolliot? întrebă el, pentru a schimba tema.

— Mulţumesc, bine, de ce să-i meargă rău? spuse ea.

Devenit nesigur, o întrebă acum de soţul ei:

— Unde este Sir Hector Brandon?

— O, în Tibet, poate la Paris, în Africa de Est sau la Monte Carlo sau în insulele Oceanului Pacific. De fapt ar trebui să fie pentru moment la Caşmir... Ţi-ai adus lucrurile, sau trebuie să telefonezi după ele?

— Eu – hm – am descins la hotelul „Brandon Arms” şi mi-am lăsat bagajul acolo, mărturisi Lawrence.

— Şi cât timp ai stat la hotel, George?

— Cinci minute.

— Atunci trebuie să te fi săturat de hotel, spuse Lady Brandon şi adăugă apoi: Am să-l trimit pe Robert să-ţi aducă lucrurile.

Seara, George Lawrence povesti tot ce aflase de la Beaujolais şi adăugă şi părerile sale asupra chestiunii. În timpul povestirii sale, Lady Brandon rămase complet calmă, dar ochii ei erau fixaţi pe buzele lui. Când termină de povestit, îi puse câteva întrebări, fără a-şi exprima însă părerea.

— Vom continua să discutăm după masă, George, propuse ea.

După o plăcută masă în doi – Sfinţia Sa Maurice Ffolliot îşi scuzase absenţa prin dureri de cap şi mânca în odaia lui – George Lawrence găsi că trebuia să suporte din nou sarcinile conversaţiei; Lady Brandon lua parte numai prin întrebări, fără a-şi exprima vreo părere. Lawrence nu putea să afle nimic de la ea.

Când îşi luă rămas bun, a doua zi, zise:

— Mi-ai spus odată că ţii prea mult la mine pentru a mă putea iubi; m-am simţit atunci fericit, dar aş fi mai fericit dacă ai vrea să-mi spui ce pot face pentru dumneata în această chestiune?

— Te-aş ruga, dragă George, să nu întreprinzi nimic. Blue Water nu este nici la Zinderneuf, nici în altă parte a Africii; unde se află Michael nu ştiu. Ce înseamnă această hârtie, n-aş şti să-ţi spun. În orice caz e foarte drăguţ din partea d-tale că voiai să-mi ajuţi, şi îţi mulţumesc şi pentru faptul că nu mi-ai pus întrebări. Şi acum rămâi cu bine, dragul, meu prieten...

— Rămâi cu bine Patricia, spuse George Lawrence năucit şi părăsi casa mai abătut ca înainte dar nicidecum mai lămurit.

În timp ce maşina pornea, Lady Brandon stătea cufundată în gânduri şi îşi muşca buzele.

— Ce ciudat, murmură ea, că toate păcatele se răzbună!... Lumea e atât de mică...

Şi plecă să-l caute pe Sfinţia Sa Maurice Ffolliot.

Faţă de acest domn, George Lawrence avea sentimente amestecate. Ca om drept şi de onoare trebuia să admită că Ffolliot era generos şi blajin, demn de a fi iubit, un savant şi un gentleman desăvârşit, care n-ar fi supărat niciodată intenţionat o fiinţă vie. Ca admirator gelos şi pe viaţă al Lady-ei Brandon, îndrăgostitul respins ştia însă că nu-l ura atât pe Ffolliot însuşi, cât mai ales simplul fapt al existenţei sale.

Lawrence simţea într-o oarecare măsură că Lady Brandon îi va supravieţui mulţi ani soţului ei, care, după cum era îndeobşte cunoscut, ducea o viaţă agitată. Dacă Ffolliot n-ar fi existat, îşi spunea Lawrence, poate că supunerea şi credinţa lui nestrămutată şi-ar fi găsit o răsplată. Fără îndoială, el s-ar fi potrivit mai bine să-i fie tovarăş în viaţă, decât,acest sărman şi debil sedentar care era preotul.

Ffolliot se trăgea dintr-o familie bună, dar fusese sărac lipit pământului; tatăl Lady-ei Brandon îl aşezase ca duhovnic în districtul său. Tânărul se îndrăgostise mortal şi fără nădejde de minunată Patricia Rivers. Ea îl vedea cu plăcere dar simţămintele ei erau compuse mai mult din milă decât din dragoste. Sub presiunea morală a părinţilor ei, care era încurajată de prejudecăţile sociale şi de relativa ei sărăcie, ambiţia învinsese în ea sentimentul şi fata se măritase după o oarecare rezistenţă cu bogatul Sir Hector Brandon. Mai târziu, recunoscuse contrastul fundamental dintre convieţuirea cu un libertin egoist, brutal, fără inimă, şi viaţa alături de blândul, învăţatul şi altruistul tovarăş al tinereţii sale. Lawrence ştia că Lady Brandon era convinsă de legătura între căsătoria ei cu acest stricat şi acea depresiune nervoasă fatală a preotului. Această convingere o împinsese să-l aducă pe sărmanul bolnav, care oscila între viaţă şi moarte şi al cărui spirit era întunecat, la ea, la Brandon Abbas, de îndată ce fu capabil să suporte deplasarea. Când îşi reveni, ea îl făcu preotul casei şi de atunci nu mai părăsise niciodată Brandon Abbas. Lawrence trebui să admită împotriva voinţei sale, că aproape toate faptele frumoase ale celor din jurul său erau o urmare a influenţei acestui într-adevăr bun duhovnic. Şi, în timp ce se plimba încolo şi încoace pe micul peron al gării, George Lawrence avu ideea vagă că probabil n-ar fi putut să raporteze prietenului său de Beaujolais mai mult, dacă ar fi avut în timpul vizitei sale la Brandon Abbas prilejul de a vorbi cu Sfinţia Sa Maurice Ffolliot...

PARTEA A DOUA

1. Beau Geste şi banda lui. (Povestirea Iui John Geste).

— Cred că dacă i-am dărui „micului” Geste viaţa, ar putea să-şi restabilească renumele şi să ajungă să aibă un mormânt de erou, spuse locotenentul.

— Şi ce ar face, dacă ar avea un mormânt de erou? întrebă căpitanul.

— Ar rupe probabil florile şi le-ar vinde. Iar în ce priveşte restabilirea renumelui său, ar fi mai bine să nu şi-l restabilească.

— O, te rog, lasă-l să trăiască, interveni preacredincioasa; câteodată e foarte folositor, mai ales atunci când vrei să experimentezi ceva cu el.

Eram foarte recunoscător „preacredincioasei” că îndrăznise să intervină pentru mine, dar îmi dădeam seama că preţuia foarte puţin utilitatea mea generală.

— Bine, să vedem cum o să-i priască pâinea şi apa, spuse căpitanul după o pauză, în timpul căreia avusesem de îndurat multe. Să vedem şi cum suportă bătaia şi – adăugă el, când observă că faţa mi se lumina – cum o să-i placă numele „Geste cel slab”... Luaţi-l de-aici.

Am fost dus afară de către locotenent, de August „cel groaznic” şi regina Claudia, pentru ca să mi se aplice legea. Legea îşi urma cursul, în timp ce „preacredincioasa” plângea într-un colţ, şi regina Claudia mă privea cu mult interes.

Felia de pâine şi apa îmi plăcură şi mai puţin decât cele şase lovituri „solide”, din care consta pedeapsa şi pe care mi le aplică personal căpitanul – mai degrabă neliniştit decât mâniat.

Porecla injurioasă se întrebuinţa numai în ziua în care fusese aplicată, dar era poate partea cea mai neplăcută a întregii pedepse. Tot restul trecea şi se uita, dar porecla îţi dădea o

dispoziţie nefericită – te simţeai dezonorat şi expulzat. De altfel nimeni nu avea voie să se răzbune pe cineva care te striga pe acest nume, ci trebuia să răspundă la fel, căci altfel erau în perspectivă pedepse şi mai grave.

Aceasta era una din legile pe care le dictase căpitanul, iar noi îi respectam ordinele şi ne străduiam să trăim demni, căci doream să fim lăudaţi şi. răsplătiţi de el, mai mult decât ne era teamă de dojana şi de pedepsele lui.

Căpitanul era fratele meu Michael Geste, cunoscut mai târziu, din cauza frumuseţii sale deosebite şi a spiritului său strălucitor, sub numele de,,Beau" Geste. Nu-i puteai rezista, nici prevedea acţiunile. Nimeni nu se putea sustrage influenţei sale, iar eu cel mai puţin. Era predispus romantismului în mod incurabil şi la aceasta se adăuga o perseverenţă care aducea a încăpăţânare. Dacă Michael se lăsa târât, ca urmare a dispoziţiei sale momentane, să înceapă vreo poznă aventuroasă, oricât de ridicol de romantică să fi fost, el o făcea complet şi nu renunţa până ce nu o ducea la capăt.

Mătuşa Patricia, al cărei favorit declarat era, spunea despre el că întrunea romantismul iraţional şi curajul fără scrupule al unui tânăr d'Artagnan cu perseverenţa dârză şi hotărârea încăpăţânată a unui bătrân şi experimentat scoţian. Nici o mirare, dar, că ne fascina pe noi toţi. Fratele meu Digby, locotenentul, îi era frate geamăn, mai tânăr ca el cu un sfert de oră şi totodată umbra lui supusă şi admiratoare. Digby poseda toate calităţile lui Michael, dar nu în aşa mare măsură; el era mai lipsit de griji, iubea gluma şi râsul, dar se conducea în toate după Michael şi era întotdeauna gata să facă tot ce făcea acesta.

Eu aveam cu un an mai puţin ca fraţii mei, al căror supus servitor eram. Colegii noştri ne numeau Geste, Geste „cel mic" şi Geste „cel mai mic", iar eu eram, în comparaţie cu minunaţii mei fraţi – dobândirea bunăvoinţei lor fiind scopul vieţii mele – de departe „cel mai mic".

Probabil că am trecut asupra fraţilor mei dragostea, supunerea şi delicateţea care ar fi aparţinut altfel părinţilor: căci noi eram orfani, nu ne aminteam nici de mamă, nici de tată şi ne trăiserăm tinereţea, după ce capelanul ne terminase educaţia, între şcoală şi Brandon Abbas.

Lady Brandon, mătuşa noastră dinspre mamă, a făcut pentru noi mai mult decât ar fi fost de datoria ei, dar dragostea sa deosebită aparţinea în mod vădit numai lui Michael. Neavând copii, îi dăruise toată dragostea ei de mamă lui Michael şi aşa-

zisei noastre verişoare Claudia: aceasta era o fată excepţional de frumoasă, a cărei origine rămânea un secret pentru noi copiii. Ea şi Isabella Rivers, o nepoată a mătuşii noastre Patricia, şi-au petrecut cea mai mare parte a tinereţii lor la Brandon Abbas; Isabella – cred – a venit la Brandon Abbas în timp ce mergeam încă la şcoală, ca tovarăşă de joacă Claudiei. Era în acelaşi timp o minunată camaradă de joacă pentru noi şi obţinu în curând titlul onorific de „preacredincioasa".

Un musafir frecvent era August Brandon, un nepot al lui Sir Hector Brandon, care venea adeseori în vizită în vacanţă, deşi îl strigam în permanenţă cu porecla lui „August cel Groaznic" şi dezaprobam în mod vădit prezenţa lui. Nu era chip să-l iubeşti; prea era nepotul unchiului Hector §i prea închipuit, pentru că se ştia moştenitorul lui. Michael îl trata în orice caz corect, nu-l răsfăţa, dar nici nu făcea economie de nuiele.

Ţin minte limpede fapta care a dus la condamnarea mea, dar îmi amintesc de această întâmplare din două motive. Întâi, pentru că în acea zi, în care am căzut în dizgraţie, mi s-a acordat pe viaţă titlul onorific „băiat viteaz". În al doilea rând, pentru că în acea seară ne-am bucurat de privilegiul excitant de a putea privi şi admira marele safir „Blue Water", pe care unchiul Hector îl dăruise mătuşii Patricia la căsătorie.

Brandon „cel rău", străbunicul unchiului Hector, „achiziţionase", cred, pe „Blue Water" în India, într-un mod misterios. Piatra era giuvaerul cel mai graţios şi mai fermecător pe care l-am privit vreodată şi vederea lui mă fascina într-un mod deosebit. Puteam să-l privesc ore întregi şi simţeam ciudata necesitate de a-l mirosi, ca pe o floare, sau de a-l lipi de urechea mea.

Aspectul lui te făcea fericit şi te chinuia în acelaşi timp, căci totdeauna doreai mai mult decât doar să-l priveşti sau să-l atingi. Un cristal atât de minunat şi limpede părea că cere toate cele cinci simţuri pentru a fi apreciat.

Când am auzit spunându-se pentru prima oară că Sir Hector Brandon o cumpărase pe Patricia Kivers cu „Blue Water" şi că era stăpânul a două pietre preţioase, am simţit că observaţia nu era chiar atât de nedreaptă. Pentru care alt motiv s-ar fi căsătorit o femeie ca mătuşa Patricia cu unchiul Hector – decât acela că era stăpânul pietrei „Blue Water", şi că prin ea îşi câştigase dreptul la consideraţie?

Sigur este că piatra nu aparţinea propriu-zis soţiei sale, căci

ea nu putea nici s-o poarte şi nici să facă altceva cu ea; tot ce putea face era numai s-o privească din când în când, ca oricare altul. Şi asta era însă ceva, dacă simţea la vederea ei acelaşi lucru ca mine.

Titlul meu „băiat viteaz” îl obţinusem în următoarele împrejurări. Unul din jocurile favorite şi cele mai pasionante ale lui Michael era „războiul maritim”. Când acest joc distractiv era la rând, se împingeau în acelaşi timp de către căpitan, respectiv de către locotenent, două vase de luptă impozante, cu pânzele desfăcute şi cârma instalată, de pe marginea de piatră a eleşteului cu crini. Vasele aveau echipaje de soldaţi de plumb şi fiecare era prevăzut cu câte o baterie de tunuri de alamă fiind depărtate la aproximativ un metru unul de altul, la începutul jocului. Spre fiecare tun de alamă încărcat ducea un fitil, care era aprins la comanda căpitanului în timp ce vasele ieşeau din port.

Căpitanul veghea asupra soartei vasului care purta drapelul de război englez, iar locotenentul asupra celuilalt, care purta tricolorul francez.

Eram totdeauna foarte emoţionaţi, pentru că rezultatul luptei nu era niciodată sigur. Fiecare vas putea fi atins; se putea însă întâmpla ca ambele vase să tragă în gol – şi anume din cauză că direcţia lor de mers le îndepărta unul de altul. Odată trase loviturile, ne aşezam cu toţii pe mal şi aşteptam cu emoţie scena ce urma. Vasele erau înconjurate de nori de fum, pânzele lor erau poate găurite, corpurile rupte în bucăţi. Îmi amintesc de o bătălie neobişnuită în care vasul francez a pierdut catargul şi tricolorul plutea pe valuri.

Eu aveam apoi misiunea onorifică să intru în apă ca Gulliver la Lilliput şi să readuc vasele în port, unde tunurile lor erau din nou încărcate de către Michael şi Digby, pentru a fi retrimise în luptă...

În ziua cea mare, prima întâlnire avu loc fără rezultat. Vasele se îndreptară unul spre altul şi tunurile lor se descărcară unul spre altul şi ţăndări săriră în aer, marinari căzură sau fură aruncaţi peste bord, iar vasele, împinse de lovituri şi de distrugerile produse de descărcările tunurilor, se clătinară şi se loviră unul de altul, în timp ce căpitanul şi locotenentul adresau cu furie ordine soldaţilor lor de plumb.

— Geste cel slab să le tragă la mal, spuse în fine Michael. Mi-am sumes pantalonii, m-am bălăcit în apă, am întors vasele şi le-am împins spre fort.

A doua luptă fu, de fapt, unilaterală, căci de pe vasul francez

se descarcă numai tunul cel mai mic. Intrai din nou în eleşteu, întorsei vasul francez şi în acel moment luă foc tunul cel mare cu un zgomot asurzitor, iar eu primii întreaga descărcătură în picior. Spre norocul meu, aceasta se compunea numai dintr-un singur alic. Era cât pe-aci să cad jos în apă.

— Sunt împuşcat! strigai.

— Ţi-ar şade mai bine să fii spânzurat, spuse căpitanul. Vino încoace.

Sângele curgea din mica rană, iar „preacredincioasa" scoase un urlet de durere, asemănător celui al unui câine.

Claudia vru să ştie imediat exact ce simţeam.

— Am senzaţia că sunt împuşcat, răspunsei şi adăugai apoi: sunt pe moarte.

— Asta poți s-o faci în eleşteu, îmi recomandă căpitanul şi-şi scoase apoi briceagul şi o cutie de chibrituri.

— Rana trebuie probabil arsă, pentru a evita cangrenarea? se interesă locotenentul, când căpitanul aprinse un chibrit şi ţinu vârful unei mici lame în flacără.

— Nu, răspunse căpitanul. Suntem în mijlocul mării, şi îl operăm fără narcoză. Proiectilul de tun trebuie tăiat şi scos afară.

În timp ce şedeam pe mal şi mă vedeam cu un picior de lemn, el mă întrebă:

— Vrei să-ţi punem un căluş sau să-ţi băgăm un glonte în gură, ca să-l mesteci? Nu vreau să fiu deranjat în timpul operaţiei prin urletele tale prosteşti.

— Nu voi urla, domnule căpitan, am răspuns cu demnitate şi cu slaba speranţă că exprimam adevărul.

— Dig, aşează-te pe capul lui, spuse Michael către locotenent, dar eu i-am făcut un semn negativ lui Digby, m-am întors pe o parte, am închis ochii şi am întins piciorul.

— Aşadar, ţineţi-l bine, ordonă căpitanul.

Aveam dureri cumplite, dar am reuşit să mă stăpânesc, muşcându-mi arătătorul îndoit. Nici n-am dat din picior, pentru că Digby şedea pe el, iar Claudia pe laba piciorului. După un timp care mi se păru nesfârşit, l-am auzit ca de la o mare depărtare pe Michael spunând: „Acum l-am găsit!" iar apoi un urlet de bucurie al bandei vesti că martiriul meu se sfârșise şi că proiectilul de tun fusese pus deoparte.

— Încearcă din nou tunul cu el, Dig, ordonă căpitanul, iar tu Isabella strecoară-te sus în odaia noastră de baie şi adu din

farmacia de casă toate fleacurile necesare.

„Preacredincioasa” îşi şterse faţa udă de lacrimi, plecă în grabă şi se întoarse curând cu o sticlă de alcool, un pacheţel de vată şi un rulou de tifon pentru bandajat.

Cred că Michael a executat operaţia foarte bine. Bineînţeles că proiectilul nu pătrunsese prea adânc, căci altfel un briceag n-ar fi fost tocmai instrumentul chirurgical cel mai potrivit. Un medic n-ar fi putut să lucreze mai bine, şi rana se vindecă repede.

Odată făcut bandajul, căpitanul – în prezenţa întregii bande şi a câtorva membri din afara ei, care tocmai se aflau în vizită – mă ridică în slava cerului de bucurie şi mândrie, acordându-mi pentru vecie titlul onorific de „băiat viteaz”, pentru că în timpul grelei operaţiuni, efectuate fără narcotic şi în plină mare, nu vărsasem nici o lacrimă şi nu scosesem nici un ţipăt.

În afară de aceasta, îmi acordă marea onoare a unor funeralii de Viking.

Funeraliile de Viking nu se pot ţine în fiecare zi, pentru că în acest scop este nevoie, între altele, să se distrugă un mare vas de luptă.

Vikingul mort este aşezat pe un rug în mijlocul vasului, cu lancea şi scutul alături; calul şi câinele său sunt omorâţi şi corpurile lor aşezate la picioarele lui. Rugul este aprins şi vasul împins în mare, cu pânzele desfăcute.

Pentru călătoria mortuară pe ocean mi se acordă vasul francez. Un soldat ales, de plumb, primi solemn numele şi rangul principelui de Vikingi John Geste; fu apoi aşezat pe o cutie de chibrituri umplută cu pulbere şi în jurul său, pe coverta vasului, se ridică un rug din chibrituri; vasul fu îmbibat cu gaz, calul îi fu aşezat la căpătâi, şi un câine mic – din porţelan – la picioare.

Când totul fu gata, ne descoperirăm, iar Michael pronunţă cu mâna ridicată;

— Cenuşă la cenuşă, pulbere la pulbere, dacă nu te vrea Dumnezeu, să te ia dracul!

Apoi aprinse cu un chibrit rugul şi împinse vasul de luptă francez în mijlocul eleşteului cu crini.

Focul ardea minunat, flăcările se ridicau în sus, mistuind catargul şi pânzele. Noi toţi stăteam tăcuţi şi priveam cum vasul ardea până la linia de plutire şi ne închipuiam grozăvia unui vas incendiat în plină mare. Când vasul se scufundă în zgomot şi fum, Michael rupse tăcerea cu cuvinte de care mi-am amintit după mulţi ani, într-un loc cu totul diferit (se pare că şi Digby şi le-a

amintit):

— Asta se cheamă înmormântare! Ce este faţă de asta înmormântarea în pământul murdar al unui cimitir nenorocit, unde te mănâncă viermii? Groaznic! Ce n-aş da, când mi-o veni rândul, să mi se facă asemenea funeralii frumoase! Staţi, am o idee straşnică! Am să hotărăsc prin testament să fiu ars ca un Viking şi, dacă n-o să-mi îndepliniţi dorinţa, să nu moşteniţi nimic de la mine.

— Ai dreptate, Beau, spuse Digby. Am să te ard eu, când vrei, prietene.

— Şi eu îţi promit acelaşi lucru, frate, dacă mori tu întâi, răspunse Michael şi îşi strânseră mâinile pentru a-şi întări promisiunea...

Seara, când fiecare din noi era ocupat cu altceva în odaia copiilor, veni bătrânul Burdon şi spuse să coborâm în salon.

Claudia şi Isabella se aflau acolo. Claudia vorbea foarte sigură de sine şi cu precocitate unui străin cu aspect distractiv, căruia îi furăm prezentaţi. Era un ofiţer francez de cavalerie, şi am fost plăcut surprinşi să aflăm că venea direct din Maroc, unde se luptase; acum era în concediu.

— Ar fi minunat dacă ar veni mâine la noi sus, în odaia noastră de lucru, şopti Michael, când ne îngrămădirăm în jurul cutiei de sticlă aşezată pe o pernă de catifea albă, unde se afla safirul „Blue Water”.

L-am privit în tăcere şi mi se păru că devenea din ce în ce mai mare, până ce am avut senzaţia că puteam să mă arunc peste el, cu capul înainte. Deşi eram tânăr, simţeam totuşi că nu putea fi bine să priveşti prea mult timp acest minunat izvor de culori devenite vii. Piatra părea că trăieşte. Era nespus de frumoasă, dar puţin ciudată.

— O putem lua în mână, mătuşă Patricia? întrebă Claudia şi, ca de obicei, îşi impuse voinţa.

Mătuşa Patricia ridică clopotul de sticlă şi înmână piatra preţioasă francezului, care o dădu repede mai departe Claudiei.

— Cine ştie câte certuri, griji şi vărsări de sânge a produs asta, spuse el*;* cine ştie câte ar putea povesti.

— Puteţi să ne istorisiţi, vă rog, poveşti despre lupte şi vărsări de sânge? întrebă Michael, iar noi copiii îl asaltarăm pe francez, rugându-l să ne povestească aventurile lui. Ofiţerul ne făgădui, iar a doua zi căpitanul o trimise pe Claudia pentru a-l convinge pe francez să-şi ţină făgăduiala.

În curând Claudia se întoarse cu el la locul nostru de joacă, pe pajişte, şi francezul ne povesti despre Spahii, despre Legiunea Străină, despre Zuavi şi alte regimente ale căror numiri aveau rezonanţe romantice. Ne povesti despre lupte în pustiu, despre grozăviile şi faptele de eroism ale arabilor, despre lupte corp la corp, în care te baţi călare, cu arma albă, ca în timpuri străvechi.

Ne povesti de Tuaregii mascaţi, de femei voalate, de oraşe misterioase, de oaze, de fata morgana, de furtuni de nisip şi de minunile Africii. Apoi ne arătă mişcări de scrimă, iar când ne părăsi, îi aparţineam cu trup şi suflet.

— Eu voi intra în Legiunea Străină franceză, după ce termin studiile la Eton, anunţă deodată Michael. Am să devin sublocotenent şi intru apoi în regimentul lui.

— Bineînţeles, şi eu, spuse Digby.

— Eu de asemenea, aprobai eu.

August Brandon privi îngândurat, dar nu spuse nimic.

— N-aş putea veni şi eu ca vivandieră? întrebă Isabella.

— Trebuie să mă vizitaţi cu toţii în uniformele voastre ofiţereşti, spuse Claudia: uniformele franceze sunt atât de frumoase!

A doua zi ne întoarserăm la şcoala noastră din Slough.

Pe „Blue Water” l-am văzut apoi abia în vacanţele dinaintea ultimului nostru semestru de la Eton şi anume cu ocazia unei vizite a generalului Sir Basil Malcolmson – un cunoscător în materie de pietre preţioase şi o autoritate în domeniul său – care era pe atunci custode al tezaurului din Turnul Londrei. Generalul scrisese o istorie de popularizare a celor mai renumite nestemate din lume sub titlul „Pietre preţioase celebre” şi lucra atunci la volumul al doilea, care se ocupa cu pietre mai puţin cunoscute, de o însemnătate mai mică.

Sir Basil Malcolmson întrebase prin scrisoare dacă putea menţiona în cartea sa ceva despre safirul „Blue Water” şi povestea lui.

Din cele ce auzisem de la Claudia, am înţeles că mătuşa Patricia nu era prea încântată de aceasta, dar că s-ar fi declarat totuşi de acord să arate piatra. Cât despre povestea ei, nu se cunoşteau prea multe, înafara faptului, că fusese „achiziţionată” (ce frumos spus!) în secolul al optsprezecelea de către Sir Hector, al VII-lea lord Brandon, în India, în timp ce era în serviciul unui nabab sau rajah – probabil sultanul Nunjeraj din Mysore.

Generalul, care luă masa la noi, ne povesti multe lucruri

interesante despre soarta pietrelor preţioase celebre. Îmi amintesc că August „cel groaznic” s-a evidenţiat în mod special în acea seară.

— Cât i-aţi da mătuşii pentru „Blue Water”? îl întrebă el pe Sir Basil.

— Eu nu sunt negustor, răspunse generalul.

Când masa se apropia de sfârşit, iubitul şi onoratul nostru capelan avu unul din accesele sale, ceea ce nu sa mai întâmplase până atunci în prezenţa mătuşii Patricia. Participase normal la conversaţie, în tot timpul mesei, şi făcuse o impresie foarte demnă, cu figura lui distinsă şi părul argintiu, care îl făcea să pară cu douăzeci de ani mai bătrân decât era.

— Adu-mi un iepure de casă alb, cu ochi roşii, strălucitori de cristal, îi spuse el cu voce înceată lui Burdon. Să aibă o panglică roşie în jurul gâtului, adăugă el misterios, poate să fie şi albastru violet, dar în nici un caz albastru deschis.

Burdon, care era obişnuit cu asemenea lucruri de la el, spuse amabil: „Desigur, Sfinţia Ta”, şi se îndreptă spre bufet, ca şi cum ar fi vrut să-i îndeplinească dorinţa. Noi ceilalţi vorbirăm repede, pentru a nu da loc unei situaţii penibile. Capelanul surâdea absent. Pentru a-l readuce la realitate, Isabella începu să-l întrebe de progresele cărţii sale despre sticlăria veche, care era marota lui şi la care scria de mulţi ani.

Privii la mătuşa, pentru a vedea dacă observase ceva. Ea şedea în capul mesei şi părea că discută aprins cu generalul, dar faţa îi îmbătrânise deodată cu zece ani. Când doamnele se retraseră după terminarea mesei, îmi şopti în trecere:

— Spune-i lui Michael să se ocupe astă seară de capelan suferă de insomnie şi este surescitat.

Mai târziu, în salon, când „Blue Water” surâdea cuceritor pe perna de catifea albă, în închisoarea lui de sticlă, iar noi stăteam în jurul mesei pe care se afla aşezat, capelanul deveni iarăşi complet normal şi ştiu să vorbească despre pietre preţioase chiar mai frumos decât Sir Basil. M-am bucurat pentru mătuşa Patricia, care era fericită că accesul îi trecuse aşa de repede.

Săraca mătuşă Patricia! Singura rază de lumină în căsătoria ei nefericită cu Sir Hector Brandon era faptul că egoistul ei soţ nu se prea arăta la Brandon Abbas. El era un mare vânător înaintea Domnului (sau a Diavolului) şi urmărea întotdeauna, undeva departe, un vânat biped sau patruped. Este bine să ai un ţel anumit, iar ţelul şi ambiţia lui Sir Hector în viaţă erau de a se

putea lăuda că a vânat câte un exemplar din fiecare specie de animal, pasăre şi peşte şi că a iubit câte o femeie din fiecare naţiune a lumii!

Când eram copii, nu ştiam bineînţeles ce avea de îndurat mătuşa Patricia de la acest om violent şi răutăcios, când era acasă, şi ce aveau de suferit arendaşii şi muncitorii săi, când era absent. Copiii puteau să-şi distrugă sănătatea pe moşiile sale, din cauza lipsei de instalaţii sanitare; bătrânii puteau să moară din cauza răcelilor pe care le contractau în colibele sale dărăpănate şi umede: ţăranii puteau să crape – dar iahtul şi prietenele lui Sir Hector nu trebuiau să ducă nici o lipsă.

Iar Lady Brandon putea să stea acasă şi să caute să se descurce cu oamenii lui, cărora nu le mergea mult mai bine ca pe vremea robilor, în timp ce stăpânul lor petrecea în străinătate.

Dar noi, băieţii şi fetele, eram o bandă foarte veselă şi fericită, care roia lipsită de griji în jurul conducătorului ei Michael...

Într-o după amiază ploioasă, ne aflam în holul exterior, când căpitanul nostru avu strălucita idee de a intra într-una din armurile de cavaler medieval, ce străjuiau la intrare. Noi, suita lui, devenirăm îndată cavaleri de grad mai mic sau mai mare şi îl închiserăm cu multă isteţime şi mai multă sfoară în armura lui. Michael lua tocmai poziţia pentru a ucide un duşman, când sunetul unui clacson de automobil ne întrerupse în mod anacronic jocul şi o luarăm la fugă, care încotro, ca iepurii speriaţi.

Michael se urcă pe soclul pe care se aflase armura şi rămase locului, pe cât se putea de comod. Digby alergă în sus pe scări, fetele fugiră în salon, August şi alt băiat spre scara de serviciu, iar eu m-am vârât într-un cufăr vechi, care se afla la celălalt capăt al holului.

Mi se părea că eram închis într-un sicriu, dar mândria mă oprea să ies afară... Trebuie să fi suferit groaznic – şi primul lucru de care îmi amintesc apoi este că stăteam culcat în patul meu, iar Michael mă lovea în obraz cu un burete ud, în timp ce Digby îmi trăgea lovituri bine intenţionate în piept şi stomac.

După ce m-am făcut bine şi am fost dojenit îndeajuns pentru măgăria mea, mi s-a spus că mătuşa Patricia ar fi apărut cu un „negru” şi că ar fi vorbit cu el exact în faţa armurii în care se afla Michael. Apoi ar fi plecat din nou cu misteriosul „negru” în automobil spre gară. Am încercat să ne explicăm această ciudată vizită în toate chipurile; ne spărgeam capul, mai ales pentru că

Michael nu voia să spună nimic mai mult, decât că venise un asemenea om şi plecase apoi, iar el ar fi stat tot timpul liniştit în greaua armură; nici un scârţâit şi nici un zăngănit al armurii nu i-ar fi trădat prezenţa!

Cu toată admiraţia generală şi binemeritată pentru fapta sa, persistenţa mea eroică în cufăr nu fu lăudată mai puţin. Trebuie însă să admit, ce-i drept, că imediat după ce mătuşa Patricia a părăsit holul, Michael alergase la cufăr şi ridicase capacul, sub care era să mă înăbuş.

Digby, care devenise prin exerciţii stăruitoare şi asurzitoare un gornist straşnic, îşi luă goarna din perete şi cântă un arpegiu în onoarea eroicei comportări a lui Michael şi a mea.

Trebuie să mărturisesc că noi ceilalţi discutam adesea şi cu înfrigurare misterioasa întâmplare, cu toată tăcerea ce o păstra Michael asupra vizitei „negrului”. N-am ajuns însă la nici o concluzie şi ne-am închipuit că străinul avea, cine ştie cum, vreo legătură cu un băiat exotic, fiu de maharajah, crescut la Eton, şi care aproape îl diviniza pe Michael.

Mătuşa Patricia îl invită la Brandon Abbas în urma dorinţei lui Michael şi, când îl văzu pe „Blue Water”, îşi pierdu literalmente cunoştinţa.

Faptul că leşinase putea să fie o coincidenţă, fără legătură cu vederea safirului. În orice caz, Michael nu mai spuse nimic despre această întâmplare în acea seară şi nici mai târziu.

Şi astfel ne-am petrecut fericiţi tinereţea noastră la Brandon Abbas, când nu eram la şcoală, la Eton, sau, mai târziu, la Oxford.

2. Dispariţia safirului.

Câţiva ani mai târziu, într-o seară de toamnă, se ivi dintr-odată în viaţa noastră o schimbare totală şi neaşteptată. Fapta unei singure fiinţe schimbă viaţa noastră a tuturor şi avu drept urmare suferinţe, exil şi moarte.

În această seară fatală de toamnă, şedeam cu toţii după masă în marele salon din Brandon Abbas, pentru ultima oară împreună – după cum se va vedea mai târziu Erau de faţă: mătuşa Patricia, capelanul, Claudia, Isabella, Michael, Digby, August Brandon şi cu mine.

Mătuşa Patricia o rugă pe Claudia să cânte, dar această domnişoară pretextă că ar fi răguşită şi că nu s-ar simţi bine. Era într-adevăr palidă, părea îngândurată şi îngrijorată, şi mă întrebasem dacă tristeţea sa latentă era cauzată de datoriile ei de la bridge sau de nota neachitată a croitoresei.

Isabella, care era, ca întotdeauna, gata să fie amabilă, se aşeză la pian. Ascultarăm vocea ei plăcută, în timp ce mătuşa Patricia împletea, capelanul surâdea pierdut, Claudia părea să mediteze cu fruntea încreţită asupra unei probleme insolubile, August se juca cu o ţigară pe care nu îndrăznea să o aprindă, Digby răsfoia o revistă şi Michael o privea din când în când pe Claudia.

În cele din urmă Isabella se ridică şi închise pianul.

— Ce-aţi spune despre o partidă de biliard? propuse August şi, înainte ca cineva să-i fi putut răspunde, Claudia spuse:

— Te rog, mătuşico, lasă-ne să admirăm puţin pe „Blue Water”, nu l-am mai văzut de o veşnicie.

— Da, mătuşico, lasă-ne să-l privim, rugă Michael, în timp ce capelanul aprobă şi se oferi să-l aducă, dacă Lady Brandon ar permite-o.

Numai el şi mătuşa Patricia (şi Sir Hector bineînţeles) cunoşteau locul strict secret unde se afla piatra preţioasă. Cred că nici cel mai ingenios spărgător n-ar fi reuşit – chiar dacă i s-ar fi dat ocazia – să dea de urma safe-ului, în care era păstrat „Blue Water” împreună cu celelalte obiecte de valoare. Michael, Digby şi cu mine ne-am petrecut, cu ştirea şi permisiunea mătuşii,

nenumărate ore căutând ascunzătoarea – dar fără cel mai mic succes. Michael, în special, era urmărit de gândul că trebuia să-l găsească...

Mătuşa Patricia admise îndată şi capelanul se îndepărtă.

— Ce valoare are „Blue Water", mătuşă Patricia? întrebă Claudia.

— Depinde pentru cine, răspunse mătuşa.

— Ei – cât ar oferi de pildă un negustor pentru el ?

— Cam jumătate din ce ar putea obţine vânzându-l.

— Şi cât crezi că ar fi aceasta?

— Nu ştiu, Claudia. Dacă vreun milionar american ar ţine neapărat să-l cumpere, ar încerca să ofere cea mai mică sumă ce ar putea fi luată în seamă, fu răspunsul.

— Ce ai cere, dacă ai vrea să-l vinzi? insistă Claudia.

— Nu mă gândesc să-l vând, spuse mătuşa Patricia cu o voce care ar fi trebuit să curme orice discuţie asupra acestui subiect. Ea primise în acea zi o scrisoare din partea soţului ei, prin care acesta o înştiinţa de apropiata sa întoarcere din India, ceea ce nu părea să o bucure în mod deosebit,

— Am auzit spunându-se odată, că i s-ar fi oferit unchiului Hector treizeci de mii de pfunzi pentru el spuse August.

— Da? se miră mătuşa Patricia, şi în acea clipă se întoarse capelanul purtând safirul pe perna lui de catifea albă, sub clopotul de sticlă, şi îl puse pe masă, sub candelabrul cel mare cu numeroasele sale becuri electrice.

Safirul se afla acum în faţa noastră şi strălucirea lui albastră ireală ne captiva pe toţi.

— Este minunat, spuse Isabella. Mă întrebai de câte ori safirul provocase aceste cuvinte.

— O, lăsaţi-mă să-l sărut, strigă Claudia şi capelanul ridică clopotul de sticlă cu o mână, întinzând cu cealaltă safirul mătuşii Patricia care îl cercetă, ca şi cum nu l-ar fi contemplat de o mie de ori până atunci, îl ţinu contra luminii şi privi prin el. Apoi îl dădu mai departe Claudiei, care îl mângâie.

Unul îl trecea celuilalt. August îl aruncă în aer şi murmură în timp ce-l prindea din nou în mână:

—Treizeci de mii de pfunzi pentru o bucăţică de sticlă.

Când veni rândul lui Michael, se păru că n-ar mai fi vrut să-l dea niciodată mai departe. Michael îl cântări, îl frecă şi îl cercetă mai degrabă ca un negustor, decât ca un admirator al frumuseţii sale.

În fine capelanul îl puse la loc pe perna lui şi îl acoperi cu clopotul de sticlă.

Stăturăm câteva minute în jurul lui, în timp ce capelanul povestea ceva despre rajahi indieni şi minunatele nestemate ale coroanelor lor.

Eu stăteam în imediata apropiere a mesei; mă aplecai asupra pietrei şi mă cufundai din nou în adâncimea ei de nepătruns; August îşi repetă propunerea:

— Ce-aţi spune despre o partidă de biliard? – când lumina electrică se stinse şi rămaserăm într-o beznă totală.

— Iarăşi scurt circuit! Sigur că Fergusson este de vină! spuse Digby, vorbind de Fergusson, şoferul nostru, care era răspunzător de instalaţia electrică.

— Într-un minut va fi din nou lumină, spuse mătuşa Patricia, şi dacă nu, atunci Burdon va aduce lumânări. Rămâneţi pe locurile voastre şi nu umblaţi prin cameră, ca să nu răsturnaţi ceva.

Cineva se lovi uşor de mine, în timp ce stăteam lângă masă.

— Spirite şi stafii! spuse Isabella cu o voce mormântală. Cine are chibrituri! O mână osoasă vrea să mă strângă de gât. Văd...

— Pe fiecare, îi continuai eu cuvintele, pentru că în acea clipă se făcuse din nou lumină şi clipeam orbiţi unul la altul.

— Salvată, strigă Isabella, cu un oftat de uşurare exagerată; apoi, când privind spre ea, am văzut-o fixând cu ochii holbaţi şi gura deschisă masa, arătând spre ea, mută...

„Blue Water” dispăruse. Pe catifeaua albă nu mai era nimic şi clopotul de sticlă nu mai acoperea altceva decât perna goală.

Cred că trebuie să fi arătat cu toţii foarte idioţi, cum stăteam aşa şi holbam ochii la locuinţa părăsită a marelui safir. Mătuşa Patricia rupse tăcerea şi vraja.

— A ta e gluma, August? întrebă ea cu acea severitate – rar întrebuinţată – în voce, care nu îşi greşea niciodată efectul.

— Cum? Eu? Nu, mătuşă! Zău nu! O jur! Nu l-am atins, declară tânărul, roşind viu.

— Ei, atunci se pare că cineva are un simţ ciudat al umorului, spuse ea şi eram fericit că nu-mi permisesem această glumă. Mă bucuram şi pentru faptul că atribuise gluma în primul rând lui August.

— Tu stăteai la masă, John, se întoarse ea către mine. Tu ai fost acela?

— Nu mătuşă, răspunsei.

După ce Digby şi Michael negară că ar fi participat la această

poznă prostească, mătuşa Patricia se întoarse spre fete.

— N-aţi făcut-o voi? spuse ea, ridicându-şi întrebător sprâncenele fine.

— Nu mătuşă, eram prea ocupată cu spirite şi stafii şi cu mâna osoasă, pentru a mă putea gândi măcar la aşa ceva, spuse Isabella.

— Nici eu, asigură Claudia.

Lady Brandon şi Sfinţia Sa Maurice Ffolliot ne priviră pe toţi şase cu răceală şi severitate.

— Ar fi de prost gust să continuaţi această glumă, spuse mătuşa hotărâtă.

— Dă piatra înapoi, John, spuse August, tu singur erai în apropierea ei, când s-a stins lumina.

— Am mai spus că n-am atins-o, răspunsei eu.

— Ce-ar fi dacă ai da-o tu înapoi? îi spuse Digby lui August cu vocea ameninţătoare.

— Probabil că o ai tu însuţi, se răsti August furios.

Digby, care stătea în spatele lui, îi trase o lovitură şi-l izbi de masă – o lipsă de tact şi o brutalitate pe care mătuşa Patricia în mod ciudat nu le luă în seamă.

— Eu n-am safirul blestemat, strigă August, numai unul din voi trei poate să-l aibă.

Era o situaţie ridicolă, care deveni repede neplăcută; buzele mătuşii mele se făceau tot mai subţiri şi ochii ei se întunecau cu fiece clipă ce trecea.

— Băgaţi de seamă, nebunilor, spuse Isabella, în timp ce August ne privea pe noi şi noi fraţii îl priveam pe el furioşi, am să sting acum lumina pentru două minute şi oricine ar fi făcut prostească glumă şi nu vrea s-o mărturisească, să-l pună pe „Blue Water” la loc. Atunci nu va şti nimeni care a fost.

Isabella se îndreptă spre uşă, unde se găsea comutatorul.

— Aşadar atenţie, staţi cu toţii liniştiţi şi hoţul face să dispară fapta lui; când am să aprind din nou lumina, „Blue Water” va străluci din nou.

Se făcu întuneric. Întrucât fusesem acuzat de doua ori, mă interesa cine putuse fi vinovatul. Bâjbâind după clopotul de sticlă, am pus mâna pe el, pentru a apuca pe vinovat, când va pune piatra la loc. Intenţia Isabellei era bună, dar nu vedeam nici un motiv, pentru care ar fi trebuit să mă las suspectat din cauza lui August. Stăteam aşadar şi aşteptam; domnea o tăcere completă.

— Nu pot s-o fac, pantofii mei scârţâie, spuse Digby deodată.

— Nu pot să găsesc clopotul de sticlă, spuse Michael.

— Vinovatul mai are timp un minut, spuse Isabella; să se grăbească.

Şi atunci am observat că cineva respira în imediata mea apropiere. Cotul meu fu atins uşor, o mână se aşează lângă a mea şi am apucat-o.

Mâna mea stângă strângea o mânecă de haină, sub care se simţea o manşetă, iar dreapta ţinea strâns o încheietură de mână. Eram fericit că prinsesem un bărbat. Dacă ar fi fost o fată, i-aş fi dat drumul. Desigur, August „cel groaznic”... Nu-l invidiam pentru privirea pe care i-o va arunca mătuşa Patricia, când îl va vedea ţinut strâns de mine. Poate că i-aş fi dat drumul, dacă nu m-ar fi suspectat şi n-ar fi amintit că eu stăteam lângă masă când se stinsese lumina.

Mă miram că nu încerca să scape şi eram pregătit să-l împiedic la nevoie. El însă nu se mişcă.

— Am să număr acum până Ia zece şi după aceea se va face lumină. A pus mizerabilul piatra la loc? întrebă Isabella de la uşă.

— Da, eu am pus-o la loc, spuse Digby.

— Şi eu, spuse Michael foarte aproape de mine.

— Şi eu, strigă Claudia.

Apoi Isabella întoarse comutatorul şi văzui că mâinile mele ţineau braţul drept al fratelui meu Michael!

Eram extraordinar de surprins. Totul nu era desigur decât o afacere fără importanţă, o glumă proastă, o negare ridicolă, dar nu era ceva în genul lui Michael. Şi mirarea mea crescu, când Michael mă privi în mod ciudat şi spuse:

— Aşadar pe mine mă ţii strâns, ca vinovat? O, „slabe” Geste!

M-am simţit ca lovit în cap şi m-am întors spre August:

— Iartă-mă te rog, credeam că tu ai făcut-o.

— Nu adăuga unei insulte o nedreptate, răspunse acesta. Dă chestia asta blestemată mai repede înapoi şi nu fii caraghios; tot ce e prea mult e nesănătos.

M-am uitat la pernă: era goală. L-am privit pe Michael şi el pe mine.

— O, dă-l înapoi, Beau, spusei eu, şi nu împinge gluma prea departe.

Michael se uită la mine cu una din privirile sale pătrunzătoare, fără a spune ceva.

Isabella se apropie de noi.

— Încetaţi odată comedia asta, spuse ea. Beau, dă-l înapoi şi

hai să dansăm – spre că nu ai nimic împotrivă, mătuşă?

— Desigur, spuse mătuşa Patricia, de îndată ce se va fi găsit piatra. Afacerea începe să mă plictisească şi dacă nu capăt imediat înapoi pe „Blue Water", am să mă supăr serios.

— Ei, cine o are, s-o scoată la iveală, spuse Digby.

Un minut domni tăcerea; începea să devină insuportabil.

— Eu aştept, spuse Lady Brandon în cele din urmă şi începu să bată nervoasă cu degetele în masă.

Nu voi uita atât de curând orele următoare şi îngrozitoarea atmosferă de bănuială. Şapte oameni se bănuiau unul pe altul şi al optulea făcea ca şi cum i-ar bănui pe toţi.

— Afacerea devine serioasă, spuse mătuşa şi se aşează. Pentru ultima oară sfătuiesc pe acela care l-a luat pe „Blue Water" să mi-l dea înapoi; nu se va mai vorbi apoi despre aceasta.

Nimeni nu se mişcă.

— Foarte bine, spuse mătuşa, deoarece vinovatul nu vrea să iasă la iveală, trebuie să mă adresez fiecăruia...

Lady Brandon puse mâna pe braţul Claudiei, o trase spre ea şi o privi drept în ochi:

— Vino încoace Claudia. Ai atins tu pe „Blue Water" după ce capelanul l-a pus înapoi la locul său?

— Nu, mătuşă..., spuse Claudia, nu, mătuşă.

— Bineînţeles că nu, spuse mătuşa Patricia; du-te la culcare, draga mea; noapte buna.

Claudia plecă şi îmi aruncă în trecere o privire indignată.

— Vino încoace, Isabella, continuă mătuşa, ai atins tu pe „Blue Water" după ce capelanul l-a pus la loc?

— Nu, mătuşă, n-am făcut-o eu, răspunse Isabella.

— Sunt convinsă de aceasta. Du-te la culcare. Noapte bună, spuse Lady Brandon.

Isabella plecă şi îmi aruncă o privire amabilă. Mătuşa Patricia se întoarse acum spre August.

— Vino încoace, spuse ea rece, spune-mi tu te rog adevărul. Dacă-l ai pe Blue Water şi mi-l dai acum, nu voi mai aduce vorba despre aceasta.

— Jur pe Dumnezeu, mătuşă... strigă August.

— Nu este nevoie să juri, spune numai da sau nu tu îl ai?

— Nu, mătuşă, îţi dau cuvântul meu de onoare că nu-l am.

— Ştii unde se află Blue Water acum?

— Pe sufletul meu, nu ştiu.

— John, spuse mătuşa fără a se preocupa mai mult de August,

ştii tu unde este piatra?

— Nu, mătuşă, răspunsei eu.

Apoi veni rândul lui Digby. El spuse liniştit că nu ştia nimic despre dispariţia safirului şi că nu îl atinsese de când îl primise de la Claudia şi îl dăduse mai departe Isabellei.

Acum rămânea numai Michael. El era vinovatul, sau unul din noi ceilalţi trebuie să fi minţit fără ruşine şi răspundere.

— Michael, spuse mătuşa Patricia serioasă şi gravă, mă întristează mai mult decât o pot spune. Dă-l te rog înapoi pe Blue Water şi voi trece cu buretele peste toată chestiunea.

— Nu pot să-l dau înapoi mătuşă, pentru că nu l-am luat, spuse Michael liniştit, în timp ce inima mea bătea mai repede.

— Ştii unde se află, Michael?

— Nu ştiu, mătuşă.

— Ai avut safirul în mână de când a fost pus la loc de către capelan? fu întrebarea următoare.

— Nu, mătuşă, răspunse el liniştit.

— Ştii ceva despre dispariţia lui, Michael? întrebă ea severă.

— Ştiu numai că nu am absolut nimic de-a face cu dispariţia lui, mătuşă.

— Tot ce-ai spus este adevărul adevărat?

— Declar că nu am spus nimic altceva decât adevărul, răspunse el.

Ce era să cred? Nu puteam să presupun în mod serios că Michael minţea într-un chip atât de josnic. Pe de altă parte nu-mi ieşea din minte faptul că prinsesem mâna lui deasupra clopotului de sticlă.

Mătuşa Patricia şedea şi-l privea gânditoare pe Michael. Tăcerea deveni din ce în ce mai insuportabilă. În fine, ea spuse cu vocea de gheaţă:

— Este nespus de josnic şi respingător, că între şase băieţi şi fete, care au crescut aici, există unul care este un mincinos abject şi pe cât se pare un hoţ ordinar, totuşi nu vreau să cred aceasta. Ascultaţi: voi lăsa clopotul de sticlă pe locul unde se află acum şi voi încuia toate uşile acestei camere către miezul nopţii, luând cheile la mine, cu excepţia cheii de la uşa de-acolo. Adu-mi-o, Digby... mulţumesc. Această cheie o voi pune în vechiul vas de bronz de pe căminul din hol. Servitorii se vor fi culcat şi nu vor şti că se află ascunsă cheia acolo. Rog acum pe mincinosul aici de faţă, să se folosească de această ocazie pentru a înapoia safirul în timpul nopţii, să încuie uşa la loc şi să pună cheia din nou în vasul de bronz. Dacă acest lucru nu se va întâmpla până mâine,

când voi coborî, va trebuie să presupun că mincinosul este şi hoţ şi voi proceda în consecinţă. De formă, trebuie să spun acelaşi lucru şi Claudiei şi Isabellei.

— Vino, Maurice, spuse ea, se ridică şi îi luă braţul, sper că această afacere nu te va afecta prea mult.

Sărmanul capelan arăta prea nefericit şi zăpăcit, pentru a putea vorbi. Lady Brandon părăsi camera fără a ne fi spus „noapte bună”.

Cred că fiecare din noi a respirat uşurat, când uşa se închise în spatele ei – eu în orice caz am făcut-o. Şi acum?

Digby se întoarse către August şi spuse:

— Dacă el l-a şterpelit, trebuie să-l mai aibă... şi în clipa următoare îl aruncă pe August pe jos, se aşează peste el şi cercetă buzunarele băiatului – care dădea din mâini şi din picioare ca un nebun – dar fără a găsi ceva.

— Nu-l are, spuse el în fine, afară doar de nu l-a înghiţit. Dar se prea poate să-l fi ascuns undeva în cameră. Să căutăm.

Michael mă privi pe mine şi eu l-am privit pe el şi apoi am început amândoi să cercetăm odaia în mod sistematic. Dar „Blue Water” nu era de găsit.

August ne părăsi înjurând, în timp ce noi trei trecurăm în fumoar.

— Ce facem acum, copii? spuse Michael, care înteţea focul în cămin. Ne aprinserăm pipele şi ne trântirăm în fotoliile adânci de piele.

— Frumoasă poveste, dacă piatra asta blestemată n-o să fie mâine aici. Tare aş vrea să ştiu dacă mătuşa va înştiinţa Scotland Yard-ul, spuse Digby şi suflă un nor de fum spre tavan.

— Ar fi cam neplăcut, dacă şi-ar vârî nasul aici un detectiv şi ar interoga pe fiecare, spuse Michael.

— Cine poate fi, dacă nu e August? spuse Digby gânditor. Mătuşa doar n-o să-şi fure propriul ei safir, fetele sunt în afară de orice bănuială, iar capelanul nu are ce face nici cu piatra, nici cu treizeci de mii de pfunzi. ..

— Atunci nu rămânem decât noi trei, spusei eu,

— Fără îndoială, spuse Michael.

— Eu mă exclud, surâse Digby. Percheziţionaţi-mă.

— De fapt este curios, că nu ne-am percheziţionat unul pe altul, după ce n-am găsit nimic la August; dreptatea faţă de el ar fi impus-o, spusei eu.

— E cu totul nedemn şi de prisos, întrerupse Michael.

— August părea să creadă acelaşi lucru când l-am căutat, spuse Digby ironic.

— Atunci nu mai rămânem decât noi doi, tu John: şi cu mine, declară Michael.

— Aceasta este adevărat, fără îndoială, îl aprobai eu şi ne uitarăm din nou cu severitate unul la altul.

— Eu nu l-am luat pe „Blue Water", Beau, spusei eu.

— Nici eu, spuse Michael.

— Atunci a făcut-o totuşi August şi ne va înapoia desigur piatra, în timpul nopţii, crezu Digby.

— Ce-aţi spune să rămânem aici până ce auzim pe cineva coborând în hol? Uşa de colo scârţâie totdeauna îngrozitor, spusei eu.

— N-aş spune nimic, spuse Michael sever.

— De ce nu? întrebai eu mirat.

— Pentru că nu este exclus... vreau să spun că nu ne putem permite... adică nu avem dreptul să nesocotim dispoziţiile mătuşii. A dat vinovatului posibilitatea... spuse Michael ezitând. Nu eşti de aceeaşi părere, Digby? îl întrebă el pe acesta.

— Cine vrea, n-are decât să aştepte, hotărî Digby. M-am săturat pe ziua de azi. Cine vine acum cu mine? Apoi se ridică şi căscă.

— Să luăm cheia şi s-o ascundem; ar fi o glumă bună, continuă el râzând.

— Nu fii prost, spuse Michael. Să mergem la culcare! Şi ne despărţirăm ca întotdeauna cu scurta urare: „noapte bună"!...

Dar pentru mine era mai uşor să mă culc decât să adorm. Mă zvârcoleam de pe o parte pe alta, nu puteam crede că Michael era vinovatul, dar într-o oarecare măsură nu-l puteau acuza nici pe August. De nevinovăţia lui Digby mă îndoiam tot atât de puţin ca şi de cea a lui Michael – dacă nu i-aş fi prins mâna, pe clopotul de sticlă.

Un lucru era în orice caz sigur: dacă piatra nu va fi pusă la loc în timpul nopţii, atunci fusese furată de cineva cu intenţia de a o vinde. Dar aceasta era neverosimil. Stăteam aşa, treaz, gândindu-mă la una şi la alta, şi la ora patru dimineaţa cazul îmi părea tot atât de nelămurit ca şi înainte.

Poate că totul era însă iarăşi în cea mai perfectă ordine. Idiotul care îşi permisese această glumă proastă și fusese prea laş pentru a o mărturisi, dusese desigur piatra înapoi. Nu trebuia oare să mă scol şi să mă conving de acest lucru? În acest caz nu mai era nevoie să-mi sparg capul mai departe şi aş fi putut să mai

dorm liniştit câteva ore.

M-am sculat, mi-am îmbrăcat halatul, am aprins o lumânare, m-am dus jos în hol şi am băgat mâna în vasul de bronz care stătea pe cămin – vasul era gol.

Era oare o capcană, un şiretlic al Lady-ei Brandon pentru a descoperi pe vinovat? Dacă era aşa, atunci mă prinsesem eu, nevinovat, într-o cursă destinată altuia. Mi-am amintit de un episod din copilăria noastră. Mătuşa venise atunci în odaia copiilor şi spusese: „Copilul cel rău, care a fost în cămară, mai are marmeladă pe bărbie”, şi mâna nea nevinovată şi prostească apucă imediat bărbia, pentru a vedea dacă, prin cine ştie ce întâmplare, nu era mânjită cu marmeladă.

În fine, cel mai bun lucru de făcut era să dispar repede şi în tăcere, înainte ca să se închidă cursa. Privii în jurul meu şi nu m-ar fi mirat s-o văd pe mătuşa Patricia stând lângă mine.

Am plecat repede şi, când am intrat în holul principal, care ducea la coridoare, am observat că îmi venea cineva în întâmpinare. Nu avea nici o luminare şi putea să mă recunoască de îndată, deoarece îmi ţineam luminarea înaintea obrazului.

— Ei, August, am spus când ajunse mai aproape, cam răcoroasă dimineaţă, nu-i aşa?

— Hei, John, cauţi probabil cheia? spuse vocea fratelui meu Michael.

— Da, Beau, am răspuns eu, nu este acolo.

— Nu, John, spuse Michael liniştit şi mi-o puse înaintea ochilor, iat-o.

Beau, am strigat chinuit.

— John, spuse el ironic.

Scârba şi dezamăgirea mă cuprinseră... Ce se întâmplase cu minunatul meu frate!?

— Noapte bună! am spus eu formal şi m-am întors.

— Sau bună dimineaţa, răspunse Michael, râse scurt şi se duse în vestibul.

Auzii aprinzându-se un chibrit şi apoi zăngănitul cheii, pe care Michael o aruncase probabil cu indiferenţă în vasul de bronz. M-am culcat din nou şi, deoarece chestiunea era lichidată şi enigma rezolvată, am căzut într-un somn neliniştit.

Ca de obicei, la ora şapte şi jumătate mă trezi servitorul nostru. Când am intrat în sufragerie, Digby se plimba în sus şi în jos prin odaie şi în acelaşi timp mânca. August stătea lângă bufet şi-şi înghesuia pe farfurie mezeluri, ouă şi şuncă.

Isabella şedea la locul ei; m-am apropiat de ea şi am salutat-o.

În timp ce stăteam lângă scaunul ei, ea îşi puse mâna peste a mea şi o strânse.

Michael intră.

— A coborât mătuşa? întrebă el şi adăugă apoi o „bună dimineaţa" întârziată.

—Nu, răspunse Digby, nici n-aş vrea s-o întâlnesc pe mătuşa până ce nu se limpezeşte puţin atmosfera.

— S-a sculat Claudia? întrebă Michael, fără a-l băga în seamă.

— Am întâlnit-o adineaori în grădină şi m-am mirat că se sculase aşa devreme, spuse Digby.

— Vreau să-i spun că micul dejun este gata, spuse Michael, se ridică şi ieşi afară.

— Adu-i un rinichi fript pe o furculiţă, strigă Digby după dânsul.

Ne aşezarăm şi discuţia lâncezi; eram prea ocupaţi cu mâncarea.

— Presupun că bijuteriile coroanei sunt iarăşi împreună şi la locul lor, spuse deodată Digby şi exprimă prin acesta ceea ce îi preocupa pe toţi. Uşa mai este încuiată, am încercat zadarnic s-o deschid.

Claudia intră întovărăşită de Michael. Părea foarte palidă, iar Michael foarte închis. În timp ce Claudia ne salută pe toţi, Michael se îndreptă spre bufet şi îi întocmi micul dejun. Eu l-am privit şi am observat că ceva nu era în regulă cu el, cu toate că nu vroia să lase să se vadă nimic. Michael ridică capul şi văzu că îl observasem.

— Ai dormit bine? mă întrebă.

— Cu excepţia unui vis rău, Beau, răspunsei eu.

— Aşa-aşa, spuse el, se duse la masă şi se aşează pe locul lui, lângă Claudia. Mătuşa Patricia intră.

Ne ridicarăm şi stăturăm ca împietriţi. O privire spre faţa ei spunea totul. Ştiam, înainte ca să fi rostit un singur cuvânt, ce va spune.

— Vin numai să vă spun că nici unul din voi nu are voie să părăsească astăzi casa – nici unul! spuse ea. Afară dacă unul din voi recunoaşte, în a unsprezecea oră, că el este vinovatul.

Toţi tăcură, nici unul nu se mişcă. L-am privit pe Michael şi el mă privi pe mine.

— Bine, cum vreţi, spuse Lady Brandon, dar dacă părăsesc

camera fără „Blue Water”, atunci nu voi avea nici o milă de hoţ, oricine ar fi el.

Mătuşa se opri o clipă şi examină pe fiecare cu priviri mânioase. Toţi tăcură, nimeni nu se mişcă. După o pauză de un minut, Lady Brandon spuse foarte rece:

— Servitorii nu ştiu nimic despre această afacere şi nici nu trebuie să afle. Trebuie să rămână cât mai mult timp între noi faptul că unul din voi şase este un mincinos şi un hoţ ipocrit şi nerecunoscător.

Aici Michael spuse:

— Spune te rog unul din noi patru, mătuşă Patricia.

— Îţi mulţumesc, Michael, spuse ea. Voi patru sunteţi printre cei şase şi eu ştiu şi fără tine ce vreau să spun..

— Cred că ai putea să spui liniştită unul din voi trei fraţi, spuse August provocator.

— Ţine-ţi gura! răspunse Lady Brandon, punându-l la punct. După cum am mai spus, servitorii nu trebuie să ştie nimic – şi nici altcineva nu trebuie să afle ceva. Vreau să spun, până ce reporterii cronicii judiciare se vor ocupa de această chestiune şi ziarele vor reproduce fotografia unuia din voi.

Din nou ne privi pe rând mânioasă, întâi pe Michael şi pe urmă pe August.

— Aşadar, continuă ea, nimeni nu părăseşte casa şi nu pomeneşte cuiva vreun cuvânt despre această afacere. Bineînţeles în afara unui detectiv sau a poliţiei, adăugă Lady Brandon dispreţuitoare. Capelanul este bolnav, încheie ea, ceea ce nu mă miră.

Apoi merse spre uşă şi ne mai privi odată, înainte de a o deschide.

— Michael, ai să-mi spui ceva? întrebă ea,

— Lasă fetele şi pe August deoparte, răspunse el.

— Ai să-mi spui ceva, Digby?

— Nu, mătuşă, regret că nu-ţi pot spune nimic, replică Digby.

— Şi tu, John? întrebă ea şi mi se păru că mă privea pe mine cu mai mult dispreţ decât pe toţi,

— Nu mătuşă, afară că-i dau toată dreptatea lui Michael, răspunsei eu.

— August?

— Asta este o curată infamie! se enervă August,

— Lasă asta.. Îi reteză Ladv Brandon scurt vorba,

— Claudia?

— Nu, mătuşă.

— Isabella?

— Nu, mătuşă, răspunse Isabella, Dar te rog, te rog, mai aşteaptă o zi şi...

— ...şi dă hoţului timp şi ocazie să vândă piatra, asta vroiai să spui? întrerupse mătuşa Patricia şi deschise uşa. Aşadar aceasta este tot ce aveţi să-mi spuneţi? Bine! spuse apoi şi închise uşor uşa în urma ei.

— Frumoasă bandă îmi mai sunteţi! izbucni August şi îl privi întâi pe Digby, apoi pe mine şi în urmă pe Michael.

— Şterge-o, spuse Michael prieteneşte şi mă chemă. Vino cu mine, John, iar către fete: Regina Claudia și preacredincioasa, faceţi-mi un serviciu!

— Bineînţeles, spuse Isabella.

— Ce anume? întrebă Claudia.

— Scoateţi-vă odată această oribilă poveste din cap. Vă dau cuvântul meu că va fi lămurită azi.

— Cum? întrebă Claudia.

— O, dragă Michael! strigă Isabella şi mă privi pe mine.

— Aceasta este pentru moment indiferent, Claudia, replică Michael. Dar crede-mă şi ai încredere. Înainte de a vă fi culcat astă seară, totul va fi limpede precum cristalul.

— Sau albastru ca safirul, spuse Digby şi adăugă: Staţi, am găsit! Ştiu cum s-au întâmplat lucrurile! Câinele meu Joss s-a speriat de întunericul brusc, a sărit pe scaun pentru ca să nu-l calce nimeni, a dat din coadă, pentru a-şi arăta devotamentul şi fidelitatea, a răsturnat astfel clopotul de sticlă, şi-a întors corpul şi a mirosit peste tot pentru a vedea ce poznă a făcut, dar n-a găsit nimic şi a căscat plictisit, inspirându-l astfel pe „Blue Water”.

— Poate că-i era sete şi l-a băut pe „Blue Water”? îi corectă Isabella versiunea.

— Ambele ipoteze sună frumos şi ar fi şi mai bune, dacă Joss ar fi fost în odaie, spuse Michael. Vino, John.

L-am urmat pe fratele meu şi ne-am dus în odaia lui.

— Şezi jos, Johnny, aş vrea să vorbesc cu tine despre diferite chestiuni obscure, spuse el, când intrarăm.

Se aşeză lângă mine, ne aprinserăm pipele şi pălăvrăgirăm un timp despre lucruri fără importanţă. Deodată Michael mă întrebă fără nici o introducere:

— Pe care din noi opt îl bănuieşti?

— August, răspunsei eu, fără să mă gândesc.

— Îl crezi pe el vinovat? întrebă fratele meu.

— Nu, sigur că nu, răspunsei eu cu subînţeles.

— Nici eu, spuse Michael, ba chiar ştiu precis că n-a fost el.

Privi apoi îngândurat înaintea lui, trase din pipă şi întrebă în cele din urmă:

— Spune drept, mă crezi vinovat pe mine?

— Tu eşti ultimul pe care l-aş fi bănuit, Beau, îl asigurai eu. De ce nu l-ai dat înapoi?

— Aş vrea să o fi făcut, spuse el.

În această clipă cineva bătu în uşă.

— Cine e? strigă Michael.

— Eu se anunţă Digby.

Michael deschise şi întrebă:

— Ce s-a întâmplat?

— Isabella ar vrea să vorbească cu noi trei şi v-a căutat pe voi amândoi. I-a venit o idee...

— Unde este Isabella? îl întrerupse Michael.

— I-am promis că o să vă aduc cât mai repede în salonul de fumat – afară de cazul când unul din voi şi-ar fi luat valea cu prada, spuse Digby.

— Ei – eu n-am fugit încă până acum, dar o să am, nevoie după masă de un mers al trenurilor, spuse Michael, dar acum să mergem la Isabella şi să auzim ce are să ne spună.

Am coborât scara şi am mers în salonul de fumat.

— John, nu mă trăda, spuse Michael, în timp ce intram.

Isabella şedea lângă foc şi arăta plânsă şi deprimată. Când intrarăm, îşi ridică privirea spre mine.

— I-am prins pe amândoi, pe când vroiau să fugă, glumi Digby. Fiecare din ei avea o jumătate din „Blue Water” – dar sunt gata să te asculte, dacă nu te grăbeşti.

— O, mă simt atât de nenorocită, gemu Isabella. Am fost atât de josnică, atât de nespus de josnică, încât nu mai pot răbda.

— Lasă-ne pe noi să suferim pentru tine, spuse Digby, şi nu te mai gândi la asta. O să-l readucem pe furiş şt o să suferim împreună observaţiile mătuşii, nu-i aşa Beau?

— Ce te nelinişteşte atât de mult? întrebă Michael,

— Am lăsat ca August să fie bănuit tot timpul, suspină ea. El e cu totul nevinovat şi aseară, aş fi putut-o dovedi, de îndată ce ne-a întrebat mătuşa. Un cuvânt din parte-mi ar fi fost de-ajuns ca să-l ferească de orice bănuială – urmă ea – şi nu l-am spus.

— De ce, draga mea? o întrebai eu.

— O, nu ştiu... Ba da, ştiu. S-ar fi părut că încerc să mă dezvinovăţesc şi eu, răspunse ea. Apoi, nu ştiam cine o făptuise şi socoteam totul drept o glumă mai mult sau mai puţin proastă. Bineînţeles, am crezut că vinovatul va înapoia safirul. Dar acum – e groaznic. Nu pot să mai tac şi mă gândeam să vă previn pe voi trei înainte de a vorbi cu mătuşa.

— Ei, preacredincioaso, ce s-a întâmplat? întrebă Michael.

— Când s-a făcut întuneric — am spus, după cum ştiţi; „spirite şi stafii şi o mână osoasă", sau ceva asemănător. Ei bine, mi-a fost cu adevărat puţin teamă. Şi am apucat un braţ. Când s-a făcut iarăşi lumină, am văzut că ţineam braţul lui August – şi i-am dat drumul atât de repede. Încât cred că nimeni n-a observat nimic.

— Asta dovedeşte că sărmanul August este exclus din competiţie, spuse Digby.

— Ei! – eu cred că este, totuşi, foarte frumos din partea lui August că nu s-a folosit de această împrejurare pentru a se dezvinovăţi, am spus eu.

— Dumnezeu să-i binecuvânteze nevinovăţia, spuse Digby, şi eu i-am scotocit ieri toate buzunarele, fără nici un fel de consideraţie. Trebuie să-l caut şi să-i spun că l-am iertat cu mărinimie.

— Isabella, spusei eu, du-te imediat la mătuşa şi uşurează-ţi conştiinţa.

Ea mă privi lung şi cu tristeţe, ca şi cum ar fi vrut să se scuze faţă de mine şi părăsi camera.

— Ascultaţi, cetăţeni! spuse Digby, după ce se închisese uşa. Ţin mult să aflu cine a luat, din greşeală, piatra, acum că ştim că August este nevinovat ca un miel. Mă iertaţi, dacă vă amintesc acest lucru, dar eu personal n-am făcut-o, aşa că trebuie să fie unul din voi doi. Ei, dacă piatra asta blestemată nu vă trebuie, v-aş sfătui s-o daţi înapoi.

Michael şi cu mine ne privirăm din nou unul pe altul; faţa lui era cu desăvârşire lipsită de expresie.

— Am de gând să fug cu ea, cum i-am spus adineauri şi Isabellei, spuse Michael.

— Pleacă şi John cu jumătatea lui? întrebă Digby.

— Nu, răspunse Michael în numele meu, fug eu singur cu piatra.

— Bine frate, spuse Digby, şi-şi privi ceasornicul de buzunar.

— N-ai putea să pleci îndată după masă? Am treabă în oraş şi

trebuie să mă duc într-acolo, deşi avem arest de casă.

— Sunt gata să mă iau după tine, l-am auzit spunând pe Michael, în timp ce părăseam camera.

Nici mătuşa Patricia, nici Claudia nu se iviră la masă. Capelanul era bolnav în pat. Deoarece Burdon şi un servitor fură de faţă în tot timpul mesei, n-am putut vorbi despre singurul subiect important pentru noi toţi.

Atmosfera la masă era deosebit de neplăcută, deşi Digby părea vesel ca întotdeauna, iar Michael cu totul indiferent. Abia când servitorii părăsiră camera, pentru un scurt timp, avurăm prilejul să vorbim despre furt.

— Ai spus mătuşii ce voiai să-i destăinuieşti? întrebă Michael. Ce-a răspuns?

— Da, mi-a spus ceva obscur, ca: „virtutea îşi găseşte răsplata în ea însăşi” şi altceva nimic, răspunse Isabella.

— August, spuse Digby, Isabella s-a dus la mătuşa ca să-i spună că eşti complet nevinovat şi deasupra oricărei bănuieli.

— Ce vrei să spui prin aceasta? mârâi August.

— Ea i-a spus mătuşii, continuă Digby, că n-ai fi putut să mergi la masă pentru a şterpeli safirul, pentru că ea atârna drăgăstoasă de braţul tău. Îţi cer în mod sincer scuze, August, şi sper să mă vei ierta că te-am luat drept un hoţ.

— De braţul meu? spuse August surprins şi adăugă repede, trecând peste scuzele lui Dugby: O, da, hm, natural. Mii de mulţumiri, Isabella.

Îl privirăm cu toţii. Surprinderea lui nu fusese înscenată.

— Mătuşa ştie, aşadar, că n-am fost eu hoţul? spuse el.

— Da, August, răspunse Isabella, şi regret foarte mult că n-am spus-o încă de ieri.

— Da, de aceeaşi părere sunt şi eu; ai fi putut s-o faci din prima clipă, spuse August.

— Isabella n-a ţinut mult să se dezvinovăţească ea însăşi, am spus eu şi l-am fulgerat cu privirile pe August. Deoarece te ţinea de braţ, n-a putut să meargă ea însăşi la masă. Nevinovăţia ta o dovedeşte şi pe a ei.

— În orice caz ar fi putut sa se gândească de ieri la mine şi să-i spună mătuşii, mormăi el.

— S-a gândit la tine, August, spuse Michael, să fii convins că ne vom gândi cu toţii la tine... Oricum ar fi, ne pare tuturor rău c-ai fost bănuit de noi într-un mod atât de nedemn.

— Bănuit? De voi! strigă August? Daţi-mi voie să râd.

— Da – şi îmi pare foarte rău că te-am percheziţionat, groaznice August, îl necăji Digby, şi dacă nu bagi de seamă, va trebui să mă ocup din nou de tine în mod brutal.

Apoi intrară Burdon şi David, aducând felul următor.

După masă, m-am simţit foarte obosit din cauza nopţii pierdute şi a tuturor neplăcerilor, aşa că urcai sus în dormitorul meu şi mă trântii pe pat.

Câteva ore mai târziu, mă trezi din somnul meu greu intrarea lui Digby, care ţinea o scrisoare în mână.

— Deşteaptă-te şi ascultă! Ultimele ştiri! strigă Digby Şi se lăsă să cadă greoi pe marginea patului meu.

— Ce s-a mai întâmplat? am căscat eu frecându-mă la ochi.

— Trebuie să ne adunăm toată inteligenţa pentru a-l ajuta pe Beau: a şters-o! Această scrisoare a predat-o lui David pentru mine. Pretinde că l-a furat pe Blue Water şi nu vrea să aştepte până ce vine poliţia.

— E posibil? am strigat eu.

— Citeşte, spuse Digby şi-mi întinse scrisoarea.

„Dragul meu Dig,

Când David îţi va preda această scrisoare – îl voi ruga s-o facă la ora patru – mă voi afla în drum spre (unde vreau să mă duc). Spune-i te rog mătuşii că nu are sens să mai bănuiască acum pe vreunul din voi din cauza lui „Blue Water”. Dacă vine poliţia sau un agent secret de la Scotland Yard, spune-le că ai ştiut că mă aflam în mari dificultăţi băneşti – dar că eşti de părere că acesta este primul meu delict şi că am căzut în ispită din vina societăţii proaste (anume tu şi John). Ocupă-te de John şi spune-i că nădăjduiesc că va rămâne un băiat viteaz. Dacă îţi voi trimite mai târziu adresa mea, o voi face cu convingerea că nu o vei trăda nimănui, sub nici un pretext. Sper că agitaţia se va potoli în curând, deoarece hoţul este cunoscut. Trist, trist, c-am ajuns atât de departe! Salut-o pe Isabella cu drag.

Veşnic al tău,

Michael”

— Asia nu se poate, asta e imposibil! am strigat eu,

— Bineînţeles că e nevinovat, răspunse Digby. Firea lui romantică i-a jucat o festă. Preia asupra sa toată vina, îndepărtează bănuiala ce căzuse asupra fratelui mai mic şi aşa mai departe...

— Care frate? întrebai eu, tu?

— Nu, spuse Digby.

— Aşadar eu? am întrebat.

— Eşti un bun logician.

— Dar eu n-am luat safirul.

— Nici eu, declară Digby şi adăugă: să spunem, dar, c-a luat vina asupra sa şi crede că apără prin aceasta pe fratele mai mic.

— Dar, Digby, l-am contrazis eu, îţi închipui într-adevăr că Beau a crezut o clipă măcar, că tu sau eu am fi furat o nestemată de valoare – şi pe deasupra una care aparţine mătuşii Patricia!

— Ei, cineva trebuie s-o fi furat, nu? spuse Digby, Şi vreau să-ţi mai atrag atenţia asupra unui lucru, băiatule, adăugă el. Tu spui că Beau nu şi-ar închipui niciodată că noi – tu sau eu – am fi furat piatra dar presupui foarte serios că Beau a făcut-o!

— De unde tragi concluzia aceasta? l-am întrebat eu consternat.

— Din felul cum l-ai privit de mai multe ori.

— Aveam motive să-l bănuiesc.

— Ce motive puteai să ai, afară doar că i-ai apucat pe întuneric mâna, în timp ce voia probabil – ca şi tine – să-l surprindă pe August la înapoierea pietrei.

— Prefer să nu mai vorbesc despre aceasta, Dig; îl priveşte numai pe Beau şi…

— Nu fii atât de prost, mă întrerupse Digby. Desigur— că-l priveşte pe Beau şi tocmai de aceea trebuie să vorbim despre asta. Cu cât știm noi doi mai multe, cu atât mai bine putem să-i ajutăm – fie la scăpare, fie la întoarcere… Dacă aflăm că este vinovat (ceea ce bine înţeles că nu este) putem să-i ajutăm, făcând să-i dispară urma; şi dacă iese la iveală că este nevinovat – ceea ce este sigur – atunci putem să-l căutăm pe adevăratul hoţ şi să-l predăm.

— Se pare că Beau nu doreşte ca vinovatul să fie prins, am spus eu.

— Desigur, afară de cazul în care ar fi August.

— August nu este vinovat, şi Beau o ştie.

— Spune drept, îl consideri pe Beau într-adevăr vinovat? întrebă Digby.

— Sigur că nu, am spus eu îndată.

— Foarte bine, atunci eşti tu vinovatul?

— Nu.

— Ei, nici eu nu sunt! Isabella şi August nu pot fi luaţi în consideraţie pentru că erau îndepărtaţi cu câţiva metri de masă şi ea l-a ţinut tot timpul de braţ. Cine mai rămâne atunci?

— Claudia? spusei eu cu scepticism.

— Acum cred că înţelegi unde vreau să ajung! surise Digby, se rezemă pe patul meu şi îşi cuprinse genunchiul cu mâinile.

— Doamne, Dumnezeule, omule! am strigat eu, sărind în sus. Doar nu vrei să susţii că o bănuieşti pe Claudia de furtul safirului?

— Linişteşte-te, răspunse el. N-am spus pe cine bănuiesc. Am întrebat numai cine mai rămâne, dacă ne excludem pe noi doi, pe Isabella şi pe August ca vinovaţi?

— Michael şi Claudia, murmurai eu. O ipoteză mai ridicolă decât cealaltă, am adăugat cu voce tare.

— Pe amândoi este greu să ţi-i închipui ca vinovaţi, spuse Digby. Rămâne însă în picioare faptul că este unul din ei – dacă n-ai fost tu acela. Michael a trebuit aşadar să fugă, fie pentru că este un hoţ speriat, fie întrucât vrea să îndepărteze bănuiala căzută asupra unei fiinţe nevinovate – anume tu sau Claudia.

Tăcurăm amândoi.

— Simt că înnebunesc, am spus eu într-un târziu.

— Eu am şi înnebunit, spuse Digby şi ne uitarăm unul la altul disperaţi. După un timp, Digby se sculă.

— Trebuie să plec acum, spuse.

— Ce ai de gând să faci?

— Nu ştiu.

În timp ce se îndrepta spre uşă, l-am întrebat:

— Crezi că Michael bănuieşte pe vreunul din noi doi?

— Nu, răspunse el; Michael ştie că noi nu suntem vinovaţi.

— Crezi dar că o bănuieşte pe Claudia?

— Hm – nu desigur că nu, răspunse el.

— Atunci ce crezi?

— El ştie numai că unul din noi trei a făcut-o, răspunse el şi părăsi camera.

— M-am culcat din nou şi am rămas gânditor...

Seara la masă erau de faţă numai Isabella, Claudia, August şi cu mine.

Lady Brandon, raportă Burdon, mânca în odaia ei, capelanul trebuia să rămână la pat în urma dispoziţiei medicului, Mr. Michael nu era în odaie când David a bătut la uşă, iar Mr. Digby fusese văzut plecând imediat după ceai.

— Este foarte puţin politicos din partea lui Michael şi a lui Digby c-au părăsit casa, cu toate că mătuşa a interzis aceasta, spuse August, după ce servitorii plecaseră pentru a aduce cafeaua.

— Bineînţeles tu eşti în măsură să ştii cel mai bine care sunt bunele maniere, am spus eu.

— Unde a plecat Beau? întrebă Claudia.

— Nu mi-a spus, am răspuns.

— Nu cred s-o fi spus cuiva, ironiză August.

— Vino cât mai curând în salon, mă chemă Isabella încet, în timp ce părăsea sufrageria.

— Te urmez îndată, aş vrea numai să beau întâi puţină cafea.

Ce motiv putea să aibă Digby pentru a nesocoti interdicţia mătuşii Patricia de a părăsi casa? Este posibil să fi ştiut mai mult decât îmi spusese? Poate că s-a dus la oficiul telegrafic şi a încercat să se pună în legătură cu Michael, poate a telegrafiat la diferite adrese, unde bănuia că se găseşte acesta.

Trebuia să fi fost ceva foarte important, pentru a-l face să nu respecte interdicţia mătuşii Patricia.

Mi-am băut cafeaua în tăcere şi am părăsit apoi camera. Nu-l puteam ierta pe August pentru că era nevinovat şi îl silea astfel pe Michael s-o bănuiască pe Claudia, pe Digby sau pe mine – mă silea pe mine să-i bănuiesc, la rândul meu, pe Claudia, pe Digby sau pe Michael – şi îl silea şi pe Digby să ne bănuiască pe Claudia, pe Michael sau pe mine.

Aceasta era foarte nedrept faţă de August, dar omeneşte explicabil.

În salon, Isabella era aşezată la pian şi cânta, Claudia stătea în faţa căminului şi privea la foc.

M-am apropiat de pian şi m-am aşezat alături de Isabella.

— Unde o fi Michael? întrebă Claudia.

— Şi Digby? adăugă Isabella.

— Nu ştiu.

— Într-adevăr nu ştii? întrebă Claudia.

— Da, am spus eu. N-am într-adevăr nici cea mai mică bănuială unde ar putea fi.

— Aş vrea să fie acum aici, spuse Isabella.

— O, nu mai pot răbda asta! strigă Claudia deodată, sărind în picioare şi ieşind afară. Simţeam că era gata să plângă.

Isabella se ridică de la pian şi veni spre mine. Era foarte drăgălaşă, cu ochii săi de culoare albastră închisă, cu părul auriu şi cu faţa ei blândă.

— Johnny, spuse ea, îşi puse mâinile pe umerii mei şi mă privi în ochi: pot să-ţi pun o întrebare foarte prostească? Cunosc răspunsul dar aş vrea să-l aud de la ţine.

— Bineînţeles, draga mea.

— Dar n-ai să te superi, Johnny?

— M-am supărat vreodată pe tine, Isabella? Cum aş putea s-o fac?

Mă privi câteva clipe drept în ochi.

— L-ai luat pe „Blue Water”, John? întrebă ea.

— Nu, draga mea, eu nu, am răspuns, şi am atras-o spre mine. Apoi Isabella îşi încolăci braţele în jurul gâtului meu şi am sărutat-o.

După aceea izbucni în plâns şi am ridicat-o în braţe, am purtat-o pe canapea, m-am aplecat uşor peste ea şi i-am acoperit faţa cu sărutări. Deodată mi-am dat seama că o iubeam – că o iubeam dintotdeauna. Dar până atunci o văzusem în ea numai pe fermecătoarea tovarăşă de joacă şi camaradă, nu văzusem femeia.

Dacă această descoperire a dragostei era o urmare a furtului safirului, îmi părea bine că fusese furat.

— Iubito, iubito, iubito! am şoptit eu şi am sărutat-o într-una. Mă iubeşti Isabella?

Drept răspuns, ea surise printre lacrimi, îşi încolăci delicat braţele în jurul gâtului meu şi-şi apăsă cu căldură buzele pe buzele mele.

Am crezut că inima mea va înceta să bată.

— Dacă te iubesc, John? şopti ea. Tu eşti viaţa mea, te-am iubit de pe când eram o copilă. Tot ce spuneai sau făceai îmi era sfânt.

— Nu plânge, am spus eu şi m-am ruşinat că nu-mi puteam exprima sentimentele.

— Plâng de bucurie, hohoti ea. Acum că mi-ai spus că n-ai luat safirul, ştiu că este aşa.

— De ce îţi închipuiai că eram eu vinovatul?

— Pentru că ai stat aproape de masă, John, pentru că Michael te ţinea strâns şi apoi pentru că te-am văzut – noaptea coborând şi mă gândeam că voiai să pui piatra la loc.

— M-ai văzut? am întrebat eu surprins.

— Da, iubitul meu. Eram trează şi am văzut o dâră de lumină trecând prin faţa uşii mele. Puteam vedea lumina prin pragul uşii. M-am strecurat înaintea uşii şi am privit jos, peste balustrada scării.

— Voiam să văd dacă piatra blestemată era iarăşi la locul ei, am spus eu. Şi, atunci când ai stins lumina, eu eram cel care-l ţineam strâns pe Michael, nu el pe mine. Aveam amândoi intenţia

să-l prindem pe August.

— O, şi eu eram atât de nespus de nenorocită, continuă ea, pentru că aparenţele erau împotriva ta, şi când i-am eliberat pe August de bănuială prin declaraţia mea, am crezut că o îndrept cu atât mai mult împotriva ta.

Isabella îşi şterse ochii de lacrimi.

— Dar acum totul este iar în ordine, surâse ea. Nimic pe lume nu poate să mă întristeze, atâta timp cât tu mă iubeşti. Mă iubeşti într-adevăr?

Drept răspuns, am mângâiat-o îndelung.

— Când m-ai iubit pentru prima oară? întrebă draga şi iubita mea Isabella, când i-am dat drumul.

— Nu ştiu. Te-am iubit întotdeauna şi acum te ador şi aşa va rămâne în veci.

Şi iarăşi mă cuprinse cu patimă în braţe şi inima mea se umplu de bucurie.

Un zgomot de paşi se auzi în apropiere şi ne readuse la realitate. Sărirăm în sus şi, când intră David, Isabella îşi strângea notele, iar eu priveam nepăsător în agenda mea.

— Pot să vă vorbesc o clipă singur, domnule? spuse David.

Am dat din cap şi m-am dus cu el lângă uşă, unde îmi înmână un plic.

— Domnul Digby mi-a poruncit să vă predau acest plic la ora zece seara.

— Îţi mulţumesc, David, am spus eu şi m-am dus în camera de fumat, unde am deschis scrisoarea, în timp ce gândurile îmi erau la Isabella şi inima mea cânta de bucurie: „Isabella mă iubeşte şi eu o iubesc pe Isabella...”

Dacă n-aş fi venit tocmai atunci de la Isabella, aş fi deschis scrisoarea cu degetele tremurânde şi cu bătăi de inimă. Dar în acea clipă, nimic nu-mi părea atât de important ca dragostea de care mă simţeam cuprins. O, cât de egoişti sunt îndrăgostiţii!...

M-am trântit într-un fotoliu adânc de piele înaintea căminului, mi-am aprins pipa şi am citit:

„Dragul meu John!

Recurg la toc, pentru a-ţi scrie aceste rânduri şi nădăjduiesc că te vor găsi – dar că eu nu voi fi găsit. După groaznice şi chinuitoare frământări sufleteşti, în cursul cărora mi-am rupt, distrat, un nasture de la vestă, am ajuns la convingerea că nu vă mai pot înşela şi lăsa pe un nevinovat să sufere pentru păcatul

meu vinovat – sau se spune: vina mea păcătoasă?

Plec, pentru a-l găsi pe mărinimosul meu frate geamăn, pentru a îngenunchea în faţa lui şi a murmura cuprins de remuşcări:

«Frate, iartă-mă, am păcătuit!»

Nimeni nu cunoaşte ruşinea ce o resimt, nici măcar eu – şi când vei primi prezenta, mă voi afla în drum spre... unde trebuie să mă duc.

Spune-i te rog mătuşii că nobila şi frumoasa faptă a lui Michael mi-a răscolit inima. Nu pot admite ca el să ia vina mea asupra lui. Îi voi mai scrie din oraş.

Dacă vei fi chemat ca martor sau ca acuzat înaintea judecăţii, spune Cadiului că m-ai cunoscut totdeauna slab de înger, dar nu rău, şi c-am ajuns astfel din cauza fumatului exagerat, sau din cauza participării excesive la concursuri de cuvinte încrucişate. Mai spune că eşti convins că-mi voi ispăşi nelegiuirea, că voi câştiga prin muncă grea cel puţin 30 de şilingi săptămânal şi că, din economiile mele, voi pune la loc, jucându-mă, cei treizeci de mii de pfunzi.

De îndată ce-ţi voi trimite adresa mea, scrie-mi şi comunică-mi cum stau lucrurile. Adresa o vei păstra bineînţeles pentru tine. Salut-o pe Isabella cu dragoste.

Nu uita că trebuie să mă ajuţi să-i conving pe toţi că eu sunt adevăratul hoţ – căci, altfel, bănuiala va cădea asupra Claudiei (Isabella şi August fiind excluşi) dacă unul din noi trei nu-şi recunoaşte vina. Şi bineînţeles că nu pot admite ca Beau să sufere pentru mine. De îndată ce vei avea veşti de la el, telegrafiază-i că am mărturisit totul, am fugit şi că poate să se întoarcă la Brandon Abbas şi să spună că a vrut să acopere pe adevăratul vinovat – despre care ştia că nu poate fi decât Claudia, sau eu, sau tu! Salut-o pe Isabella cu dragoste.

Veşnic al tău,

DIGBY”

Timp de o clipă, am uitat chiar şi de Isabella. Nu putem să cred că Digby fugise la fel cu Michael sau că era cu putință să fi spus adevărul în scrisoare.

Să fi furat el pe „Blue Water”, iar faptul că Michael luase vina asupra lui să-i fi produs remuşcări şi să-l fi împins să mărturisească adevărul?

Sau se gândise, în adâncul sufletului său, că Michael era adevăratul vinovat şi că fugise pentru a nu lăsa trei nevinovaţi să

fie bănuiţi pe nedrept? Digby fugise aşadar pentru a îndepărta bănuiala ce căzuse asupra vinovatului Michael, a îngreuia urmărirea lui şi a-i da astfel lui Michael un mai bun prilej de scăpare?...

Ambele ipoteze erau puţin probabile. Cred că mai degrabă avea intenţia să preia bănuiala împreună cu Michael; altfel, aceasta ar fi căzut asupra altei persoane, care putea să-l considere pe Michael ca vinovat.

În clipa în care se va afla că Michael a fugit, se va spune: „Atât de tânăr şi totuşi un hoţ ordinar!"

Dar acum când Digby îl urmase, se va spune: „Care din ei doi este hoţul?" şi nimeni nu va avea vreo bănuială împotriva celor rămaşi.

Pe cine bănuiau însă Michael şi Digby, dacă erau amândoi nevinovaţi?

Fără îndoială, sau pe Claudia sau pe mine.

Şi dacă eu îi bănuiam pe ei cu tot atât de puţină îndreptăţire ca şi ei pe mine?...

Şi deodată mi-am dat seama că problema de a nu lăsa să cadă bănuiala – îndreptăţită sau nu – asupra lor griji, ruşini şi pericole – întreaga mult cât şi pe ei; iar dacă ei puteau lua asupra lor ruşinea, sărăcia şi mizeriile unei vieţii ratate, pentru Claudia, pentru mine şi pentru ei amândoi – atunci puteam să fac şi eu acelaşi lucru pentru ei, astfel încât şi eu aveam datoria să plec.

„Dar nu este oare de ajuns", interveniră raţiunea şi laşitatea, precum şi vocea dragostei, „că doi au luat asupra lor vina? Lasă oamenii să spună că unul din ei doi sau amândoi împreună au fost vinovați."

„Dar de c-e", interveni vocea autoconsideraţiei şi a mândriei, „să împartă aceştia doi vina, sau onoarea de a se fi jertfit? De ce să apere ei pe Isabella, pe mine ţi pe Claudia de bănuială?" Am ascultat această voce.

Mi-era imposibil să rămân acasă şi să mă bucur de viaţă, în timp ce căpitanul şi locotenentul luau asupra lor griji, ruşini şi pericole – întreaga mea concepţie de viaţă şi sentimentele mele cele mai intime se opuneau unei asemenea laşe rămâneri de-o parte.

Nu trecuseră nici două minute de când citisem scrisoarea lui Digby şi eram hotărât să fug şi eu; singurele probleme erau: încotro şi dacă trebuia să-i spun ceva Isabellei în prealabil. Una din cele două probleme fu rezolvată, fără să mă fi ocupat în mod

conştient de ea.

Din clipa în care aflasem de fuga lui Michael, îşi făcu loc în pragul conştientului meu o amintire imprecisă despre existenţa unui corp de aventurieri, cu un nimb romantic, numit Legiunea Străină Franceză.

Multe imagini din copilăria noastră comună, al cărei punct central fusese totdeauna Michael, trecură prin faţa ochiului meu spiritual. Una din scenele cele mai persistente era aceea când stam la picioarele unui tânăr şi vesel ofiţer francez, care ne ţinea atenţia încordată cu povestirea unor întâmplări emoţionante din Algeria, Maroc şi Sahara. El ne povestea despre Spahii, Turcoşi, Zuavi şi despre Legiunea Străină franceză. Ne zugrăvea viaţa agitată şi moartea de eroi a vitejilor luptători din pustiu. Iar către sfârşit Michael spusese:

„Am să intru în Legiunea Străină franceză după ce termin la Eton”... iar Digby şi eu încuviinţaserăm această intenţie.

Îşi amintise oare Michael, şi se afla acum în drum spre acea viaţă aventuroasă şi glorioasă, hotărât să cucerească sub un *„nom de guerre”* onoruri militare şi gloria? Aceasta ar fi fost ceva potrivit cu Michael.

Şi Digby? Avusese aceeaşi idee şi îl urmase pe Michael? Şi aceasta ar fi fost ceva pe măsura lui.

Şi eu? Trebuia să urmez pilda fraţilor mei şi să încerc să obţin aprobarea lor. Aceasta ar fi fost ceva potrivit cu mine.

Trei băieţi romantici! Poate lumea să surâdă – dar nu ne lipseşte, slavă Domnului, fantezia, nobila hrană a sufletelor romantice...

Odată hotărât să împart cu ei toată ruşinea şi neplăcerile ce luaseră asupra lor – şi să-i caut înainte de toate în Legiunea Străină – am început să mă gândesc la amănuntele planului meu.

Gândesc mai bine pe întuneric; mi-am scuturat pipa, am ars scrisoarea lui Digby şi m-am culcat.

Primul lucru de care mi-am dat seama cu durere şi care făcea să treacă tot restul pe planul al doilea, a fost despărţirea de Isabella, pe care trebuia s-o părăsesc, după ce tocmai ne găsiserăm. În mod ciudat însă, beţia şi entuziasmul acestei minunate găsiri contribuiră să-mi dea puterea de a o părăsi pe Isabella.

Părăsirea ei ar fi avut drept urmare o durere de nedescris, dar ce durere frumoasă pentru un tânăr romantic, să-şi poată pricinui singur chinuri de dragoste!

Mai ştiam bine că. pentru nişte copii ca noi – ea de

nouăsprezece şi eu de douăzeci de ani – lipsiţi de mijloace şi dependenţi cum eram în acea clipă – nu era o perspectivă de logodnă sau căsătorie apropiată. Ne iubeam, şi aceasta era de ajuns pentru a dura până ce m-aş fi întors ca ofiţer celebru, ars de soare şi decorat, glorios şi cunoscut, pentru a-i cere mâna.

Trebuia oare să-i spun ce aveam de gând şi să petrec cu ea o ultimă oră nespus de frumoasă, sau să-i scriu o scrisoare, pe care ar primi-o după ce aş fi plecat?

Sunt fericit că am fost destul de deştept pentru a privi chestiunea din punctul ei de vedere, şi că am făcut ceea ce trebuia s-o întristeze cel mai puţin.

În scrisoare puteam da impresia că era vorba numai de o despărţire scurtă. Această problemă era aşadar rezolvată.

Problema următoare era găsirea mijloacelor şi a căilor prin care să pun în practică fuga.

Mi-ar fi trebuit bani şi echipament, pentru a pleca în Franţa şi a mă opri acolo – probabil la Paris – câteva zile.

Aproximativ zece pfunzi, ceva rufărie şi o periuţă de dinţi ar fi de ajuns şi puteam să plasez uşor toate aceste lucruri într-o mică valiză de mână.

Ceasul meu cu lanţ, port-ţigaretul şi un creion de aur mi-ar produce la Londra banii necesari unei călătorii la Paris şi opririi pentru câteva zile acolo. Banii pentru biletul până la Londra îi aveam. Îmi voi lua micul dejun cu ceilalţi şi o voi şterge apoi neobservat, pentru a lua trenul de 10,40 spre Exeter, unde voi schimba trenul la 11,45 spre Londra; voi ajunge acolo pe la ora 3. A doua zi voi pleca mai departe spre Franţa, seara voi fi la Paris, unde voi înnopta într-un hotel şi voi căuta să fiu primit cât mai curând în Legiunea Străină.

Orice ar fi făcut fraţii mei, mă voi fi dovedit cel puţin demn de ei. Voi lăsa impresia de a fi un hoţ înfricoşat şi disperat, care fuge de urmările faptei sale, pentru a nu trebui să privească în ochii rudelor şi prietenilor săi de până atunci.

Iar dacă într-adevăr îi voi întâlni pe fraţii mei, nu voi avea de regretat nimic altceva decât despărţirea de Isabella, o despărţire pe care o voi întrebuinţa pentru a cuceri o poziţie, pentru ca Isabellei să nu-i fie ruşine ca soţia mea.

Cred că mă înălţasem tocmai la rangul de comandant general al Algeriei şi îmi acordasem marea cruce al Legiunii de Onoare, când adormii în sfârşit...

M-am trezit dimineaţa cu moralul ridicat, inima vibrându-mi

de mândrie că Isabella mă iubea şi că-mi aparţinea. Mi-am făcut fel de fel de planuri şi proiecte, şi toată fiinţa mea era încordată în vederea marilor aventuri care mă aşteptau.

„Dacă tineretul ar şti”...

Când David mă deşteptă dimineaţa la şapte şi jumătate, l-am anunţat că-i voi da după micul dejun o scrisoare pe care va trebui s-o predea domnişoarei Rivers după ora unsprezece, fără a atrage atenţia celorlalţi.

M-am îmbrăcat, am împachetat strictul necesar în servietă şi m-am dus în salonul de fumat, unde i-am adresat Isabellei, după câteva încercări nereuşite, următoarea scrisoare:

„Adorată şi dulce Isabella!

Am primii aseară o scrisoare de la Digby, care a fugit, pentru că îşi închipuia că Michael – în intenţia de a salva pe cei nevinovaţi şi pe persoana vinovată, care pentru ei trebuie să fie Claudia, Digby sau eu (deoarece tu şi August sunteţi excluşi) – a luat asupra sa ruşinea acestui furt. Digby nu vrea să creadă că Michael este vinovatul şi cred că nu mă bănuieşte nici pe mine; el însuşi este bineînţeles de asemenea nevinovat.

Sunt convins că tu ai fi prima care n-ai admite să stau inactiv acasă, în timp ce ceilalţi iau ca nevinovaţi totul asupra lor. Şi chiar dacă unul din ei doi ar fi vinovat, aş dori cu atât mai mult să le pot fi de un oarecare ajutor. Dacă n-ar trebui să te părăsesc pe tine, pe care abia te-am găsit, totul n-ar fi pentru mine decât o glumă inofensivă.

De altfel, tot ar fi trebuii să ne despărţim pentru un scurt timp, deoarece trebuie să mă întorc la Oxford pentru opt săptămâni. Aşa cum stau lucrurile acum, vom fi separaţi doar atât timp cât va fi necesar pentru a limpezi această afacere stupidă. Sunt convins că hoţul sau hoaţa va înapoia pe tăcute piatra, de îndată ce el, sau ea, îşi va da seama că noi trei ne dăm drept vinovaţi şi nu ne vom întoarce la viaţa noastră normală, până ce safirul nu va fi găsit.

Tu ştii că eu n-am făcut-o, şi eu ştiu acelaşi lucru despre tine – şi aceasta este principalul. Deoarece însă căpitanul şi locotenentul bandei au plecat de aici din motive atât de generoase, nu pot să rămân în urma lor.

Îţi voi trimite mai târziu adresa mea, astfel încât să-mi poţi scrie ce se întâmplă – dar deocamdată n-aş vrea să ştii unde mă aflu – şi aceasta poţi s-o comunici şi celorlalţi. Cu siguranţă că m-ai dispreţui dacă aş rămâne acasă, deşi ştiu că îţi voi lipsi şi că

vei dori să mă întorc. Voi reveni bineînţeles de îndată ce îmi vei raporta că totul este iarăşi în ordine. Între timp, nici cel mai stupid detectiv nu te va putea bănui pe tine sau pe Claudia sau pe sărmanul şi nevinovatul August, deoarece este limpede că unul din cei fugiţi (dacă nu chiar toţi trei) trebuie să fi comis furtul. Mătuşa va preda bineînţeles cazul poliţiei, care ne va urmări în curând pe noi, lăsându-vă în pace pe voi la Brandon Abbas.

Şi acum, adorată Isabella, scumpă „preacredincioasă", nu vreau să încerc să-ţi spun cât de mult te iubesc, o ştii prea bine. Totul a căpătat de aseară o altă înfăţişare. Lumea este un teatru minunat, iar viaţa merită să fie trăită. Nimic nu mă poate opri, căci Isabella mă iubeşte fi eu o iubesc pe Isabella. Aşa cântă şi răsună totul în mine şi aş vrea s-o strig tuturor.

Pentru veşnicie, al tău adorator,
JOHN"

I-am dat lui David această revărsare naivă, dar pornită din inimă, instruindu-l din nou asupra celor ce le avea de făcut cu scrisoarea.

David se sili să păstreze o atitudine perfect corectă şi lipsită de expresie, deşi se va fi întrebat câţi dintre noi îi vor mai preda scrisori, spre a fi înmânate discret altor membri ai familiei.

Când am părăsit salonul de fumat, m-am lovit pe sală de Burdon.

— Puteţi să-mi spuneţi unde este Mr. Michael, domnule? întrebă el; coniţa doreşte să-l vadă.

— Nu, nu-ţi pot spune, Burdon, am răspuns eu, pentru simplul motiv că nu ştiu.

— Patul lui Mr. Digby este de asemenea neatins, domnule, continuă el. Nu ştiam că domnii au plecat aşa, deodată, fără a împacheta măcar.

— Nu mi-au spus că voiau să plece, Burdon, m-am silit eu să par cât mai mirat; se vede că au întreprins o mică excursie şi mă vor invita probabil şi pe mine să-i urmez.

— Poate că sunt la curse, spuse Burdon cu un ton de reproş în voce.

— Aceasta ar fi groaznic, am încheiat eu şi l-am părăsit.

La micul dejun nu mai fură de faţă decât patru dintre noi.

Ochii Isabellei străluceau, când privirile noastre se întâlniră, şi ne exprimarăm fără cuvinte dragostea.

— Ştie cineva ce mai face capelanul? întrebă Claudia.

— Am fost aseară sus la el, răspunse Isabella, dar sora de caritate mi-a spus că doarme.

— Sora de caritate? întrebă August mirat.

— Da, spuse Isabella. Doctorul Warrender a considerat necesară îngrijirea unei surori de caritate şi mătuşa Patricia a chemat telegrafic una. Capelanul se va scula însă astăzi din pat, după cum mi-a spus sora.

— Unde e Digby? întrebă August.

— De ce întrebi? am spus eu.

— Pentru că Burdon m-a întrebat de el şi mi-a spus că n-a fost acasă azi noapte.

— Ştiu tot atât de puţin ca şi tine unde se află, l-am asigurat.

— De fapt e cam curios, nu? ironiză el. Întâi Michael şi apoi Digby – cu toate că mătuşa ne-a interzis să părăsim casa.

— Trebuiau desigur să te întrebe mai întâi pe tine, August, spuse Claudia.

În timp ce mâncam, intră Burdon.

— Coniţa doreşte să vorbească cu domnul Digby, ne spuse el.

— Nu este aici, Burdon, m-am uitat eu sub masă, ca şi cum l-aş fi căutat acolo.

— Tu eşti următorul, spuse August şi mă privi cu şiretenie. Aş pune rămăşag că detectivii au şi sosit.

Burdon se întoarse.

— Coniţa doreşte să vorbească cu dvs. după micul dejun în boudoir-ul dumneaei.

— Nu ţi-am prezis-o eu? jubilă August, după ce plecă Burdon.

— Ce crezi, unde sunt fraţii tăi? mă întreabă Claudia. Crezi că au fugit amândoi?

— Dacă au fugit, au avut probabil motive puternice, spuse Isabella.

— Motivele cele mai puternice, persiflă August.

— Cele mai bune pe care ţi le poţi închipui, Claudia, am spus eu şi am privit-o în faţă. Dacă ei au fugit, – după cum spui tu – atunci au făcut-o pentru a îndepărta bănuiala ce există asupra celor rămaşi aici.

— Acesta trebuie să fi fost motivul, spuse Isabella gânditoare.

— Ar fi ceva exact în genul lui Michael, spuse Claudia cu inima strânsă; se sculă şi ieşi repede din cameră. Când August plecă, îşi îndreptă degetul cel mare spre camera mătuşii şi spuse cu răutate:

— Să nu cumva să uiţi să te urci la ea.

Abia rămaserăm singuri, că o îmbrăţişai pe Isabella, care şedea lângă mine, şi buzele noastre se uniră într-o lungă sărutare.

— Mă vei iubi totdeauna, Isabella? am întrebat-o, orice s-ar întâmpla şi oriunde ne-am afla?

Isabella nu-mi răspunse cu cuvinte ci mă privi doar, dar acest răspuns îmi fu îndestulător.

— Trebuie să mă duc la mătuşa, am spus eu şi am fugit din odaie, fără a avea intenţia de a mă duce la Lady Brandon.

Rolul meu trebuia să fie acela al unui infractor speriat, care în clipa când cineva vine deodată să-l ridice, nu mai are curajul să se supună interogatoriului şi o ia la fugă.

Eram foarte fericit că se întâmplase astfel, căci se părea că dorinţa mătuşii de a-mi vorbi mă făcuse să fug.

M-am dus în camera mea, am scos valiza de mână din dulap, mi-am luat o fotografie a Isabellei şi-am părăsit, nevăzut de nimeni, casa şi parcul.

Douăzeci de minute mai târziu eram la gară şi îmi cumpăram un bilet spre Exeter.

3. Romanticii incorigibili.

Călătoria spre Londra a trecut ca un vis urât. Am găsit că Londra era un oraş extraordinar de mare, iar eu eram în el doar un mărunt, neînsemnat şi singuratic fir de praf.

I-am vândut unui negustor de vechituri, după multă tocmeală, puţinele mele obiecte de valoare, pentru care n-am căpătat mare lucru.

Călătoria spre Paris decurse fără incidente, dar fu incomodă şi mă întări în convingerea că economia în călătorie poate costa scump.

Dacă ar fi după mine, aş prefera să călătoresc în clasa întâi şi să nu mănânc nimic, decât în clasa a treia şi cu trei mese copioase pe zi. Această tendinţă a mea nu izvorăşte dintr-o falsă distincţie. Prefer doar să cheltuiesc bani pentru un loc comod într-un compartiment plăcut, neaglomerat, decât pentru mâncare, pe care trebuie s-o înghit strivit într-un vagon înăbuşitor. Cine ţine mult să mănânce bine şi să călătorească prost, n-are decât să facă altfel.

În orice caz, această călătorie în clasa a treia nu a fost de loc pe gustul meu, deşi trebuia să vină în curând ziua când o asemenea călătorie să-mi pară culmea luxului.

Când am coborât din tren, în Gara de Nord la Paris, m-am simţit tot atât de părăsit şi nesigur ca şi la Londra. În zgomotul asurzitor şi confuziunea veselului Paris, eu eram foarte puţin vesel.

M-am gândit la ce hotel să trag; cunoştinţele mele în materie de hoteluri pariziene se mărgineau la cele de primul rang şi ce uşor aş fi putut întâlni cunoscuţi la „Meurice”, „Crillon” sau „Bristol”; dar aceste hoteluri erau prea costisitoare pentru mijloacele mele actuale.

Pe de altă parte, nu îndrăzneam să trag, fără bagaj şi ca străin, la un hotel necunoscut şi ieftin, deoarece era posibil să par suspect proprietarului, ceea ce ar fi provocat vizita unui politicos dar curios agent de poliţie.

În timp ce stăteam în faţa gării, îmi veni năstruşnica idee de a

mă adresa unui gardian, cerându-i adresa unui hotel simplu şi liniştit.

L-am văzut pe unul stând în mijlocul străzii şi îndeplinindu-şi cu demnitate funcţia sa plină de răspundere. M-am îndreptat spre el, mi-am scos pălăria şi l-am întrebat, cu franţuzeasca mea cea mai corectă şi mai politicoasă (care nu este prea rea, mulţumită unei guvernante franţuzoaice din copilăria noastră şi lecţiilor conştiincioase ale capelanului), dacă îmi putea recomanda un hotel bun şi liniştit.

Gardianul mă măsură din cap până în picioare, fără a-şi mişca augusta sa persoană, şi ajunse apoi la concluzia:

— Domnul este englez.

I-am confirmat exactitatea observaţiei şi m-am mirat, cum de putuse recunoaşte îndată că eram englez, şi nu german, elveţian, scandinav sau olandez.

— Hotel Normandie, Rue de l'Echelle, spuse el apoi fără ezitare.

— Şi cum ajung acolo, vă rog? întrebai eu.

— Cu o trăsură, fu răspunsul scurt şi ochiul atotvăzător al gardianului descoperi repede o trăsură şi îi făcu semn să vină.

— Normandie, Rue de l'Echelle, îi strigă el birjarului și răspunse salutând mulţumirilor mele, în timp ce mă urcam în trăsură.

Am gustat din plin drumul prin frumosul Paris; dogoarea roşie a soarelui care apunea se combina cu luminile ţipătoare ale magazinelor şi ale străzilor. Mi-am simţit scăzând curajul, când trăsura se opri înaintea unui elegant hotel, într-un colţ animat, în apropiere de Rue de Rivoli şi de Rue de la Paix. Nu era desigur mai ieftin decât cel mai bun hotel. Soarta întruchipată într-un gardian mă îndreptase însă aici, şi aici aveam să rămân.

M-am străduit să arăt atât de indiferent, cât poate fi numai un călător fără bagaj, şi am păşit în hol; un portar impozant mă salută cu respect şi m-am îndreptat spre biroul hotelului, între scara cea mare şi sala de mese. Acolo, o secretară foarte drăguţă dădea explicaţii unui american, în limba lui maternă.

Eram foarte bucuros de aceasta, căci puteam exprima într-un mod mai demn de crezare în limba engleză ceea ce aveam de spus, decât în franceză mea îngrijită.

M-am oprit încercând să joc rolul unui străin excentric, care obişnuieşte să iasă fără baston şi mănuşi, pentru a putea ţine mâinile în buzunarele pantalonilor, şi am aşteptat până ce

americanul fu expediat.

— Pot avea o cameră pentru una sau două zile? am întrebat.

— Desigur, spuse frumoasa secretară şi privi pe un tablou. Etajul al treilea, optsprezece franci. Fără micul dejun, numai patrusprezece. Doriţi să urcaţi imediat? întrebă ea, luă o cheie de pe tablou şi mi-o înmână cu cuvintele: Nr. 222, băiatul de la ascensor o să vă arate.

— Nu am bagaj cu mine, am spus şi mi-am scos întreaga avere în numerar din buzunar, ca şi cum aş fi vrut să plătesc înainte.

— Nu e nevoie, spuse secretara cu amabilitate şi am observat că păream să arăt foarte demn de încredere.

M-am înscris în registrul de călători, pe care mi-l întinse, sub numele de „Smith", păstrându-mi însă prenumele de „John", pentru a nu-mi părea mie însumi prea necunoscut.

Când m-am aflat în fine în camera mea, am respirat uşurat. M-am spălat repede, am părăsit apoi hotelul, am schimbat banii englezeşti care îmi mai rămăseseră şi am avut impresia de a fi foarte bogat, cu numeroasele bancnote franceze.

Deodată mi-a venit ideea că ar face o bună impresie la hotel dacă mi s-ar remite un pachet. Am intrat într-un magazin, am cumpărat o pijama şi am trimis-o pe adresa Monsieur Smith, Hotel Normandie, camera Nr. 222.

Ziua următoare era duminică, pe care am petrecut-o în cea mai mare parte, plictisit, la hotel.

Luni dimineaţă, după o baie şi un dejun neîndestulător, m-am dus la un frizer şi, în timp ce era ocupat cu mine, am încins o discuţie cu el.

— Cunoşti desigur Algeria, l-am întrebat.

— Nu domnule, răspunse el; doriţi să plecaţi cumva într-acolo?

— Poate. În orice caz, este una din cele mai minunate colonii ale Franţei.

— Fără îndoială; ar putea fi numită pe drept colonia model a lumii... Acolo se munceşte paşnic pământul, mai ales în sud, şi la graniţa Marocului...

— Muncă paşnică, în special cu ajutorul baionetei Legiunii Străine? am spus eu.

Francezul surâse şi ridică din umeri.

— Aceasta este drojdia omenirii, dar îşi îndeplineşte menirea.

— De unde culege Franţa astfel de oameni? l-am întrebat.

— Sunt recrutaţi: se prezintă voluntari la Centrul de

Recrutare în Rue St. Dominique şi sunt apoi transportaţi în Africa.

Frizerul continuă să pălăvrăgească despre organizarea armatei franceze, dar îl ascultam numai cu jumătate ureche, deoarece obţinusem de la el adresa care îmi trebuia: Rue St. Dominique! Cu cât mergeam mai curând la centrul de recrutare, cu atât era mai bine, deoarece banii nu mă mai puteau ţine mult timp.

Am părăsit prăvălia şi m-am urcat într-o trăsură, dându-i ordinul să mă ducă în Rue St. Dominique. Când cotirăm în această stradă, birjarul se întoarse spre mine întrebător; i-am poruncit să oprească şi am plătit, căci socoteam că era mai cuminte să nu descind ca un boier mare înaintea centrului de recrutare; de altfel, nici birjarul nu trebuia să ştie încotro voiam să merg.

Rue St. Dominique nu era tocmai încântătoare; era o stradă îngustă, întunecoasă şi foarte murdară. Găsii repede clădirea pe care o căutam.

Deasupra uşii unei case mici şi murdare se afla o firmă cu litere albastre, care anunţa că acolo se afla „Le Bureau de Recrutement”. Sub această firmă se găsea anunţul laconic: „Engagements volontaires”.

Am stat acolo, gata să mă angajez ca recrut. Dacă drumul gloriei nu urma să ducă la altceva decât la mormânt, trebuie să mărturisesc că începutul său se potrivea perfect cu sfârşitul, căci nu văzusem niciodată o clădire mai sumbră şi mai asemănătoare unui mormânt ca această casă urâtă şi mică, în care se găsea biroul oficial de recrutare. Am împins o poartă de fier ruginită, am trecut printr-o curte neîngrijită şi am ajuns într-un gang lung şi întunecos, în care mirosea ciudat a carbol, a gaz şi a umezeală râncedă.

Pe perete se afla un afiş mare, care te invita în numele sfinţit al libertăţii, egalităţii şi fraternităţii, să te angajezi pentru cinci ani în Legiunea Străină (presupunând că aveai cel puţin optsprezece şi cel mult patruzeci de ani), în schimbul unei solde de cinci centime pe zi.

Această invitaţie părea să conţină puţină libertate, mai puţină egalitate şi nici un fel de fraternitate.

Pe de altă parte, era vorba de o hotărâre voluntară şi nimeni nu era obligat să se înscrie, dacă nu-i plăceau condiţiile.

Am citit încă odată anunţul şi am sperat în tăcere că va veni

între timp cineva care să mă întrebe ce căutam acolo.

Dar, nevenind nimeni, am pătruns mai departe, până ce am ajuns la un fel de ghişeu d6 bilete de tren, peste care stăteau scrise din nou cuvintele: *„Engagements volontaires”.*

M-am uitat înăuntru şi am văzut un birou inconfortabil, în care un bărbat în uniformă şedea la o masă şi scria cu înfrigurare. Cele două trese de aur la mâneca lui mă făcură să văd în el un subofiţer, deşi gradul nu-mi era cunoscut. Subofiţerul nu-mi acordă nici cea mai mică atenţie. Cum puteam să mă fac observat?

Am tuşit încet, ca şi cum aş fi vrut sa mă scuz ca eram acolo. Am tuşit implorator. Am tuşit pe un ton dezaprobator, supărat, iritat, poruncitor, umil, plin de speranţă, lipsit de speranţă, disperat, dar totul era în zadar. Se vede că pe calea mea spre glorie nu trebuia să tuşesc.

— Domnule căpitan, am mormăit eu supus.

Omul înălţă capul şi îmi plăcu acum mai puţin ca adineaori.

— Domnul pare să fie răguşit, spuse el.

— Şi d-ta pari să fii tare de ureche, am răspuns eu naiv.

— Ce vrei? întrebă el cu asprime.

— Doresc să intru în Legiunea Străină,

Omul în uniformă surâse perfid, după cum mi se păru.

— Aşa-aşa, spuse el. Mai doreşti se vede să te şi distrezi în Legiune, în felul d-tale nevinovat, pe seama sergentului, observă el, şi de data aceasta nu m-am mai îndoit să surâsul lui era perfid.

— Domnul este sergent numai? am întrebat eu inofensiv.

— Sunt într-adevăr sergent, răspunse el, dar află că acesta este cel mai important grad în armata franceză.

— Zău? am făcut eu neconvins; dar aveam să aflu în curând că avea dreptate.

— Aşteaptă la uşa de colo, spuse sergentul şi arătă spre o uşă pe care se putea citi *„Commandant de Recrutement”* şi mi se păru că voia să spună: Aşteaptă, aşteaptă numai puţin, băiete, până te voi recruta.

Am aşteptat.

Cred că am aşteptat o ora.

Tocmai când voiam să mă fac din nou observat, se deschise uşa şi prietenul meu – sau era de pe atunci duşmanul meu? – apăru.

— Vrei să fii aşa de bun şi să intri, domnule, spuse el prietenos şi, când am intrat într-un birou mare şi sărăcăcios, mă

duse gândul, nu ştiu cum, la o poezie din copilăria mea, intitulată: „Păianjenul şi musca”.

Dar nu mă găseam în faţa unui păianjen, ci a unui francez politicos şi amabil, de cea mai autentică speţă; era un bărbat frumos, cu părul şi mustaţa albe, îmbrăcat într-o tunică neagră, strânsă pe corp şi în pantaloni bufanţi roşii împodobiţi cu o dungă neagră, lată. Pe umeri avea epoleţi de aur şi argint, iar mânecile sale purtau cele cinci galoane ale unui colonel.

— Un recrut pentru Legiunea Străină, domnule colonel, raportă sergentul, stând în poziţia de drepţi.

Colonelul ridicase capul de la biroul său, când intrasem. Mi-am scos pălăria şi m-am înclinat. Se sculă în picioare şi îmi întinse mâna cu un surâs prietenos.

Nu cred ca un colonel englez să-şi salute recruţii regimentului său cu atâta amabilitate.

— Doreşti aşadar să intri şi d-ta în Legiunea noastră Străină? spuse el, în timp ce-mi strângea mâna. Anglia pare că vrea să înceapă un comerţ de export cu cei mai buni tineri ai săi. De ani de zile nu s-a mai înrolat nici un englez, dar în această săptămână d-ta eşti al treilea!

Inima îmi bătu plină de speranţă.

— Îmi semănau aceia cumva? am întrebat eu.

— Ca două picături de apă. Nu erau din întâmplare fraţii d-tale? Dar nu vreau să pun întrebări indiscrete.

De când o sărutasem pe Isabella nu mă mai simţisem atât de fericit.

— Da, domnule colonel, am spus. Aş dori să pot servi Franţa ca soldat, dacă mă vreţi.

— Ştii d-ta ce-ţi doreşti, domnule? întrebă colonelul.

— Am citit afişul de afară.

— Nu scrie totul acolo, surâse el. Viaţa în Legiunea Străină este foarte grea. N-aş sfătui pe nimeni la aşa ceva, dacă nu este un soldat înnăscut şi nu doreşte fierbinte să ducă o viaţă plină de disciplină, de aventuri şi de lipsuri.

Nu – nu aşa se poartă un păianjen care vrea să prindă o biată muscă, sau aceasta era o nouă metodă de a prinde muşte, atrăgându-le atenţia să se ferească de pânza de păianjen.

— Doresc să intru, domnule, am stăruit. Am auzit de la un ofiţer de Spahii, pe care l-am cunoscut odată, unele lucruri despre viaţa în Sahara. Colonelul surâse din nou.

— Dar, dragul meu, spuse el, d-ta n-ai să devii niciodată ofiţer

de Spahii sau în Legiunea Străină, decât după un serviciu greu şi de mulţi ani ca subofiţer.

— Ştiu că trebuie să încep serviciul de la gradul de soldat, domnule colonel.

— Bine – atunci ascultă, spuse colonelul şi începu să vorbească repede, ca unul care cunoaşte un text pe dinafară, după dese repetiţii:

— Voluntarul care intră în Legiunea Străină se obligă să meargă pe timp de 5 ani în Algeria sau în altă colonie franceză. Solda este de un *sou* pe zi. Soldatul se poate reangaja după terminarea celor cinci ani şi deasemenea după terminarea a zece ani de serviciu. După cincisprezece ani de serviciu are dreptul la pensie şi anume la salariul de retragere al clasei gradului său. Un străin poate cere, după trecerea a cinci ani de serviciu, naturalizarea ca francez... Ai înţeles totul bine, dragul meu?

— Da, mulţumesc, domnule colonel.

— Bagă de seamă, continuă colonelul, n-am insistat asupra serviciului din Legiunea Străină, care nu este totdeauna uşor şi plăcut... N-am spus de asemenea nimic despre numărul oamenilor care ajung să aibă dreptul la pensie...

— Nu mă gândesc la pensie, domnule colonel, am răspuns, nici la solda atât de riscată, ci doar la o viaţă de soldat, plină de lupte, de aventuri şi de pericole...

— A, acestea sunt din belşug, spuse colonelul. Mai mult decât din belşug. Este cea mai bună şcoală a soldatului – îi dă adeseori posibilitatea de a fi lăudat, decorat, înaintat şi de a deveni celebru. Unii din generalii noştri cei mai cunoscuţi au servit în Legiunea Străină şi mulţi dintre ofiţerii cei mai înalţi şi mai merituoşi ai Legiunii şi-au început cariera de jos, în Legiune. De altfel, dacă poţi dovedi că ai fost ofiţer în patria d-tale, poţi să începi de probă cu gradul de caporal şi să nu mal faci serviciul ca simplu infanterist.

— Vă rog, încorporaţi-mă ca recrut, domnule colonul.

— Să vedem întâi ce spune medicul despre d-ta, deşi nu am nici o îndoială în această privinţă, surâse colonelul şi scoase un formular pe birou. Cum te numeşti?

— John Smith, spusei eu.

— Vârsta?

— Douăzeci şi unu de ani (mi se păru mai sigur să mă fac cu un an mai mare decât eram în realitate).

— Englez?

— Da, domnule colonel.

— Este în regulă – după vizita medicală ne mai vedem noi. Au revoir, Monsieur, spuse el, făcu un semn sergentului şi continuă să scrie.

Sergentul deschise uşa, spunându-mi prietenos:

— Poftim mai întâi aci, domnule, şi mă conduse prin gang într-o cameră, în care se şi aflau vreo şase civili, care – după cum am presupus just – erau de asemenea recruţi ai Legiunii Străine.

Am avut o impresie fugitivă de destrămare şi decădere, datorită oamenilor din cameră; apoi sergentul deschise o uşă spre o altă cameră de aşteptare, în care trebuia să mă dezbrac complet.

Acest lucru era neplăcut, dar probabil inevitabil, şi m-am supus. Tremuram de frig, dar în curând se deschise o a doua uşă şi am fost invitat să mă las examinat de către un domn bine hrănit, mic şi gras, sub al cărui halat de chirurg se puteau vedea pantalonii roşii ai armatei franceze.

Medicul mă examină în tăcere şi, după ce mă îmbrăcasem din nou, am fost condus de către sergent la colonel.

— Ei, ai fost găsit bun, spuse ofiţerul surâzând.

— Şi pot fi încorporat de îndată? întrebai eu cu aviditate.

— Nu înainte de a te mai fi gândit încă o noapte, fu răspunsul. Vino mâine dimineaţă din nou aici, dacă nu te vei fi răzgândit până atunci şi îţi voi da apoi toate dispoziţiile necesare. Dar gândeşte-te bine – nu te grăbi! înainte de a fi semnat, nu ai nici o obligaţie. Aceasta am vrut să ţi-o mai spun…

I-am mulţumit cordial, am părăsit camera şi am sperat că toţi ofiţerii francezi vor fi asemenea lui – tot atât de buni şi cu intenţii tot atât de nobile. Dar nădejdea mea nu se împlini.

Pe gang, sergentul îmi spuse:

— Sper că vă veţi întoarce la noi.

Când l-am asigurat că eram ferm hotărât să mă întorc, surise ironic.

După ce am părăsit sărăcăcioasa casă, am mers cu paşi grăbiţi prin Rue St. Dominique. Aş fi vrut să dansez, să fluier şi să cânt, căci eram convins că Michael şi Digby aveau un avans de cel mult una sau două zile pe drumul romantic spre aventură şi că îi puteam ajunge în orice clipă. Poate că mai erau amândoi în Franţa, probabil încă în Paris. De îndată ce îi voi fi ajuns, nu mă voi mai simţi atât de groaznic de singuratic şi voi avea pe cineva cu care să vorbesc despre Isabella.

În dimineaţa următoare mi-am achitat nota şi am părăsit

hotelul Normandie. În fond, nu-mi păsa să devin un soldat prost şi să fac serviciul la un loc cu tot soiul de oameni de origine felurită; dar mi-era extrem de neplăcut să locuiesc într-un hotel de prim rang, fără a-mi putea schimba hainele înaintea meselor, aşa cum o cerea buna cuviinţă în societate.

M-am dus din nou în Rue St. Dominique şi am fost condus de către sergent la biroul de recrutare, într-o cameră de aşteptare; când mă văzu, păru să se mire şi zâmbi cu răutate.

Împreună cu mine mai aşteptau câţiva oameni, pe care îi văzusem cu o zi înainte, în sala de aşteptare a medicului. Printre ei se aflau doi băieţi, care păreau să fie germani şi puteau fi chelneri. Arătau foarte inofensivi, neimportanţi, neinteresanţi şi foarte săraci. Ceilalţi erau latini de toate felurile, şi nu păreau să aibă nimic comun decât sărăcia cea mai neagră. Nu arătau a fi câtuşi de puţin indivizi brutali sau criminali, ci doar simpli muncitori, disperaţi de sărăcie, expuşi în permanenţă foamei şi fără patrie.

Ca reprezentant bine îmbrăcat şi bine hrănit al unei clase sociale cu totul diferite, mă simţeam printre aceşti oameni aproape tot atât de prost, cât mă simţeam la hotel din pricina garderobei mele insuficiente.

Costumul meu bine croit si aproape nou părea că-şi râde de aceşti băieţi îmbrăcaţi sărăcăcios – viitorii mei camarazi – care vor fi probabil soldaţi mai folositori decât mine.

Sergentul veni curând din nou şi mă invită să vin cu el la colonel.

— Ei, dragul meu, spuse bătrânul soldat, după ce intrasem şi mă înclinasem, nu te-ai gândit aşadar la ceva mai bun? Bine, facă-se voia d-tale.

— Doresc să fiu încorporat, domnule colonel, am răspuns eu.

— Citeşte acest formular şi semnează-l, spuse el cu un oftat uşor de auzit. Odată semnată această declaraţie, devii un soldat francez şi eşti subordonat în întregime legilor militare, cărora trebuie să te supui fără condiţii. Timp de cinci ani prietenii d-tale nu te pot elibera în nici un fel, şi nici Consulul d-tale nu-ţi poate fi de vreun ajutor. Numai moartea te poate scăpa din Legiunea Străină.

Am aruncat o privire rapidă asupra formularului cenuşiu, care reprezenta un contract, prin care semnatarul se obligă să servească Republica Franceză timp de cinci ani ca soldat în Legiunea Străină.

Cinci ani erau un timp lung, dar Isabella va avea atunci abia

douăzeci şi trei de ani şi ceea ce făcuseră Michael şi Digby puteam şi eu să fac. Ar fi frumos să mă întorc la douăzeci şi cinci de ani cu gradul de colonel, pentru a o lua pe Isabella la regimentul meu... Îmi scrisei numele în josul formularului.

— Ai făcut o mică greşeală, dragul meu, surise colonelul, după ce-mi privi semnătura, sau doreşti poate să trăieşti sub acest nume de împrumut?

Semnasem „J. Geste”!

Am roşit şi am rămas încurcat. Apoi am cerut scuze şi permisiunea de a semna cu numele meu adevărat, ceea ce colonelul admise îndată; rupse vechiul formular şi îmi dădu unul nou, pe care am semnat „John Smith”.

— Acum ascultă aici, băiatul meu, spuse colonelul. După lege şi drept, eşti din această clipă soldat francez şi trebuie să te prezinţi imediat la regimentul d-tale. Dacă n-o faci, eşti considerat dezertor. Astă seară la ora 9,15 vei lua în „Gare de Lyon” trenul spre Marsilia şi te vei prezenta acolo, în gară, subofiţerului de serviciu. Dacă nu-l găseşti, întrebi pe primul gardian pe care îl întâlneşti, de drumul spre Fort St. Jean şi te prezinţi acolo. Nu uita. Fort St. Jean este locul de adunare.

Se ridică în picioare şi îmi întinse mâna:

— Îţi doresc mult noroc şi avansare rapidă, şi adăugă apoi: Mai ai nevoie de vreo lămurire?

— Sfătuiţi totdeauna pe solicitanţi să reflecteze bine înainte de a se încorpora? am întrebat eu.

Colonelul mă privi cu o severitate părintească.

— Nu sunt pus aici pentru a opri oamenii să se înscrie în Legiunea Străină, spuse el... Dar mi se pare că unii sunt mai potriviţi decât alţii, pentru viaţa de afară, adăugă el apoi cu o strângere de mână prietenească. Rămâi cu bine şi mult noroc!

I-am mulţumit şi am plecat.

— Vino cu mine, recrut, spuse sergentul, după ce închise uşa, şi hai mai repede.

În biroul lui, sergentul emise apoi o foaie de drum spre Marsilia şi un document, prin care dovedea că posesorul, John Smith, este soldat al Legiunii Străine şi se transportă la locul de adunare din Algeria. Apoi deschise o cutie, scoase din ea o casetă de bani şi număra trei franci, pe care mi-i puse pe masă.

— Bani de cheltuială pentru drum, recrut, spuse el.

O risipă de bani publici. Trei centime ar fi de ajuns.

Am mai adăugat doi franci la cei trei.

— Să ne despărţim prieteni, domnule sergent, am spus, căci nu-mi place să las o impresie proastă, când pot s-o evit.

— Recrut, spuse el, făcând să dispară banii în buzunarul lui, ai să ajungi departe... dacă vei respecta şi mulţumi pe toţi sergenţii. Rămâi cu bine!

Şi am trecut iarăşi prin Rue St. Dominique, dar de astă dată nu ca om liber. Îmi legasem cu propriile mele mâini un lanţ de picioare, al cărui capăt se afla undeva în Sahara.

În loc aştept până seara, am plecat cu primul tren la Marsilia. Dacă aş fi bănuit că această călătorie pe bănci tari de lemn va dura optsprezece ore, nu m-aş fi grăbit atât de mult. Cred că trenul a oprit în fiecare oraş şi fiecare sat din Franţa şi că întreaga populaţie s-a agitat cu zgomot toată noaptea în vagonul meu strâmt, vechi şi murdar. Dar, în sfârşit, am ajuns la Marsilia.

Şeful trenului, care văzuse din foaia mea de drum că mergeam la Legiunea Străină, se purtă ca un şmecher supraveghetor de deţinuţi, crezând că trebuie să mă aibă la ochi, ceea ce nu a contribuit să-mi facă drumul mai plăcut.

Era tipul francezului antipatic (există mai multe tipuri de aceştia) şi deşi se reţinea de la învinovăţiri şi insulte directe, mă făcu să simt că nu i-aş putea scăpa şi atrase atenţia tovarăşilor mei de drum asupra mea. Nu că aş fi un puşcăriaş, sau – după câte ştia el – un fost puşcăriaş, dar oricum eram un individ care intra în Legiunea străină.

La sosirea noastră, acest suflet nobil mă scuti de căutarea subofiţerului, la care trebuia să mă prezint, predându-mă acestuia cu aerul unuia care aduce ţării şi omenirii un imens serviciu.

— Poftim! spuse el sergentului. Iată-l! Încă o pasăre rară pentru colivia d-tale.

Eram atât de iritat din cauza foamei, a lipsei de somn şi a oboselii, încât nu m-am putut reţine să-i spun:

— Doamne, ce idiot îngâmfat şi caraghios mai eşti! Dar cum o spusesem pe englezeşte, conductorul o fi luat-o drept o formulă politicoasă de rămas bun.

Sergentul îmi plăcu. Era un om vioi, a cărui faţă arsă de soare şi oţelită nu dădea impresia de brutalitate şi nici de răutate. Părea un om. Purta uniforma obişnuită a infanteriei franceze, dar avea o eşarfă latăalbastră în jurul mijlocului, epoleţi verzi în loc de roşii, şi pantaloni de zuavi.

Mă măsură din cap până în picioare cu o privire rece, cercetătoare, mă întrebă dacă vorbesc franceza, cum mă numesc,

de ce naţionalitate sunt şi îmi ceru actele.

— Iar un englez, spuse el, spre bucuria mea nespusă, şi mă invită să-l urmez.

Sigur că Michael şi Digby erau aici şi că îi voi putea vedea în minutele următoare. De bucurie, totul cânta în mine.

Sergentul mă conduse afară din gară, pe străzile populate ale oraşului însorit. Păşeam alături de el şi aş fi vrut să-l întreb despre ceilalţi englezi, care – pe câte spunea el – ar fi sosit. Dar felul lui laconic de a se purta nu mă încurajă şi – ca să spun adevărul – dorinţa mea cea mai arzătoare, în acele momente, era să-mi potolesc foamea nemăsurată. Am procedat în mod diplomatic.

— Ar împărţi un sergent o sticlă de vin cu un recrut, Monsieur? l-am întrebat, când trecurăm pe lângă mesele de marmoră şi scaunele comode de răchită ale unei terase-cafenele.

— N-ar face aşa ceva, Bleu, fu răspunsul. Nu numai dintr-un sentiment natural al subordonării, ci pentru că este împotriva regulamentelor. De asemenea nu te adresezi cu „Monsieur”— sergentului, care are un grad militar şi cei care îi vorbesc trebuie să salute întâi... Or fi existând sergenţi care nu au nimic împotrivă să bea ceva răcoritor, în timp ce Bleu-ul face acelaşi lucru, dar numai dacă s-a cerut aceasta într-o formă corespunzătoare...

M-am oprit şi am salutat, ca şi cum ar fi fost un ofiţer.

— Monsieur le Sergent, vreţi să-mi faceţi onoarea să beţi un pahar de vin în acest restaurant, în timp ce eu caut ceva de mâncare? Mi-e grozav de foame, am spus, făcând să apară o piesă de cinci franci.

— Să fii aici într-un sfert de oră, Bleu.

Băgând moneda în buzunar, sergentul trecu strada şi merse într-o bodegă, în timp ce eu mă grăbeam să intru în cafenea şi să consum acolo, lihnit de foame, ultima mea masă de civil.

Apoi m-am uitat după sergentul meu şi, deoarece nu întorsese încă, m-am aşezat din nou, mi-am umplut şi aprins pipa şi am privit înaintea mea. Mă simţeam întărit și răcorit şi deloc nefericit. În curând veni sergentul de peste drum; m-am ridicat imediat în picioare, am salutat în poziţie de drepţi şi l-am urmat.

El îmi examină hainele.

— Mai ai ceva bani, Bleu? întrebă el.

— Desigur, domnule sergent, am răspuns, puţin dezamăgit.

— În caz că n-ai mai avea, ţi-aş da înapoi trei franci.

L-am asigurat că lucrul acesta nu este câtuşi de puţin necesar şi am regretat în tăcere că-l bănuisem hrăpăreţ.

— Ei, atunci am să-ţi dau în locul banilor un sfat bun, spuse el cu un aer de om de treabă. Păzeşte-te de vinul din Algeria. Este binecuvântarea şi blestemul armatei din Africa. Am băut tocmai acum două sticle. Excelent... Fereşte-te de femei, binecuvântarea şi blestemul omenirii. Am fost însurat cu trei. Îngrozitor...

I-am promis să nu mă căsătoresc şi nici să beau fără măsură.

— În al doilea rând, Bleu, continuă el, dacă te afli într-o situaţie proastă, n-o înrăutăţi în mod inutil, pentru că o să fie şi singură destul de rea!

Acesta îmi păru de asemenea un sfat bun şi am fost de acord cu el.

— Şi în al treilea rând – împotriveşte-te poruncilor cerului, dacă vrei, dar pentru nimic în lume celor ale caporalului d-tale... Este de la sine înţeles că nu i-ar trece nimănui prin minte, nici măcar în vis, să se împotrivească voinţei unui sergent.

— Nici un om normal n-ar avea o asemenea idee, am spus eu aprobator.

— Bineînţeles!... Dar tocmai când eşti anormal, trebuie să te păzeşti, mă preveni mentorul meu.

— Anormal?

— Desigur, Bleu. Chiar cei mai straşnici soldaţi din Legiune sunt câteodată anormali. Atunci sunt în dispoziţia sufletească de a comite una din cele mai grozave trei fărădelegi: sinuciderea, uciderea vreunui camarad sau contrazicerea unui sergent.

— Dar de ce trebuie să înnebunească? am întrebat eu, puţin neliniştit.

— Nu trebuie, dar înnebunesc, spuse mentorul meu. Noi numim aceasta boala tropicelor. Este ca un vierme, care se învârteşte fără încetare în creier, şi cu cât creşte căldura, monotonia, extenuarea, marşurile şi beţia – cu atât se agită el mai tare, acolo înăuntru, şi se face simţit mai chinuitor. Atunci omul spune: „Am boala tropicelor”, şi fuge nebuneşte, se sinucide, dezertează sau îşi contrazice sergentul... îngrozitor... Şi ştii d-ta care este cauza principală a tuturor acestor lucruri? Nu? Este absintul. Absintul este unchiul şi mătuşa bunicilor bolii tropicelor. Este cea mai grozavă otravă. Caută s-o eviţi. Eu ştiu ce spun. Am fost crescut cu ea... Îngrozitor... Am băut acum, după vin, iarăşi puţin absint. Fereşte-te de absint...

Am promis să nu mă uit niciodată la absint, indiferent dacă va fi verde sau va avea o altă culoare.

— Atunci n-ai să capeţi niciodată adevărata boală a tropicelor, mă învăţă el, şi n-ai să omori un camarad sau să contrazici un sergent, ci ai să te sinucizi doar, sau ai să dezertezi şi ai să mori în deşert.

— Aţi făcut vreodată lucrurile acestea groaznice, domnule sergent? l-am întrebat eu.

— Nu, Bleu. Nici măcar nu m-am sinucis. M-am ras numai în cap, mi l-am vopsit cu roşu, alb şi albastru şi am fost declarat un adevărat patriot.

Începeam să cred că cele două sticle de vin şi absintul provocaseră unele exagerări ale fanteziei sergentului, dar am aflat mai târziu că spusese purul adevăr. (Când a fost odată ocupat cu vopsirea uneia din gheretele cantonamentului de barăci, în care staţiona, a avut ideea să-şi vopsească o parte a capului său – care era ras la piele – cu roşu, o altă parte cu albastru şi să tragă la mijloc o dungă lată, albă. În acest mod a atras atenţia asupra sa şi a justificat apoi această atenţie printr-o mare vitejie şi prudenţă, în cursul multor lupte din Algeria.)

— Şi ce poţi să faci, pentru a te feri de boala tropicelor? întrebai eu.

— Nimic, fu răspunsul descurajator. Este bine să nu te gândeşti prea mult; dar este mai bine să fii avansat. În timp ce arabul găseşte însă în deşert două lucruri, europeanul găseşte trei. Lucrurile acestea sunt şi rămân acolo...

L-am privit fără a pricepe nimic.

— Arabul găseşte numai soare şi nisip – şi prea mult din amândouă; europeanul găseşte însă în mod inevitabil soare, nisip şi nebunie – şi prea mult din toate trei, îmi explică el. Nebunia pluteşte probabil în aer, sau se trage din razele soarelui; nu o ştiu precis, deşi ştiu multe. Dar ai vorbit destul, chiar mai mult decât se cade. Lasă-mă în pace acum, Bleu...

Am tăcut din gură, cu toate că aş fi vrut să-l întreb de ce îmi spunea „Bleu”. Nu mă prea simţeam albastru şi eram convins că nici nu arătam câtuşi de puţin albastru. (Mai târziu am aflat că „Bleu” este în jargonul militar francez expresia pentru recrut.)

Când am ajuns în sfârşit la ţinta noastră, o cetate medievală pe coasta mării, mă dureau capul şi ochii din cauza zgomotului străzilor aglomerate şi a căldurii.

— Am ajuns, spuse sergentul, rămâi cu bine. Bleu şi dracu’ să mai aibă încă multă bucurie de la d-ta!

— Vino cu mine, spuse sergentul de gardă şi mă conduse prin

ganguri umede şi mâncate de vreme, în care fiecare pas răsuna.

Aveam impresia că intru într-o închisoare şi mă simţeam copleşit. Se opri înaintea unei uşi, o deschise, mă pofti să intru cu o mişcare a mâinii şi trânti uşa în spatele meu. Mă aflam pentru prima oară în viaţa mea într-un dormitor de cazarmă franceză.

De-a lungul pereţilor stăteau paturi de campanie, iar restul mobilierului încăperii se compunea din bănci, o masă mare şi o sobă, în jurul căreia se învârteau o mulţime de oameni, îmbrăcaţi în haine civile mai mult sau mai puţin bune. Michael şi Digby nu erau printre ei, ceea ce îmi produse o amară dezamăgire. Toţi recruţii se uitau ţintă la mine. Aerul în cameră era îngrozitor, de nesuferit. Toate ferestrele erau bine închise şi toţi cei de faţă, chiar şi soba, fumau de zor. Este posibil ca oamenii să fi fumat tutun, dar nu era unul pe care îl cunoşteam. Avea un miros de frunziş ars.

M-am îndreptat în mod instinctiv spre prima fereastră, pe care am putut s-o deschid în sfârşit. Nu vreau să susţin că în Fort St. Jean nu se deschisese niciodată vreo fereastră, dar judecând după mirarea – aş putea s-o numesc aproape uluirea – pe care o provocă acţiunea mea atât de simplă, cred că aşa ceva nu s-a făcut prea des. Nu ştiu ce s-ar fi întâmplat dacă un caporal sau un soldat mai vechi ar fi fost de faţă.

La masă şedea un grup de trei sau patru oameni, care păreau iritaţi de îndrăzneala mea. Exclamaţiile lor sunau foarte indignate. Unul din ei se scula în picioare şi se apropie de mine.

— Se vede că nu-ţi convine aerul de pe la noi, spuse el cu o voce provocatoare, care voia sa mă intimideze.

— Da, am răspuns eu şi l-am măsurat din cap până în picioare, şi cred că nici d-tale; ce crezi că este de făcut împotrivă?

Recunosc că purtarea mea nu era fără cusur. Mă puneam pe aceeaşi treaptă cu acest tip cu aspect neplăcut, dar mi se păru că acesta era cel mai bun mijloc pentru a-l combate în mod eficace. Nu trebuie supraestimate proviziile mele de umilinţă creştinească. Eram ultimul care să vreau să fac cuiva vreun rău, dar nici nu aveam de gând să rabd orice.

Nu aveam intenţia să-mi creez duşmani aici, dar nu puteam suferi ca cineva să facă pe grozavul faţă de mine, pentru a mă umili.

— Oho! Se vede că nu prea sunt pe placul d-tale, spuse individul, apropiindu-se de mine.

— Câtuşi de puţin, am răspuns eu şi l-am privit fix până ce fu

silit să lase ochii în jos. (Unul din jocurile mele preferate, în copilărie.)

Nu ştiam bine drept ce să-l iau. Nu era, cu siguranţă, nici muncitor, dar nici prinţ deghizat. Probabil un funcţionar comercial. Am aflat mai târziu că era un mic funcţionar francez la Stat, numit Vogue, care se „reabilita". Comisese o sustragere, fusese condamnat la o pedeapsă mai mică şi vroia să-şi recapete, prin serviciul de cinci ani în Legiunea Străină, şi situaţia sa şi drepturile cetăţeneşti.

— D-ta vrei ca fereastra să rămână deschisă? întrebă el schimbând tema.

— Eşti foarte perspicace.

— Ce-ai spune, dacă eu aş dori-o închisă?

— Vino încoace şi închide-o, am spus eu ameninţător.

— Ce-ar fi, dacă am vrea cu toţii să fie închisă?

— Atunci s-ar schimba lucrurile, răspunsei eu. Dacă majoritatea preferă să se otrăvească cu un aer înăbuşitor, atunci nu mă voi împotrivi.

— Vino încoace şi dă-i pace, strigă un jucător de cărţi şi Vogue se întoarse mormăind spre masă.

M-am aşezat pe patul cel mai apropiat de fereastra deschisă şi mi-am pus pălăria pe perna umplută cu paie... Şi acum?

— Doriţi poate ca tavanul să fie mai înalt? întrebă în spatele meu o voce liniştită şi tărăgănată, cu accent american.

M-am uitat în sus şi am spus:

— Nu, nu este neapărat necesar.

L-am privit pe vorbitor, care stătea întins pe patul de lângă mine. Era un bărbat neobişnuit de mic, bărbierit, cu nasul proeminent şi bărbia ascuţită, cu o gură subţire şi trăsături energice. Ochii lui erau de culoare cenuşie deschisă şi aveau o privire dură şi pătrunzătoare, părul blond, ca de paie, şi zburlit, iar faţa îngustă părea să-i fie tăbăcită.

— De unde ştii că sunt englez? l-am întrebat eu văzând că mă priveşte îngândurat.

— Ce ai putea fi altceva? spuse el după o chibzuire. Roşu şi alb ca însăşi viaţa, pici aici deodată şi deschizi cu forţa ferestrele, ca şi cum ai fi singur pe lume.

Am fost nevoit să râd de seriozitatea comică cu care vorbea.

— D-ta eşti american? l-am întrebat.

— După ce cunoşti asta?

— După ce? i-am imitat felul tărăgănat de a vorbi, după

marele dispreţ faţă de tot ce este englez, după supraestimarea a tot ce este american şi după autoafirmarea arogantă.

Americanul surise. (Nu l-am văzut niciodată râzând.)

— Hank, se întoarse el spre patul de alături, este aici un britanic, care insultă biata noastră Americă. Se poartă aspru cu noi. Un tip sălbatec, nu-i aşa? Un bărbat de o înălţime de neînchipuit se întrerupse din contemplarea tavanului, îşi ridică capul, se opri să mestece şi mă privi solemn, apoi recăzu pe pat cu un geamăt care îţi rupea inima.

— Vezi, acum l-ai omorât pe prietenul meu, spuse bărbatul cel mic. Are o inimă slabă şi un cap şi mai slab, nu-i aşa, Hank? adăugă şi se întoarse spre prietenul lui, care se restabilise îndeajuns, pentru a continua să-şi mestece tutunul sau guma de mestecat.

Cum stătea aşa întins, Hank părea să fie lung de doi metri şi lat de un metru. La faţă semăna mult cu prietenul lui, avea aceeaşi bărbie ascuţită, acelaşi nas proeminent, aceeaşi gură subţire şi faţă hotărâtă, de piele tăbăcită. Ochii lui erau însă de culoare cenuşie închisă, iar părul negru şi mătăsos.

Amândoi îmi erau simpatici, deşi păreau că petrec pe socoteala mea.

— Zice că înclini spre auto-suprapreţuire, Hank, continua bărbatul cel mic.

— Eu preţuiesc numai ce am în stomac, spuse uriaşul binevoitor, care este atât de gol, încât aş putea să înghit o şuncă întreagă, aşa, în joacă.

— E un băiat cumsecade, spuse cel mic, dar n-a avut de trei sau patru zile nimic altceva de mâncare decât mucuri de ţigări.

M-am mirat. Era posibil ca să fie într-adevăr atât de înfometaţi? Arătau, de fapt, destul de uscăţivi şi lihniţi.

Eu mă simţisem destul de nenorocit cu una sau două ore înainte, cu toate că îmi lipsise o singură masă... Trebuia să procedez cu bun simţ, dacă voiam să le ofer ceva de mâncare, fără a-i jigni.

— Aţi mânca împreună cu mine, domnilor? am întrebat eu timid, suntem doar fraţi de arme şi aşa mai departe...

Două feţe se întoarseră spre mine şi mă priviră cu seriozitate.

— Te-a numit Domn, spuse cel mic în sfârşit, dar nu vrea să te jignească prin aceasta. Vorbeşte englezeşte cu tine, ascultă-l cu atenţie schimbă-ţi în bine părerea despre el.

Am încercat din nou:

— Nu fiţi prea mândri, voi, americani, să prânziţi cu un

britanic, am spus şi m-am străduit să imit felul de a vorbi al americanilor.

— Frumos mai sună asta! spuse Hank şi se ridicară amândoi în picioare în acelaşi timp.

— Dă-mi mâna, fiul meu, spuse uriaşul şi îmi întinse cea mai mare mână pe care o văzusem vreodată.

Am luat-o şi m-am străduit să suport cu demnitate salutul care urmă. Era o chestiune cam dureroasă şi când am apucat apoi pumnul noduros al celui mai mic, pe care prietenul lui îl numea „Buddy", am fost din nou învins în concursul de strivire a mâinilor. Mi-a fost totuşi posibil să răspund strânsorii lui în mod demn, cu toate că mâna lui era mai puternică decât a mea.

— Unde putem găsi ceva de mâncare? am întrebat eu, iar Buddy spuse că trebuie să existe pe undeva o cantină. Adăugă apoi că nu auzise niciodată ca să nu se dea unui soldat însetat şi având bani mijlocul de a scăpa de ei.

— Eu nu pot să beau, înainte de a nu fi mâncat ceva, prietene, îmi spuse Hank. Dacă beau pe stomacul gol, devin sălbatic când mă supără cineva şi iau la bătaie pe oricine îmi iese în cale. Însă dacă am mâncat, rachiul mă îmblânzeşte şi aş putea să îmbrăţişez pe toată lumea. Da aceea e totdeauna, bine să mănânc întâi.

— Vom găsi cu siguranţă ceva de mâncare la cantină, spuse Buddy, chiar şi în acest loc uitat de Dumnezeu.

În acea clipă, un soldat deschise uşa şi intră în cameră, ţinând unul din capetele unei scânduri lungi, pe care se aflau numeroase ceşti. După el venea un al doilea soldat, care ţinea celălalt capăt al scândurii, şi amândoi urlau: „Supa!"

Această invitaţie nu-şi greşi efectul şi Hank îşi întinse braţele lui lungi; în clipa următoare şedea pe patul lui, cu câte o ceaşcă în fiecare mână.

Buddy îi urmă exemplul.

M-am uitat în jurul meu. Păreau să fie mai multe ceşti decât oameni în cameră. Am apucat două ceşti, înainte ca înfometaţii care se aflau mai departe să dea năvală.

Această lăcomie nu-mi poate fi scuzată, dar mi se poate ierta, deoarece n-o făceam pentru mine. Mie nu-mi era foame şi supa nu părea atât de ademenitoare, pentru ca s-o mănânc în mod inutil. Când am ajuns la patul meu, Hank îşi golise o ceaşcă şi era tocmai pe cale de a o goli şi pe a doua.

— Ei, drăcie! De aceea am venit la Legiunea Străină, spuse

el, oftând uşurat. Când termină, i-am oferit una din ceştile mele.

Hank mă privi mirat.

— Nu mi-e foame, l-am asigurat eu.

— Cum e cu putinţă? întrebă el sceptic, dar îşi întinse mâna.

— Am mâncat bine acu' un ceas, spusei eu. Nu mănânc niciodată supă înainte de masă. Le-am adus pe acestea pentru d-ta şi pentru domnul...

— Buddy, spuse americanul cel mic şi luă cealaltă ceaşcă.

Hank se dedică celei de a treia porţii,

— Eşti un înger, prietene, spuse el.

— Apărut tocmai când trebuie, aprobă Buddy şi am simţit că îmi câştigasem doi prieteni.

Un individ înalt veni gesticulând spre Hank.

— Tu mănânci trei porţii! spuse el cu un accent englezesc prost. Eu n-am mâncat nici una! Doamne! Hoţ ordinar ce eşti!

— Ai dreptate, prietene, spuse Buddy, numai să nu-l baţi, că atunci va trebui să dea totul înapoi.

Tipul îşi agită ameninţător pumnul solid pe la nasul lui Hank.

— Nu pot să dau supa înapoi, spuse Hank cu blândeţe, ar fi nepoliticos. Şi când individul furios deveni tot mai insistent, Hank îi puse mâna lui mare pe faţa roşie de furie şi apăsă.

Omul se împletici înapoi şi căzu jos, privind cu mare mirare,

— Ei, prietene, se întoarse Hank spre mine, aş putea bea vin acum în linişte, fără a face rău cuiva, şi pornirăm în căutarea cantinei. Marea curte a cazărmii din întunecosul fort St. Jean era acum plină de soldaţi din toate regimentele armatei africane. Zgomotul era mare, locul fiind, după toate probabilităţile, staţiunea de tranzit pentru toţi soldaţii care veneau din Africa sau plecau într-acolo.

În această mare de oameni, urmarăm curentul principal, care ducea la o uşă deschisă, înconjurată de impunătoare butoaie de vin. Ne găsirăm în curând în cantină, în care se servea băutura naţională, un vin roşu bun.

— Aici nu există whisky la un dolar paharul, spuse Buddy, când ne-am oprit în faţa tejghelii acoperite cu tablă de zinc, văzând că toţi beau vin roşu, care era foarte ieftin.

Vinul era foarte bun şi demn de a fi desfăcut oriunde. Eu personal nu sunt un prieten al sticlei şi nu consider vinul ca o băutură care potoleşte setea.

— Nu bei nimic, camarade, spuse Buddy şi privi la primul meu pahar, golit pe jumătate, în timp ce comandam pentru fiecare din ei a treia sticlă.

— Mie nu mi-e sete, m-am scuzat eu şi am văzut apropiindu-se de noi un civil pe care îl observasem în dormitorul trupei. Cu toate că era îmbrăcat destul de sărăcăcios, părea a fi soldat. Civilul ni se alătură şi ne întrebă amabil, cu un uşor accent străin:

— Sunteţi desigur recruţi ai Legiunii Străine?

— Da, răspunsei eu.

— Doriţi să vă dau unele informaţiuni în schimbul unei sticle de vin? întrebă el politicos, cu un surâs prevenitor.

— M-ar bucura dacă aţi vrea să beţi cu noi, am răspuns eu şi am pus o piesă de doi franci pe tejghea.

Civilul păru să presupună că banii îi erau destinaţi lui şi nu omului mic şi gras care stătea în dosul tejghelei şi căruia îi dădusem banii pentru a-i schimba.

— Eşti un adevărat camarad, spuse noul venit, şi vei fi un soldat drăguţ. Aceasta reprezintă o duzină de sticle, adăugă el, jucându-se cu moneda. Şi acum puteţi să mă întrebaţi ce doriţi să ştiţi, încheie, şi se înclină în faţa noastră. Părea să fie un om bine educat şi cult, dar nu un englez.

— Ei, tare aş vrea să ştiu, când mai căpătăm de mâncare, spuse Hank.

— Şi dacă putem să ieşim, ca să bem odată în lege, adăugă Buddy.

— Veţi căpăta pe la ora patru supă, pâine şi cafea şi nu vi se va da voie, sub nici un motiv, să părăsiţi cazarma; abia când veţi merge să vă îmbarcaţi, veţi ieşi de aci, sosi prompt răspunsul.

— Când o să fie aceasta?

— Mâine, cu vaporul poştal, afară de cazul că ar pleca poimâine un vas pentru transportul de trupe spre Oran; oamenii sunt expediaţi de aici cât mai repede cu putinţă.

— Dacă un prieten al meu ar fi venit aici de vreo zi, două, unde ar fi acum? am întrebat.

— Acela este acum în fortul St. Thérèse la Oran, şi va pleca probabil mâine sau în ziua următoare spre Saida sau Sidi-bel-Abbès; dacă este puternic ar putea să fie trimis la Sidi.

— D-ta pari să fii o enciclopedie ambulantă, observă Buddy şi se uită cam neîncrezător la el.

— Pot să vă spun orice despre Legiunea Străină; sunt un vechi soldat legionar: am servit cinci ani, am ieşit din rânduri şi m-am încorporat acum din nou.

— Aceasta pledează mult în favoarea Legiunii, am spus eu

bucuros.

— Sau dovedeşte greutăţile pe care le întâmpină un fost soldat al Legiunii Străine, când vrea să-şi câştige existenţa, spuse el cu amărăciune.

— S-ar părea că nu ţi-a mers prea bine? întrebă Hank.

— Desigur. Am murit aproape de foame, mi-am stâlcit picioarele alergând, nu aveam unde locui, am răguşit cerşind de lucru! Am fost împins în fine să aleg între închisoare şi Legiune... Am preferat Legiunea, pentru unele motive... Este mai bine să te refugiezi la diavolii pe care îi cunoşti, decât la cei pe care nu-i cunoşti...

— Omul pare să fie deprimat, spuse Hank.

— Îmi dai voie să golesc paharul? continuă omul, ar fi păcat să rămână nebăut.

— Serveşte-te, te rog, am spus eu surprins şi mi-am amintit apoi că nu mai eram la Oxford. Vorbeşti foarte bine englezeşte, am observat.

— Da, răspunse el, dar vorbesc mai bine italiana, hindustana şi franceza – adică franceza care se vorbeşte în Legiunea Străină.

— Cum e cu putinţă? se interesă Buddy.

— Tata era un plăcintar italian din Bombay, Acolo am urmat la o şcoală engleză condusă de Iezuiţi. Cu mama mea, care era o indigenă, vorbeam hindustana. Franceza am învăţat-o bineînţeles în Legiunea Străină.

Am vrut să întreb, pentru menţinerea conversaţiei, ceva cam în genul următor: „Şi cum se face că ai venit în Africa, atât de departe de patria d-tale?" în realitate am întrebat însă în mod neîndemânatic – fiind şi greşit înţeles pe deasupra:

— De ce ai venit în Legiunea Străină? ceea ce suna foarte indiscret.

— Pentru acelaşi motiv ca şi d-ta – motive de sănătate, fu răspunsul aspru, însoţit de o privire supărată.

— Şi ţi-a priit sănătăţii? întrebă Buddy.

— N-aş putea susţine asta, răspunse scurt italianul, golindu-şi paharul – sau poate pe al meu?

Îl copleşirăm cu întrebări şi aflarăm multe lucruri folositoare, dar şi unele puţin îmbucurătoare. Din cuvintele lui am aflat că era cunoscut printre prietenii lui sub numele de Francesco Boldini – sub ce nume îl cunoştea însă poliţia, n-am putut să aflăm.

Mie nu-mi era prea simpatic, dar deoarece mai servise în Legiunea Străină, cunoştinţele şi experienţa lui ne puteau fi cu

siguranţă de folos adeseori.

Când ne-am întors, urmându-i sfatul, în dormitorul trupei, pentru a veni la timp la masa de seară, mi-am asigurat prietenia şi serviciile lui ca îndrumător şi sfătuitor, dându-i zece franci şi promiţându-i să-l susţin şi pe viitor, dacă voi avea bani şi o va merita.

— Îmi pare rău că nu-ţi pot da mai mult pentru moment, m-am scuzat în mod inutil pentru modestia sumei – dar răspunsul puse acţiunea mea într-o altă lumină.

— Zece franci, dragă domnule, strigă el bucuros, dar aceasta este soldat unui soldat pe exact două sute de zile!... Veniturile a şapte luni. Gândeşte-te!

M-am gândit că-mi va trebui o lungă carieră înainte de a mă putea căsători şi trăi comod din solda mea...

Masa din acea seară, luată pe la ora cinci, se compunea dintr-o supă asemănătoare cu cea de la prânz, pâine bună şi cafea fără lapte şi fără zahăr.

Supa, în care pluteau bucăţele de carne, era destul de bună şi hrănitoare, dar cam greu de mâncat fără lingură sau furculiţă. Am găsit că educaţia mea în această privinţă nu era atât de desăvârşită ca aceea a camarazilor mei. După masă nu am ştiut să facem ceva mai bun decât să ne ducem din nou la cantină.

Aici am avut cinstea să plătesc consumaţia întregii bande din dormitorul trupei; era destul de interesant de constatat că atât individul bătut, care se numea Glock, cât şi supărăciosul Vogue, îşi uitară cearta şi primiră ospitalitatea mea. De altfel, e uşor să fii generos, când vinul este atât de ieftin. ..

În curând atmosfera deveni încărcată şi am constatat că ospătam nu numai pe recruţii Legiunii Străine, ci o parte însemnată a armatei franceze. Eu m-am distrat de minune; oamenii îmi strângeau mâna, mă băteau pe umeri, mă loveau în coaste, mă îmbrăţişau pe gât şi mă sărutau pe amândoi obrajii. La toate acestea participau soldaţi ai diferitelor arme. Boldini bea mult, fără a o putea suporta; amesteca vorbe din limbile pe care le cunoştea şi devenea tot mai de neînţeles şi mai incomod. Cu cât trecea timpul, cu atât băiatul acesta devenea mai dezgustător, şi când se urcă pe tejghea şi începu să cânte cântece vulgare şi obscene, lipsite de orice haz, m-am săturat de el până peste cap. Trebuie însă să mărturisesc că arta sa de a recita avu mare succes la public.

Hank şi Buddy beau între timp cât trei, nu spuneau nimic şi

păreau a nu înţelege de ce se enervau ceilalţi atât de mult şi produceau un zgomot atât de infernal.

Din curte se auzi un semnal de goarnă şi adunarea se sparse, împrăştiindu-se prin dormitoare.

În timp ce mă dezbrăcăm pe patul meu, se apropie de mine Buddy şi îmi spuse încet:

— Mai ai ceva bani, camarade?

— Desigur, am răspuns eu, dacă îţi trebuie...

— Nu-mi trebuie, dar dacă mai ai ceva bani, ascunde-i în pernă sau în vestă şi culcă-te pe ei.

— Mi se pare de prisos şi cred că ar fi o neîncredere insultătoare la adresa celorlalţi.

— Cum vrei, camarade, răspunse Buddy, şi vezi să nu ţi-i ia acest Mister Ompara Tarara Cascara Sagrada... Şi privi cu subînţeles la Boldini, care era culcat complet îmbrăcat.

— Ce prostie, spusei eu, atât de josnic nu-l cred.

Buddy ridică din umeri şi se retrase.

M-am dezbrăcat şi m-am culcat în patul murdar şi neprimenit, mi-am pus banii sub pernă şi am mai stat treaz multă vreme, în timp ce gândurile-mi erau preocupate de Isabella, de Brandon Abbas şi de dispariţia misterioasă a safirului „Blue Water”.

Se întâmplase miercurea trecută. Doar opt persoane erau de faţă – şi una din ele trebuie să fie un hoţ... Şi unde erau Michael şi Digby acum? Se aflau ei împreună şi numai cu patruzeci şi opt de ore înaintea mea pe calea spre glorie, care după Boldini duce cu o siguranţă şi cu o regularitate aproape plictisitoare spre mormânt?... Am adormit.

Dimineaţa mă treziră brusc din somn sunete stridente de trompetă.

Un caporal intră în dormitor şi urlă

— Scularea! Scularea ! şi plecă.

M-am îmbrăcat şi am pus apoi mâna sub pernă. Banii nu mai erau acolo.

Eram furios şi mă simţeam nenorocit... Jefuit!... Aceşti bandiţi blestemaţi!

— Aici sunt, spuse vocea lui Buddy în spatele meu. Când te-am auzit sforăind atât de mişcător, m-am gândit că ar fi păstraţi mai în siguranţă la mine. Aveam dreptate, căci pe la ora patru dimineaţa a venit Mister Cascara Sagrada, pentru a vedea ce mai faci... Eu însă i-am vorbit ca din somn: „Totul este în ordine, bag eu de seamă!” Şi Mister Cascara Sagrada a spus: „O, credeam că

cineva ar putea încerca să-l jefuiască”… „Acelaşi lucru credeam şi eu”, i-am răspuns „şi am avut dreptate”, după care putoarea s-a strecurat din nou la patul de campanie pe care dormea.

— Mii de mulţumiri, Buddy, am bâlbâit eu jenat, în timp ce luam în primire bancnotele şi monedele. Este curios că nu mi-a trecut prin minte să mă îndoiesc de adevărul celor ce-mi spusese…

După micul dejun, care fu servit odată cu masa de prânz, şi se compunea din supă şi pâine, sergentul ne ordonă să ne adunăm în curte.

Aici făcu apelul nostru şi al recruţilor proaspăt sosiţi, ne aşeză în formaţie de câte patru şi merse cu noi în marş spre port, unde ne aştepta vaporul „Genéral Négrier” al Mesageriilor Maritime.

Furăm instalaţi pe puntea din faţă a acestui învechit vapor poştal şi caporalul, care ne însoţea, ne sfătui să întrebuinţăm nestingheriţi oceanul, în cazul când nu ne am simţi bine, deoarece marea ne stă la dispoziţie.

Noi englezii alimentăm mările de o mie de ani, mă gândeam eu, şi eram mulţumit că în acea glorioasă zi marea nu arăta deloc înfometată. În schimb noi, bieţi soldaţi, eram cu atât mai înfometaţi. Ne era într-adevăr o foame grozavă şi pe măsură ce treceau orele, deveneam mai înfometaţi. Când se făcu seară, toate conversaţiile noastre se învârtiră în jurul mâncării, în timp ce hoinăream prost dispuşi pe covertă.

Eu personal mă gândeam cu un profund regret la sufrageria din Brandon Abbas şi la masa care tocmai se servea. Mirosuri, care ne provocau chinuri tantalice, pătrunseră din bucătăria vaporului până la noi, şi urechile noastre prinseră zăngănitul aţâţător al farfuriilor şi tacâmurilor.

— Când căpătăm ceva de mâncare? îl întrebai pe Boldini, care tocmai se apropia.

— După regulament, ni s-ar fi cuvenit la ora cinci supă, pâine şi jumătate litru de vin, răspunse el. Mi se pare însă că bucătarul vrea să ne reţină ceva pe nedrept, pentru a ni-l vinde apoi.

După cum am spus însă, în bucătăria vaporului era o mare agitaţie, astfel că speram că totuşi va fi bine, şi totuşi, ne temeam de contrariul. O oră mai târziu eram mai înfometaţi şi mai indignaţi. Marea răbdare a lui Hank se evaporase aproape în întregime.

— Ascultă-mă, Cascara, spuse el, înghesuindu-se prin gloata în mijlocul căreia Boldini atrăgea atenţia oamenilor asupra drepturilor lor şi a cauzei nedreptăţirii lor actuale; D-ta care ştii tot, spune-mi te rog, de ce nu căpătăm acum ceva de mâncare?

— Pentru că acest pungaş de bucătar vrea să ne stoarcă banii, răspunse Boldini.

— Aşa stă cazul? spuse Hank cu blândeţe. Atunci nu cred că va îmbătrâni, pentru a se bucura de fapta lui. Ar trebui să-şi ia rămas bun de la el însuşi, pentru că n-o să se mai vadă mult timp, dacă nu capăt în curând mâncarea...

Boldini mă lămuri că era absolut imposibil ca să mă duc la caporal – după cum propusesem – deoarece acesta călătorea în clasa a doua şi aş fi fost împiedicat să ajung la el.

— Pot să-ţi dau eu însă o franzeluţă, spuse Boldini, dacă vrei s-o plăteşti un franc.

Astfel ieşi la iveală că Boldini pusese deoparte patru franzeluţe în timpul micului dejun la fortul St. Jean, deoarece prevăzuse ce se va întâmpla. I-am dat trei franci şi le-am înmânat lui Hank şi lui Buddy câte o pâine.

— Eşti un suflet nobil, Boldini,. spusei eu, în timp ce-i cumpăram pâinea; vorbele mele dezlănţuiră râsul batjocoritor al lui Buddy, ceea ce mă întristă profund. Aproape o oră mai târziu, o linişte suspectă se aşternu peste bucătărie, astfel încât înţeleserăm că mâncarea nu ne fusese destinată nouă. Recruţii bombăniră, se plânseră şi înjurară în vreo jumătate duzină de limbi. Se întunecă, şi Hank se ridică furios.

Din bucătărie ieşi un individ înalt.

I-am spus lui Boldini că ticălosul de bucătar ne-ar putea vinde ceea ce ne reţinuse. Boldini răspunse că aceasta se va întâmpla abia mâine, când vom fi de-a binelea înfometaţi – presupunând că am avea bani şi am plăti ce ne-ar cere bucătarul. Hank ieşi înainte.

— Asta e bucătarul? întrebă el cu cel mai mare calm.

— Asta e porcul de câine, răspunse Boldini.

— Vino încoace şi tradu-i ce vreau să-i spun, îi invită Hank pe Boldini şi se apropie de bucătar; Buddy li se alătură.

— Când o să căpătăm mâncarea care ni se cuvine conform regulamentului, bucătare? întrebă el cu blândeţe.

Bucătarul nu-l băgă în seamă şi se întoarse cu gândul să plece, într-o tăcere arogantă. Dar o mână uriaşă se întinse după el, îl plesni cu o forţă de fier în grăsimea cefei umflate, în timp ce cealaltă îl apucă de încheietura mâinii; astfel fu împins într-un

mod puţin delicat până la balustrada vaporului.

— Întreabă-l pe bietul rechin, dacă ştie să înoate. spuse Hank şi ţinu capul bucătarului peste balustradă.

Boldini se execută.

Bucătarul dădea furios din mâini şi din picioare, dar nu răspunse nimic.

— Apucă-l de picioare, Buddy, iubitule! strigă Hank, şi Buddy apucă picioarele care tropăiau cu violenţă şi le ridică peste balustradă.

Recruţii care priveau strigau în semn de aprobare.

Credeam că îl vor arunca într-adevăr peste bord şi l-am rugat să nu înece degeaba un bucătar excelent.

— Desigur, aprobă Hank, dar întâi să ne dea de mâncare, şi îl aruncară pe bucătar cam nedelicat pe jos.

Bucătarul se ridică, dar Hank îl apucă din nou, fugi cu el spre bucătărie, şi îl împinse înăuntru.

— Cookez-vous, pronto, porunci el. Bucătarul apucă o cratiţă grea de fier şi se repezi din nou afară.

Dar nu voia s-o întrebuinţeze ca instrument de bucătărie, ci ca armă; o învârti cu toată puterea în aer – dar Hank i-o smulse din mână şi i-o pocni în cap.

— E încăpăţânat şi nu mă ascultă, spuse Hank; devenind mai serios, îl apucă pe bucătar de beregată şi începu să-l strângă de gât.

— Spune-i că sunt înfometat şi să nu se joace cu mine.

Boldini îl asigură pe bucătar că Hank îi va frânge oscior cu oscior tot trupul, iar recruţii furioşi vor veghea ca nimeni să nu-i vină în ajutor.

Individul încetă să se mai apere şi Hank îl zvârli în bucătărie. Un fel de sergent furier îşi făcu apariţia, însoţit de un marinar; m-am temut că ne va merge prost. Ne şi vedeam pe toţi puşi în fiare şi înaintaţi Curţii Marţiale din Oran.

— L-aţi atacat pe bucătar? întrebă omul în uniformă. Foarte bine! Puteţi să-l şi omorâţi pe acest hoţ blestemat şi nemernic şi Dumnezeu o să vă binecuvânteze!

Am observat că nu era prea încântat de bucătar.

Bucătarul aduse mai multe pâini, o găleată cu carne rece şi un vas cu macaroane.

— Asta vrem să ni se încălzească, anunţă Boldini şi arătă spre carne.

Bucătarul ne asigură, înjurând cu violenţă, că nu va încălzi

nimic. Recruţii murmurară ameninţător,

Hank îi comunică bucătarului că dacă nu se va supune şi nu va face exact ceea ce i se cere, o va păţi şi mai rău, după ce vom fi mâncat. Dacă se va supune însă, i se va ierta totul.

Carnea fu pusă într-un cazan mare, peste focul din bucătărie.

— Nu poate oare să azvârle înăuntru şi câteva cepe şi tot ce mai trebuie? întrebă Buddy, care se înghesui în bucătărie.

Când bucătarul văzu că are în faţă un om foarte mărunt, îi dădu o lovitură puternică în piept, care îl făcu pe Buddy să se clatine.

— Am să mă socotesc eu cu tine mai târziu, bucătăraşule, spuse Buddy cu un calm suspect. Deocamdată mai avem nevoie de tine pentru bucătărie.

— Afară cu tine, căţeluşule! Afară, neruşinatule! urlă bucătarul.

Sub supravegherea lui Boldini şi a lui Hank, bucătarul scoase la iveală o legătură de cepe şi le adăugă fierturii.

— Supravegheaţi-l bine, altfel ne mai şi otrăveşte, strigă Glock, pe care Hank îl făcuse ieri abia hoţ murdar şi părea acum că-l iubeşte ca pe un frate.

După scurt timp, stam cu toţii pe covertă, fiecare cu o farfurie plină şi o pâine înaintea noastră; mâncarăm cu poftă şi îl binecuvântarăm pe Hank, eroul zilei. Vogue încercă să-l sărute.

Bucătarul cel gras apăru iar din bucătărie, pentru a se odihni puţin. Când ne văzu atât de mulţumiţi, se întoarse cu o înjurătură.

— De fapt, ar trebui să dea fiecăruia dintre noi câte un litru de vin, spuse Boldini. El l-a căpătat, dar crede că poate să ni-l vândă.

— Hei, amice, strigă imediat Hank, nu ne părăsi! N-ai spus că ne-ai mai păstrat vin sau cafea?

Boldini traduse cererea.

— Ei drăcie, dar nobili mai sunteţi! urlă bucătarul, îşi smulse disperat părul din cap şi-şi ridică ameninţător pumnul murdar spre Boldini: Du-te dracului!

— Cred că nu vrea să ne dea vin, spuse Hank. Trebuie să-i spun iar câteva vorbe serioase. Apoi se ridică şi se apropie de canalia care înjura de zor.

Bucătarul se retrase în bucătărie, ţinându-şi mâna protector în faţa gâtlejului.

—Băgaţi de seamă, o să vină cu un cuţit, ne avertiză Boldini.

Dar bucătarul era intimidat şi apăru cu o găleată de lemn

plină cu vin, pe care i-o înmână lui Hank cu urarea pioasă să se înăbuşe la prima înghiţitură.

Apoi îi spuse lui Boldini să ne transmită că am avea curaj pentru că suntem mulţi – dar că fiecare în parte ar fi un laş şi că el ar fi gata să se lupte cu oricare din noi – cu excepţia celui mare.

Boldini traduse.

— Eu sunt cel mai mic, poate să înceapă cu mine, spuse Buddy şi continuă să se ocupe cu înfulecarea mâncării.

Ce ticălos trebuie să fie cineva, pentru a lipsi de micile lor porţii de mâncare nişte oameni înfometaţi şi fără ajutor, cu gândul să le vândă apoi mâncarea, când nu mai pot de foame, pe ultimii lor bani! După cum spunea Boldini, hoţul acesta de bucătar obişnuia să declare la fiecare transport de străini neştiutori şi intimidaţi că guvernul n-ar fi îngrijit de ei şi că trebuie să cumpere de la el mâncare, dacă doresc să îmbuce ceva. Dacă n-aveau nici un ban, nu căpătau nimic în timpul celor patruzeci şi opt de ore, şi bucătarul vindea raţiile lor celorlalţi pasageri de clasa a treia sau marinarilor.

Se lăsă noaptea; noi eram culcaţi, răspândiţi pe covertă, Hank şi Buddy erau ocupaţi cu răsucirea unor ţigări din tutunul meu în foiţe din agenda mea, în timp ce eu suflam din pipa mea scurtă mici norişori albi de fum spre cerul înstelat şi ascultam poveştile minunate ale lui Boldini despre Legiunea Străină. Luna răsări şi inundă marea cu lumină argintie. În sfârşit am aţipit, am adormit şi m-am deşteptat după vreo zece ore, vesel şi întărit, gata de orice – mai ales de un mic dejun.

Am aflat de la Boldini că acest dejun ni se cuvenea la ora unsprezece şi ar trebui să se compună din carne şi pâine. După sfatul lui îl aleserăm pe Hank ca delegatul nostru. Boldini îl însoţi ca tălmaci şi ne îndreptarăm în formaţie de marş spre bucătărie, aşteptând rezultatele întrevederii.

— Mâncarea la ora unsprezece, bucătare, caldă şi multă, îi spuse Hank acestuia, când apăru la – uşa bucătăriei, vizibil impresionat de disciplina militară a celor ce aşteptau.

Bucătarul înjură furios.

— Vrea să vorbesc mai lămurit? îl întrebă Hank pe tălmaci.

Boldini îi atrase atenţia bucătarului că recruţii ştiu foarte bine ce li se cuvine şi că va trebui să le dea tot. Dacă mâncarea va fi servită cu întârziere, sau raţiile vor fi prea mici sau dacă i s-ar face cuiva rău de pe urma proastei preparări, tipul cel înalt îl

va face piftie. Dacă bucătarul se va plânge sau le va pricinui orice neplăceri la Oran, tipul cel înalt va veni noaptea cu câţiva prieteni şi va avea grijă ca bucătarul să dispară fără urmă peste bord. Da, desigur, suntem o bandă de oameni fără consideraţie, soldaţi vechi, care nu se lasă înşelaţi, iar tipul înalt este fostul campion al Americii la categoria grea. Dacă vom căpăta mâncare multă şi bună, atunci nu ne vom plânge nimănui, de hoţiile şi înşelătoriile lui...

Bucătarul făcu pe cel ce se amuză de întreaga afacere, dar râsul lui suna cam silit.

— Vom fi prezenţi pentru masă, aici, la ora unsprezece, bucătare, spus Hank, grăbeşte-te şi rămâi sănătos până atunci. Şterge-o!

La ora unsprezece, Hank comandă ca un sergent, cu o voce, care putea fi auzită pe întreg vasul:

— Recruţi, adunarea!

Buddy se numi el însuşi gornist şi fluieră un semnal, care trebuia să adune pentru masă, iar Boldini urla:

— *„Rangez-vous, légionnaires!”*

Felul în care toţi ascultară mă făcu să recunosc că eram singurul recrut care nu fusesem încă soldat. Lucrul acesta nu era însă de mirare, deoarece în toate ţările Europei există obligativitatea serviciului militar. După cum am aflat mai târziu, Hank şi Buddy făcuseră de asemenea armata, şi anume la vestitul corp al cavaleriei din Texas.

Fără a fi rostit un cuvânt, bucătarul ne umplu farfuriile cu o supă fierbinte, în care plutea carne, iar Hank dădea fiecărui om o farfurie şi o pâine.

Seara se repetă aceeaşi scenă; mâncarăm şi ne aşezarăm laolaltă bine dispuşi, fumând şi ascultându-l pe Boldini, ale cărui poveşti lăudăroase nu contribuiră la gloria lui. Dacă era să-l credem, trebuia să fie foarte îndrăzneţ, dar şi foarte necinstit. Boldini ni se arătă a fi curajos, şiret şi lacom. Dar cu toată îndemânarea şi lăcomia lui, se afla acum aici, bucuros să primească zilnic o centimă şi să nu moară de foame.

Lui Buddy nu-i plăcu de loc.

— Un criminal de cea mai periculoasă speţă, spuse Buddy, alunecos ca un ţipar şi fals ca un şarpe.

A treia zi, la revărsatul zorilor, apăru coasta africană.

După micul dejun, care fu compus iarăşi din supă şi pâine, Buddy îi spuse lui Boldini, că bucătarul poate fi lăsat afară.

— Pentru ce? întrebă bucătarul cu dispreţ. Buddy rugă să i se

transmită că ar fi un animal infect, un, hoţ ordinar, un pungaş respingător, un vagabond linge-farfurii şi o pată ruşinoasă pe onoarea tuturor bucătarilor de vapoare.

Boldini spuse doar:

— Tipul cel mic te-a făcut hoţ mincinos şi câine laş. Te scuipă în obraz şi vrea să boxeze cu tine. Este foarte mic, bucătare.

Buddy era într-adevăr foarte mic şi bucătarul se lăsă înşelat de aceasta. Eu mă socoteam drept un boxer amator. Buddy nu era un amator, iar bucătarul nu era boxer. Am fost silit să mă gândesc la lupta între un şarpe greoi şi sătul şi o mangustă furioasă, despre care ne vorbise odată unchiul Hector.

Nu era de fapt o luptă, ci mai degrabă o execuţie. Buddy era de o agilitate de necrezut, iar ticălosul pungaş fu maltratat în mod sever, Când bucătarul nu mai fu în stare să se ridice, Hank îl târî în bucătărie, se descoperi cu evlavie, închise încet uşa, ca şi cum ar fi părăsit o cameră mortuară şi spuse cu calm:

— Onoare memoriei lui, fie-i ţărâna uşoară şi să ne lase în pace!

Hank şi Buddy nu au ajuns niciodată departe în Legiunea Străină, dar în inimile acelora care i-au cunoscut, au ajuns la un grad foarte înalt. Noi recruţii i-am fi urmat şi i-am fi ascultat orbeşte.

Stânci de gresie îşi făcură apariţia, se zări un port şi ne apropiarăm de un debarcader.

Eram la Oran, şi caporalul care ar fi trebuit să îngrijească de noi se arătă pentru prima dată, ne adună şi ne dădu pe mâna unui sergent, care venise pe bord, pentru a ne prelua.

Sergentul ne citi numele, se asigură că formam rânduri de câte patru şi că puteam deosebi stânga de dreapta, şi ne conduse apoi spre mal.

Sunt în Africa! mi-am spus, când treceam în marş pe străzile late şi curate ale unui orăşel cu aspect european.

Casele străzilor prin care treceam, aveau acoperişuri drepte. Privirăm la negrii pe jumătate goi, la arabii înveliţi în burnus-uri, văzurăm soldaţi francezi, civili europeni obişnuiţi şi doamne şi ofiţeri care se plimbau, Străzile şi stradelele se îngustară din ce în ce şi, când ieşirăm din oraş, în faţa noastră se afla pustiul.

Merserăm în marş mai mult de o oră, pe o şosea bună prin pustiu, şi urcarăm de-a lungul colinelor de gresie, până ce văzurăm o clădire veche şi urâtă, un al doilea fort St. Jean respingător, care după spusele lui Boldini era Fort St. Thérèse,

ţelul nostru actual.

Intrarăm în marş în curtea cazărmii, numele noastre fură din nou citite de un subofiţer şi apoi furăm conduşi în dormitorul trupei.

Când am intrat în cameră cu Boldini şi Glock, am auzit o voce care mi-era bine cunoscută:

— Iată-l şi pe al treilea bandit!

Era Digby.

Michael şi Digby şedeau unul lângă altul pe o bancă, cu mâinile în buzunare, pipele în gură, şi foarte consternaţi.

— Pentru numele lui Dumnezeu, strigă Michael. Nătărăule! Dumnezeu să ne ajute!

M-am repezit spre ei. În timp ce-i strângeam mâna lui Michael, Digby îmi strângea cealaltă mână, iar pe când scuturam mâna lui Digby, Michael îmi scutura capul. Apoi mă aruncară peste „patul" comun, care era lung de vreo şase metri şi lat de doi, mă apucară de picioare şi mă traseră în sfârşit pe jos. M-am ridicat, l-am apucat pe Digby şi Michael ne răsturnă pe amândoi. Ne scularăm, ne agăţarăm de Michael, până ce căzurăm toţi trei pe jos, unul peste altul.

Apoi ne-am simţit uşuraţi şi am văzut că formam punctul central al interesului tuturor.

— Ei drăcie! spuse Buddy, nici nu s-au văzut bine şi s-au încăierat. N-ar trebui să-i luăm la bătaie?

— Câini tineri, spuse Hank, care îşi muşcă reciproc urechile.

— Englezi zăpăciţi, spuse Vogue, francezul delapidator, ridicând din umeri, se bat, în loc să se îmbrăţişeze ca oamenii civilizaţi.

Boldini ne privi cu mult interes.

— Al treilea bandit! spuse el cu subînţeles lui Glock.

— Beau şi Dig, am spus eu, daţi-mi voie să vă prezint doi americani autentici – Hank şi Buddy – fraţii mei – Michael şi Digby.

Fraţii râseră şi le întinseră mâinile, Hank şi Buddy le răspunseră bucuroşi şi cei patru îşi strânseră mâinile cu efuziune.

— Mr. Francesco Boldini, l-am prezentat eu, fraţii mei. Nici Michael, nici Digby nu-i întinseră mâna; dar acest „gentleman" le apucă mâinile cu exaltare.

— Cred, domnilor, că trebuie să bem în cinstea evenimentului, spuse el, privindu-ne şiret. S-au întâlnit trei bandiţi. Michael îi rugă pe Hank şi Buddy să ni se alăture, iar Boldini juca

rolul şefului şi făcea onorurile.

În această cantină vinul era tot atât de bun şi pe deasupra mai ieftin decât în fortul St. Jean – chiar mai ieftin decât cea mai ieftină bere din Anglia.

Noi, cei trei fraţi, băurăm puţin, şi când ceilalţi îşi potoliseră oarecum setea, Michael plăti pentru toţi şi ne întoarserăm din nou în dormitorul trupei. Era o încăpere neînchipuit de prost întreţinută, întunecoasă şi tristă, al cărei mobilier consta din laviţă cea mare pomenită mai sus (compusă din simple scânduri tari, fără saltele sau paturi, pe care puteau să se culce vreo douăzeci de oameni unul lângă altul); mai erau câteva bănci în cameră, iar într-un colţ erau îngrămădite mai multe pături cafenii, cu înfăţişare respingătoare. Încăperea n-ar fi făcut onoare nici măcar unei închisori, dacă ar fi fost întrebuinţată drept celulă.

Boldini ne sigură însă că la Saida sau Sidi-bel-Abbès este cu totul altfel – şi eu presupusei că trebuie să fie mai bine, deoarece nu-mi puteam imagina o situaţie mai proastă.

Supa cu pâine, care mi-era cunoscută, constitui masa noastră de seară. Boldini spuse că raţia pentru Africa este totdeauna compusă din 200 grame de carne, care se serveşte însoţită de legume de trei gologani, ca un fel de tocană. Afară de acestea se mai compune din 15 grame cafea şi 15 grame zahăr. Toate acestea sunt hrănitoare şi îndestulătoare, dar de o monotonie groaznică, lucru de care era convins. Perspectiva de a căpăta de două ori pe zi, mereu şi mereu acelaşi lucru, nu-mi părea de loc îmbucurătoare.

— Te obişnuieşti şi cu asta, mă consolă Boldini, tot astfel cum te obişnuieşti să te speli zilnic cu apă şi săpun – sau, ca să mai schimbi, te speli cu şampanie şi cu o bucată de cărbune?

După masă nu ne rămase altceva de făcut decât să ne întoarcem la cantină, deoarece nu aveam voie să părăsim fortul. Acolo ne petrecurăm seara şi mi-a părut bine să constat că cei doi americani le plăceau fraţilor mei tot atât de mult ca şi mie, şi că sentimentele erau reciproce. Digby făcu pe gazda şi furăm cu toţii veseli şi bine dispuşi.

Cu una sau două excepţii, nici unul din recruţii veniţi cu mine sau cu fraţii mei nu era în nici un fel interesant. Erau nişte bieţi oameni din Franţa, Belgia, Germania, Spania, Austria şi Elveţia. Păreau că sunt lucrători, meseriaşi, vânzători de ziare, funcţionari – din cei pe care îi întâlneşti în cartierele sărace ale

tuturor oraşelor. În orice caz nu semănau a fi bătăuşi sau criminali.

Doi sau trei dintre ei erau îmbrăcaţi corect şi vorbeau o limbă mai aleasă, iar unul – de lucrul acesta eram convins – trebuie să fi fost ofiţer al armatei franceze sau belgiene; avea maniere foarte bune şi se numea Jean St. André, dar presupun că trecea sub tăcere încă un nume cu un „de" înainte. St. André ni se alătură şi ne plăcu tuturor foarte mult.

După ce cantina se închise, Beau propuse să ne petrecem cea mai mare parte a nopţii în curte, în loc să ne urcăm în dormitorul trupei şi să ne culcăm acolo pe laviţă, înghesuiţi ca sardelele, zeci de oameni, expuşi muşcăturilor unor respingătoare insecte.

Digby se arătă de părere că terenul nisipos din curte nu era mai moale, dar în schimb era mult mai curat decât laviţa, şi că aerul nocturn proaspăt şi rece era cu mult de preferat duhorilor unui dormitor plin de oameni.

Ne aleserăm un colţ potrivit, ne aşezarăm unul lângă altul şi ne rezemarăm de zidul încă încălzit de soare, pregătindu-ne pentru o noapte sub minunatele stele africane.

— Ei, sărmanul, dragul şi prostuţul meu căţeluş – ce dracu' cauţi tu aici? începu Michael, după ce ne aprinserăm pipele.

— Fug de justiţie, Beau, am spus eu. Şi ce cauţi tu aici?

— Acelaşi lucru, răspunse Michael.

— Şi tu Dig?

— Cine, eu? răspunse Digby. Ei, ca să-ţi mărturisesc adevărul, în ce mă priveşte, ca să spun astfel, hm, eu – eu fug de justiţie...

— John, l-ai adus pe Blue Water cu tine? întrebă Digby după o lungă tăcere..

— Nu, am spus eu, nu l-am adus.

— Foarte imprudent din partea ta, observă Digby.

— Tu l-ai adus cu tine, Beau? am întrebat eu.

— Da, răspunse Michael.

— Foarte prudent, lămuri Digby.

— Tu l-ai adus, Digby? am continuat.

— Nu călătoresc niciodată fără el, fu răspunsul.

— Presupun că unul din noi trei îl are, am spus eu obosit.

— Doi dintre noi, corectă Digby.

— Da, desigur, totul e în cea mai perfectă regulă, piatra e aici, spuse Michael, ce sens ar avea altfel pentru noi, să fim aici, dacă n-ar fi şi piatra?

— Povesteşte-ne tot ce s-o mai întâmplat la Brandon Abbas de

la plecarea noastră, adăugă el. Cum s-au împăcat ai noştri cu gândul?

Le-am povestit toate amănuntele fugii mele: cum am evitat convorbirea cu mătuşa Patricia, cum totul a fost atât de dăunător sănătăţii capelanului, şi cum s-au comportat August, Claudia şi Isabella.

— Am fost cam lipsiţi de consideraţie faţă de Claudia şi într-o oarecare măsură şi faţă de bietul şi bătrânul capelan, spuse Michael.

— Şi oricum şi faţă de mătuşa Patricia, am observat eu.

— Treizeci de mii de pfunzi, spuse Digby gânditor. Ce va spune unchiul Hector, când mătuşa îi va spune asta? O să înnebunească şi o s-o muşte.

— E groaznic, când te gândeşti, spusei eu.

— Ce noroc orb pentru August, că Isabella a putut să-i dovedească nevinovăţia, spuse Digby.

— De aceea chestiunea a devenit atât de neplăcută pentru Claudia, sau, mai bine zis, ar fi devenit atât de neplăcută, dacă noi n-am fi fugit, spuse Michael. Deoarece August şi Isabella nu mai puteau fi bănuiţi, trebuia unul din noi sau Claudia să fi fost vinovatul...

În tăcerea care urmă am auzit un zgomot în imediata noastră apropiere, în dosul unui stâlp ieşit în afară. Era se vede un şobolan sau o pasăre nocturnă sau, poate, un câine.

— Ei, unul din noi a fost vinovatul, spuse Michael, şi am dovedit lucrul acesta, aş spune chiar că l-am dovedit într-un mod puţin cam exagerat.

— De ce n-ai vrut să te bucuri acasă, în toată liniştea, de prada dobândită în mod ilegal, John? continuă el. Sau de ce nu mi-ai permis mie să mă bucur de a mea în străinătate? De ce această fugă în masă?

— Nimeni nu va şti dacă suntem cu toţii complici sau dacă ne urmărim unul pe altul, pentru a vâna o parte din pradă, spuse Digby.

— Când o să le comunicăm că suntem în Legiunea Străină, Beau? am întrebat eu.

— Încă nu mi-am bătut capul cu lucrul acesta, spuse Michael.

— Pentru ce să le destăinuim că suntem cu toţii în Legiune? spuse Digby. Ar fi mai bine, dacă unul din noi ar sta la polul nord, altul la polul sud şi al treilea la ecuator. Ar fi mai misterios, şi n-ar şti nimeni pe cine să urmărească în primul rând.

— E o idee, aprobă Michael. Dacă suntem toţi trei laolaltă, atunci suntem cu toţii amestecaţi, în mod evident, în afacere, şi suntem trei hoţi. Dacă am fi în locuri diferite, doi dintre noi ar putea fi consideraţi drept nevinovaţi. Acum fiecare este bănuit, fără a putea fi acuzată o persoană anumită... Pentru ce să scriem? Suntem doar nişte hoţi fugari şi aceştia nu scriu...

— Nu vă înţeleg prea bine, am spus eu. Nu dovedim nimic prin faptul că nu suntem împreună; am putea fi ţi în acest caz nişte hoţi, Am fi putut să plănuim dinainte să şterpelim safirul, să fugim în direcţii diferite şi să împărţim prada, când ne vom întâlni mai târziu. Şi apoi am putea s-o împărţim şi aşa. Unul din noi ar putea să transforme piatra în bani la Amsterdam sau altundeva şi să trimită câte o treime celorlalţi doi prin cec sau prin alt mijloc.

— Ia ascultă pe hoţul ăsta tinerel! spuse Digby. E şmecher băiatul!

— După părerea mea, am spus eu după o pauză, ar fi foarte crud faţă de cei rămaşi acasă, dacă nu le-am comunica unde ne aflăm, dacă suntem în viaţă, dacă am murit şi aşa mai departe...

— Se vede că te gândeşti la August când susţii aceasta, mă ironiză Digby.

— Cum ne-ar putea înştiinţa ei dacă piatra aceea blestemată ar apare totuşi?... Şi cum am putea noi să aflăm ce mai fac ei?...

— De fapt, ai dreptate, aprobă Michael. Ar trebui să comunicăm mătuşii Patricia că suntem bine sănătoşi, şi ea ar avea posibilitatea să se pună în legătură cu noi, dacă se întâmplă ceva important.

— Ei, cine a şterpelit aşadar piatra blestemată? spuse Digby, repetând o întrebare pe care mi-o pusesem de o mie de ori până atunci.

— Eu, spuse Michael.

— De ce dracu' n-ai dat-o atunci înapoi? Întrebă Digby.

— Acum e prea târziu, răspunse Michael. Afară de aceasta, vreau să mă ţin ascuns şi să vând safirul după cinci ani pe treizeci de mii de pfunzi. Banii vreau să-i bag apoi în afaceri sigure, pentru a avea pe viaţă un venit anual de o mie cinci sute până la două mii de pfunzi. Vreau să duc o viaţă ca unchiul Hector: sport, vânătoare, călătorii, o locuinţă în oraş...

— Pe banii unchiului Hector? am întrebat eu.

— Asta face ca plăcerea să fie îndoită, nu-i aşa? răspunse Michael.

— Ciudat, interveni Digby, este tocmai ceea ce intenţionam

să fac şi eu; numai că sunt convins că nu se poate obţine o sumă mai mare ca douăzeci de mii de pfunzi şi aceştia vreau să-i bag într-o plantaţie pe o insulă din oceanul Pacific şi într-o întreprindere de navigaţie comercială... Voi avea cel mai frumos iaht şi voi supraveghea eu însumi încărcarea vaselor. La fiecare trei ani voi pleca în Anglia şi voi cheltui douăzeci la sută din câştiguri. Contez să câştig vreo patru mii de pfunzi anual. Da... Honolulu, Tahiti, Kanakas, Kopra, Robert Louis Stevenson...

— Ce vreţi să faceţi între timp cu „Blue Water"? am întrebat eu ironic.

— Îl voi purta totdeauna la mine, spuso Digby, dacă voi pierde un ochi, îl voi purta în orbita goală... Un tânăr cu ochi albaştri... Nu e o idee minunată?...

— Sau poţi să-l ascunzi, unde păstrează maimuţele nucile – poţi să-ţi amenajezi un buzunar în obraz; cred că n-ar fi prea greu, l-am sfătuit eu..

— N-aveţi habar de meserie, ne contrazise Michael: pungile, în genul celor ale cangurilor, sunt cele mai practice. Eu port safirul, ziua şi noaptea, într-o pungă de piele care este prinsă de o centură în jurul corpului meu. M-am gândit la toate şi am cumpărat aşa ceva la Londra. Negustorii de diamante poartă, în felul acesta, pietrele lor preţioase în călătorii; în jurul burţii, sub vestă. Ca cineva să-i poată jefui, trebuie mai întâi să-i omoare...

— John, nu ne-ai spus încă ce ai de gând să faci, spuse Digby. Vrei să te ascunzi şi tu vreme de cinci ani şi să vinzi apoi piatra. Şi cu banii ce vrei să faci?

— Să-i împart cu tine şi cu Beau, răspunsei eu.

— A, viteaz băiat, mă lăudă Digby. Ne dă de ruşine cu mărinimia lui, nu-i aşa Beau? N-ar trebui oare să-l omorâm din prea mare recunoştinţă şi să oprim noi partea lui?

— Sunt de acord, aprobă Michael, cu toate că ar trebui să aflăm întâi, ce a făcut cu piatra.

Aşa pălăvrăgeam şi glumeam noi, sub cerul Africii, trei băieţi proşti, şi nu ne făceam griji de ziua de mâine, nepăsători la ce ar aduce cu sine...

În cele din urmă, aţipirăm, şi revărsatul zorilor ne găsi îngheţaţi, înţepeniţi, cu dureri la încheieturi, dar extrem de fericiţi. Ne regăsiserăm – viaţa, lumea şi aventurile ne aşteptau. După prânz sosi o a treia serie de recruţi şi aflarăm că urma să plecăm încă în aceeaşi zi, şi anume, jumătate spre Saida, sediul celui de-al doilea regiment al Legiunii Străine, iar restul spre

Sidi-bel-Abbès, locul de adunare al regimentului întâi.

Întrebarea ce ne-o puneam era dacă vom rămâne împreună.

Am fi preferat să mergem la regimentul întâi, numai pentru că era întâiul, însă dacă am fi putut rămâne împreună, ne era indiferent unde vom nimeri. Americanii de asemenea nu voiau să se despartă nici unul de altul, nici de noi. În timp ce ne plimbam prin curte, se apropie de noi Boldini.

— Hai să rămânem împreună noi patru, propuse el. Eu merg la regimentul întâi şi aţi face bine să mergeţi şi voi cu mine tot acolo: cunosc toate rosturile şi pot să vă fac protecţie la caporali... Sergentul Lejaune îmi este prieten...

— Noi trei dorim să rămânem împreună, spuse Michael, şi am dori ca şi cei doi americani să vină cu noi. În general preferăm regimentul întâi. Avem vreun cuvânt de spus în această privinţă?

— Zece franci ar avea ceva de spus, răspunse Boldini. Ar vorbi mai tare decât şase bărbaţi. Procuraţi-vă cei zece franci şi eu am să obţin ca noi şase să fim repartizaţi la regimentul întâi... Dar de ce vreţi să-i aveţi pe cei doi americani cu voi? Sunt doar nişte oameni complet inculţi...

— Dorim să-i instruim, zeflemisi Michael.

Îi dădurăm zece franci lui Boldini, care dispăru, pentru a „aranja" chestiunea, după-cum spunea el.

Nu am aflat niciodată în ce măsură am datorat ceva intervenţiei lui. Se poate să fi mituit un caporal, după cum se poate să fi transmis dorinţa noastră – sau a fost doar o simplă coincidenţă – fapt este că ne-am găsit cu toţii repartizaţi în grupa destinată pentru Sidi-bel-Abbès.

În marşul spre gară, St. André şi cu mine stăteam în spatele lui Michael şi al lui Digby, în timp ce Boldini şi un elveţian numit Maris, care vorbea engleza, mergeau în spatele lui Hank şi al lui Buddy, care se afla lângă Michael şi Digby. În felul acesta, când eram în formaţie de câte patru, fraţii mei, eu şi St, André formam un rând de patru, pe când Hank, Buddy, Boldini şi Maris formau al doilea rând de patru, în spatele nostru.

Acest Maris părea să fie un băiat simpatic. Ca valet făcuse mai demult numeroase călătorii cu stăpânii lui, cunoştea câteva limbi şi avea maniere bune. Maris ni se alătură pentru că, după cum se exprima cu naivitate, îi plăcea să fie în tovărăşia unor cavaleri.

La Oran furăm urcaţi în cele mai sărăcăcioase vagoane care au fost vreodată trase de o locomotivă. Parcurserăm drumul spre Sidi-bel-Abbès cu o viteză de şaisprezece kilometri pe oră, şi cu

toate că regiunea şi populaţia ne erau complet necunoscute, totul ne deveni repede indiferent.

Seara ajunserăm la Sidi-bel-Abbès şi furăm luaţi în primire de către un sergent şi câţiva caporali. În timp ce părăseam gara, am observat câţiva subofiţeri, care ne examinau cu atenţie şi cu un aer cercetător.

Trecurăm în marş prin localitate, care îmi făcu impresia unui oraş spaniol, probabil pentru că auzeam zumzetul melancolic al unei chitare şi am văzut câteva femei cu piepteni înalţi şi mantile furişându-se printre casele galbene. Ne aflam într-o ciudată atmosferă orientalo-europeană, aşa că în primul moment am avut impresia că mă găsesc într-un vis confuz. Arabi impunători, franţuzoaice elegante, autobuze, cămile, negri pe jumătate goi, ofiţeri fercheşi, grupuri de muncitori cu aspect semit, sute de soldaţi, negri, grizete, copii negri carte vindeau ziare şi strigau mai ales „Echo d'Oran”, spanioli, francezi, evrei algerieni, levantini, bărbaţi şi femei, părând să descindă de-a dreptul din Biblie, iar alţii de-a dreptul de pe bulevardele pariziene, poliţişti arabi, Spahii, Turcoşi şi Zuavi mişunau pe străzi.

Arhitectura, care se înfăţişa ochilor noştri, ni se păru mai puţin fantastică, moschei de o albeaţă strălucitoare, cu minarete graţioase, stăteau lângă cafenele iluminate electric, case moderne cu vitrine luxoase se găseau lângă altele în stil maur, ornamentate cu balcoane, chioşcuri de ziare franceze şi lămpi electrice lângă bazaruri orientale, hoteluri europene lângă mici căsuţe căzute în ruină. Şi peste tot, palmieri şi boschete de măslini; pe scurt, un amestec de romantism oriental şi de civilizaţie occidentală.

De pe minarete se auzea muezinul strigând:

— Allah Akbar! Lah illah il Allah! Ya saidna Mohammed rais ul Allah!

În acelaşi timp se auzeau femeile spaniole trăncănind, birjari şi conducători de cămile strigând, poliţişti îndrumând cu zgomot circulaţia, iar din dosul unui zid cu grilaj pătrunse în afară un cântec, care m-a urmărit apoi mult timp:

„Travaja la muqueir,
Travaja bono,
Bono bezef la muqueir,
Travaja bono.”

În sfârşit, cotirăm într-o stradă în care se afla pe o parte

cazarma cavaleriei de Spahii şi pe cealaltă cazarma Legiunii Străine.

Prin grilajul de fier al porţii late puturăm întrevedea o clădire uriaşă, galbenă, cu trei etaje şi alături un teren foarte mare, pentru instrucţie.

— Universitatea noastră, observă Digby.

Într-o parte a porţii celei mai mari se afla corpul de gardă, în cealaltă închisoarea.

Lângă poartă ni se deschise o uşă mică, prin care păşirăm.

Sentinela şedea pe o bancă înaintea corpului de gardă şi ne privi fără prea mare entuziasm. Sergentul gărzii ieşi afară, ne examină cercetător, închise ochii şi clătină încet din cap.

Un grup de soldaţi în uniforme albe, cu eşarfe albastre late în jurul mijlocului, se opriră şi ne priviră cu curiozitate.

— Mon Dieu! spuse unul, iar a venit escrocul ăsta de Boldini.

Boldini făcu pe surdul.

Şi apoi apăru în zare un bărbat, care era fără îndoială omul cel mai rău şi mai josnic cu care am avut vreodată de-a face şi care, în afară de curaj, nu avea nici o singură virtute pentru a-i îndulci portretul.

Venea din cancelaria regimentului. Era un bărbat cu o privire de tiran, solid, ars de soare, cu faţa şi statura unui campion de box. Ochii lui negri ca smoala, privind cu sălbăticie în jur, păreau că-i ies din orbite; ceafa şi fălcile aminteau de cele ale unui câine buldog. Mai avea şi felul caracteristic al buldogilor de a scrâşni din dinţi şi de a scoate fălcile înainte; de asemenea mai avea două zbârcituri verticale adânci între sprâncenele stufoase.

Acesta era sergentul Lejaune, un om groaznic şi care producea groază. Lejaune înaintase în Legiunea Străină, dovedindu-se cel mai sever chinuitor de oameni dintre toţi severii instructori; avea o energie de neînchipuit şi o vitejie şi rezistenţă neomeneşti.

Pentru superiorii lui, care ştiau să-i aprecieze capacităţile, era de neînlocuit, pentru inferiorii disperaţi era blestemul lui Dumnezeu. Era un urmaş direct al supraveghetorilor de sclavi, care biciuiau sclavii muribunzi din galere pe triremele romane şi se deosebea de ofiţeri aşa cum se deosebeau supraveghetorii de sclavi de centurioni.

Ar fi fost un minunat îmblânzitor de fiare, căci dispunea de tot curajul, toată forţa, personalitatea puternică, conştiinţa superiorităţii şi acea cutezanţă şi cruzime, care sunt indispensabile acestei profesiuni periculoase, dar hâde. Se

complăcea însă în acest rol şi-şi trata soldaţii ca pe nişte fiare.

Nu era un reprezentant tipic al subofiţerilor din Legiunea Străină. Căci deşi aceştia sunt de cele mai multe ori nişte mici tirani răstiţi şi dornici de putere, nu sunt însă nişte despoţi criminali. Lejaune era unul. Pedepsirea îi provoca o plăcere neobişnuită şi nimic nu-l înfuria mai mult ca atunci când nu putea găsi nici un motiv de pedeapsă.

Începuse probabil cu pedepsele, pentru a-şi crea autoritate; cu timpul însă, aplicarea pedepselor devenise un obicei, o dorinţă şi în fine o obsesie, care îl urmarea fără încetare.

Mai târziu aflarăm printr-un soldat din Legiune care era dezertor din armata belgiană, un fapt caracteristic şi care explica multe.

Lejaune fusese destituit din serviciul pe care-l avea în Congo-ul belgian, din pricina brutalităţilor şi cruzimilor care depăşeau marginile atrocităţilor obişnuite acolo. Fusese sergent în armata belgiană şi supraveghetor la o plantaţie de cauciuc în Congo – un mic Dumnezeu, bine plătit, având totalitatea puterilor suverane. Apoi intrase în Legiunea Străină şi înaintase din nou, datorită voinţei sale de fier şi curajului său.

Avea astfel din nou prilejul să-şi satisfacă brutalitatea, violenţa şi înfumurările oarbe de putere, ce-l pierduseră în Congo. Din timp în timp era absolut nebun şi nebunia lui lua forme de felul celor care izbucnesc la sadicii bestiali.

Şi asupra acestui om, Boldini exercita o anumită înrâurire, sau poate exista între ei vreo legătură oarecare, căci Lejaune nu-l pedepsea niciodată pe Boldini. Mai fură apoi văzuţi uneori, în afara serviciului, ducând lungi convorbiri, deşi altfel un subofiţer nu ieşea sau bea niciodată cu un simplu soldat.

Dezertorul belgian, care se numea Vaerren, ne spuse că Boldini fusese funcţionar inferior, în Congo, şi anume în districtul lui Lejaune, şi că fusese închis pentru fraude şi falsuri. Nu ştiu dacă toate acestea sunt adevărate, dar Lejaune îl favoriza fără îndoială pe Boldini, obţinând chiar înaintarea lui la gradul de caporal.

Şi noi, care eram daţi pe mâna acestui Lejaune...

Sergentul Lejaune făcu apelul şi ne examină cu atenţie.

Când îl văzu pe Buddy – acest Hercule de buzunar, cu statura lui care nu arăta a nimic – faţa lui se contractă într-un rânjet dispreţuitor.

— Un porc de câine necopt, observă el către sergentul de

gardă.

— Am văzut eu şi creaturi mai ceva ca d-ta, lipite pe hârtia de muşte şi plesnite, răspunse Buddy imediat.

Din fericire Lejaune nu înţelegea limba engleză, dar el ştia că un recrut blestemat îndrăznise să-şi deschidă botul lui obraznic.

— Tacă-ţi gura, câine! una el. Dacă îndrăzneşti să mai spui un singur cuvânt, am să-ţi astup botul pentru o lună cu cizma mea... O dată de mai deschizi gura, am să-ţi îndes toţi dinţii în gâtlej.

Buddy nu înţelesese nici măcar un singur cuvânt, dar văzuse rânjetul şi auzise cuvinte dispreţuitoare. Şi atunci îndrăznise să profite de faptul că era un recrut neinstruit, care nici nu îmbrăcase măcar uniforma. Dar acum auzea nişte urlete furioase; fiind un vechi soldat, ştia că în asemenea cazuri cel mai înţelept lucru este să taci şi să stai în poziţie de drepţi.

Dar nenorocirea se întâmplase; Buddy era un om însemnat şi toţi prietenii lui erau pentru vecie rău văzuţi de Lejaune.

Când ochii injectaţi de sânge ai sergentului Lejaune căzură pe Boldini, se opriră asupra lui, şi cei doi bărbaţi schimbară în tăcere o lungă privire.

Pe noi, cei trei Geste, ne privi prost dispus.

— Nişte copii răzgâiaţi fugiţi de acasă, spuse el. Arătaţi-mi mâinile!

Ile întinserăm.

— Ne va ghici în palmă... Feriţi-vă de un bărbat negru şi urât, îmi şopti Digby.

Lejaune se uită la mâinile noastre bine îngrijite şi exclamă:

— Am să vă manicurez eu mâinile înainte de moarte... N-au muncit în viaţa lor... O să vă pară rău că aţi venit aici, în loc să mergeţi într-o închisoare.

Apoi îl măsură pe Hank de sus până jos.

— Un câine puturos, observă el. Am să-l învăţ să se mişte atât de repede, încât o să se mire şi el.

— Bine, amice, răspunse Hank cu blândeţe, pentru a fi politicos, dar fără a şti ce i se spusese. Mai, vorbeşte puţin dacă îţi face plăcere, adăugă el apoi pe un ton încurajator.

— Taci, maimuţoi flecar! urlă Lejaune. Încă o vorbă, şi am să-ţi leg mâinile şi picioarele la spate pentru o săptămână! Pe legea mea, am să te nenorocesc pe viaţă, cămilă bipedă vorbitoare!

Hank recunoscu şi el că tăcerea preţuieşte uneori mai mult decât aurul şi vorba mult mai puţin decât argintul.

După ce i se păru că ne-a intimidat îndeajuns, sergentul Lejaune ne anunţă, că compania a şaptea va avea plăcerea să ne

primească în rândurile ei. Apoi urlă deodată:

— *Garde à vous! Pour defiler. Par files de quatre à droite,* şi căută cu atenţie o victimă. Faţa lui se strâmbă supărată şi dezamăgită. Cei care înţelegeau limba franceză executară comanda ca nişte maşini, iar ceilalţi se luară automat după ei.

— *En avant... Marche!* se auzi vocea lui, şi o pornirăm cu toţii ca nişte vechi soldaţi, cum erau, de altfel, cei mai mulţi dintre noi.

Merserăm în marş peste locul de instrucţie, spre magazia de echipament a companiei a şaptea, unde căpătarăm două uniforme de stofă şi uniforme albe de vară, rufărie, eşarfa albastră de lână, săpun şi prosoape, dar fără ciorapi, căci soldaţii din Legiunea Străină nu poartă asemenea lucruri.

Apoi trecurăm peste mai multe scări şi coridoare lungi şi zece dintre noi, anume Boldini, St. André, Vogue, Maris, Glock, Buddy, Hank, fraţii mei şi cu mine intrarăm într-o cameră mare, curată, bine aerisită, sărăcăcioasă, în care se aflau treizeci de paturi. Aici furăm predaţi câtorva soldaţi, care erau ocupaţi cu curăţirea efectelor lor.

— *Bleus,* se adresă caporalul Dupré către ei, Schwartz, Colonna, Brandt, Haff şi Delarey le arată ce au de făcut. Până ce nu vor şti să-şi deosebească bocancii de chipiu, n-aveţi nici o învoire.

— Da, domnule caporal, spuse unul din soldaţi; caporalul odată plecat, continuă pe un alt ton:

— Dracu’ să-i ia pe toţi Bleu-ii! De ce n-aţi intrat mai bine în iad, decât să ne furaţi nouă timpul aici?... În orice caz o să ne despăgubiţi, în schimb, la cantină. Haideţi, grăbiţi-vă, şi cu cât ajungem mai repede la sticle...

Dar Boldini avea şi el un cuvânt de spus.

— Întoarce-te înapoi în brânza din care ai ieşit, imitaţie necoaptă de soldat ce eşti, înjură el. Eu am fost Legionar şi am luptat în Madagascar, Maroc şi Sudan, pe când erai încă în orfelinat.

— Hahahahahaha, necheză unul din soldaţi şi se aruncă râzând pe pat, bătrânul Boldini s-a întors din nou!

— Aşteaptă numai până ce devin caporal, a amice Brandt, spuse Boldini, şi voi avea eu grijă să râzi mai tare.

Boldini nu trebui însă să aştepte atât de mult, căci omul râdea tot mai tare. Întoarcerea lui Boldini îi părea probabil, din cine ştie ce motiv, o glumă minunată.

— Colonna, Schwartz şi Haff, voi le arătaţi ălora cinci tot ce trebuie, iar eu îi voi învăţa pe ăştilalţi cinci, spuse Boldini şi ne arătă cum se face patul şi se orânduieşte echipamentul, conform regulamentului. Apoi am luat prima noastră lecţie de curăţire a centurii şi a cartuşierelor, care trebuiau să strălucească desăvârşit şi la urmă ne-am apucat să curăţim arma.

În fine, am fost conduşi jos în curte, la nişte albii cimentate şi ni se arătă unde trebuia să ne spălăm uniformele albe de vară. Apoi am fost duşi la cantină, pentru a-i ospăta pe camarazii grupului nostru, drept sărbătorire a sosirii.

Aici totul arăta la fel ca şi în cantinele forturilor St. Jean şi St. Thérèse, cu deosebire că toţi prezenţii erau bineînţeles soldaţi din Legiune şi că persoana dindărătul tejghelei era o femeie – o veritabilă vivandieră franceză, adevărată fiică a regimentului.

Pentru câţiva franci se putea obţine o cantitate imensă de vin; toţi erau într-o dispoziţie excelentă, veselia şi zgomotul erau de felul celor produse totdeauna de alcool.

Când trompeta sună de culcare, ne întoarserăm în dormitorul nostru şi ne terminarăm pregătirile pentru a doua zi, la licărirea slabă a lămpii.

Aflarăm că vom fi treziţi la ora 5,15 dimineaţa de plantonul din dormitor şi că la ora 5,30 va trebui să fim adunaţi pe locul de instrucţie, în uniformă albă cu eşarfă, cu traistă, armă, centură şi baionetă, şi că totul trebuia să strălucească de curăţenie. De asemenea, înainte de a părăsi dormitorul mai trebuia să aşezăm păturile şi saltele în cea mai perfectă ordine, şi să măturăm duşumeaua sub pat.

După toate aparentele, această curăţenie nu trebuia extinsă şi la propria persoană, căci nici în dormitor, nici în tot etajul, nici în cel de mai jos, nu se găsea un loc de spălat. Un original, care şi-ar fi pus în minte să se spele de dimineaţă, ar fi trebuit să coboare până la parter, unde se afla un spălător foarte primitiv.

Deoarece plantonul din dormitor ştia că fiecare avea

(.... aici textul din cartea tipărită este nițel zăpăcit ... pagina 153....)

apoi cel al unui italian numit Colonna. Lângă acesta se afla gata echipat pe locul de instrucţie, nu văzu nici un motiv pentru a deştepta trupa mai devreme. În acest sfert de oră trebuia să mai aducă şi să împartă cafeaua, aşa că în cele câteva clipe avea loc un talmeş-balmeş puţin plăcut.

Patul lui Michael era în colţ, lângă fereastra cea mare. Lângă el se afla patul lui Boldini, apoi cel al lui Digby şi apoi cel al unui italian numit Colonna. Lângă acesta se afla patul meu, lângă el patul lui Brandt, apoi paturile lui Buddy, Haff şi Hank – mereu un soldat vechi lângă un recrut – şi această ordine domnea în tot dormitorul. În colţul de lângă uşă dormea caporalul Dupré, şeful dormitorului. Dupré era un tip vioi, gălăgios, activ şi vesel, cu care te puteai împăca destul de bine, când era treaz; când însă băuse prea mult vin devenea morocănos, bănuitor şi periculos. Fiind un atât de fervent adept al vinului, era uşor accesibil pentru oricine care îi putea procura vin sau mai degrabă bani în acest scop...

Când am fost trezit de strigătul plantonului, care aprinse o lampă mare ce atârna de tavan, mi se păru că nu dormisem decât un minut.

Oamenii se ridicară în paturile lor, fiecare îşi luă câte o ceaşcă de pe raftul de deasupra capului şi o întinse plantonului, care le turnă cafea fierbinte, tare şi bună dintr-o cană mare.

Michael, Digby şi cu mine fugirăm jos la spălător, ne băgarăm capetele în apă şi ne uscarăm în timp ce fugeam înapoi.

Găsii patul meu făcut, echipamentul pregătit, bocancii lustruiţi, ca şi cum un valet de cameră ar fi avut grijă de toate – iar Brandt mătura duşumeaua sub patul meu.

L-am privit mirat.

— Câţiva gologani, camarade, spuse Brandt şi atunci am priceput.

M-am întors pentru a vedea dacă nu le puteam fi de folos lui Michael sau lui Digby, dar am observat că Boldini şi Colonna mi-o luaseră înainte; fiecare din ei câştiga în puţine minute, tot atât cât câştiga un soldat în două zile.

Într-un timp surprinzător de scurt, eram cu toţii îmbrăcaţi şi echipaţi, iar caporalul Dupré trecu de la pat la pat, pentru a controla dacă totul era în ordine. Apoi cineva strigă *„Garde à vous!”* şi sergentul intră pentru a inspecta dormitorul şi trupa.

Îl rugam cu toţii pe Dumnezeu ca nu cumva să găsească vreo greşeală, căci altfel l-ar fi pedepsit pe caporal, şi caporalul ar fi plătit-o înzecit vinovatului. În acea dimineaţă însă totul fu în cea mai perfectă ordine şi faţa de piatră a atotputernicului rămase neclintită; sergentul nu scoase o vorbă.

Ne-am luat din rastel armele „Lebel” şi baionetele şi am fugit pe locul de instrucţie; era ora cinci şi jumătate a unei minunate

dimineţi răcoroase.

Batalionul o porni în marş pentru a face instrucţie pe teren, în timp ce noi recruţii am fost duşi pe un uriaş loc de instrucţie, în apropierea cartierului negrilor, unde am făcut alergări, sub supravegherea caporalului nostru. Aceasta nu era nimic extraordinar pentru trei tineri atleţi ca noi, dar era cam crud pentru nişte oameni pe jumătate morţi de foame şi decăzuţi.

A doua zi dimineaţa ne ocuparăm cu exerciţii de gimnastică, box şi un marş forţat.

Ne întoarserăm la cazarmă încălziţi şi transpiraţi şi căpătarăm ciorbă cu carne, pâine şi un sfert de litru de vin bun.

După amiaza, instrucţia continua, iar apoi căpătăm masa de seară, care nu se deosebea cu nimic de cea de prânz. Astfel se termina ziua, numai că mai trebuia să ne curăţăm şi să ne pregătim lucrurile pentru a doua zi. Dar noi trei eram apoi de obicei atât de obosiţi, încât renunţam să mai părăsim cazarma. Aşa trecură zilele, şi devenirăm repede, mulţumită solidităţii noastre trupeşti şi a cunoaşterii limbii franceze, nişte buni soldaţi. O adevărată binefacere erau pentru noi duminicile, în care eram complet lăsaţi în pace. În prima noastră duminică în Legiune, noi trei am ţinut un consiliu de război, şi am luat hotărârea că eu voi scrie Isabellei, ceea ce am şi făcut. Scrisoarea suna astfel:

„Légionnaire John Smith.

Nr. 18.896.
7-e Compagnie, Premier Etranger
Sidi-bel-Abbès, Algerie.

Dragă Isabella,

O scrisoare la adresa de mai sus mă va ajunge; Michael şi Digby o cunosc de asemenea. Eu pot să le transmit toate ştirile din Brandon Abbas. Nici unul din ei nu este în Anglia. Fiecare din ei mă va înştiinţa, dacă îşi va schimba adresa lui actuală. Eu sunt perfect sănătos. Am să-ţi mai scriu, de îndată ce voi avea veşti de la tine. Sunt foarte curios să aflu ce se mai întâmplă acasă.

John”

Interogându-l pe Boldini în mod prudent, am aflat că poliţia engleză nu va lua măsuri de urmărire a legionarului John Smith,

atât timp cât va rămâne în Legiune, chiar dacă ar avea motive puternice pentru a bănui că ar fi identic cu John Geste, care dispăruse în timpul furtului de bijuterii.

Am adăugat pe ascuns la scrisoare un bilet, prin care o asiguram pe iubita mea de dragostea mea nestrămutată.

După două săptămâni am primit o scrisoare de la Isabella, care mă făcu fericit şi mândru ca un păun. Pentru Michael şi Digby era alăturată o lungă scrisoare, din care reieşea că nimic nu se schimbase la Brandon Abbas. Mătuşa Patricia nu înştiinţase poliţia şi nici nu luase vreo altă măsură în această privinţă. Se vede că se obişnuise cu gândul că unul din cei trei Geste furase pe „Blue Water"; în mod ciudat, nu mai întreprinsese nimic în această afacere şi aştepta întoarcerea unchiului Hector.

Din ziua în care fraţii Geste dispăruseră, şi August, Claudia şi Isabella o asiguraseră, că nu ştiau unde se aflau fugarii, cine era hoţul şi dacă lucraseră împreună, mătuşa Patricia nu mai scosese o vorbă despre afacerea furtului.

„Nu ştiu" scria Isabella, *„ce va spune unchiul Hector, când va afla că mătuşa nu s-a pus de îndată în legătură cu Scotland, Yard! Când te gândeşti că i s-au furat treizeci de mii de pfunzi! O să înnebunească şi o să-i omoare pe toţi!*

O, John, unde poate fi acest nefericit safir? Şi cât timp o să mai treacă, până când o să vă întoarceţi cu toţii? Dacă piatra va reapărea vă voi telegrafia şi voi veni sigur la voi, dacă nu vă întoarceţi în curând, pentru că eu cred că sunteţi toţi trei împreună!"...

A doua zi, duminică, discutam în dormitorul trupei despre această scrisoare.

Michael citise, fără a rosti un cuvânt sau a-şi modifica expresia feţei.

— Ce fată bună! spuse Digby, pun rămăşag că o să vină la Sidi, dacă nu se găseşte safirul!

Entuziasmat de acest gând, mă îmbrăţişă.

— Tare aş vrea să ştiu ce va face unchiul Hector! spuse Michael. Pe sărmana mătuşă Patricia o aşteaptă vremuri grele...

— Pentru că nu ne-a împiedicat să-l furăm? glumi Digby.

— Nu, pentru că n-a înştiinţat îndată poliţia, răspunse Michael.

— Nu pot să-mi închipui de ce n-a făcut aceasta, am observat eu.

— Nici eu, spuse Michael. Nu-ţi pare cam ciudat?

Căscând şi întorcându-mă cu spatele la fereastra de la care privisem afară, am observat că Boldini dormea în patul dinapoia noastră. Ciudat cum se mişca băiatul acesta, fără a face vreun zgomot, ca o pisică...

Perioada de instrucţie trecu repede, şi eram mult prea ocupaţi şi obosiţi pentru a ne simţi nenorociţi.

Acum abia învăţarăm ce înseamnă marşul şi pentru ce Legiunea Străină este cunoscută în corpul nouăsprezece de armată sub numele de cavalerie pedestră. Cu o ocazie am făcut un marş forţat de aproximativ opt sute de kilometri, parcurgând fără întrerupere cincizeci de kilometri pe zi – şi aceasta numai pentru că, după părerea colonelului, aerul curat nu putea să ne strice.

La aceste marşuri se mai făceau şi teme de luptă pe teren, cu batalionul şi compania, trageri şi alte exerciţii, care sunt folositoare infanteriei în luptă.

Încetul cu încetul, ne simţirăm ca nişte vechi soldaţi, dar ne dădeam seama că nu ne puteam dezvolta din punct de vedere intelectual. Făceam totul în mod mecanic; viaţa aceasta ne plictisi şi ne abrutiza repede. Nu ne mulţumeam să umblăm hai-hui în Sidi-bel-Abbès, seară de seară; creierul nostru dorea o schimbare.

Michael a fost de părere că ar trebui să studiem limba arabă, deoarece ne va fi necesară atunci când vom fi generali pe lângă misiunile diplomatice sau guvernatori militari.

Araba ne-a fost însă de folos eu mult înainte.

Am obţinut cărţi din bibliotecă şi am angajat pentru patru zile pe săptămână un funcţionar, cu care făceam o oră de conversaţie arabă. În locul cafenelelor franceze, le frecventam numai pe cele arabe. Am făcut progrese rapide şi după puţin timp ne-am obişnuit să vorbim între noi numai limba arabă. Limba aceasta se învaţă cu uşurinţă, mai ales când trăieşti într-o ţară în care este vorbită.

Caporalul Dupré nu era în fond un om rău, dar era nevoit să-l urmeze în toate pe sergentul Lejaune, pentru care noi eram prea distinşi şi care din această pricină ne ura. Greşeala noastră capitală consta în aceea că nu comiteam nici o abatere şi ne dădeam seama că înaintam peste o pojghiţă foarte subţire de gheaţă. Boldini ne pândea şi ne urmărea ca o umbră, iar caporalul Dupré dorea un prilej pentru a ne putea învinovăţi de vreo abatere. Sergentul Lejaune aştepta momentul potrivit

pentru a putea interveni.

Dar noi eram în gardă şi soldaţi foarte iscusiţi. Nici chiar aceşti meşteri descoperitori de greşeli şi întinzători de curse nu putură să ne facă ceva. Locotenentul nostru (Debussy) şi căpitanul nostru (Renouf) fuseseră plăcut impresionaţi de noi, dar îi vedeam rar la faţă. Ofiţerii sprijineau şi acopereau autoritatea subofiţerilor în orice privinţă, îi credeau pe cuvânt şi le dădeau orbeşte dreptate în toate cazurile.

Ceea ce spunea subofiţerul era adevărat, ceea ce făcea era drept şi nici un legionar nu putea să facă ceva împotrivă. Această metodă avea drept urmare o disciplină minunată, dar şi amărăciunea, ura şi disperarea victimelor nedreptăţilor şi duşmăniei subofiţerilor.

Americanii nu avură norocul nostru şi nici nu erau atât de precauţi. În primul rând, obişnuiau să bea un basamac mizerabil în cele mai ordinare cârciumi ale cartierului spaniol sau ale ghettoului. Această băutură dăunătoare sănătăţii era alcătuită din smochine, orez sau Dumnezeu ştie mai ce, şi era cunoscută sub numele de Bapédi, Cium-Cium şi Genièvre. Consumarea acestui alcool îl făcea pe Buddy foarte iritabil şi neconştiincios, în timp ce Hank devenea nespus de sentimental şi îl îmbrăţişa, uitând totul, pe sergentul de gardă, când se întorcea seara cântând la cazarmă.

Lejaune era atunci în elementul lui. Americanii căpătau arest în cazarmă, iar mai târziu chiar pedepse mai aspre. Câteodată, Lejaune le inspecta celulele în mijlocul nopţii, îi trezea din somn cu un urlet subit şi le dădea un ordin nemotivat şi greu de executat, în speranţa că se vor opune. Cred că ar fi dat mult pentru a-l face pe unul din ei doi să ridice mâna împotriva lui. Dar americanii erau soldaţi vechi şi nu se lăsau târâţi la nici o faptă necugetată...

Aşa treceau lunile, şi în fiecare săptămână primeam o scrisoare de la Isabella. La Brandon Abbas nu se schimbase nimic. August plecase la Sandhurst, iar capelanul era din nou sănătos. Unchiul Hector îşi amânase întoarcerea acasă şi plecase la Caşmir, pentru a vâna urşi, deoarece vânătoarea de, tigri din India nu corespunsese aşteptărilor sale. Despre „Blue Water" nu se mai vorbea, iar Isabella nu spusese nimănui că ţinea legătura cu mine.

Deoarece urma să-şi încaseze moştenirea la viitoarea ei zi de naştere, avea de gând să călătorească apoi puţin, şi anume să

viziteze Algerul.

— Să sperăm că vine înaintea plecării noastre de aici, spuse Digby, când i-am vorbit despre intenţia ei – căci era vorba să se alcătuiască un batalion de o mie de oameni, pentru a face „demonstraţii” la graniţă. Era posibil să facem şi noi parte din acest batalion, ceea ce ar fi adus oarecari perspective de distincţii şi înaintări. Dar ce groaznic ar fi, dacă am fi trimişi tocmai în momentul când ar trebui să vină Isabella!

Dorul meu de Isabella era atât de mare, încât dacă aş fi fost singur, m-aş fi gândit deseori în mod serios să dezertez, deşi din o sută de cazuri abia dacă reuşeşte unul. Dezertorul nu are de înfruntat numai patrulele care îi urmăresc, pericolele deşertului şi pe Tuaregii cei cruzi, ci şi poliţia călare indigenă, care capătă douăzeci şi cinci de franci pentru capul fiecărui dezertor, pe care îl predă viu sau mort. Deoarece aceşti poliţişti sunt nişte extraordinari adulmecători de urme şi totodată foarte buni ţintaşi, îşi îndeplinesc cu prisosinţă rolul lor de copoi.

Cu toate acestea, unele victime înnebunite din cauza nedreptăţilor sau a monotoniei mortale fac adeseori încercări de dezertare. Dacă sunt prinşi şi predaţi, asprimea pedepsei lor depinde de gradul bolii tropicelor sub influenţa căreia au dezertat, precum şi de cantitatea uniformelor şi obiectelor de echipament pe care au pierdut-o.

Noi însă veniserăm pentru a ne încerca norocul ca soldaţi şi pentru a deveni generali ai armatei franceze, ceea ce reuşiseră să facă şi alţii din rândurile Legiunii Străine.

Cam în acea vreme, într-o seară, pe când eram culcat pe patul meu de campanie, aşteptând întoarcerea lui Michael şi a lui Digby de la serviciu, se apropie de mine Maris, fostul valet de cameră elveţian, şi îmi spuse:

— Am să-ţi spun ceva, domnule Smith. Mi-ai făcut mult bine; m-ai salvat de la închisoare, când mi s-a furat haina de paradă, tocmai înaintea inspecţiei, şi nu mai puteam s-o înlocuiesc... Vrei d-ta şi fraţii d-tale să ne întâlnim la ora şase seara la Mustafa? N-o să vă pară rău. Nu vom avea să ne temem de nimic, mai ales dacă vorbim englezeşte...

Se uită în mod semnificativ împrejurul lui în dormitor şi arată cu capul spre Colonna şi spre un italian numit Guantaio, care îşi vedeau de treaba lor la masă. I-am mulţumit şi am promis să vin cu fraţii mei la Mustafa, dacă se vor întoarce la timp din serviciu.

După sosirea lor, ne-am dus la Mustafa, o cafenea arabă, unde am căpătat pentru bani puţini o cafea excelentă – groasă,

neagră şi dulce, cu o bucăţică de vanilie, o picătură de ulei de haşiş sau opium, o picătură de esenţă de portocale şi alte ingrediente aromatice.

Instalaţi pe un divan foarte mare şi scund, l-am aşteptat pe Maris, care veni după câteva minute.

— Lucrurile stau astfel, începu el după câteva cuvinte introductive, Boldini pregăteşte o nouă mârşăvie... Am auzit despre el multe lucruri urâte de la Vaerren şi de la alţi legionari, care i-au fost camarazi mai demult... Nu poţi să te păzeşti îndeajuns de el... Se pare că Lejaune vrea să-l înainteze la gradul de caporal...

Aseară şedeam în parcul Tlemcen. Era întuneric. În spatele băncii era un tufiş şi alături trecea o cărare. Câţiva legionari au venit pe această cărare şi s-au aşezat pe o bancă, care trebuie să se fi aflat tocmai îndărătul celei pe care stăteam eu. Vorbeau italieneşte. Cunosc italiana destul de bine şi ascult totdeauna când se vorbeşte într-o limbă străină... Erau Boldini, Colonna şi Guantaio. Boldini încerca să-i convingă să facă ceva, da care însă ei se înspăimântau; mai voia de asemenea să-l facă pe Colonna să schimbe patul cu al lui, pentru a-i uşura lucrul.

— Da, dar ce se va întâmpla, dacă sunt prins? spuse Colonna.

— Tu nu eşti mai rău ca el, spuse Boldini.

— Şi ce se întâmplă cu fraţii lui şi cu prietenii lui, americanii? întrebă Colonna.

— Dar prietenii tăi, eu, Guantaio, Vogue şi Gotto? Şi sergentul Lejaune nu înseamnă nimic? Dacă cineva face gălăgie şi caporalul Dupré spune cine a fost şi eu îi raportez lui Lejaune în particular, ce-aţi spune? Lejaune şi cu mine nu suntem ca fraţii? Ei?

— De ce nu o faci tu singur? întrebă Guantaio.

— Pentru că este vorba să devin caporal şi nu pot să fiu amestecat în nici o afacere... Şi dacă sunt odată caporal, nu pot să-i ajut pe prietenii mei? Apoi le arătă tot ce ar putea să facă ei cu o mie de franci, mai mult decât cincizeci de ani de soldă, pentru ceva ce se făcea în două minute.

Apoi Guantaio, care părea să fie mai deştept decât Colonna, spuse:

— De unde ştii că o are?

Boldini răspunse:

— I-am auzit spunând că o au. Indivizii aceştia constituie o straşnică bandă de hoţi. M-au întrebat dacă Legiunea îi

extrădează pe hoţi. Când al treilea li s-a alăturat la Oran, am înţeles din felul cum s-au salutat că sunt nişte hoţi. Apoi au cheltuit bani în dreapta şi în stânga. Când s-au sfătuit noaptea în curte, eu stăteam după un stâlp şi i-am auzit. N-am ascultat totul, dar am înţeles că vorbeaţi de un furt de bijuterii şi de treizeci de mii de pfunzi. Unul din ei, pe care îl numesc „Le Beau", spunea că o păstrează aşa cum îşi ţine puii cangurul. Aceasta am auzit-o limpede. Şi unde îşi ţine cangurul puii? Într-o pungă peste stomac: acolo îşi ţine şi acest hoţ, legionarul Guillaume Brown, piatra preţioasă. Într-o pungă, pe care o poartă cu sine ziua şi noaptea. Cine îmi aduce punga capătă o mie de franci. Eu preiau sarcina să vând piatra în ghetto pentru mai mult de o mie de franci. Unii din aceşti evrei din ghetto sunt milionari... Am să sting lampa. Unul poate să-i pună un căluş în gură şi să-l ţină, în timp ce celălalt va lua piatra, apoi amândoi pot să fugă în întuneric la paturile lor...

Căută apoi din nou să-i convingă şi în cele din urmă se îndepărtară, fără a fi luat vreo hotărâre definitivă, încheie Maris.

Digby şi cu mine izbucnirăm în râs auzind de cangur, în timp ce Michael se întoarse surâzând spre Maris.

— Idiotul a auzit o glumă proastă, îi spuse el, totuşi îţi suntem foarte recunoscători.

— Păziţi-vă de el, ne preveni Maris, este mai şiret decât credeţi şi pe deasupra mai este şi o canalie, care nu se dă înapoi de la nimic.

L-am ospătat pe Maris şi, când am rămas singuri, i-am spus lui Michael:

— Tu porţi o centură cu bani, Beau, lasă-mă s-o încing eu noaptea.,

— De ce? întrebă Michael.

— Pentru ca să poţi să te ocupi în linişte de atacatori, fără a te teme de pierderea banilor, dacă ar încerca la noapte.

— Nu, mulţumesc, nu mi-e frică, spuse Michael, lasă-i să vină.

Fuseserăm destul timp în Legiune, pentru a-i cunoaşte bine ciudatele concepţii despre onoare; ştiam cât de groaznic se pedepseşte chiar de către legionarii înşişi furtul între camarazi. Chiar în noaptea aceea se întâmplă ceva ce dovedi sălbăticia legionarilor în această privinţă.

Mă treziră din somn o trosnitură şi un ţipăt. Am sărit în picioare şi am văzut în apropierea patului lui Michael doi oameni luptându-se pe jos. Cel de deasupra, care îl ţinea pe cel de dedesubt strâns cu mâna de gâtlej, era Michael. Când am sărit

din pat, tot dormitorul era agitat şi oamenii alergau înjurând la faţa locului, pentru a vedea cine le tulburase sfântul somn, făcându-se vinovat de o nesocotire de neiertat a celei mai respectate legi a Legiunii.

— Strânge-l de gât pe şarpele fătarnic, strigă Buddy.

— Hoţi! Hoţi! strigară cu toţii şi se repeziră la cei de jos, apucând hoţul. Nu era nici Guantaio, nici Colonna, nici Gotto sau Vogue – dintre care m-aş fi aşteptat să văd pe unul.

Oduzină de mâini ţineau strâns un om din camera alăturată, palid ca un mort şi care se zbătea şi cerea iertare.

M-am uitat la Boldini.

Acesta dormea nepăsător în patul lui! La fel şi caporalul Dupré, care era culcat cu faţa la perete – deşi amândoi s-ar fi trezit altă dată la zgomotul unui şoarece.

— Ce caută canalia la noi? strigară câteva voci, când omul fu smucit, împins şi scuturat încoace şi încolo.

— Spune, Brown, ce a făcut? urlă Schwartz, care îl ţinea pe hoţ strâns de gât. A furat?

— Pe masă cu el, strigă Brandt.

— Da, să răstignim porcul, zbieră uriaşul şi bărbosul Schwartz, scuturându-şi victima ca un terrier care a prins un şobolan.

Hank îşi făcu loc printre oameni.

— Nu e unul din prietenii intimi ai lui Boldini, l-am auzit spunând pe Buddy.

— Interogaţi-l mai întâi cum trebuie, îi sfătui Hank, şi linşaţi-l apoi. Spune repede ce ai de spus, se adresă el omului pe care îl apucase şi care era gata să leşine.

— Aşteptaţi o clipă, căută să-i potolească Michael. Îmi aparţine mie şi a avut destul...

Mulţimea clocotea. Unii ţineau în mâini baionete.

— M-am rătăcit, urlă hoţul.

— Şi ai nimerit la patul unuia care are bani, îşi bătu cineva joc de el. Legea Legiunii! Pe masă cu el!

Michael sări pe masă.

— Linişte, nebunilor! strigă el. Ascultaţi-mă! M-am trezit şi l-am surprins pe acest om, în timp ce căuta ceva sub perna mea. Credeam că este cineva din dormitorul nostru, pe care îl aşteptam. Ei bine, nu este. Lăsaţi-l să plece, n-o să se mai întoarcă...

Propunerea lui fu luată în râs şi Michael fu îndepărtat de pe

masă de către mulţimea indignată.

În timp ce el, Digby şi cu mine ne străduiam să ajungem până la masă, hoţul fu aruncat deasupra şi ţinut întins. I se înfipse câte o baionetă prin fiecare mână şi câte una prin urechi. Hoţul gemea, se bocea şi cerea iertare. Când am ajuns la masă, am fost scârbit de această bestialitate şi am încercat să-l eliberez pe nenorocitul acela din mâinile călăilor lui, dar am fost apucat din spate şi aruncat înapoi.

— Stai acum şi gândeşte-te bine, ce înseamnă să furi pe un camarad, îi strigă Schwartz hoţului.

— Încetează chelălăitul, sau îţi înfig o baionetă în gâtlej, mormăi Brandt.

Hank mă apucă, în timp ce-l doboram pe Haff.

— Lasă asta, spuse el, strângându-mă în braţe ca un urs. Aşa se lecuiesc hoţii aici. Furtul nu este bine văzut în Legiune. Mi-ar fi plăcut însă ca cel linşat să fi fost Boldini...

Am încercat să mă desfac din strânsoarea lui, când l-am văzut pe Michael repezindu-se ca un tigru asupra lui Schwartz. Deodată cineva strigă: „Rondul”! şi toţi o rupseră la fugă; când rondul intră, găsi totul liniştit, toţi oamenii dormeau tun – numai în mijlocul dormitorului stăteam noi trei şi scoteam baionete dintr-o masă albă de lemn şi dintr-un om care gemea, palid de groază.

— Ce s-a întâmplat aici? întrebă caporalul de gardă... Un accident, constată el şi, fără a-mi acorda atenţie, se întoarse spre sentinelă, care stătea indiferentă, şi-i porunci:

— La spital cu el, şi sentinela îl cără pe hoţul torturat.

Nu am aflat niciodată cum se numea şi dacă lucrase din ordinul lui Boldini sau voia doar să fure pe cineva despre care ştia că avea bani.

Când am discutat a doua zi întâmplarea nocturnă, nimeni nu putu să-şi amintească dacă-i văzuse pe Guantaio sau Colonna în învălmăşeală, astfel încât am căpătat convingerea că preferaseră, ca şi Boldini, să nu se lase treziţi de zgomot.

După cum au prevăzut-o vechii legionari, ofiţerii nu se interesară de maltratarea hoţului. Li se părea, desigur, că cel mai bun lucru era să-i lase pe legionari să-şi rezolve singuri micile lor afaceri, presupunând că nu ar depăşi prea mult limitele raţiunii şi ale interesului general.

Când maltratatul ieşi din spital, am încercat să aflăm amănunte despre el. Era un portughez, numit Bolidar, lucrător la şantierele navale din Lisabona şi probabil un neînsemnat hoţ de

ocazie, care rămase la scuza lui absurdă, că greşise dormitorul şi credea că se află înaintea propriului său pat.

Ajunserăm la convingerea că ţinea la complicii lui sau că-i era teamă să-i trădeze. Mai târziu l-am revăzut la Zinderneuf.

După una sau două săptămâni am aflat că eram cea mai renumită bandă de criminali şi hoţi internaţionali de bijuterii şi că fugiserăm cu un diamant care valora peste un milion de franci. Căutaserăm adăpost în Legiune, pe care aveam de gând s-o părăsim de îndată ce afacerea va fi uitată; apoi voiam să vindem diamantul în întregime sau să-l împărţim – cum ar fi fost cel mai nimerit. Eram de fapt olandezi, care ne dădeam drept englezi ţi furaserăm diamantul la Londra, de la Sir Smith, un celebru general englez; acesta îl primise de la prinţul de Wales, care o iubea pe sora generalului.

Buddy aflase toate acestea de la Bolidar, la un pahar de vin – poate şi prin ameninţări delicate. Bolidar spuse că ar fi aflat totul de la unul din prietenii noştri şi promise lui Hank şi Buddy o mie de franci şi protecţia cuiva, pe care nu voia să-l numească, dar care avea puterea să-i protejeze, dacă i-ar ajuta să intre în posesia acestui diamant...

Timpul trecu şi peste o lună furăm aleşi să facem parte dintr-un batalion care urma să plece în sud...

4. Pustiul.

Am părăsit cazarma din Sidi-bel-Abbès, aşa cum părăsesc copiii şcoala la sfârşitul anului. Ne cuprindea bucuria la gândul că vom scăpa de această monotonie copleşitoare şi vom avea în schimb variaţie şi aventuri. Picătura amară în cupa fericirii era însă faptul că trebuia să plec înainte ca Isabella să vină la Alger şi că, plecând în sudul îndepărtat, voi avea de la ea ştiri neregulate şi la intervale lungi.

În noaptea dinaintea plecării, mi-am revărsat inima într-o lungă scrisoare, în care îi spuneam că eram ferm convins că o voi revedea şi o rugam să mă uite, dacă nu va avea ştiri de la mine timp de un an, deoarece în acest caz voi fi cu siguranţă mort.

După ce mă auto-compătimisem îndeajuns şi fusesem destul de sentimental, am devenit serios şi m-am gândit la lucruri practice. Am făcut toate pregătirile de plecare, mi-am uns picioarele cu talc şi a doua zi de dimineaţă stăteam pentru ultima oară pe locul de instrucţie dinaintea cazărmii Legiunii Străine din Sidi-bel-Abbès, încărcat ca un animal de povară, în formaţie de marş. Am ieşit pe poartă eu o provizie de muniţii de o sută de cartuşe şi o povară zdrobitoare pe spate, însă cu bucurie în inimi, în sunetele minunatei noastre fanfare, care ne cânta marşul legionarilor.

Nu ştiam încotro mergeam, şi nici nu ne păsa. Ştiam doar că ne aşteaptă un marş ucigător, care însă nu ne speria. Trebuia să luptăm cu întregul batalion sau vom fi trimişi să înfruntăm inamicul pe companii sau detaşamente. Va trebui să ocupăm forturi înaintate, departe în pustiu, unde vom fi în contact permanent cu Tuaregii duşmani, cu triburi,de arabi revoltaţi, sau cu Senussii fanatici.

După marşuri nesfârşite şi obositoare prin pustiu, am ocupat un şir de oaze cu detaşamentele batalionului, care menţineau legătura între ele prin călăreţi pe cămile; aceştia îşi transmiteau reciproc rapoarte, ordine, informaţii, ţigări şi înjurături.

La El Rasa, cea mai îndepărtată oază a acestui şir (indicând probabil existenţa unui curs de apă subteran, din cele care se întâlnesc în mod obişnuit în Africa de Nord), semi-compania

noastră veni pentru prima oară în contact cu Tuaregii şi ne puturăm da seama ce însemna războiul în pustiu.

Călăreţi pândari arabi veniră într-o zi în grabă şi aduseră ştirea că văzuseră un foc de bivuac al unei mari „Harka" de Tuaregi, la vreo douăzeci de mile spre sud, acolo unde un puţ vechi străjuia locul de încrucişare a două drumuri străvechi de caravane, care pot fi recunoscute prin mii de schelete de oameni şi animale.

Eram în sfârşit în contact cu inamicul. În fiecare clipă va trebui să luptăm poate pentru viaţa noastră. Simţeam frigurile emoţiei şi ale aşteptării.

Dintr-odată, mica noastră trupă în oază şi „Harka" Tuaregilor deveniră două lumi aparte; locotenentul nostru Debussy trimise un mic detaşament de recunoaştere sub comanda sergentului Lejaune.

O jumătate de oră după sosirea pândarilor, plecam în direcţia din care veniseră. Nu era nici o îndoială că sergentul Lejaune era capabil să-şi îndeplinească misiunea şi aş fi dorit să-l fi putut stima şi admira ca om, tot atât cât îi admiram capacităţile de soldat şi de şef. Aveai sentimentul liniştitor că nimeni nu pricepea situaţia şi nu ştia să o stăpânească mai bine ca el.

Pe o colină stâncoasă, joasă şi netedă, ne-am oprit cu toţii, afară de Lejaune şi de avanposturi, pe care le trimise la nişte coline de nisip şi blocuri de stânci îndepărtate; acestea erau vizibile din locul nostru şi de la ele se putea vedea bine până departe.

Misiunea care mi se încredinţă era de a urmări mişcările unui asemenea avanpost. Am ţinut sub observaţie minuscula figură din depărtare, în lumina tremurândă a arşiţei care licărea peste nisip şi pietre, până ce mă durură ochii, fiind silit să-i închid din timp şi să-i apăr, acoperindu-i cu mâna.

Când i-am deschis după una din aceste pauze, am văzut că postul de sub observaţia mea îşi părăsea poziţia târându-se pe jos. Când se găsi la adăpost, se ridică şi fugi spre mine, se opri la o oarecare depărtare şi semnaliză: „Inamicul se apropie!"

Imediat ce i-am atras atenţia lui Boldini – care devenise între timp caporal – asupra acestui om, Lejaune trimise pe un soldat, numit Rastignac, în pas alergător, spre o stâncă la stânga noastră şi peste un minut am ocupat marginea colinei noastre stâncoase. Aici am rămas ascunşi şi am aşteptat. După câteva clipe, Rastignac apăru pe vârful stâncii la care fusese trimis şi trase de

acolo un foc de armă.

Spre mirarea mea, am văzut avanposturile noastre retrăgându-se şi fugind – dar nu spre noi, ci spre el şi în curând am văzut ceva alb fluturând în depărtare. Avanposturile ocupară stânca de pe care trăsese Rastignac şi deschiseră focul asupra Tuaregilor călări pe cămile, care începuseră să apară din spatele lanţului de coline de nisip. Am primit ordinul să stăm tot atât de liniştiţi ca şi pietrele fierbinţi şi netede în dosul cărora ne ascundeam.

În curând auzirăm strigătul prelung şi ameninţător „Ul-ul-ul-ul-ul-ullah Akbar!” care suna ca vuietul valurilor mării.

Micul grup de avanposturi de pe stâncă începură să tragă un foc rapid asupra Tuaregilor care se apropiau; la o depărtare de vreo nouă sute de metri, vedeam din când în când câte o cămilă întinzându-se pe jos sau o apariţie albă căzând ca un sac de pe cămilă şi rămânând nemişcată în nisip.

Tuaregii se apropiau cu o mare repeziciune, cei mai înaintaţi trăgeau de pe cai, ceilalţi îşi agitau în aer lăncile şi săbiile lungi şi drepte.

Avanposturile noastre trăgeau repede şi fără întrerupere în mijlocul învălmăşelii hoardei dese care se apropia şi fiecare foc îşi atingea ţinta.

Apoi am observat, spre mirarea mea, că avanposturile noastre se retrăgeau. Unul câte unul, se ridicau şi fugeau înapoi spre dreapta, în timp ce ceilalţi trăgeau cu şi mai mare violenţă. În curând, micul detaşament se adună şi ocupă o nouă poziţie, mai apropiată de noi, dar departe în spatele nostru. Tuaregii se apropiau cu urlete stridente, în timp ce focul rapid al avanposturilor îi ucidea pe mulţi dintre ei.

Mă puteam reţine cu greu să nu trag. Cât timp va mai dura această luptă inegală? Este adevărat că până în acel moment, nici unul din avanposturi nu fusese atins de focurile trase la întâmplare de Tuaregi, dar în câteva minute vor fi ajunşi şi nimiciţi de Tuaregi călări, care le erau de cincizeci de ori superiori ca număr.

Dar avanposturile noastre îşi părăsiră din nou poziţia şi fugiră sub acoperire spre o colină de nisip, care era în imediata noastră apropiere. Tuaregii se aruncară cu un batjocoritor urlet de triumf asupra prăzii lor.

Atunci, sergentul Lejaune dădu un ordin scurt şi deschiserăm de la o depărtare de abia cincizeci de metri un foc distrugător de flanc asupra Tuaregilor. Jumătate din ei fugiră uluiţi, lăsându-i pe

ceilalţi înapoi.

Cel rămaşi nu erau însă toţi morţi sau răniţi; atacul nostru prin surprindere fu imediat urmat de o luptă distrată corp la corp cu Tuaregii descălecaţi şi nevătămaţi, care, ştiind bine că trebuiau să moară, aveau ca unică dorinţă să dobândească iertarea păcatelor lor şi dreptul de a intra în rai, prin uciderea unui necredincios.

Lejaune dădu ordinul: „Baioneta la armă!” şi ne repezirăm înainte, pentru a da un atac sălbatic la baionetă împotriva Tuaregilor, care luptau cu disperare. Inamicii fură însă respinşi, rezistenţa lor înfrântă şi o luară la fugă, urmăriţi de focul nostru.

O jumătate de oră după prima semnalizare a inamicului care se apropia, mai puteam vedea Tuaregi izolaţi sau în mici grupuri, întinşi pe jos morţi, căzuţi în cursa care le fusese întinsă de către avanposturile noastre.

Fusese o mică manevră reuşită, care-i făcea onoare lui Lejaune şi omului ce avusese comanda asupra avanposturilor. Acesta, un oarecare Gontran, fu înaintat a doua zi la gradul de caporal, iar sergentul Lejaune căpătă o decoraţie.

Tuaregii trebuie să fi pierdut în această ciocnire peste o sută de oameni, în timp ce noi nu aveam de deplâns decât trei morţi şi cinci răniţi.

Aceasta fu prima mea întâmplare de război, în care străpunsesem cu sânge rece un om şi împuşcasem cel puţin trei.

Spre scuza mea, pot să arăt că aceşti Tuaregi sunt nişte lupi sângeroşi cu aspect de oameni şi ucigaşi de meserie, care trăiesc din tâlhării şi din violenţe, torturându-şi victimele cu o cruzime neînchipuită.

Nici lui Michael, nici lui Digby, nici celorlalţi prieteni ai noştri nu li se întâmplase nimic.

Ne înmormântarăm morţii şi ne întoarserăm încet spre El Rasa, rupţi de oboseală, dar foarte mulţumiţi de eroica noastră faptă.

Lupta decisivă de la El Rasa avu loc a doua zi. Batalionul nostru ţinu oaza contra unui inamic superior numericeşte, până ce căpătarăm întăriri. Tuaregii simţiră pe pielea lor ce pot face mitralierele rapide, când li se oferă o ţintă atât de bună, cum sunt călăreţii care se apropie în masă pe un teren neted.

Rolul meu în această luptă s-a mărginit la aceea că stăteam culcat în spatele unui palmier şi trăgeam când aveam o ţintă. Aş fi putut să-mi petrec ziua tot atât de bine pe un poligon de

tragere.

După victoria de la El Rasa, batalionul nostru se uni cu brigada care mărgea spre sud, până ce, după marşuri grele care durară câteva săptămâni, ne-am despărţit din nou de batalion şi ne-am îndreptat spre cel mai îndepărtat fort din pustiu, spre Zinderneuf. Acolo am avut nenorocul să ne despărţim de Digby şi de mulţi dintre prietenii noştri, printre care Hank şi Buddy, care fură trimişi la şcoala de perfecţionare a cavaleriei de la Tanout-Azzal. Despărţirea aceasta de fratele nostru şi de cei mai buni prieteni, Hank şi Buddy, fu o grea lovitură pentru Michael şi pentru mine. Ştiam însă că vom fi din nou reuniţi, mai devreme sau mai târziu, ceea ce ne mângâia într-o oarecare măsură, astfel încât ne-am obişnuit cu fortul Zinderneuf.

5. Fortul Zinderneuf.

În această nenorocită cetate, clădită din lut, care răsărea singuratică în pustiul nesfârşit, ca o mică insulă în mijlocul oceanului, totul deveni mai rău decât fusese până atunci.

În curând izbucni boala tropicelor, sub cea mai grozavă formă: sinuciderile şi crimele deveniră ceva obişnuit. Una din cauzele principale ale acestei nebunii era, după părerea mea, sinuciderea comandantului nostru, căpitanul Renouf, care se împuşcă după o lună petrecută în acest infern de arşiţă. Motivul acestei fapte nu mi-e, bineînţeles, cunoscut, dar se şoptea că se îmbolnăvise de o boală incurabilă. Această tragedie aruncă o umbră întunecată asupra colectivităţii, a cărei soartă era şi aşa destul de disperată.

O săptămână după această nenorocire – căci o resimţeam ca atare – un caporal ucise un sergent, sinucigându-se apoi. Ce-o fi avut caporalul Gontran împotriva sergentului, nu pot să ştiu, fapt este însă că amândoi – ca şi căpitanul Renouf – erau de altfel oameni echilibraţi şi rezonabili. Apoi se îmbolnăvi locotenentul Debussy, noul comandant, zăcu un scurt timp şi muri, locul lui fiind ocupat de nimeni altul decât de sergentul Lejaune.

Din clipa în care moartea locotenentului fu cunoscută, atmosfera din Zinderneuf deveni şi mai de nesuferit decât până atunci.

Îmblânzitorul de lei intrase în cuşcă, iar leii duşmănoşi, disperaţi şi iritaţi ştiau că ţinea într-o mână biciul, pentru a-i aţâţa la rezistenţă, iar în cealaltă revolverul, pentru a-i pedepsi la primul semn de răzvrătire.

Viaţa la Zinderneuf nu era atât o viaţă propriu-zisă, cât mai degrabă o ocolire a morţii – a morţii prin insolaţie, prin monotonie sau prin sergentul Lejaune.

Boala tropicelor îi molipsise pe toţi, fiecare era mai mult sau mai puţin anormal, epuizat şi iritat la culme, din cauza arşiţei dogoritoare, a serviciului obositor şi a constrângerii de a trebui să vegeteze în acest fort, care semăna mai degrabă cu un mic cuptor de argilă. Lejaune, care ţinea în mâinile lui viaţa şi soarta

noastră, era şi mai nebun decât noi.

Din punctul de vedere al superiorilor lui era absolut normal, căci era în stare să menţină disciplina cu o mână de fier. Făcea rapoarte demne de încredere despre tot ce se întâmpla şi, dacă fortul ar fi fost atacat, se putea avea siguranţa că onoarea tricolorului francez va fi apărată până la ultimul om.

Cu toate acestea însă, din punctul de vedere al inferiorilor lui era un nebun şi încă unul foarte periculos.

Uneori eram foarte fericit că Digby nu era cu noi, deşi îmi lipsea mult.

Michael şi cu mine ne dădeam cea mai mare silinţă să nu-i oferim lui Lejaune vreun pretext de pedeapsă, dar ne dădeam seama ca Lejaune se va sluji în curând de primul prilej cu acest scop; tot ce puteam face, era doar să amânăm cât mai mult această zi...

— Cineva o să-l omoare, dacă nu căpătăm în curând un comandant, am spus eu, şi aceasta ar fi o mântuire.

— Dimpotrivă, mă contrazise Michael. Ar fi cu un grad mai rău decât dacă rămâne în viaţă. Aceşti idioţi ar striga „ura”, ar fugi în pustiu şi ar rătăci acolo trei zile, afară de cazul când Tuaregii i-ar ataca şi i-ar nimici încă înainte de a muri de sete.

— Să ştii că o să se întâmple aşa ceva, prorocii eu, Schwartz are de câteva zile o purtare foarte misterioasă şi îşi dă o mare importanţă.

— Tocmai aceasta mă nelinişteşte, spuse Michael, şi ar fi cel mai grav lucru care ni s-ar putea întâmpla. Dacă nu-l va ucide nimeni pe Lejaune în mod spontan, atunci vor constitui un complot, pentru a-l înlătura – dacă un asemenea complot n-a şi luat fiinţă. Vom avea atunci de ales între a lupta pentru Lejaune – pentru Lejaune! – sau a deveni membri ai unei bande idioate de rebeli ucigaşi, care vor trebui să aleagă la rândul lor între o moarte bestială în pustiu sau una pronunţată de Curtea Marţială.

— Dacă Lejaune este înaintat sublocotenent şi capătă comanda aici, nu-i dau nici o săptămână de trăit, am spus eu... Ce-ar fi, dacă ei ar face rebeliunea şi noi am fi singurii care am refuza să participăm?

— Presupun că ne-ar trimite în iad împreună cu Lejaune, spuse Michael.

— Ce atitudine ar lua sergentul Dupré şi caporalul Boldini? m-am întrebat eu gânditor.

— Dacă ar fi în joc pielea lor, cred că s-ar da de partea

rebelilor, căci şi ei îl urăsc pe Lejaune la fel ca şi noi. Cu toate acestea, nu sunt bine văzuţi de trupă; prea au fost mult timp uneltele supuse ale lui Lejaune, spuse Michael.

— Şi dacă oamenii ne-ar propune să luăm parte la rebeliune, n-am avea noi josnica datorie de a-i preveni pe Lejaune şi pe ceilalţi?

— Lejaune ne-ar pedepsi imediat cu treizeci de zile de carceră, pentru o pretinsă încercare de a dobândi prin vicleşug favoarea lui, cu ajutorul unor minciuni infame; iar rebelii ar termina repede cu noi, trădătorii, mă informă Michael căscând.

În această clipă intrară în dormitor Schwartz, Haff, Brandt, Bolidar, Delarey şi Vogué şi se îndreptară spre Guantaio, Colonna şi Gotto, vorbind încet cu ei şi aruncându-ne priviri piezişe...

Şi apoi, într-o noapte, în timp ce şedeam într-un colţ în curtea cea mică și încercam să-mi închipui că noaptea era mai răcoroasă decât ziua şi că în acest colţ situat spre nord era mai puţin cald decât în celelalte, se apropie de mine Schwartz.

Era un bătăuş înalt, solid şi bărbos, care ar fi putut foarte bine să fie căpitan de piraţi, căci era inteligent, curajos, hotărât şi neîmpovărat de scrupule de conştiinţă dau noţiuni de onoare de orice natură. Afară de acestea mai emana din el ceva care te subjuga, astfel încât putea uşor să convertească oamenii la părerea lui şi chiar să-i stăpânească.

— Îţi place viaţa, Smith? mă întrebă el şi se aşează lângă mine.

— Cât şi d-tale, Schwartz, am răspuns eu.

— Nu ţi-ar place o schimbare?

— îmi plac schimbările.

O clipă domni tăcerea.

— Ai văzut vreodată murind un porc? întrebă el deodată.

— Nu, am răspuns.

— Ei bine, ai să vezi în curând aşa ceva, mă asigură el.

— Nu ţi-e bine? l-am întrebat brusc; Schwartz nu-mi plăcea.

— Ai să vezi murind un mare porc, continuă el, fără n se preocupa de felul meu nepoliticos de a mă purta. Un porc sfânt – un porc ales – un porc galonat – un porc decorat – un porc şi jumătate – un porc de sergent.

— Zău? mormăii eu.

— Da. Monsieur le Cochon va deveni Monsieur le Porc.

— Şi d-ta vrei să devii Monsieur Măcelar, sau cu alte cuvinte, domnul Cârnăţar? am întrebat. Nu strica dară aflam tot ce se

plănuia.

— Aha! amice, mârâi Schwartz, aceasta se va vedea. Mulţi preferă o costiţă de porc sau un „savouret” de porc. Sorţii vor trebui să hotărască.

Şezu un minut în tăcere lângă mine, trosnindu-şi încheieturile degetelor. Febra, iritaţia sau nervii supraexcitaţi făceau să-i tremure tot corpul.

Ai avea ceva împotrivă, să devii măcelar? întrebă el.

— N-am nici o experienţă în ce priveşte înjunghierea.

— Bagă bine de seamă, mormăi el şi mă apucă de braţ, vei putea să capeţi în curând experienţă, fie ca porc, fie ca măcelar; toţi vom trebui să fim în câteva zile sau porci sau măcelari. Ai înţeles? Alege dacă doreşti să fii porc sau măcelar... Şi spune-i şi fratelui să se hotărască... Dacă între timp vine cineva şi-ţi spune, „porc” răspunde-i „cochon”, Atunci va şti că ţi-am vorbit şi că eşti unul dintre ai noştri. Înţeles? Hotărăşte-te repede împreună cu fratele tău – ne este indiferent pentru care din cele două alternative. Noi suntem destui – chiar prea mulţi...

Deoarece se apropia cineva, Schwartz se sculă şi plecă pe furiş.

Noaptea i-am povestit lui Michael ce auzisem.

A doua zi veni Guantaio. Eu şedeam în acelaşi colţ şi el se apropie încet de mine.

— Cine e aici? întrebă el. După ce mi-am rostit numele, veni aproape şi se aşează lângă mine, la fel cum făcuse şi Schwartz cu o zi înainte.

— E cald, spuse el, îşi scoase chipiul şi respiră zgomotos.

— într-adevăr, e cald, l-am aprobat.

— Eşti amator de... porc fript? întrebă el.

— Cochon! răspunsei eu liniştit.

— A! spuse el imediat. Ce gândeşti despre toate acestea?

— Nu gândesc niciodată.

Acest răspuns îl făcu să tacă timp de un minut.

— Ei sunt zece contra unul, spuse el deodată. Zece măcelari contra unui porc. Ce perspectivă are porcul cel mare sau cei câţiva porci mai mici contra unui asemenea număr de măcelari?

— A! am făcut eu, imitându-l. Ce gândeşti despre toate acestea?

— Nu gândesc niciodată, spuse Guantaio cu un surâs răutăcios.

Am căscat, m-am întins şi m-am prefăcut că voiam să dorm.

— Aţi vrea, d-ta şi fratele d-tale, să deveniţi „porci”, dacă eu

aş mai putea găsi încă doi sau trei porci, care să se alieze cu porcul cel mare şi cu cei câţiva porci mai mici? mă întrebă el şi mă atinse cu cotul în semn de prietenie.

Gândurile se încrucişau cu o viteză uluitoare în capul meu. Avea el misiunea să mă descoase de îndată ce Schwartz făcuse aluzie la uciderea lui Lejaune? Voia să afle dacă numele meu trebuia trecut pe lista măcelarilor sau pe cea a porcilor? Trebuiau toţi cei cari nu erau cu toată inima de partea măcelarilor, să fie împuşcaţi în paturile lor în noaptea rebeliunii?

Sau încerca Guantaio să afle care din cele două părţi va fi cea mai puternică, pentru a-şi trăda prietenii subofiţeri, dacă aceştia ar învinge după părerea lui?

— Mă întrebi dacă am vrea să devenim porci? am întrebat pentru a câştiga timp. N-aş fi prea încântat, dacă ar trebui să fiu înjunghiat – şi cred că nici d-ta, nu-i aşa?

— Bineînţeles că nu, răspunse el… Dar ştii, am auzit că există nişte porci care atacă oamenii, îi surprind pe când nu bănuiesc nimic şi îi înghit...

— Nu mi-ar place să fiu mâncat de un porc – şi cred că nici d-tale, nu-i aşa? am observat eu.

— Fără îndoială, că nu, mă aprobă el din nou. Nu este plăcut nici să fii înjunghiat de măcelari, nici să fii mâncat de porci.

— Nu. Dar oare nu se poate evita nici una din cele două posibilităţi?

— Ba da, dacă eşti un porc deştept – te păzeşti, şi eşti bine înarmat – şi ataci prin surprindere pe măcelarii care nu bănuiesc nimic, răspunse el.

— A pus porcul cel mare un ochi pe măcelari?

— Nu, răspunse Guantaio, nici porcii mai mici.

— Şi o să le deschizi d-ta ochii porcilor orbi?

— Aceasta n-o ştiu…

Aveam impresia că spunea adevărul, pentru că vocea lui trăda îndoială; nu ştia ce să facă. Guantaio voia să afle doar cărei părţi avea interes să i se alăture. Ar merita să ia parte la rebeliune şi să-l omoare pe călăul Lejaune şi pe acoliţii lui? Sau ar fi mai bine pentru el să-şi trădeze prietenii, să-şi prevină superiorii şi să-i ajute contra rebelilor? Un lucru era limpede: Guantaio era unul din capii complotului, deoarece era prieten intim cu Colonna, cu Gotto, cu Vogué şi cu ceilalţi membri ai bandei lui Schwartz.

Am încercat să mă pun în locul lui şi să gândesc cam ce ar

gândi el.

Pe de o parte, dacă aş fi Guantaio, aş vedea marile pericole legate de rebeliune. Această rebeliune ar putea da greş – dar chiar dacă ar reuşi, n-ar fi decât preludiul unui groaznic marş în pustiu – un marş al celor sortiţi morţii, urmăriţi de Tuaregi şi de francezi, având siguranţa că vor muri de sete şi de foame, dacă nu vor fi ucişi de urmăritorii lor.

Pe de altă parte, dacă aş fi Guantaio, m-aş gândi la marile foloase ce le-aş putea trage dacă aş apărea ca salvator al situaţiei. Omul care ar salva viaţa superiorilor lui şi ar feri onoarea Franţei şi fortul Zinderneuf de o asemenea ruşine, putea să se aştepte la decorare şi înaintare, iar pentru Lejaune, Dupré, Boldini, Guantaio şi încă vreo câţiva oameni bine intenţionaţi era fără îndoială o jucărie să vină de hac conspiratorilor şi să înăbuşe rebeliunea. Era suficient să intri noaptea în dormitorul trupei, să iei în stăpânire toate armele şi să pui pe cei bine intenţionaţi să-i ţină în şah pe cei suspecţi cu ajutorul armelor, în timp ce garda ar aresta pe rebeli. Oricine ar opune rezistenţă ar putea fi împuşcat pe loc.

Lejaune ar putea să ducă singur toată chestiunea la bun sfârşit cu ajutorul revolverului său, dacă ar intra în timp ce toţi dormeau şi ar împuşca pe oricine nu s-ar supune imediat ordinelor sale.

De fapt, am început să mă mir de ce Guantaio mai stătea la îndoială. Era doar în interesul lui să-şi trădeze prietenii?!

Guantaio nu s-ar fi lăsat împiedicat de cine ştie ce scrupule ridicole să comită o trădare mişelească, şi apoi, dacă te gândeai bine, era cu siguranţă mai folositor pentru el să fie de partea puterii legale – căci pericolul imens începea pentru rebeli abia după izbânda rebeliunii, când ar fi fugit în pustiu?

Îndoiala lui îmi devenea din ce în ce mai de neînţeles. Apoi am început deodată să pricep. Acest Guantaio era complicele şi compatriotul caporalului Boldini. Boldini putea fi ucis, dacă rebelii îl omorau pe Lejaune. Căci cauzele principale ale acestei conspiraţii erau ura şi răzbunarea, iar Boldini era urât aproape tot atât ca şi Lejaune. Dar dacă Boldini, Guantaio şi Gotto constituiau sub conducerea lui Boldini o singură grupă, care urmărea scopuri proprii? Nu voiau ei să pescuiască în apă tulbure – şi anume o perlă de valoare nemăsurată? Cu alte cuvinte, nu sperau ei cumva că le va reuşi acum ceea ce nu le izbutise la Sidi-bel-Abbès, când îl instigaseră pe Bolidar să-l jefuiască pe fratele meu?

Aceşti ticăloşi credeau fără îndoială în basmele lui Boldini, credeau că noi am fi o bandă de hoţi de bijuterii şi că Michael ar purta la el un giuvaer de nepreţuit – asupra căruia ei aveau tot atât drept cât şi el.

Poate că Guantaio se temea că lui i se va încredinţa numai rolul de a scoate castanele din foc pentru alţii? Eram sigur că nu minţea, când spunea că nu ştie ce să facă. Guantaio era un ticălos înrăit. Era în stare să trădeze orice şi pe oricine. Dar se temea că rebeliunea îi va aduce moartea, indiferent dacă reuşea sau nu – pe câtă vreme el urmărea să scape teafăr şi să obţină giuvaerul.

— Este o afacere încurcată, dragă amice, am spus eu gânditor. E greu să te hotărăşti pentru o parte sau alta. Ai vrea să fii porc, dacă porcii ar ataca prin surprindere pe măcelari în timpul somnului... Pe de altă parte, ai vrea să fii măcelar, dacă aceştia ar lua-o înaintea porcilor...

Şezurăm o clipă în tăcere, în timp ce Guantaio îşi rodea unghiile încurcat.

— Dar pentru a reveni la chestiunea principală, am continuat eu, când vor măcelarii să înceapă tăierea?

— Monsieur le Grand Charcutier (nume sub care cred cât îl desemna pe Schwartz), este de părere să aşteptăm luna plină, răspunse el. Dacă nu căpătăm până atunci un comandant nou sau dacă Monsieur le Grand Cochon este înaintat sublocotenent înainte de această dată şi obţine comanda, atunci ar fi momentul potrivit... Am face-o noaptea şi am avea lună plină pentru un marş îndelungat... Ne-am odihni în timpul zilei, când este cald, şi am merge în timpul nopţii, la lumina lunii, şi aşa mai departe...

— Ar fi aşadar timp încă trei sau patru zile pentru a lua o hotărâre, am observat.

— Da, răspunse Guantaio, dar nu te sfătuiesc să amâni hotărârea atât de mult... Schwartz vrea să ştie dinainte cine este cu el, pentru a putea repartiza câţiva măcelari pentru fiecare porc...

— Şi cum este cu Lejaune? am întrebat eu deschis. Să presupunem că cineva l-ar preveni – ce s-ar întâmpla atunci?

— Cine l-ar preveni? Cine îl iubeşte pe acest câine turbat atât de mult, încât să-şi jertfească viaţa pentru el? De ce l-ar preveni cineva? N-ar fi moartea lui o binefacere şi o binecuvântare pentru toţi?

— Nu, dacă lucrurile merg prost, sau daca sfârşitul este că

pierim cu toţii în pustiu.

— Într-adevăr, mă aprobă Guantaio şi începu să-şi roadă unghiile cu mai mare nervozitate. Urăsc acest pustiu! Mi-e frică de el... mi-e frică de el...

Da, într-adevăr situaţia era că se temea tot atât de mult să participe la o rebeliune izbutită, cât şi la una neizbutită!

— Ce-ar fi, dacă mi-ar veni ideea să-l previn pe Lejaune? am întrebat.

— Pah! Lejaune ţi-ar da şaizeci de zile de carceră şi ar avea grijă să nu mai ieşi viu de acolo, răspunse Guantaio, şi ar afla ceea ce ştie şi acum, că fiecare îl urăşte şi ar dori să-l omoare, dacă ar avea prilejul... Şi cam ce crezi că ţi-ar face camarazii?

Râse batjocoritor.

Nu – am hotărât eu – prietenului meu Guantaio nu i-ar conveni dacă l-aş preveni pe Lejaune. Dacă Lejaune trebuia să fie prevenit, Guantaio ar prefera s-o facă el însuşi.

— Cum ar putea să afle oamenii că eu am fost denunţătorul?

— Pentru că le-aş spune eu, răspunse el. Dacă Lejaune află ceva, atunci înseamnă că d-ta şi nimeni altul i-ai spus-o. Aşadar în felul acesta stăteau lucrurile? Guantaio ar putea să facă pe denunţătorul şi să jure că am fost eu acela! El şi-ar salva propria lui piele şi Michael ar avea repede un frate mai puţin, dacă Schwartz ar afla cine era pretinsul lui denunţător.

— S-ar presupune, bineînţeles, că ai lucrat, ca totdeauna, împreună cu fratele d-tale, spuse Guantaio.

Din ce în ce mai bine! Michael şi cu mine puteam fi denunţaţi rebelilor ca trădători, iar Guantaio l-ar fi ucis şi jefuit apoi uşor pe Michael – putând să joace, nesupărat de nimeni, nobilul rol al răzbunătorului, care pedepseşte pe un trădător laş.

În Legiune, nici o pedeapsă nu este prea aspră pentru un om care lucrează împotriva intereselor camarazilor săi. În aceste împrejurări, lui Guantaio nu trebuia să-i fie teamă de soarta lui Bolidar.

— Ce-ai face, dacă ai fi în locul meu? l-am întrebat.

— M-aş alătura măcelarilor, fu răspunsul prompt. D-ta şi cu fratele d-tale trebuie să fiţi de partea lui Schwartz. Este de preferat duşmănia lui Lejaune, decât aceea a unei jumătăţi a dormitorului, care este pentru Schwartz. În orice caz, Lejaune n-ar veni aşa din senin la patul d-tale ca să te omoare. Schwartz însă ar putea s-o facă şi o va face, dacă nu treci de partea lui...

Da, această murdară creatură era fără îndoială nehotărâtă de partea cui să treacă şi vorbea din minut în minut altfel, după cum

predomina teama sau speranţa.

Abia i se păruse de dorit ca eu şi Michael să nu fim de partea rebelilor. Acum i se părea de preferat să ne alăturăm acestora.

Probabil că pentru un suflet chinuit, nimic nu este mal zăpăcitor şi mai uluitor, decât adevărul curat. Adeseori, cea mai bună diplomaţie faţă de asemenea oameni, este de a le spune de-a dreptul adevărul. M-am hotărât aşadar să-i spun întreg adevărul şi să las restul pe seama lui.

— Voi discuta problema cu fratele meu, am spus, şi ne vom hotărî chiar în această noapte. Probabil că-l vom preveni pe Lejaune – aceasta poţi s-o raportezi lui Schwartz. Am să-ţi comunic mâine hotărârea definitivă, apoi poate să facă ce-o vrea.

— Nu-l vei preveni bineînţeles pe Lejaune, înainte de a-i fi spus lui Schwartz că vrei să faci acest lucru? întrebă Guantaio şi am simţit că i-ar conveni, dacă ne-am uni împotriva lui Schwartz.

— Desigur că nici eu, nici fratele meu nu vom face aceasta, l-am asigurat eu, presupunând însă că nu se întreprinde nimic în această noapte – vreau să spun nici o rebeliune...

— O, nu, spuse Guantaio, nu am ajuns încă atât de departe. Unii încă nu s-au alăturat, Schwartz ar dori desigur să-i aibă pe toţi de partea lui – dar dacă aceasta nu se poate, ar dori cel puţin să ştie precis cine trebuie alăturat, înainte de a începe rebeliunea. În felul acesta speră să poată evita incidente supărătoare. Afară de asta, mai vor să aştepte luna plină...

— Ei bine, mă voi decide în această noapte. Dar acum, te rog, lasă-mă singur, trebuie să mă gândesc la multe – şi apoi trebuie să-ţi mai mărturisesc că nu-mi eşti deosebit de simpatic, Guantaio, crede-mă, te rog...

Prima mea grijă fu să discut totul cu Michael; dar Michael era de gardă, aşa că am fost silit să aştept. Între timp puteam să mă pun în legătură cu St. André, Maris, Glock şi încă vreo câţiva camarazi cumsecade şi cu tărie de caracter, la care nu exista pericolul de a se lăsa conduşi de ura oarbă împotriva lui Lejaune sau târâţi de Schwartz în această aventură sinucigaşă.

St. André era culcat pe patul lui de campanie, în dormitorul trupei. Când am intrat, se uită la mine. Am luat în mână o centură şi o cârpă de frecat şi m-am apropiat agale de patul lui; m-am oprit lângă el şi am continuat să frec cu râvnă.

— Eşti amator de porci, dragă amice? am întrebat eu încet, fără a ridica ochii de pe lucrul meu.

— Îmi place un cochon, răspunse el încet şi adăugă: în orice

caz aş prefera să fiu porc decât măcelar.

Se vorbise aşadar şi cu el.

— Vino după mine când ies din odaie, am spus.

Peste câteva minute ne-am întâlnit în curte şi am aflat că Schwartz îl descosese chiar în acea zi şi îi dăduse două zile pentru a se hotărî dacă voia să devină porc sau măcelar. Schwartz îi mai spusese la urmă că toţi cei care nu sunt cu el vor fi trataţi ca şi cum ar fi împotriva lui şi că optzeci la sută din oameni îi juraseră bucuroşi că îl vor urma şi-l vor asculta orbeşte...

— Ce ai de gând să faci, St. André? l-am întrebat.

— Ceea ce vei face d-ta şi fratele d-tale, răspunse el îndată. Nu pot să mă asociez cu aceşti sărmani nebuni – doar am fost ofiţer şi gentleman. Chiar dacă aş fi decăzut atât de mult încât să am conştiinţa împăcată, spunându-mi că Lejaune merită moartea – tot ar rămâne faptul că aceşti nebuni fug de lac pentru a cădea în puţ.

— Sunt de aceeaşi părere, l-am aprobat eu.

— Este adevărat că trăim în iad, dar trăim, şi nu vom rămâne în veci aici, continuă el. Pustiul ar însemna moartea sigură. Afară de aceasta, n-aş participa la rebeliune pentru că am fost ofiţer francez şi mă aflu aici fără vina mea... St. André este adevăratul meu nume... Fratele meu e locotenent la Senegalezi...

— Eu şi fratele meu nu suntem francezi şi nici n-am fost ofiţeri, St. André, dar cu toate acestea noi nu suntem ucigaşi şi nici nu vrem să ne asociem unei bande de ucigaşi...

— Ei, ştiam eu că nu veţi trece de partea rebelilor, spuse St. André şi îmi apucă mâna, aşa că am putut să-ţi răspund liniştit, că mă voi lua după dumneata.

— În timp ce voi vorbi cu fratele meu, vorbeşte d-ta, te rog, cu Maris, care este un băiat înţelegător. Mai încearcă norocul şi cu Glock, Dobroff, Marigny, Blanc şi Cordier... Aceştia par să fie cei mai chibzuiţi în casa noastră de nebuni.

— Da, aprobă St. André, dacă am putea constitui partidul nostru, poate că s-ar mai putea salva situaţia.

L-am aşteptat pe Michael în curte; din celulele închisorii se auzeau monoloage plângăcioase, ţipete, gemetele, şi râsetele delirante ale victimelor – pe jumătate înnebunite – pe care Lejaune le pedepsise cu arest individual.

Când Michael ieşi din gardă, i-am povestit cum stăteau lucrurile. Michael mă ascultă în tăcere şi exprimă apoi aceeaşi bănuială ca şi mine; se temea şi el că Boldini şi banda lui nu

aveau în vedere decât „diamantul”, în a

cărui posesie voiau să intre cu ajutorul rebeliunii, indiferent de partea cui am fi fost. Iar dacă totul ar fi reuşit bine, Boldini ar încerca să devină, prin orice crimă şi omor, singurul posesor al pietrei preţioase.

— Ce crezi că trebuie să facem, Beau? l-am întrebat.

— Să constituim un partid opoziţionist de nerebeli şi să-i spunem lui Schwartz că nu numai că îl vom preveni pe Lejaune, dar îi vom şi executa ordinele fără şovăire,

— Este exact ce i-am dat lui Guantaio să înţeleagă, am spus eu.

— Cel mai bun lucru ar fi să convocăm pentru mâine seară la ora şase o întrunire în celălalt capăt al oazei, la care să invităm pe St. André, Blanc, Cordier, Marigny şi ceilalţi francezi care ar fi de partea noastră, apoi pe Maris, Dobroff, Glock şi Ramon... Păcat că Digby, Hank şi Buddy nu sunt aici... .

Imediat după aceea veni St. André şi se aşeză lângă noi.

— Am vorbit cu Maris, spuse el, care mi-a declarat că este din toată inima la dispoziţia voastră şi de acord cu voi. I-am mai descusut şi pe Marigny şi Blanc, dar ei consideră propunerea ca o trădare ruşinoasă faţă de camarazii voştri.

Michael îi vorbi apoi de întrunirea proiectată din oază.

— E o idee strălucită, aprobă St. André; voi veni acolo şi voi aduce cu mine pe cine voi putea. Aşadar, la ora şase.

În seara următoare, o mână de oameni se întruniră în păduricea de palmieri a oazei, unde nu puteau fi văzuţi din fort. Afară de Michael, St. André, Maris şi de mine, mai erau de faţă Cordier, Blanc, Marigny, Ramon, Dobroff, Glock, Vaerren şi încă unul sau doi oameni – cincisprezece sau şaisprezece în total – destui, cum îmi spunea Michael, pentru a conduce evenimentele, însă cu condiţia să cădem cu toţii de acord.

Aceasta se dovedi însă a fi imposibil. Părerile asupra dreptăţii şi nedreptăţii, asupra onoarei şi dezonoarei erau prea deosebite şi tulburate prea mult de alte motive decât cele care ne conduceau pe noi – teama, ura, plictiseala, răzbunarea şi disperarea ieşeau mereu la iveală. Michael vorbi primul.

— După cum ştiţi cu toţii, spuse el, există un complot, prin care se urmăreşte uciderea lui Lejaune şi a subofiţerilor, dezertarea şi părăsirea fortului. Schwartz este capul răzvrătiţilor şi vrea să trateze ca duşman pe oricine nu i se alătură. Personal nu aş face nimic, doar pentru că Schwartz o vrea, şi nici nu-mi

place să ucid oamenii în paturile lor. De asemenea nu sunt de acord să mă las dus de Schwartz în pustiu, pentru a crăpa acolo. De aceea sunt împotriva complotului şi vă invit pe toţi să vă alăturaţi mie şi să i-o comunicăm lui Schwartz. Îi vom spune pe faţă că, dacă nu renunţă la planul lui nebunesc, îl vom preveni pe Lejaune...

Aici, Marigny şi Blanc mormăiră dezaprobator, iar alţi câţiva clătinară cu violenţă din cap.

— Vă jur că am să-l previn pe. Lejaune, interveni St. André, dar am să-l previn înainte pe Schwartz – şi dacă renunţă la intenţia lui ucigaşă, atunci poate să facă ce-o vrea. Fiecare alienat mintal, care are poftă să plece cu el în pustiu şi să crape acolo, n-are decât s-o facă – eu însă nu vreau să am nimic de-a face cu rebeliuni…

— Fără trădări! urlă Marigny, un bătrân soldat tipic, cu părul cenuşiu şi faţa încreţită, un om cinstit, mărginit şi simplu, care îl admira pe Schwartz şi îl ura pe Lejaune.

— Nu urla atât de tare, dragul meu, i se adresă Michael, şi nu încerca să fii mai prost decât te-a făcut Dumnezeu. Unde vezi trădare, dacă îi spunem lui Schwartz: Mulţumim, dar nu dorim să ne alăturăm bandei dumitale de ucigaşi. Avem chiar intenţia să împiedicăm crima – dacă nu renunţi imediat la această idee. Explică-mi te rog în ce măsură este trădat nobilul Schwartz prin aceasta?

— Este o trădare a camarazilor, dacă i se spune unui câine blestemat ca Lejaune că se plănuieşte ceva împotriva lui. Aceasta este o trădare, vă zic, răspunse Marigny.

Michael oftă răbdător.

— Ce ai de gând să faci, Marigny, întrucât trebuie să fii sau împotriva lui Schwartz sau cu el? întrebă Maris.

— Sunt cu el! răspunse Marigny imediat.

— Vrei să devii un criminal ordinar şi perfid? întrebă Michael cu dispreţ. Credeam că eşti Un soldat cumsecade.

— Sunt cu Schwartz, insistă Marigny.

— Atunci du-te la el! se răsti Michael. Du-te... şterge-o de aici. Noi nu suntem nici laşi, care să ne temem de Schwartz, nici criminali perfizi.

Marigny îşi strânse pumnii, roşu de furie, puse mâna pe baionetă cu o înjurătură şi fu gata să se arunce asupra fratelui meu, dar se răzgândi probabil când îl văzu pe Michael luând poziţia de boxer şi privindu-i bărbia cu stăruinţă.

— Trădători ordinari! strigă furios bătrânul soldat şi plecă.

— Mai este cineva de părerea lui? întrebă Michael.

— Nu sunt de acord, să-l trădez pe Schwartz, spuse Blanc, un fost marinar provensal din Marsilia, curajos şi totdeauna bine dispus, cu ochii negri şi figura înfloritoare.

— Bine – spune atunci ce ai de gând să faci? întrebă Michael aspru, te alături bandei de criminali a lui Schwartz sau eşti cu noi?

— Nu pot să fiu cu lingăii lui Lejaune, spuse Blanc.

— Atunci treci de partea ucigaşilor, poate că o să-ţi meargă mai bine acolo, spuse Michael şi Blanc plecă mâniat.

— Mi-e teamă că trebuie să mă alătur compatrioţilor mei, spuse Glock.

— Ţi-e teamă! îşi râse Michael de el. Ai spus-o singur! Ţi-e teamă de Schwartz, cu toate că nu ai nici un motiv. Ar fi cu siguranţă mai bine pentru dumneata, dacă nu te-ai asocia cu această bandă de criminali.

— Nu pot să-mi trădez compatrioţii, repetă Glock.

— Ei bine – du-te atunci la ei şi spune-le adevărul. Nu sunt pentru crime şi sunt convins că această afacere se va isprăvi cu moartea noastră, a tuturor. Renunţaţi de bună voie, căci de nu, prietenii mei o să vă silească să renunţaţi! Ai îndrăzni să spui aşa ceva? întrebă Michael. Lungul şi nerodul Glock, cu ochii lui albaştri şi figura prostească, se scărpină încurcat în cap şi se lăsă când pe un picior, când pe altul.

— M-ar omorî, spuse el.

— O să te omoare prin sete, dacă te laşi dus de ei în pustiu, îi atrase Michael atenţia.

— S-ar părea că trebuie să murim în orice caz, spuse Glock.

— Înţelege odată că tocmai asta vreau să înlătur, răspunse Michael. În cazul când camarazii chibzuiţi se vor uni şi îl vor face pe Schwartz să-şi schimbe gândurile lui nebuneşti, atunci n-ar trebui să moară nimeni.

— Afară de cei pe care îi omoară Lejaune, spuse Cordier, un francez deştept şi simpatic, care fusese înainte medic şi ale cărui reţete şi tratamente erau preferate de camarazii lui cu mult celor ale medicilor militari. Dacă această lepădătură a Sodomei şi Gomorei ar putea fi împuşcată, fără a atrage urmări grave asupra celorlalţi – aş face-o chiar azi noapte, pentru a mă număra printre binefăcătorii omenirii.

— Aşa? De partea cu eşti atunci? întrebă Michael.

— Sunt cu d-ta şi cu St. André, răspunse Cordier, cu toate că

trebuie să mărturisesc că simpatiile mele aparţin în întregime lui Schwartz. Dar ce să-i fac – am fost odată un gentleman...

Până la urmă am constatat că numai Cordier, St. André şi Maris erau de partea noastră. Când noi cinci rămaserăm singuri – toţi ceilalţi erau pentru Schwartz sau nu îndrăzneau să fie împotriva lui – Michael spuse:

— Cred că o să fie greu să-i schimbăm gândurile lui Schwartz.

— Aşa se pare, aprobă Cordier. Noi vom reprezenta pentru Schwartz doar un efort suplimentar şi vom fi numai câţiva purcei în plus.

— Nu vor mai fi porci deloc, dacă Lejaune intră în acţiune, spuse St. André.

— Aşa este, spuse Maris, şi sunt de părere să-l prevenim pe Lejaune chiar înainte de a-i spune ceva lui Schwartz. Aceasta ne-ar îmbunătăţi perspectivele...

— Nu, nu, aceasta nu putem s-o facem, spuse Cordier, trebuie să procedăm cinstit faţă de Schwartz. Dacă scoate din program intenţia lui criminală, atunci nu ne mai ocupăm de el – dacă nu, atunci ne vom îndeplini datoria noastră de oameni cinstiţi şi îl vom înştiinţa pe Lejaune.

— Crezi că o să vrea să ne asculte? am întrebat eu.

— Pe unul singur desigur că n-o să vrea, spuse St. André. Dar o să asculte o delegaţie care se compune din noi cinci.

— O delegaţie, care se compune din noi înşine şi care se trimite singură? surâse Cordier.

— Oricum ar fi, spuse Michael, nu avem poftă să ne lăsăm împuşcaţi în paturile noastre, pentru că Lejaune nu vrea să ne asculte... Dacă nu i-o luăm înainte lui Schwartz, atunci fiecare om din fort care nu se alătură bandei lui, va împărţi poimâine soarta lui Lejaune.

— Aceştia am fi noi cinci, Boldini, Dupré şi Lejaune, spuse Cordier.

— Afară de cazul în care Boldini ar fi şi el de partea conspiratorilor, lucru lesne cu putinţă, interveni St. André.

— Atunci am fi numai şapte, spuse Michael, dar dacă Lejaune ne ascultă şi acţionează repede, am fi destui şi totul s-ar putea petrece fără vărsare de sânge

— Trebuie s-o luăm înaintea bandei cu o noapte doar.

— Caraghioasă idee, să lupţi pentru a-l apăra pe Lejaune! surâse Cordier. Cred că şi pe Dumnezeu l-ar pufni râsul.

— Luptăm pentru a apăra onoarea Franţei, spuse St. André.

Lejaune în sine este fără importanţă. Combatem o rebeliune întovărăşită de omoruri şi putem salva în acelaşi timp şi viaţa noastră a tuturor, ceea ce nu este de dispreţuit...

— Cine va vorbi cu Schwartz? întrerupse Cordier.

— Eu! se oferi Michael.

— Noi toţi, am spus eu. Să mergem toţi la el şi să-l prevenim. Nu este nevoie să accentuăm că venim numai în numele nostru.

— Aşa este, aprobă St. André. Îi vom spume lui Schwartz că venim la el ca delegaţie – şi acelaşi lucru îl vom face şi la Lejaune – dacă ar mai fi necesar.

Mergând agale înapoi spre fort, după ce am părăsit oaza, dădurăm peste un om care se ducea eu o găleată la apă. Era portughezul Bolidar, care fusese atât de crud pedepsit, când încercase un furt în dormitorul trupei la Sidi-bel-Abbès.

Bolidar îl observă pe Michael, se opri pe jumătate, făcu un semn cu mâna ca şi cum ar fi avut să-i spună ceva şi-şi continuă drumul. Când m-am întors, am văzut că se oprise din nou, pusese jos găleata şi se uita după noi; îmi făcu semn să vin la el şi îmi ieşi înainte.

Iată un om cu care merita să stăm de vorbă, cu atât mai mult cu cât el ni se adresase nouă.

— Aş vrea să vorbesc cu d-ta şi cu fratele d-tale, şopti el, dar n-aş vrea să fiu văzut de cineva. Sunt în iad – şi merg totuşi spre iad. Da, merg spre iad – cu toate că sunt în iad.

Bolidar părea să fie aproape nebun, tremura tot şi arăta groaznic.

— Du-te în oază şi aşteaptă acolo, i-am spus, am să vin îndată cu fratele meu.

— Trebuie să mă ascund... Trebuie să mă ascund, trebuie să mă ascund... repeta el mereu.

— Bine, bine. Ascunde-te. Când vin cu fratele meu, am să fluier cântecul „Père Bougeaud”.

— Lejaune îmi va tăia beregata... Îmi va *mânca inima... Schwartz la fel... Boldini la fel...

— Bine, dar ceilalţi doi n-o să-ţi producă dureri, l-am consolat eu, pentru că nu ai trei inimi... Aii să ne Npui tot... O să te avem noi în grijă. Stăpâneşte-te acum, am adăugat, pe un ton liniştitor; aveam impresia că va izbucni în plâns în fiecare clipă.

— Dar n-ai să mai aduci pe nimeni şi n-ai să spui nimănui nici un cuvânt, nici un cuvânt?! se rugă el.

— Se înţelege că nu. Aşteaptă-ne numai la grupul de palmieri

de lângă fântână, spusei eu şi plecai să-l iau pe Michael.

De îndată ce am putut să vorbesc cu el nesupărat de nimeni, i-am povestit despre Bolidar. Ne-am întors la oază şi când ne-am apropiat de fântână, am fluierat: „Avez-vous vu la casquette de Père Bougeaud?" Bolidar se apropie de noi – tremura de teamă şi febră.

Ne-am aşezat jos, în spatele unei dune de nisip.

Întâi ne vorbi lucruri fără legătură şi neînţelese, dar în curând ne-am dat seama să ni se adresase nouă ca ultimă nădejde, în disperarea şi teama lui.

— Prietenii mei, flecări el, trebuie să mă spovedesc vouă şi să mă salvez. Nu mai pot. Conştiinţa mea nu mă lasă. Cinstea mea... Sufletul meu... Recunoştinţa mea... În acea noapte, când am fost torturat atât de groaznic, ai încercat să mă salvezi, cu toate că trebuia să presupui că voim să te jefuiesc. Caraghios, absolut caraghios!

— Desigur, absolut caraghios, îi spuse Michael pe un ton împăciuitor lui Bolidar, care râdea nervos, dar ce aveai să ne spui?

— Diamantul! Diamantul! şopti Bolidar răguşit, îl apucă pe Michael de încheietura mâinii şi îl privi îngrijorat.

— A, diamantul meu, ce este cu el? întrebă Michael vesel.

— Lejaune! Lejaune îl vrea, şuieră Bolidar. O să mă omoare! O să mă omoare! Şi dacă nu el, atunci Schwartz, sau Boldini!... Ce pot să fac? Ce să fac? se jeli el.

Michael îl bătu pe bietul păcătos pe umeri.

— Linişteşte-te, nimeni n-o să te omoare, îi spuse el cu un ton ca şi cum ar fi avut un copil înfricoşat înaintea lui. Povesteşte-ne tot, ca să vedem ce se poate face... Ai să intri în partidul nostru şi n-o să ţi se întâmple nimic.

— Partidul vostru? întrebă Bolidar. Ce este acesta, partidul vostru? Şi ce vreţi să faceţi?

— O, noi suntem partidul cel bun – cei mai de treabă băieţi din garnizoană. Şi o să-l prevenim pe Lejaune – dacă Schwartz nu renunţă la planul lui de crimă, îl lămuri Michael.

— Ce vreţi să faceţi? întrebă Bolidar, ca ieşit din minţi.

— Să-l prevenim pe Lejaune, repetă Michael.

Bolidar aruncă mâinile în aer şi râse stupid.

— Dar Lejaune ştie! Ştie! Ştie tot! – El ştie cine participă la rebeliune – când va avea loc – şi fiecare cuvânt care s-a vorbit aici! gemu Bolidar cu vocea spartă, răguşită,

Michael şi cu mine ne uitarăm încremeniţi unul la altul,

— Cine-i spune tot? întrebă Michael.

— Eu! fu mândrul răspuns al acestui individ lipsit de caracter, Şi când o să aibă diamantul dumitale, o să mă omoare, se tângui el.

Mă simţeam ca lovit în cap. Dacă Lejaune ştia tot, în ce situaţie ne aflam noi atunci?

— De ce nu întreprinde Lejaune nimic? întrebă Michael.

— O, n-o să stea el degeaba, spuse Bolidar O să i-o ia înainte lui Schwartz cu o noapte.

— De ce aşteaptă? întrebarăm amândoi deodată.

— Pentru a vedea ce faceţi voi doi, răspunse el Dacă treceţi de partea lui Schwartz, atunci veţi fi omorâţi cu o noapte înaintea rebeliunii, împreună cu Schwartz şi eu am să vă iau diamantul. Dacă nu treceţi de partea lui Schwartz, atunci veţi fi omorâţi în lupta împotriva lui.

— De cine? întrebă Michael.

— De mine, spuse Bolidar. Dacă veţi ţine cu Schwartz, atunci eu voi ţine cu superiorii mei şi voi intra cu Lejaune şi cu ceilalţi în dormitor în timpul nopţii. În timp ce-i ţineam pe rebeli în şah cu armele noastre, a mea va lua foc şi vă va omorî... Dacă nu veţi ţine cu Schwartz, atunci eu voi fi un rebel şi când veţi intra în timpul nopţii cu Lejaune şi cu ceilalţi în dormitor, am să vă împuşc din patul meu... În orice caz trebuie să muriţi – şi sunt absolut convins că trebuie să mor şi eu... O, Doamne Dumnezeule! Mântuitorule! Maică Precistă! Sfinţi din Ceruri! suspină el.

— Şi dacă refuz să-i răspund lui Schwartz în vreun fel şi rămân absolut neutru, ce se întâmplă atunci? întrebă Michael.

— Atunci trebuie să-i aţâţ pe rebeli din cauză că nu participaţi şi să-i fac să vă omoare atât pe voi, cât şi pe cei care nu li se alătură, pentru a nu da impresia că aş avea o ură personală împotriva voastră. Şi eu trebuie să mă ofer să vă omor... Apoi trebuie să vă iau diamantul şi să-l dau lui Lejaune. Şi Lejaune mă va împuşca, dacă nu-i aduc diamantul, se boci el pe un ton plângăreţ.

— Şi Boldini ia parte? întrebă Michael. Vreau să spun, este înţeles cu Lejaune?

— Ei! Boldini ştie că Lejaune ştie tot, răspunse Bolidar. Aceştia doi vor întrebuinţa pe Dupré, pe St. André, pe Cordier, pe Maris şi pe voi doi, pentru a-i aresta la miezul nopţii pe rebelii dezarmaţi. Dar eu mă îndoiesc că Boldini şi Lejaune au destulă

încredere unul în altul. Guantaio crede că n-au, crede că Boldini vrea să aibă diamantul singur şi că Lejaune bănuieşte asta. Cel puţin aşa mi-a spus Guantaio – dar nu prea am încredere în el...

— Serios, n-ai încredere? spuse Michael.

— Nu, cred că nu e absolut cinstit, spuse Bolidar sceptic.

— Mă miră, replică Michael, ce golan!

— Mi-a făcut propuneri, pe care le-am respins cu dispreţ, spuse Bolidar.

— De natură periculoasă? întrebă Michael.

— Complet absurde. Afară de asta, cum aş putea şti dacă îmi voi căpăta partea? Destul de rău, să încapi pe mâna lui Lejaune – ce să mă mai bag în afaceri periculoase cu un ticălos ca Guantaio.

— Ţi-a făcut şi Boldini propuneri, pe care le-ai respins cu – hm – dispreţ? se interesă Michael.

— Da, dar i-am atras imediat atenţia asupra faptului că Lejaune este sergent, în timp ce el este caporal.

— Şi ce a răspuns la asta? întrebă Michael.

— Că un caporal viu este de preferat unui sergent mort.

— Să încercăm să lămurim toată chestiunea, spuse Michael. D-ta eşti – hm – omul lui Lejaune. Şi tot ce ne-ai povestit urmează să se întâmple numai în vederea unui singur scop pentru ca Lejaune să poată intra în posesia unui diamant, pe care-l presupune la mine...

Bolidar dădu din cap în semn de aprobare.

— Nu ţi-a făcut Guantaio şi alte propuneri, pe care le-ai respins tot cu dispreţ? întrebă Michael.

— Da, o mulţime! spuse Bolidar. Guantaio mă socoteşte idiot; mi-a propus cu toate seriozitatea ca să vă jefuiesc şi să dezertăm apoi împreună, înainte de izbucnirea rebeliunii. Eram aproape gata, dar... dar...

— Dar afacerea ar putea avea şi părţi negre, spuse Michael.

— Aşa este, confirmă Bolidar. Şi apoi cum să străbată doi oameni două mii de mile în pustiu – lăsând la o parte pe urmăritori şi pe arabi... Şi nu m-ar ucide Guantaio de îndată ce am fi ieşit din pustiu?

— Afară de cazul în care l-ai omorî d-ta înainte.

— De acord, admise Bolidar, dar s-ar putea să trebuiască s-o amân prea mult timp.

— Ei bine, să ne întoarcem la afacerea noastră, spuse Michael. De ce ne-ai povestit totul şi ce vrei de fapt de la noi?

— Pentru că am simţit, că cel mai bun lucru de făcut este să

mă adresez unor oameni cinstiţi – voi mi-aţi salva viaţa, salvând-o şi pe a voastră, şi mi-aţi acorda şi mie, din recunoştinţă, o participare la diamant.

— Cum să ne salvăm viaţa? întrebă Michael.

— Dezertăm împreună, înainte de izbucnirea rebeliunii, şi voi îmi daţi o treime din preţul vânzării diamantului, de îndată ce suntem în siguranţă.

— Ce-ai spune, dacă ţi-aş da cuvântul meu de onoare, că nu posed nici un diamant şi nici n-am posedat vreodată unul în viaţa mea? întrebă Michael.

Bolidar surâse jignit, ca unul faţă de care ţi-ai permis o mică glumă.

— O, domnule, murmură el neîncrezător, se ştie că ai un pacheţel, pe care-l porţi într-o pungă la centură.

— Într-adevăr se ştie asta? surise Michael. Este, pare-mi-se, destul de amuzant.

Ne uitarăm unul la altul în tăcere.

— Ei bine – dar cum spuneai adineauri, doi sau trei oameni nu pot să plece în pustiu cu nădejdea că vor rămâne în viaţă mai mult decât o zi, două, observa Michael după o clipă.

— Ne-am putea uni într-un grup mai mare, propuse Bolidar. Se ştie că St. André, Maris, Cordier şi încă unul sau doi nu primesc planul lui Schwartz, anume de a-l omorî pe Lejaune.

— Dar aceştia nu au de gând să dezerteze, spuse Michael.

— Se poate, dar spuneţi-le întâi adevărul, că Lejaune nu va admite să existe supravieţuitori ai acestei rebeliuni – indiferent de partea cui s-ar afla. Lejaune e pornit să obţină diamantul şi vrea să aibă singur gloria de a fi înăbuşit rebeliunea şi de a fi salvat fortul. El vrea să le arate Legionarilor ce înseamnă să te răzvrăteşti! Rebeliunea urmează să aducă celorlalţi moartea, şi numai lui bogăţia şi înaintarea. Lejaune se şi vede ofiţer şi om bogat... Şi ce vor câştiga oamenii care i-au atras atenţia asupra diamantului – cei care l-au ajutat şi şi-au pus în joc viaţa? Care va fi răsplata lor Moartea, asta vă spun! Moartea! Moartea! Moartea! strigă el, tremurând ca un animal prins într-o capcană.

— Şi cine i-a povestit ceva despre acest minunat diamant? întrebă Michael.

— Boldini, răspunse Bolidar.

— Şi la Sidi ai fost instigat să-l furi? De ce te-au ales tocmai pe dumneata?

Dar Bolidar refuză să discute asupra unei bănuieli nedemne.

— Pentru a reveni la chestiunea noastră, îl întrerupse Michael, ce se va întâmpla acum? Este de la sine înţeles că nu vom dezerta şi mă gândesc cum am putea să-l convingem pe nobilul Lejaune că la Zinderneuf nu există nici un fel de diamant?!

— Ce-ar fi, dacă aţi susţine că aţi lăsat diamantul la Sidi-bel-Abbès şi că l-aţi ascuns acolo? spuse Bolidar. N-ar fi aceasta o idee strălucită?!

Michael râse.

— Ia spune-mi, nu cumva l-ai lăsat într-adevăr la Sidi? întrebă Bolidar.

— Te pot asigura că n-am aici nici un diamant, răspunse Michael.

— Poţi să juri pe Dumnezeu? Pe credinţa dumitale în Christos? Pe dragostea faţă de Sfânta Fecioară? Şi pe speranţa dumitale în intervenţia tuturor sfinţilor? întrebă Bolidar.

— Nu jur, răspunse Michael, afirm că nu am nici un diamant – îţi dau cuvântul meu de onoare..

— Şi acesta este un mijloc de scăpare, şopti Bolidar. Doamne Isuse Christoase, ajută-mă!... Am să-i spus Iui Lejaune, că ai lăsat diamantul la Sidi.

— Spune-i ce pofteşti, spuse Michael.

Bolidar se gândi.

— Uf! în orice caz, o să vrea să se asigure că nu-l ai... Dar eu tot am să i-o spun... Am să i-o spun... Am să i-o spun... Este o mică rază de nădejde... Am să vă comunic apoi ce a spus, încheie Bolidar şi se ridică.

— Nu mă îndoiesc că ne vei ţine la curent cu tot ce se întâmplă, răspunse Michael, în timp ce eroicul portughez îşi luă găleata şi plecă pe furiş.

— Frumoasă afacere, surâse fratele meu, când rămaserăm singuri.

— Ce putem face? întrebai eu abătut.

— Nimic, să aşteptăm cum se desfăşoară evenimentele.

Pe drumul de întoarcere spre fort am discutat cum am putea combate în modul cel mai eficace intenţiile criminale ale lui Lejaune şi ale uneltelor sale faţă de noi, precum şi planul nebunesc al bandei lui Schwartz, dar nu puturăm lua nici o hotărâre definitivă, căci trebuia să ţinem seama de prea mulţi duşmani...

Când am intrat în dormitorul trupei, tocmai avea loc o consfătuire a „măcelarilor”. Toţi ne priviră cu duşmănie. Ne-am

apropiat de paturile noastre, ne-am luat cârpele de şters şi ne-am apucat să ne curăţăm centurile şi cartuşierele.

Conspiratorii îşi apropiară capetele din nou. Michael se apropie de ei.

— Ne aduci răspunsul la întrebarea pe care ţi-am pus-o cu privire la unii „cochons”? spuse Schwartz cu voce ameninţătoare.

— Vă aduc unele noutăţi despre un anumit „cochon”, dragă amice, răspunse Michael.

Şase perechi de ochi întunecaţi îl priviră şi eu m-am apropiat de ei. St. André se ridică şi el din patul lui. În acea clipă intrară Maris şi Corrier şi le-am făcut semn să se apropie.

— Lejaune ştie tot ce se petrece, spuse Michael.

Schwartz sări în picioare, ochii îi scânteiau, barba păru că i se zbârleşte şi îşi arătă colţii: avea aspectul unui bătăuş sălbatec şi periculos.

— Tu i-ai spus-o! strigă el către Michael, ne-ai trădat, câine murdar! Ochii lui se opriră asupra baionetei, care atârna deasupra patului său.

— Şi îţi închipui că as fi venit de-a dreptul aici, ca să-ţi aduc această proaspătă ştire? îl batjocori Michael, Dacă ai fi atât de deştept pe cum te crezi, ai recunoaşte poate că nu ţi-aş destăinui-o. Faimos conducător de rebeli disperaţi mai eşti...

Schwartz rămase mut de mirare: nu era obişnuit să fie înfruntat de cineva, necum să fie insultat.

Michael se întoarse către grupul format de Brandt, Haff, Delarey, Guantaio, Vogué şi ceilalţi membri ai bandei lui Schwartz.

— Iată un conducător vrednic de admiraţie, spuse el. Staţi aici şi făuriţi planuri minunate şi Lejaune ştie fiecare cuvânt pe care-l rostiţi! Şi ştie precis ce aveţi de gând să faceţi, aproape chiar înainte de a o şti voi!... Să mă întovărăşesc cu voi? Nu, mulţumesc! Aţi vorbit foarte frumos despre „porci” şi „măcelari”, dar ce părere aveţi despre o turmă de oi neroade? Mă plictisiţi, încheie Michael şi căscă.

— Ei, ce aveţi de gând să faceţi? întrebă el, văzându-i că se uitau ţintă la el, cu gurile deschise. Orice aţi face, Lejaune o să v-o ia înainte – cel mai bun lucru pentru voi ar fi poate să nu mai faceţi nimic.

Tonul rece, dispreţuitor al lui Michael şi sinceritatea lui vădită îi convinseseră. Ştiau că vorbea adevărul şi că nu el îi trădase lui Lejaune.

L-am observat pe Guantaio şi am avut senzaţia că este un al doilea Bolidar, numai că avea mai mult curaj. Boldini va afla desigur despre intervenţia lui Michael, de îndată ce Guantaio va putea părăsi dormitorul – şi tot atât de sigur şi Lejaune.

— Ce să facem?! murmură Schwartz. Ce să facem, dacă Lejaune ştie tot?...

— Renunţă la întreg proiectul! spuse Michael, şi atunci sufletul nobil care i-a raportat până acum totul, îi va spune desigur şi aceasta.

Ochii lui Michael erau fixaţi asupra lui Guantaio şi îl priviră cu atâta insistenţă, încât acest gentleman se simţi prost şi izbucni:

— Îndrăzneşti să susţii..., strigă el şi se opri. (Cine se scuză, se acuză).

— Nu ţin minte să fi acuzat pe cineva, spuse Michael liniştit. De ce aş acuza pe cineva, dragul meu?

— Dacă tu eşti acela, atunci am să te prind de perete cu baionetele în urechi, câine galben ce eşti! strigă Schwartz şi îl privi pe Guantaio înfuriat.

— Minte! Minte! se apără Guantaio.

— De unde ştii? întrebă Michael. De unde ştii ce ştie Lejaune?

— Voiam să spun că minţi, dacă susţii că eu aş fi trădat planul, se apără Guantaio.

— N-am spus aşa ceva, răspunse Michael. Singur ai spus-o... Şi tu pari să faci parte dintre cei prea deştepţi.

— Ce să facem? strigă Schwartz.

— Nimic, spuse Michael din nou, pentru că nu puteţi să faceţi nimic. Sunteţi în mâinile lui Lejaune. Urmaţi-mi sfatul şi renunţaţi la această nebunie, şi afacerea va fi lichidată... Într-una sau două săptămâni poate să sosească noul comandant...

— Da, şi se va numit Lejaune, răspunse Schwartz.

— În orice caz ştie tot şi nu mai putem să facem nimic împotriva lui, se amestecă Brandt în discuţie. Eu sunt de părere ca toţi să intre în complot şi apoi să voteze cu toţii, să nu se mai facă nimic. Atunci nu poate să pedepsească pe unul mai mult decât pe altul. Lejaune nu poate să bage întreaga astă nenorocită garnizoană în blestematele lui carceri!

— Ai dreptate, spuse Haff. Aceasta este singura soluţie potrivită. Eu cred că trebuie să renunţăm la întregul plan. Şi, trebuie să-l găsim pe trădător şi să-i pregătim o noapte, la care să se gândească pentru veşnicie în iad...

Dar Schwartz nu voia să renunţe la ideea lui fixă, de a-l ucide pe Lejaune.

— Nu renunţ la nimic! urlă el. Vă spun... bolborosi sălbatec, însă Michael îşi apăsă mâna de braţul lui.

— Tăcere, nebun neînfrânat, spuse el liniştit. Nu înţelegi odată, că Lejaune va afla îndată tot ce vrei să spui acum?!

Schwartz se repezi la Guantaio, cu spume la gură.

— Ieşi afară! urlă el furios şi îi arătă uşa.

— Jur că... începu Guantaio jignit.

— Afară, am spus! strigă Schwartz, şi bagă de seamă, când va veni pentru noi momentul ataculuI! Ai grijă să te porţi în mod suspect şi am să te agăţ cu un picior de prăjina drapelului... Pe Dumnezeul meu că aşa am să fac... Ieşi!

Guantaio se strecură afară.

— Ascultaţi-mă, începu Michael. După cum v-am spus, Lejaune cunoaşte intenţia noastră, de a-l ucide şi de a dezerta apoi când va fi luna plină. Eu nu l-am înştiinţat. Dar i-aş fi spus-o, dacă n-aţi fi ascultat de sfatul meu de a renunţa la intenţia voastră.

Schwartz era gata să reînceapă să se agite.

— Aveam de gând să vă previn întâi, continuă Michael, iar dacă v-aţi fi răzgândit, aş fi tăcut bineînţeles... Dar acum băgaţi de seamă – dacă aflu de existenţa unui nou plan, pe care Lejaune încă nu-l cunoaşte, atunci mă duc să-i spun... M-aţi înţeles?...

— Spion blestemat! Câine trădător! urlă Schwartz. De ce vrei să...

— Nu mai face atâta gălăgie, cap sec ce eşti, îl întrerupse Michael. Eu şi cu prietenii mei nu vrem să-i dăm lui Lejaune ocazia, pe care o aşteaptă, şi nici nu vrem să ne lăsăm omorâţi... Avem tot atâta drept la viaţă ca şi voi!

— Viaţă! şuieră Brandt. Asta numeşti viaţă?

— În orice caz aici nu murim de sete, răspunse Michael. Şi dacă suntem sâcâiţi, loviţi şi aţâţaţi de Lejaune, este mult mai bine decât dacă am fi vânaţi până la exterminare de patrulele călări sau de Tuaregi.

— Cine sunt faimoşii dumitale prieteni? întrebă Haff.

— Cinci dintre ei sunt aici, spuse St. André.

— Aceasta o s-o vedeţi când o să începeţi rebeliunea, dragul meu, spuse Maris. Şi să nu vă închipuiţi că puteţi să vă bazaţi pe toţi membrii bandei...

— Şi de altfel, interveni Cordier, voi nu sunteţi singurii

conspiratori. Mai există nişte complotişti care au hotărât să nu se răzvrătească… Câţiva din bunii dumitale prieteni.

— Aşadar, renunţă la toată chestiunea, Schwartz, am spus eu. Nici unul din noi nu este un spion şi nici unul din noi nu-i va spune ceva lui Lejaune, înainte de a vă fi prevenit pe voi… Aici însă sunteţi înconjuraţi de adevăraţi spioni, care îi raportează imediat totul lui Lejaune…

— Câini laşi ce sunteţi! mormăi Schwartz. Nu este printre voi nici un bărbat, sunteţi nişte laşi!

— Se prea poate, încuviinţă Michael. Dar avem destul curaj să preluăm noi totul, atât timp cât Lejaune mai este comandant… În orice caz, acum ştiţi cum stau lucrurile.

Michael părăsi grupul; St. André, Maris, Cordier şi cu mine îi urmarăm exemplul.

— O adevărată casă de nebuni, observă St. André.

— Câţiva dintre noi ar trebui să vegheze la noapte, spuse Maris.

— Mai ales dacă Bolidar nu este în patul lui, am adăugat eu.

Michael mă trase de-o parte.

— Ar fi indicat să mai vorbim puţin cu Bolidar, spuse el. Ar putea să ne aducă mari servicii. Merserăm în curte.

— Ce ne facem, dacă ne trezim la noapte şi vedem că afacerea a şi început? am întrebat eu.

— Îl ajutăm pe Lejaune, răspunse Michael. Franţa aşteaptă ca fiecare legionar de cinci bani să-şi facă datoria.

În timp ce ne plimbam în sus şi-n jos pe întuneric, cineva intră în conul de lumină al lanternei şi aşteptă, până ne apropiarăm. Era Schwartz.

— Ce o să faceţi dacă cineva îl omoară pe Lejaune, fără ca să vă ceară întâi voua permisiunea?

— Nimic, răspunse Michael, depărtându-se de lanternă. Vom continua să ne îndeplinim datoria de soldaţi. Vom asculta de ordinele celui mai vechi în grad, care a rămas credincios drapelului.

— Dracul să-l ia, drapelul! şuieră Schwartz. Eu scuip pe el. Ceea ce vreau să ştiu, este dacă veţi lupta împotriva noastră.

— Desigur – dacă ni se ordonă, răspunse Michael.

— Şi dacă n-o să fie nimeni care să vă ordone? spuse Schwartz ironic.

— Atunci n-o să ne ordone bineînţeles nimeni, şi noi n-o să vă împiedicăm s-o porniţi în marş prin pustiu, dimpotrivă… Cred chiar că Legiunea se poate socoţi fericită, dacă scapă de voi.

Schwartz se întoarse, gata să plece.

— Băgaţi de seamă! mormăi el. Băgaţi de seamă! Vă previn!

— N-avea nici o grijă, vom băga noi de seamă, replică Michael.

— Să ştii că o s-o facă la noapte, adăugă el, după ce Schwartz dispăruse. Trebuie să ne punem armele în siguranţă şi să rămânem treji.

După vreo jumătate de oră ne întoarserăm în dormitorul trupei în care domnea un aer greu şi sufocant. Cei mai mulţi erau culcaţi în paturile lor. Bolidar şedea pe o bancă şi îşi curăţa baioneta.

— Nu vrei să mi-o cureţi şi pe a mea? l-am întrebat cu voce tare şi m-am apropiat de el. Vino după mine! i-am şoptit, în timp ce-i dădeam baioneta mea.

M-am dus la patul meu, am început să mă dezbrac, mi-am luat apoi bidonul şi am părăsit odaia, ca şi cum m-aş fi dus să iau apă.

Peste zece minute Bolidar veni după mine.

— Ei? l-am întrebat eu.

— Lejaune nu vrea să creadă că diamantul nu este aici, spuse el, iar rebelii vor să-l împuşte pe el şi pe toţi subofiţerii mâine la adunare şi nu azi noapte, cum se pare că i-a raportat cineva... La aceasta nu se aşteaptă... Odată cu el vor să-i omoare pe Dupré şi pe Boldini... Dacă partidul dumitale este numeros, va fi lăsat în pace, cu condiţia să nu se amestece nicăieri. Rebelii vor să se aprovizioneze cu apă, vin, alimente şi muniţii şi să plece la apusul soarelui.

Blanc, care a fost marinar, îi va conduce bine prin pustiu, cu ajutorul busolei lui Lejaune... Schwartz va fi căpitanul, Brandt şi Haff locotenenţi, Delarey şi Vogué sergenţi, Glock şi Hartz caporali, şi afară de aceştia vor mai fi douăzeci de oameni negradaţi...

Pe Guantaio îl vor judeca, şi dacă va fi găsit vinovat, îl vor spânzura... Ştiu despre el destule, ca să-l duc la spânzurătoare pe acest trădător perfid...

— Şi dumneata? am întrebat eu.

— Eu trebuie să-l împuşc pe Lejaune; răspunse el, pentru a-mi dovedi sinceritatea şi lealitatea. Dacă n-o fac, atunci mă vor împuşca... Guantaio m-a pârât lui Schwartz.

— Ai şi raportat totul lui Lejaune? l-am întrebat eu pe acest ciudat individ.

— Mă duc tocmai acum la el, spuse Bolidar şi mie îmi stătu mintea în loc.

— Atunci, la noapte, te va aresta, întrebai eu.

— Probabil – dacă o să mă creadă.

— Şi ce se va întâmpla, dacă nu te va crede? am întrebat, şi menţionarea acestei eventualităţi îi redeşteptă ticălosului starea de panică.

— Ce să mă fac? Ce să mă fac? se jeli el. Ce-o să se întâmple cu mine? Dumnezeu să mă păzească! Ajută-mă! Ajută-mă!

— Ascultă, i-am spus eu. Ai să-mi raportezi mie şi fratelui meu totul imediat – întreg adevărul, ai înţeles?! – şi noi o să te salvăm, bineînţeles dacă nu întreprinzi nimic împotriva noastră. Arma să nu ţi se descarce din întâmplare, sau altele de felul acesta...

Bolidar îmi strânse cu putere mâna cu pumnii lui fierbinţi şi tremurânzi.

— Dacă ţii în mod cinstit la partidul nostru, nu ţi se va întâmpla nimic, am continuat eu. Noi vom împiedica rebeliunea şi nimeni nu va trebui să moară. Nici d-ta, nici altcineva.

Bolidar o şterse şi eu mă întorsei în dormitorul trupei.

Am luat de pe raftul din perete un exemplar din coran, în limba arabă, i-am făcut semn lui Michael, şi-am deschis cartea; m-am aşezat lângă el şi am început sa citesc cu voce tare, după cum obişnuiam s-o facem adeseori.

Am citit un verset şi am spus apoi în limba arabă, cu acelaşi fel monoton de a vorbi:

— O să ucidă. Mâine dimineaţă. Unul raportează acum totul. Apoi am continuat să citesc versetul următor, după care i-am dat cartea lui Michael, spre a-mi urma exemplul. În curând Michael îmi spuse printre versete:

— Noi i-am prevenit. Nu spune nimic. O să atace el la noapte. Nu dormi. Eu am să-i anunţ pe prietenii noştri. Apoi mai citi un verset din înţelepciunea profetului, înainte de a închide cartea.

Peste câteva minute, Bolidar veni în dormitor şi se dezbrăcă.

— Ce este cu baioneta mea? i-am strigat eu.

— O clipă, Smith, răspunse el şi începu s-o cureţe.

Apoi mi-o aduse, şi când se aplecă deasupra patului pentru a o atârna, îmi şopti:

— Nu i-am spus nimic – mâine! şi se întoarse la locul lui.

În timp ce se suna semnalul culcării, i-am transmis această comunicare lui Michael.

— E bine, spuse el. Cel puţin vom avea o noapte liniştită.

Îl invidiam pe Michael pentru calmul său, căci eu nu puteam să dorm.

Nu era oare cu putinţă ca Schwartz însuşi să fie un simplu agent provocator al lui Lejaune? Nu, aceasta era o curată prostie; groaznica atmosferă de trădare şi de bănuială mă otrăvea. Deşi brutal, Schwartz era în fond un om cinstit şi cumsecade, aproape înnebunit de setea răzbunării şi adus la disperare din cauza nedreptăţilor şi cruzimii unui nebun îmblânzitor de animale. Cu excepţia lui Bolidar şi a lui Guantaio, partizanii Ilui erau, ca şi el, nişte oameni de treabă – îndobitociţi de un sistem neomenos şi de monstrul mai neomenos ce îl reprezenta.

Dar de ce oare nu intra Lejaune în acţiune? Ce aştepta? Trimisese după ajutor? Se afla o trupă de ajutor pe drum de la Tokotu, unde staţionau atât Senegalezi, cât şi Legionari călări? Sau poate aştepta sosirea lor? Nu, era cu siguranţă prea mândru, pentru a cere ajutor împotriva oamenilor care se aflau sub comanda sa şi care tremurau de altfel de frica lui. În felul acesta şi-ar fi distrus cariera. Afară de asta ar fi pierdut ocazia de a intra în posesia pietrei legendare. Putea să pescuiască numai în apă tulbure.

Era aşadar sigur, că nu trimisese la Tokotu după ajutor pentru Zinderneuf.

Mă zvârcoleam în patul meu înfierbântat şi tare şi nu-mi puteam închipui ce va face Lejaune. Tocmai când mă întorceam pe cealaltă parte, am observat că cineva stătea în uşă; era... Lejaune!

De la locul lui, privea din pat în pat. Era absolut singur şi ţinea un revolver în mână... Pe cine voia să împuşte?

Era oare începutul sfârşitului?

M-am ridicat în mod instinctiv, şi m-am rezemat în cot.

Lejaune mă observă îndată, îşi puse un deget pe buze şi îmi făcu un semn.

M-am uitat la el cu mirare.

Lejaune îşi încreţi fruntea şi îmi făcu un nou semn, cu un gest rapid şi poruncitor al braţului.

Ce voia? Să mă omoare afară? Sau să-mi ordone să-l chem pe Michael afară? Nu trebuia în acest caz să mă reped la el şi să-i smulg revolverul? Şi atunci? Nici crima, nici rebeliunea nu puteau să îmbunătăţească disperata noastră situaţie.

În timp ce-mi fulgerau aceste gânduri prin creier, mi-am îmbrăcat repede pantalonii şi tunica şi am mers spre uşă în vârful

picioarelor.

— Vino după mine, spuse Lejaune şi mă duse în camera lui.

Acolo închise uşa acestei odăi mici, sărăcăcioase şi în care te simţeai stingherit, se aşeză la masă şi mă privi tăcut şi ameninţător pe sub sprâncenele stufoase.

— Vrei să rămâi în viaţă, împreună cu nemernicul tău de frate? se răsti el deodată către mine. Răspunde-mi câine!

— În general da, domnule sergent, am răspuns eu cu o voce care trebuia să fie ceva între o obrăznicie provocatoare şi o servilitate umilă.

— În general ai vrea aşadar? mă ironiză Lejaune. Ei bine, atunci cel mai bun lucru ar fi să bagi bine de seamă la ce am să-ţi spun. Numai eu pot să te salvez. M-ai înţeles? Răspunde-mi, porcule!

— Da, domnule sergent.

— Ascultă, imbecil tropical, continuă el, aceşti câini trăncănesc ceva despre o piatră preţioasă. Un diamant, cu care aţi fi dispărut din Londra. Există şi un plan, de a vă omorî pe amândoi pentru a vă jefui şi a fugi apoi cu diamantul.

— Există într-adevăr aşa ceva, domnule sergent? am spus eu, când se opri.

— Nu vorbi dacă nu eşti întrebat! Pungaş ordinar! urlă el. Da, există într-adevăr aşa ceva, continuă, maimuţărindu-mă. Şi eu ştiu tot ce se face, ce se spune, şi chiar ce se gândeşte aici! Ei bine, mie nu-mi pasă ce aţi furat şi mi-e perfect indiferent ce se întâmplă cu tine şi cu hoţul tău de frate – dar nu admit conspiraţii şi omoruri de oameni, care stau sub comanda mea. Ai înţeles? Răspunde-mi, gură-cască!

— Am înţeles, domnule sergent.

— Ei bine, mârâi el. Am să-i învăţ eu pe aceşti câini blestemaţi, să-şi îndeplinească datoria şi să nu se ocupe de diamante şi conspiraţii. Pe Dumnezeul meu că am să-i învăţ! În acest scop am să te deleg împreună cu fratele tău şi cu, să zicem, St. André, Cordier şi Maris, să-i arestaţi pe capii acestor porci neruşinaţi. Eu am sa conduc personal totul. Voi veţi trage, la ordinul meu, în toţi cei pe care am să vi-i indic, aşa cum se trage în nişte câini turbaţi şi rebeli. M-ai înţeles, nătărău holbat, distins imbecil ce eşti? Răspunde-mi!

— Am înţeles, domnule sergent.

— Bine, idiot rânjitor! Şi pentru a termina odată cu acest scandal de trei ori blestemat şi a preveni orice altă turburare a ordinii, fratele tău îmi va preda diamantul. Eu îl voi păstra astfel

încât să nu poată fi periclitat de nici un fel de conspiraţii sau planuri... Dracul să vă ia pe voi şi diamantul vostru blestemat! Am să vă arăt eu ce înseamnă să subminezi disciplina şi să provoci dezordini! Fratele tău merită douăzeci de ani de puşcărie... M-ai înţeles? Răspunde-mi, nătărău blestemat!

— Da, domnule sergent, răspunsei eu.

— Mâine dimineaţă ai să intri în gardă cu fratele tău şi cu ceilalţi trei, patru. Veţi căpăta muniţii de armă. Tu sau fratele tău vă veţi posta în faţa magaziei şi veţi trage în oricine s-ar apropia, bineînţeles cu excepţia mea. De altfel în oricine – indiferent dacă este un subofiţer sau un soldat... Am să-i învăţ eu minte pe porcii ăştia – pe Dumnezeul meu, nu mă cunosc încă!... De fapt voiam să vorbesc cu fratele tău, dar pentru că erai întâmplător treaz, n-am vrut să mai intru în această cuşcă de hiene trădătoare. Pleacă acum şi transmite-i fratelui tău tot ce ţi-am spus, şi dacă diamantul va fi bine închis în casa companiei, atunci am să vă dau posibilitatea să vă salvaţi nepreţuitele voastre vieţi.

Acum ascultă-mă cu atenţie. Furişează-te înapoi şi trezeşte-l pe fratele tău, pe St. André, pe Maris şi pe Cordier; spune-le să se scoale încet şi să părăsească dormitorul cu armele lor, fără a atrage atenţia celorlalţi... Eu am să stau în uşă cu revolverul în mână şi am să trag în oricine, la prima mişcare ce mi s-ar părea suspectă... Du-te...

L-am salutat şi am plecat.

Ora sunase! Lejaune începuse sa acţioneze! Se folosea de informaţiile lui Bolidar, după care Michael, Cordier, Maris, St. André şi cu mine refuzaserăm să ne alăturăm rebelilor şi ne încredinţa nouă – celor cinci soldaţi rămaşi credincioşi drapelului – misiunea de a-i înfrânge pe rebeli.

Lejaune avea tot dreptul să ne ordone să punem mâna pe orice rebel şi să-l împuşcăm, dacă ar opune rezistenţă. Era fără îndoială datoria noastră să-l ascultăm.

Dar ce se va întâmpla dacă Michael va contesta că ştie ceva despre un diamant? Ce-i va face Lejaune, după ce vor fi înăbuşit rebeliunea? Simplul cuvânt al lui Lejaune ar fi suficient, pentru a-l face să împărtăşească soarta rebelilor lichidaţi, fie că s-ar afla pe lumea cealaltă sau în antecamera celeilalte lumi: batalionul disciplinar...

— Daca faci un zgomot sau o mişcare greşită, eşti primul care mori – primul între mulţi alţii, sper, mormăi Lejaune, în timp ce mă strecuram de-a lungul gangului, pe lângă zidul gros de argilă,

şi el mă împingea din spate cu revolverul.

Am ajuns la uşa dormitorului trupei. Lejaune se opri, îşi ridică revolverul şi şopti:

— Fratele tău, Maris, Cordier şi St. André – repede...

M-am târât la patul lui Michael şi l-am deşteptat încet.

Michael se trezi imediat.

— Ce s-a întâmplat? şopti el.

— Îmbracă-te repede, ia-ţi arma şi vino afară. Lejaune se bizuie pe noi. Ia-ţi baioneta...

Michael se uită în uşă şi-l văzu pe Lejaune în lumina lămpii de noapte, apoi se sculă.

M-am strecurat la St. André şi la ceilalţi, i-am trezit încet şi le-am explicat pe şoptite despre ce era vorba.

Michael stătea cu arma în mână lângă Lejaune, care scotea cartuşe din buzunarele-i supraîncărcate şi i le dădea. Când am ieşit afară cu arma şi baioneta, Lejaune îmi dădu zece cartuşe.

— Ieşi afară şi încarcă, şopti el. Repede!... După aceea tragi în oricine nu respectă avertismentul şi îndrăzneşte sa se scoale.

Ne-am încărcat armele şi ne-am postat în uşă, în spatele lui Lejaune. St. André veni spre noi şi primi aceleaşi ordine. Lejaune îi ameninţă nerăbdător pe Maris şi Cordier cu pumnul şi le făcu semn să vină mai repede. Nici unul din oamenii adormiţi nu mişca.

Când veniră şi ceilalţi doi, Lejaune spuse:

— St. André şi Cordier rămân aici, până sunt schimbaţi. Dacă se trezeşte vreunul, îi ordonaţi să stea liniştit, vă îndreptaţi armele spre el şi îi spuneţi că dacă părăseşte patul, îl împuşcaţi. Trageţi imediat în oricine se împotriveşte. Dacă nu faceţi ce vă ordon, vă împuşc eu însumi... Voi ceilalţi, veniţi după mine.

Merserăm în tăcere spre odaia lui.

— Păzeşte uşa, îi spuse el lui Maris, şi trage în oricine se apropie. În oricine, am spus! Şi voi, intraţi repede înăuntru.

Intră în odaie şi închise uşa în spatele nostru.

— Daţi-mi imediat diamantul, care este cauza tuturor acestor blestemate tulburări.

Lejaune îl fulgeră pe Michael cu răutate.

— Voi aţi corupt întreaga garnizoană şi aţi pus în pericol disciplina. Am să-l iau în păstrare şi după aceea am să mă ocup eu de câţiva din aceşti porci, care îşi închipuie că pot să săvârşească în compania mea crime, jafuri şi dezertări! Scoate-l la iveală, pungaşule... Repede!... Afară numai dacă vrei ca aceşti câini turbaţi şi rebeli să-ţi taie beregata mâine la adunare... Sunt

perfect informat... Repede, am spus, dracu să vă ia... agită Lejaune pumnul, amenințător.

Michael îl privi, ca şi cum n-ar putea să-şi revină din cauza mirării.

— Diamant, domnule sergent? murmură el.

Faţa brună a lui Lejaune căpătă o culoare şi mai închisă din cauza furiei, ochii îi ieşiră din orbite şi străluciră sălbatic

— Dacă vrei să-ţi baţi joc de mine, am să termin repede cu tine! urlă, şi luă revolverul de pe masă, unde îl pusese. Dă-mi diamantul, câine blestemat, şi am să-l păstrez până aflu cui îi aparţine. Îţi închipui că am să permit să se pună în pericol disciplina acestui fort din cauza unui oarecare hoţ de giuvaeruri, care a fugit şi se ascunde aici cu prada sa, ducând în ispită oamenii cinstiţi?... Scoate-l afară, puşcăriaş evadat... Repede!

— Nu am nici un diamant, domnule sergent, răspunse Michael liniştit şi îl privi drept în ochi.

— Fratele meu nu a posedat niciodată în viaţa lui un diamant şi nici eu, domnule sergent, mă amestecai în discuţie.

Lejaune nu mai ştia ce să spună.

Credeam că va avea un atac de apoplexie. Faţa îi deveni roşie ca focul şi ochii îi ieşiră şi mai mult din orbite; scrâşni din dinţi şi îşi pierdu răsuflarea.

Apoi se ridică, înălţă revolverul, şi voiam tocmai sa pun arma la ochi, dar am avut prezenţa de spirit să-mi dau seama că avea timp să tragă înaintea mea. Michael nu se clinti din loc şi eram fericit că şi eu mă putusem stăpâni. Stăteam în poziţie de drepţi.. O mişcare ar fi însemnat nesupunere – şi probabil moartea.

Aveam impresia că Lejaune ne-ar fi împuşcat pe amândoi pe loc (urmând să percheziţioneze apoi cadavrul lui Michael), dacă n-ar fi fost el însuşi la strâmtoare şi n-ar fi avut atunci nevoie de noi vii.

În fiecare clipă putea să se aştepte să-i audă pe St. André şi Cordier trăgând cu arma, pentru a se apăra împotriva rebelilor dezlănţuiţi. Sau puteau veni cu toţii să-l omoare.

Lejaune era însă un om care nu ştia ce e frica. Cu toate că viaţa sa atârna de un fir, el se ocupa întâi de chestiunea care îl interesa. Acum se întoarse către mine.

— Aha? Vorbeşti, vrei să spui ceva? spuse el, cu o uriaşă stăpânire de sine. Bine! Nu mai aveţi mult timp pentru vorbă. Mai vreţi să-mi spuneţi ceva, înainte să vă împuşc?... Sau nu?... Nu mai aveţi nimic de spus?... Poate o mică rugăciune?...

Canalia îşi îndreptă revolverul de la Michael spre mine şi apoi din nou spre Michael.

Era foarte neplăcut să-l ai în faţa ta pe acest nebun furios, cu degetul pe trăgaciul unui revolver încărcat – un alienat mintal, care dorea moartea noastră pentru a-şi satisface lăcomia!

Apoi începu să înjure în chip murdar. Făcea spume la gură.

Noi stăteam nemişcaţi ca nişte statui. Lejaune puse revolverul pe masă şi se luă cu amândouă mâinile de păr.

Şi atunci am făcut ceva ce reprezintă poate cea mai îndrăzneaţă faptă a mea. M-am opus lui Lejaune într-un mod provocator şi jignitor.

— Ia ascultă, Lejaune, i-am spus eu cu răceală, ca unul care vorbeşte cu un birjar sau un chelner neruşinat, care vrea să-l înşele. Ia ascultă, Lejaune, nu fii aşa de prost. Nu înţelegi că peste câteva clipe ai putea fi fixat la zid cu câte o baionetă în fiecare mână şi lăsat atârnat acolo pentru a muri în fortul incendiat? Sau că ai putea fi bătut în cuie pe acoperiş, cu faţa la soare? Nu fii atât de descreierat. Noi nu avem nici un diamant, dar d-ta ai cinci oameni pe care te poţi bizui. Isprăveşte cu trăncăneala despre diamante şi fii fericit că ne cunoaştem datoria – chiar dacă ţi-o uiţi pe a d-tale…

— Viteaz băiat! murmură fratele meu.

Ce s-ar întâmpla, dacă cel mai umil sclav din palat s-ar năpusti asupra împăratului Abisiniei şi l-ar lovi peste obraz?... Nu ştiu. Nici Lejaune n-o ştia – căci altfel ar fi făcut-o cu siguranţă.

Probabil că împăratul şi-ar pierde răsuflarea şi ar fi pe punctul de a leşina. În orice caz Lejaune respiră cu greu şi fu gata să leşine.

Apoi sări în sus şi urlă. Michael mătură revolverul de pe masă cu o mişcare rapidă a mâinii, înainte ca Lejaune să-l fi putut apuca.

Eu mi-am îndreptat arma spre Lejaune; baioneta mea îi ameninţa beregata, iar degetul meu era pe trăgaci.

Nu ştiu dacă Lejaune voise într-adevăr să tragă sau nu, dar aveam impresia că furia îi răpise ultimele rămăşiţe de raţiune şi că moartea noastră era singurul lucru care mai conta pentru el.

În orice caz – acum nu mai putea să tragă.

— La prima mişcare eşti un copil al morţii! am spus eu cu patetism, părându-mi mie însuşi caraghios ca un erou al ecranului.

Michael ridică revolverul.

— Aşadar sunteţi şi voi rebeli, neam blestemat de mincinoşi?!

gâfâi Lejaune, îşi mişcă capul de pe o parte pe alta şi îşi pierdu răsuflarea, ca şi cum ar fi fost gata să se înăbuşe.

— Deloc, spuse Michael calm. Suntem soldaţi de treabă, care vrem să ne îndeplinim bine datoria – şi nu vrem să pălăvrăgim despre diamante, cu două minute înainte de izbucnirea unei rebeliuni... Omule, nu-ţi dai seama că până într-o oră fortul va fi ars din temelie, garnizoana plecată şi d-ta mort – afară numai dacă îţi dai seama de datoria d-tale în ultima clipă?!

Lejaune trase o înjurătură demnă de admiraţie din cauza lungimii şi complicaţiei sale, şi spuse apoi:

— Vreau să înăbuş mai întâi această mică revoltă şi mă ocup eu pe urmă de voi, câini şireţi ce sunteţi! Aveţi numai puţină răbdare! Vă bag eu în răcori! Am să va dau eu una din micile mele lecţii!

— Probabil drept răsplată pentru că ţi-am salvat preţioasa dumitale viaţă, spuse Michael.

— Aceasta o faceţi numai pentru că este datoria voastră. Vă place să vă faceţi datoria, câini tineri ce sunteţi! Ei bine, haideţi cu mine şi faceţi-vă datoria, spuse el liniştit şi cu o anumită demnitate. Să amânăm convorbirea noastră până după terminarea restului. Apoi vom vedea noi ce se întâmplă cu nişte oameni care îşi ameninţă superiorii şi îndreptă arma asupra lor... Dă-mi revolverul încoace...

— Deschide uşa, John, spuse Michael.

Am lăsat arma jos şi am deschis uşa.

Maris, care stătea de pază înaintea uşii, mă privi întrebător. Auzise cu siguranţă accesul de furie al lui, Lejaune.

Michael puse revolverul pe masă.

Lejaune îl luă şi se îndreptă spre uşa deschisă.

— Urmaţi-mă, voi trei, spuse el şi o luă cu hotărâre înainte, spre dormitorul trupei.

În faţa uşii dormitorului stăteau de gardă St. André şi Cordier.

— S-a întâmplat ceva? mormăi Lejaune, în timp ce dădeau onorul.

— Nu s-a mişcat nici unul, domnule sergent, raportă St. André.

— Lăsaţi puştile, ne spuse Lejaune nouă trei, şi scoateţi repede şi fără zgomot toate armele din acest dormitor. Voi, ceilalţi doi, veţi trage în oricine îşi părăseşte patul

Ne puserăm pe lucru, scoaserăm întâi toate armele Lebel din

rastel şi merserăm apoi de la pat la pat, îndepărtând baionetele, care atârnau pe perete, deasupra paturilor.

O teacă de baionetă se lovi de o farfurie şi un om se ridică. Era Vogué.

— Luaţi-l la ochi, spuse Lejaune şi două puşti se îndreptară spre acesta, care arăta înspăimântat.

— Culcă-te, omule, şoptii eu şi Vogué recăzu imediat pe spate şi închise ochii.

În timp ce mergeam pentru ultima oară spre uşă, ţinând în mâini o mulţime de baionete, se întâmplă inevitabilul. O baionetă îmi alunecă şi căzu pe jos. Am întins piciorul, pentru a înăbuşi zgomotul produs de căderea baionetei, şi m-am lovit de pat. Omul care dormea se ridică speriat.

— Dumnezeule! Ce-i asta? strigă el.

Era Glock.

— Culcă-te, Glock, am şoptit eu. Uită-te la uşă.

— Împuşcaţi-l, dacă se mişcă, spuse Lejaune cu sânge rece.

Glock se culcă la loc şi se uită fix la Lejaune, ca un iepuraş hipnotizat de un şarpe.

Când am ieşit afară, nu se mai găsea nici o armă în dormitor şi domnea o tăcere totală. Caporalul Boldini, care era culcat imediat lângă uşă, dormea mai adânc decât ceilalţi.

Lejaune scoase o cheie din buzunar.

— St. André, Cordier şi Maris, duceţi armele în magazie, spuse el. St. André, rămâi acolo de pază, cheia mi-o trimiţi înapoi cu Cordier şi Maris şi tragi în oricine se apropie, bineînţeles afară numai de aceştia patru.

— Câţiva din porcii aceştia s-au trezit, se întoarse el către Michael şi mine, băgaţi de seamă... Dacă sar mai mulţi deodată, trageţi în Schwartz şi Brandt. Apoi în Haff şi Delarey. Dacă se mişcă unul numai, îl lichidez eu singur...

O slabă licărire de lumină în fereastră arăta, că se crapă de ziuă. Maris şi Cordier se întoarseră şi-i înmânară cheia lui Lejaune.

— Maris, Brown şi Cordier rămân aici, spuse Lejaune, şi trag în oricine îşi părăseşte patul. Dacă vor sa dea năvală, atunci trageţi mai întâi în Schwartz. Viaţa noastră depinde de prezenţa voastră de spirit. Gândiţi-vă că sunt toţi neînarmaţi... Smith, vii cu mine, vreau să dezarmez santinela şi posturile de gardă...

Păşirăm prin coridor,

— Vreau să dezarmez întâi pe omul care stă de gardă pe acoperiş, spuse el, pentru ca să nu tragă în noi, în timp ce

dezarmăm jos santinela.

Ne urcarăm pe scară, până ajunserăm la acoperişul neted, care era înconjurat de jur împrejur de un meterez puternic, prevăzut cu creneluri.

Un post de gardă patrula noaptea pe acest acoperiş, în timp ce platforma turnului înalt nu era ocupată pe întuneric,

Lejaune îl schimbă şi mă puse pe mine să-l înlocuiesc. Apoi îi luă omului arma şi îi ordonă să coboare în camera de gardă şi să-i spună sergentului Dupré să vină sus pe acoperiş.

După ce omul plecase, Lejaune îmi spuse:

— Instalează-te în acest loc; de aici poţi să cuprinzi cu privirea toată curtea. Eu am să ordon sergentului Dupré, să ia armele oamenilor din gardă şi să le trimită pe toate cu un om din camera de gardă. Dacă iese vreun om cu o singură armă, trage imediat în el. Trage în oricine iese prin uşa aceea, numai în omul care duce cele şase arme, bineînţeles nu. Şi ţinteşte ca lumea, să nu scape vreunul cu viaţă; oricine iese înarmat, este un rebel.

Mi-am îndreptat arma spre uşa care era în faţa mea, jos în curte. Îmi dădeam seama că avea dreptate şi că era de datoria mea să-l ascult, cu toate că nu eram încântat la gândul să-mi împuşc camarazii, ca pe nişte iepuraşi fugari.

Sergentul Dupré veni pe acoperiş şi-l salută pe Lejaune, care îi ordonă să ia armele oamenilor lui şi să le trimită cu unul din ei. Afară de acest om, n-avea nici unul voie să iasă din camera de gardă.

Sergentul Dupré salută şi se îndepărtă; cobori treptele spre curte, se duse la santinela de la poartă, îi luă arma şi o însoţi în camera de gardă. Dupré repetă procedura şi cu celelalte santinele.

După ce Dupré însoţise pe ultimul om în camera de gardă, ieşi un soldat. Am răsuflat uşurat, când am văzut că acesta purta pe flecare umăr trei-patru arme, cu gurile în jos.

— Atenţie! mormăi Lejaune. Poate că năvălesc cu toţii afară deodată – atunci deschizi imediat un foc rapid.

Lejaune îşi îndreptă şi el arma, pe care o luase de la soldatul de gardă pe acoperiş, spre uşa camerei de gardă.

Omul cu armele, un oarecare Gronau, un alsacian lung şi prost, urcă scara. Eu nu m-am întors ci am continuat să mă uit cu atenţie la uşă.

Deodată am auzit un trosnet violent în spatele meu şi m-am întors repede. Credeam că omul îl doborâse pe Lejaune pe la

spate.

Armele îi alunecaseră din mâini şi căzuseră cu zgomot pe acoperiş. Gronau stătea ca împietrit, cu ochii blegi şi gura larg deschisă şi arăta cu mâna în depărtare.

Părea atât de ieşit din minţi, încât Lejaune, în loc să-l doboare, se întoarse şi privi în direcţia mâinii sale întinse.

Am făcut şi eu acelaşi lucru.

Oaza era inundată de Tuaregi, care treceau la atac cu iuţeală şi fără zgomot!

O hoardă mare de călăreţi pe cămile năvălea spre stânga şi spre dreapta, pentru a încercui fortul din toate părţile. Cu toată lumina slabă a revărsatului zorilor, se puteau vedea sute de Tuaregi.

Lejaune îşi dovedi îndată prezenţa de spirit.

— Fugi imediat înapoi cu armele! îi strigă el lui Gronau şi îl împinse înainte. Sergentul Dupré să vină imediat la mine!

— Repede în dormitor, se răsti el la mine, alarmează oamenii. Dă-i cheia aceasta lui St. André şi împărţiţi armele. Trimite gornistul la mine. Repede!

Am rupt-o la fugă şi am auzit cum Lejaune deschidea un foc susţinut împotriva hoardei care se apropia.

I-am aruncat cheia lui St. André, care păzea uşa magaziei şi am strigat:

— Vin Tuaregii! Scoate armele şi muniţia!

Când am ajuns în dormitorul trupei, am văzut că Michael îşi ţinea arma îndreptată spre capul lui Boldini, în timp ce Maris ţintea spre Schwartz şi Cordier îi ţinea pe ceilalţi în şah cu arma lui. Toţi se deşteptaseră şi erau indignaţi, mai ales Boldini, dar nu îndrăzneau să părăsească patul. Am strigat:

— La arme! Tuaregii! Tuaregii! Lui Michael şi celorlalţi doi le-am strigat: Sus cu voi, suntem încercuiţi!

Toţi săriră din paturi şi îşi manifestară prin strigăte zgomotoase bucuria pentru schimbarea care îi aştepta.

St. André aduse armele înapoi.

Dupré şi santinela urcară treptele în fugă.

Când am ajuns pe acoperiş, Lejaune urlă:

— La parapet! Deschideţi focul! Nu vă lăsaţi, diavolilor! Nu vă lăsaţi!

Îi trecu comanda lui Dupré şi se repezi jos.

Peste câteva clipe începură să vină în grabă legionarii, bărbaţi în cămaşă, cu capul gol şi picioarele goale, unii numai cu pantalonii traşi pe ei – dar fiecare cu o cartuşieră plină, arma şi

baioneta.

În câteva minute, toţi oamenii din fort fură la locurile lor pe acoperiş şi de la fiecare crenel se trăgea de zor asupra Tuaregilor, care dădeau năvală, scoţând urlete sălbatice.

Scăpaserăm în ultimul moment de la pieire.

Dacă Gronau nu ar fi atras atenţia asupra Tuaregilor, era posibil ca, la această oră, nici un om din garnizoană să nu mai fie în viaţă. Tuaregii ar fi atacat la revărsatul zorilor şi ar fi găsit o garnizoană dezarmată!

Sfârşitul era încă nesigur, căci atacul se dezlănţuise prin surprindere. Inamicul se apropiase prea mult şi era periculos, oaza se afla în mâinile lui şi noi eram doar o jumătate de companie contra multor sute de duşmani.

Tuaregii erau viteji, aceasta nu se putea tăgădui. Încercau să se apropie de ziduri, deşi la focul nostru bine ţintit, aproape fiecare împuşcătură însemna moartea unui Tuareg.

În timp ce sute de oameni trăgeau din imediata apropiere asupra deschiderilor meterezului, o bandă mare atacă poarta cu pietre, topoare şi săbii şi încercă să-i dea foc.

Dar Lejaune conduse apărarea cu atâta prudenţă, încât întreg atacul se prăbuşi tot atât de repede cum începuse. Când răsări soarele, nu se mai zărea nici un Tuareg; se retrăseseră în dosul şirului de coline de nisip, de unde puteau să tragă asupra noastră sub acoperire bună.

Întregul atac durase abia zece minute, dar îmi păruseră tot atâtea ore.

Împuşcasem pe puţin douăzeci de Tuaregi, ţeava puştii era fierbinte şi nai multe gloanţe nimeriseră în deschizătura de meterez, în dosul căreia mă aflam.

În faţa noastră, în pustiu, se deosebeau pete albe şi albastre deschise, care arătau mai degrabă a legături de rufe decât a Tuaregi căzuţi.

Gornistul nostru sună: „Încetaţi focul!” şi am privit în jurul meu. Un aspect ciudat, aproape comic se oferi ochilor mei.

La fiecare deschidere de meterez stătea câte un soldat pe jumătate îmbrăcat – unii aproape goi – iar la picioarele lor se aflau cartuşe goale şi într-unul sau două locuri băltoace de sânge. În timp ce mai priveam, una din aceste ciudate apariţii, care nu avea pe ea altceva decât cămaşă şi pantalon, alunecă încet la pământ, şezu dreaptă o clipă şi se prăbuşi apoi, capul lovindu-se zgomotos de podea. Era Blanc, marinarul.

Lejaune se apropie şi strigă

— Aici nu e timpul şi locul pentru chiulangii!

Apoi îl apucă pe Blanc în braţe, îl ridică şi îl împinse spre deschiderea meterezului. Acolo aşeză cadavrul în poziţia unui trăgător – Blanc era evident mort. Rezemă mortul de deschidere şi-i aşeză cotul pe marginea ei exterioară.

Apoi puse puşca în deschidere şi aşeză mâinile cadavrului în aşa fel pe armă, încât aveai impresia că ai în faţă un trăgător.

— Continuă să pari cel puţin folositor, prietene! dacă nu mai poţi să şi fii, spuse Lejaune ironic şi, când se întoarse cu spatele, adăugă: Poate că ai să găseşti acum drumul prin pustiu şi fără busola mea.

Apoi i se adresă caporalului Boldini:

— Ia jos pe fiecare al treilea om, dă-le de mâncare şi ai grijă să se echipeze ca lumea. Dacă auzi un foc sau semnalul „Adunarea”, vii imediat sus cu oamenii. Dacă nu are loc nici un atac, iei jos jumătate din cei rămaşi aici şi apoi restul. În treizeci de minute toţi trebuie să fie din nou la locurile lor în cea mai perfectă ordine... Voi, St. André şi Maris, aduceţi între timp muniţia. O sută de cartuşe de om. Cordier, adu o găleată de apă sus. Umple toate bidoanele şi pregăteşte găleţi pline aici, deasupra porţii. Poate că Tuaregii o să mai încerce încă odată să-i dea foc... Sergent Dupré, nici un rănit nu va fi dus jos. Adu bandajele şi trusa sanitară sus... Au ieşit toţi cei închişi în celule?

Se uită în jur, ca un soldat prevăzător, energic şi îndrăzneţ

— Şi unde este excelentul Schwartz? continuă el. Vino încoace, câine, suie sus pe platforma turnului da observaţie şi urmăreşte palmierii aceia – până te împuşcă Tuaregii... Ţine ochii pe oază, îţi spun. Ai să ai acolo sus destul timp, să mai unelteşti câteva conspiraţii... Îşi puse mâna pe revolver şi îl privi pe Schwartz răutăcios şi ameninţător.

Schwartz se caţără pe scara care ducea la platforma înaltului turn de observaţie – era postul cel mai periculos.

— Acum ţineţi ochii deschişi şi trageţi de îndată ce vedeţi ceva suspect, ne ordonă Lejaune.

Peste zece minute apăru Boldini cu oamenii care fuseseră jos şi care erau acum echipaţi ca de paradă. Apoi coborî cu a doua treime; oamenii mâncară, se echipară şi se întoarseră ca nişte soldaţi conştiincioşi. Ca prin minune pieriseră toate semnele de boala tropicelor, de rebeliune şi de nebunie: erau soldaţi fericiţi şi conştienţi de datoria lor, care se bucurau de luptă ca nişte copii.

Cu restul trupei am coborât eu, sperând că până la întoarcerea mea nu se va întâmpla nimic. Nici un foc de armă nu tulbură tăcerea, în timp ce dădeam în grabă pe gât supa şi cafeaua cu pâine.

Când ne întoarserăm sus, Lejaune îi striga tocmai lui Schwartz:

— Nu vezi nimic?

— Nimic nu sae mişcă, domnule sergent, răspunse Schwartz. Imediat după aceea strigă ceva, însă vocea lui se pierdu în mijlocul răpăitului de gloanţe, care începu deodată. Tuaregii ocupaseră colinele de nisip din imediata apropiere a fortului şi împroşcau asupra noastră o ploaie de gloanţe.

Noi nu prea îi puteam vedea; un om, care trăgea de la deschiderea lui, era tot atât de expus cât şi un Tuareg, care era culcat în dosul unui bolovan sau găsise o altă acoperire în nisip.

Dimineaţa trecea încetul cu încetul, iar soarele dogorea tot mai tare. Cu o stăruinţă supărătoare, glonte după glonte nimerea în apropierea locului de unde trăgeam. Nu mi-era teamă să fiu atins, dar arşiţa dogoritoare şi încordarea îmi produceau dureri violente de cap...

Deodată un om din dreapta mea sări înapoi, scoase un ţipăt, se împletici, şi căzu – arma lui se rostogoli la picioarele mele.

M-am aplecat asupra celui căzut. Era Guantaio, lovit în plină frunte.

Dar deodată am fost azvârlit de Lejaune cu toată puterea la zid.

— Dacă îţi mai părăseşti locul o singură dată, te împuşc imediat! urlă el. Ce-ţi pasă de hoitul ăsta, fă-ţi datoria, laş blestemat...

În timp ce mă întorceam la crenelul meu, Lejaune îl ridică pe Guantaio, care horcăia şi gemea, şi îl împinse din nou pe locul lui.

— Stai aici, ticălosule, strigă el, altfel te înfig în baionete! îl introduse cu forţa pe muribund în deschiderea meterezului, astfel încât capul şi umerii i se puteau vedea de afară.

— Nu admit chiulangii şi simulanţi, urlă el. O să vă ocupaţi cu toţii, morţi sau vii, poziţiile, cât timp se va mai vedea un singur Tuareg...

Deodată focul Tuaregilor slăbi şi încetă apoi cu totul. Focul nostru bine ţintit le provocase probabil pierderi grele, sau poate pregăteau ceva nou.

Lejaune dădu comanda:.

— Încetaţi focul!... Răniţii se culcă pe locurile lor!

Vreo şase răniţi se întinseră pe jos. Eram fericit că Michael nu era printre ei. Sergentul Dupré şi Cordier treceau de la unul la altul, îi pansau şi îi înviorau.

— Caporal Boldini, du oamenii jos la masă în trei serii, ordonă Lejaune. Te întorci cu ei în pas alergător imediat ce se sună alarma... St. André, împrospătează muniţiile, fiecare om să aibă o sută de gloanţe... Cordier, lasă pansatul şi du-te şi tu jos...

Când am coborât şi eu, m-am simţit mai fericit din cauza întunericului şi răcorii care domneau aici în raport cu arşiţa de sus, decât pentru mâncare şi jumătatea de litru de vin, căci îmi simţeam capul gata să plesnească.

— Moriturus te saluto, spuse Cordier, în timp ce ducea paharul cu vin la gură.

— Nu vorbi prostii, am spus eu. Nu eşti mai moriturus decât Madame la République.

— Am să mor încă înainte de apusul soarelui, răspunse Cordier. Locul acesta va fi în curând tăcut ca un mormânt... Madame la République – morituri te salutant! spuse el şi bău din nou.

— Mai bine să mori în luptă, decât să fii apoi asasinat de Lejaune, spuse Michael. Dacă dau ortul popii, mi-ar plăcea să-l iau pe acest straşnic sergent cu mine...

— Este un soldat extraordinar, am spus eu.

— Aşa e şi de aceea îi iertăm multe. La fiecare om care este atins, îl cuprind sentimente contradictorii. Bestia din el spune: „Aşa-ţi trebuie, rebel blestemat!” şi soldatul din el spune cu părere da rău: „Încă un luptător mai puţin!”

— Este o bestie ordinară, am observat eu. A aruncat doi muribunzi înapoi la deschiderile lor şi s-a mai şi bucurat.

— Aceasta este în parte o bucurie a cruzimii, dar în parte şi o tactică inteligentă, spuse Michael, aprinzându-şi o ţigară. El vrea să le dea Tuaregilor impresia, că nici un om nu este omorât. Sau că în fort există trupe atât de numeroase, încât totdeauna se găseşte unul, care să ia locul celui căzut... Tuaregii nu au binocluri şi pentru ei un soldat la meterez este un soldat...

— Dar ce se va întâmpla, când vom rămâne atât de puţini, încât nu vom mai putea răspunde în mod eficace focului inamicilor? am întrebat eu.

— Poate că speră să-i vină un ajutor până atunci, presupuse Michael.

— Lejaune contează pe un ajutor, se amestecă în vorbă St.

André şi se aşează la masa noastră. Dupré mi-a povestit că Lejaune a pus în ultimul timp, în fiecare noapte, doi călăreţi pândari arabi să patruleze afară şi le-a dat ordinul să călărească în goana mare la Tokotu, raportând că fortul este atacat şi cerând ajutor, de îndată ce vor auzi un foc de armă răsunând în interiorul sau în afara fortului.

— Desigur că n-ar fi cerut ajutor la Tokotu pentru înăbuşirea unei rebeliuni a propriilor lui oameni – încă înainte de a fi izbucnit. Dar dânsul n-ar avea de suferit urmări neplăcute, dacă ar veni un ajutor pentru că un călăreţ pândar arab a raportat „din greşeală” că fortul este atacat şi în ziua următoare vor fi aici.

— Întrebarea care se pune este numai unde vom fi noi atunci, am observat eu.

— În iad, dragii mei, surise Cordier.

Când ne-am întors pe acoperiş răniţii erau din nou la locurile lor – câţiva din ei nu se mai mişcau!

La stânga şi la dreapta mea stătea câte un mort, cu arma în mâini, aşezat cu forţa la meterez.

În faţa mea, în pustiu, nu se mişca nimic. Nu se vedea altceva decât nisip şi pietre, peste care jucau şi licăreau valurile de căldură.

Deodată, Schwartz scoase un strigăt de pe turnul lui de observaţie.

— Se caţără pe palmieri! strigă el şi trase.

Acestea fură ultimele lui cuvinte. O clipă mai târziu

o salvă îl doborî.

— Gloanţele începură să lovească în interiorul meterezului. Cei mai buni trăgători Tuaregi se căţăraseră pe vârful palmierilor din oază şi trăgeau de acolo în jos, pe acoperiş. De la colinele de nisip se deschise de asemenea focul.

— Foc susţinut pe palmieri, strigă Lejaune, şi, Brandt, urcă-te imediat în turn. Repede. Brandt se uită sus la turn şi apoi la Lejaune. Lejaune puse mâna pe revolver şi Brandt se căţără ascultător pe scară şi începu să tragă de pe platforma turnului asupra palmierilor, cât de repede putea.

Michael era tot la locul lui, dar când m-am întors l-am văzut pe vecinul lui căzând jos şi apucându-se de gât, în timp ce sângele îi curgea şiroaie peste mâini. Când am privit mai târziu în trecere din nou acolo, am observat că Lejaune îl aşezase şi pe acesta la deschiderea lui.

Peste câteva clipe, am auzit un ţipăt de sus şi când m-am uitat într-acolo, Brandt se împletici, se lovi cu spatele de balustrada platformei şi, dându-se peste cap, căzu cu un zgomot asurzitor pe acoperiş.

— Sergent Dupré, caută un loc bun pentru cadavrul ăsta, strigă Lejaune şi apoi îi ordonă lui Haff să urce sus.

Schwartz, Brandt, Haff! Următorii vor fi fără îndoială Delarey şi Vogué... Şi apoi Colonna, Gotto şi Bolidar... Guantaio era mort... De ce nu-l trimitea pe Michael sus? Se vede că voia să-l cruţe, împreună cu St. André, Cordier, Maris şi cu mine, până ce capii rebeliunii şi hoţii care voiau să fure „diamantul" vor fi fost morţi. Lejaune n-avea de gând să-i învingă pe Tuaregi pentru a fi prada rebelilor şi a hoţilor.

Când am privit în sus la Haff, am observat că stătea acoperit în dosul cadavrului lui Schwartz şi trăgea.

M-am întrebat dacă vom mai putea rezista Tuaregilor până seara. La lumina lunii vor mai trage?

Descărcarea armei era un chin din ce în ce mai mare, deoarece mă aureau îngrozitor ochii orbiţi de soare. Aveam senzaţia că ţeasta mi se deschisese şi lăsase creierul descoperit. Resimţeam fiecare descărcare a armei ca o lovitură grea de ciocan pe capul meu. Eram aproape sleit de puteri, când focul Tuaregilor scăzu şi în cele din urmă încetă.

Încetarăm şi noi focul şi ne odihnirăm puţin. Michael era sănătos, dar cel puţin jumătate din garnizoană era moartă sau îşi dădea sufletul, căci stăteau nemişcaţi la metereze şi nu mai dădea atenţie urletelor lui Lejaune.

Printre morţi se aflau atât sergentul Dupré, cât şi caporalul Boldini, şi amândoi erau aşezaţi la meterez pentru a da impresia că sunt vii. Haff trebuia să fie şi el mort, căci Delarey fu trimis pe platformă, instalându-se acolo în spatele unei grămezi de cadavre.

Sărmanii Cordier şi Maris erau morţi. St. André, Michael şi cu mine erau singurii în care Lejaune se mai putea încrede, dacă Tuaregii s-ar fi retras – dar nu se retrăgeau.

Din ordinul lui Lejaune, meterezul rămase ocupat numai de către morţi, în timp ce noi ceilalţi coborârăm în serii, pentru a ne întări şi odihni puţin. St. André trebuia să vegheze ca în dormitorul trupei să domnească cea mai perfectă ordine. Lejaune însuşi nu părăsi nici o clipă acoperişul, şi ordonă să i se aducă acolo mâncarea, cafeaua şi vinul.

Vogué fu trimis pe platforma turnului, pe care era acum şi

cadavrul lui Delarey. Pe acoperiş, câte un om veghea de fiecare parte, în timp ce restul oamenilor care erau sus, şedeau cu spatele la zid, lângă locurile lor.

Focul Tuaregilor, care mai trăgeau izolat, nu produse nici o pagubă – îşi cheltuiau muniţiile pentru morţi.

Se făcu seară, veni noaptea, luna răsări. Aveam voie să dormim lângă posturile noastre, în timp ce oamenii de gardă erau schimbaţi la fiecare două ore.

Din ordinul lui Lejaune, Vogué aruncă din turn pe acoperiş cadavrele lui Schwartz, Haff şi Delarey, înainte de răsăritul lunii. Lejaune le aşeză la meterez şi găsi *o* deosebită plăcere să-i înfigă lui Schwartz între dinţi ţigara lui, pe jumătate fumată şi să-i îndese chipiul peste ochi în aşa fel, încât mortul părea foarte întreprinzător de la depărtare.

În timp ce Vogué trecea pe lângă mine, cărând corpul lui Delarey pentru a-l aşeza la meterez, Lejaune îi spuse pe un ton batjocoritor:

— Dacă vii tu la rând, am să te aşez lângă Schwartz şi am să-ţi bag pipa în gură. Ştiu că-ţi place să fumezi. Şi acum, marş sus, câine!

Pe când şedeam cu Michael jos, el îmi spuse:

— Dacă eu mor şi tu rămâi, atunci trebuie să faci ceva foarte important, Este într-adevăr foarte important...

— Poţi să te bizui pe mine, Beau.

— Sunt convins de asta, John. Este vorba de nişte scrisori. Una e adresată Claudiei, una lui Digby şi alta ţie. Sunt în centura mea. Acolo se găseşte şi o scrisoare şi un pacheţel pentru mătuşa Patricia. Dacă ţi-e posibil, predă mătuşii scrisoarea şi pacheţelul. Nu este nici o grabă, dar aş dori totuşi să le capete. Mai ales scrisoarea. Pacheţelul nu are nici o valoare deosebită, dar am să mor mult mai liniştit dacă ştiu că mătuşa Patricia capătă această scrisoare după moartea mea...

— Încetează odată, Beau, am spus eu aspru. Nu ţi-a venit încă rândul, nu mai vorbi prostii.

— Te-am rugat numai pentru orice eventualitate, spuse Michael.

— Se înţelege că am s-o fac, dacă rămân în viaţa, am răspuns eu... Dar dacă suntem amândoi ucişi?

— Ei, scrisorile poartă adrese, şi precum ştii, există obiceiul de a se expedia asemenea scrisori şi pachete găsite la soldaţii căzuţi. În cazul când Lejaune ne va supravieţui, mă îndoiesc

foarte mult că le va expedia. Dacă trupele de ajutor vor veni, înainte ca Tuaregii să fi luat fortul cu asalt, dar după ce noi amândoi vom fi morţi, atunci ofiţerul comandant le va expedia cu siguranţă... În orice caz, să sperăm că va fi bine... Pot să face ceva pentru tine, John? întrebă el.

— Transmite-i salutări lui Digby şi o scrisoare Isabellei; dacă vei revedea-o vreodată, spune-i că am vorbit adeseori despre ea.

St. André ne întrerupse convorbirea; trebui să ne urcăm cu ceilalţi pe acoperiş. Am schimbat un post de gardă şi am patrulat timp de două ore pe o parte ă acoperişului, observând pustiul la lumina lunii; dar nimic nu se mişca.

Când îmi veni şi mie schimbul, am adormit îndată, fiind trezit de un semnal de trompetă şi de vocea lui Lejaune.

Nici zorile, şi nici Tuaregii nu se arătau.

Lejaune adună pe acoperiş garnizoana redusă a fortului Zinderneuf.

— Ei, băieţi, spuse el, acum o să cântăm voioşi, pentru ca prietenii noştri Tuaregi să ştie că nu suntem numai treji, dar şi veseli şi bine dispuşi. Întâi cântăm marşul Legiunii, Urlaţi cu toţii – haideţi!

Şi cântarăm, cât de tare puteam, întâi marşul şi apoi toate cântecele care se cunosc în Legiune. Lejaune dădea neobosit tonul pentru un nou cântec din bogatul repertoriu al Legiunii şi noi urlam din răsputeri. După fiecare cântec, gornistul făcea să răsune toate semnalele pe care le cunoştea.

— Acum râdeţi ca nebunii, câini fericiţi, veseli şi lipsiţi de griji ce sunteţi! Râdeţi!... Vogué, urlă de râs sau, pe Dumnezeul meu, am să te fac să urli de durere! Haide!...

Un râs jalnic, care suna ca urletul unei hiene înfometate, răsună de pe platforma turnului de observaţie. Era atât de comic, încât râserăm cu toţii din inimă.

— Încă odată, câine rânjit! urlă Lejaune. Râzi până ce-ţi vor plesni coardele, şacalule! Râzi până ce-ţi vor curge lacrimi pe mutra-ţi jalnică, trântorule! Râzi!... Haide...

Din nou răsună orăcăitul acela, imitaţie nereuşită a unui râset, cu un efect atât de comic încât izbucnirăm într-un hohot asurzitor. Erau adevărate salve de râs, care făceau să se cutremure tăcerea mormântală din jurul nostru.

— Ei, nătărăi behăiţi, acum râdeţi pe rând, strigă Lejaune. De la dreapta spre stânga – Gotto începe.

Gotto izbucni într-un hohot de râs.

— Următorul să râdă mai bine, că altfel îl fac eu să râdă,

amenință Lejaune.

Și așa trecu din gură în gură râsul zgomotos al acestor oameni pradă destinului; morții priveau țintă, rânjind enigmatic, în pustiul tăcut ce strălucea în lumina lunii, ca o mătase galbenă.

— Și acum râdeți cu toții în același timp cu mine, ordonă Lejaune și nechezarăm în cor, pe toate tonalitățile, profanând tăcerea și frumusețea peisajului lunar.

Era tot ce se poate închipui mai nebunesc și mai de necrezut – acest râs îngrozitor al celor sortiți morții, în prezența morților,

Tuaregii trebuie să ne fi luat drept nebuni și cred că nu se înșelau. În orice caz știau că eram treji și îi înfruntam cu veselie și îndrăzneală. Dar nebunia lui Lejaune se dovedi îndreptățită, căci Tuaregii nu întreprinseră nici im atac până la revărsatul zorilor, ceea ce era altfel unul din obiceiurile lor preferate.

Când soarele răsări, Tuaregii ocupară din nou colinele de nisip și deschiseră un foc susținut asupra fortului, al cărui meterez era ocupat de soldați aparent invulnerabili; fiecare Tuareg care îndrăznea să iasă din acoperirea lui, o plătea cu viața.

Dar nu toți oamenii de pe acoperișul fortului Zinderneuf erau invulnerabili la gloanțele tuarege. Din când în când se auzea un țipăt, o înjurătură, un geamăt sau un horcăit – și iar se împleticea unul căzând la pământ. Și mereu așeza Lejaune mortul sau muribundul la meterez, pentru ca Tuaregii să aibă de departe impresia că numărul apărătorilor nu s-ar fi micșorat.

Mai târziu, Lejaune luă o armă, se târî de la un mort la altul și trase de la fiecare mai multe focuri, vrând să-i întărească pe Tuaregi în credința că morții ar fi vii, și că violența focului n-a scăzut. Apoi puse câte un om la fiecare zid, să meargă de la un mort la altul și să tragă din spatele lui asupra inamicului.

La prânz, Tuaregii încetară focul și îndrăznii să mă uit în jurul meu. Cu un oftat de ușurare, am observat că Michael era printre supraviețuitori.

Numai Lejaune, St. André, Michael, Colonna, Marigny, Vogué, Moscowsky, Gotto, Vaerren și cu mine mai eram în viață! Sfârșitul era inevitabil, afară numai dacă venea ajutorul de la Tokotu. Era suficient ca Tuaregii să se apropie și să se cațere pe ziduri – zece oameni nu mai puteau să se apere contra superiorității covârșitoare a inamicului!

Dacă vom supraviețui sosirii trupelor de ajutor, va trebui să

fim recunoscători acestor morţi, care îi opreau pe Tuaregi să dea asaltul.

Jumătatea garnizoanei rămase coborî, şi deşi bucătarul era mort, supa şi cafeaua fură repede pregătite; mâncarăm ca în vis, înconjuraţi de paturile frumos orânduite ale morţilor.

— Ultimele noastre mişcări! spuse Michael, când i-am dat o ţigară. Ultima ţigară! Ultima lingură de supă! Ultima ceaşcă de cafea! Ultima picătură de vin! în fine, este şi acesta un sfârşit ca oricare altul, deşi cam prematur... Nu uita scrisorile, Johnny, îmi aminti el şi se bătu cu mâna pe eşarfă.

— Încetează odată, am spus eu. Ajutorul trebuie să sosească în fiece clipă.

— Să sperăm, răspunse Michael, dar nu-mi pasă de moarte, dacă ştiu că ai grijă de scrisori.

— De ce eu şi de ce nu tu însuţi, Beau? am întrebat. Se poate tot atât de bine să trebuiască tu să-mi, expediezi scrisoarea mea.

— Nu ştiu, Johnny, dar simt în toate mădularele că eu am să mor şi nu tu, spuse Michael şi-mi apăsă puţin braţul deasupra cotului. (Acesta era din copilărie felul lui Michael de a mă mângâia şi lăuda, şi eram întotdeauna foarte mândru de această distincţie.)

Când ne-am întors pe acoperiş după terminarea prânzului, Michael îmi întinse mâna.

— Rămâi cu bine, dragul, bătrânul meu Johnny, spuse el. Aş vrea să nu te fi târât cu mine în această aventură. Dar sper că vei scăpa cu bine. Salută-l pe Digby.

I-am strâns mâna.

— Rămâi cu bine, Beau, sau mai degrabă: la revedere!... Este de la sine înţeles că nu m-ai „târât cu tine” în nici un fel. Aveam şi eu, ca şi tine şi Digby, dreptul de a lua asupra mea vina furtului safirului... Şi nu-mi pare deloc rău...

Michael mă bătu cu dragoste pe umăr, în timp ce urcam treptele.

Lejaune îi încredinţa lui Michael supravegherea unui zid şi mie a celui opus. Vogué şi Vaerren făceau acelaşi lucru la celelalte ziduri ale acoperişului. Aveam ordinul de a merge în sus şi în jos, în spatele meterezului, şi de a trage din spatele unui mort, ori de câte ori vedeam un Tuareg.

St. André coborî cu Colonna, Marigny, Moscowsky şi Gotto. Lejaune se urcă pe platforma turnului de observaţie şi scrută orizontul cu binoclul, în direcţia Tokotu. Trupele de ajutor nu se vedeau însă.

Pe colinele de nisip, pe care trebuiam să le observ din spatele camarazilor mei morţi, nu se mişca nimic. Cât mai putea să dureze aceasta? De unde veneau atâtea muşte?... Îngrozitor!...

St. André se întoarse cu ceilalţi pe acoperiş şi acum supravegheau câte doi oameni la fiecare zid, în timp ce St. André şi Lejaune se ţineau pregătiţi, pentru a veni în ajutorul părţii celei mai încolţite... Focul Tuaregilor reîncepu, dar nu se apropiară. Se lăsară înşelaţi de oamenii morţi şi de cele opt arme ale noastre, care trăgeau fără întrerupere.

Când am privit în jur după câtva timp, am observat că Lejaune şi St. André intraseră în acţiune şi că Lejaune apăra singur un zid al fortului. Nu mai eram decât şapte. Michael era printre ei.

Focul Tuaregilor se linişti din nou.

Lejaune apucă el însuşi trompeta şi sună încetarea focului. Vogué, Moscowsky şi Marigny erau morţi pe locurile lor. St. André îşi tampona cu o batistă faţa atinsă în treacăt de un glonte.

Colonna, Gotto, şi cu mine furăm trimişi la masă; nu scoaserăm o vorbă. Când ne întoarserăm, coborâră Michael, Vaerren şi St. André. Lejaune se plimba în sus şi în jos pe acoperiş, fredona „C'est la reine Pomaré", şi părea complet nepăsător... Nici un Tuareg nu se zărea, nici un foc nu se auzea.

Deodată, un foc rupse din nou tăcerea.

Lejaune sună de două-trei ori semnalul de alarmă, ca şi cum ar fi chemat de jos rezerve puternice la zidurile care erau şi aşa bine apărate.

Fortul şi garnizoana trebuie să fi constituit o enigmă pentru Tuaregi, care trăgeau iarăşi mai violent; dar deodată interveni o schimbare fatală a tacticii lor... În timp ce focul puternic dinspre colinele de nisip era menţinut, alţi Tuaregi se târau răspândiţi în trăgători, înaintând în nisip... Veneau tot mai aproape şi mai aproape.. Plănuiau un nou asalt.

Eu alergam pe partea mea, de la crenel la crenel, luându-mi numai atât timp, cât îmi trebuia pentru a ochi bine un Tuareg. Fiecare foc lichida pe unul din inamicii, care se apropiau tot mai mult de zid.

Lejaune încărca şi trăgea fără întrerupere şi alerga ca un îndrăcit dintr-o parte a fortului la cealaltă... De ce dintr-o parte la alta?... Când m-am întors, am recunoscut cauza. Zidurile din stânga şi dreapta mea nu mai aveau apărători. Lejaune trăgea mai întâi de la un zid şi se repezea apoi la cel opus, apărând

astfel două ziduri în acelaşi timp.

Zidul opus celui al meu era apărat de un singur om. M-am întors repede şi am privit într-acolo.

Nu era Michael!

Numai Lejaune, St. André şi cu mine mai eram la posturile noastre.

Acesta era sfârşitul – Michael nu mai trăia – şi nici eu nu mai aveam mult de trăit... În timp ce introduceam un nou încărcător în armă, mă întorsei din nou. Zidul opus era neocupat. Lejaune îmi strigă în trecere:

— Preia ambele ziduri şi trage în draci!

Am început să alerg de la zid la zid şi să trag. Lejaune şi cu mine – Lejaune şi cu mine! – apărarăm astfel un timp fortul Zinderneuf: doi contra o mie.

Când eram aproape de sleirea puterilor, ud de transpiraţie până la piele şi aproape orbit din cauza durerilor de ochi şi de cap, focul Tuaregilor scăzu în intensitate şi încetă deodată cu totul. Domni o tăcere groaznic de neliniştitoare.

— Fugi repede jos! strigă Lejaune. Pregăteşte cafea şi supă şi adu-le sus. Pas alergător înapoi, dacă auzi un foc. Tuaregii pot să reînceapă în orice clipă... Dacă rezistăm până la lăsarea întunericului, suntem salvaţi... Grăbeşte-te, porcule, urlă el, văzând că mă uitam ţintă la Michael, care era întins, cu faţa în sus, într-o băltoacă de sânge.

M-am târât spre trepte, în timp ce Lejaune înjura în spatele meu. Pe când coboram scara clătinându-mă, l-am auzit pe Lejaune sunând voios „Încetarea focului!” şi urlându-le sălbatic ordine apărătorilor imaginari ai fortului.

„Dacă rezistăm până seara, suntem salvaţi”, nu spusese el asta? Dar eu nu aveam nici o dorinţă de a fi salvat.

De ce să fiu salvat, dacă Michael era întins atât da liniştit acolo sus?

În timp ce aprindeam un chibrit, pentru a pune în funcţiune soba de petrol, mi se păru că aud un foc de armă. M-am repezit sus şi am văzut că Lejaune aşeza un mort la meterez. Un corp mai era încă culcat unde căzuse... Era Michael...

Trebuia să mă fi înşelat, când crezusem că aud un foc de armă. În orice caz, acum totul era liniştit şi Lejaune, care stătea cu spatele la mine, era ocupat cu aranjarea mortului în poziţia unui trăgător.

M-am întors la bucătărie, am pus vreascuri şi lemne sub cazanul de supă şi am deschis flacăra sobei de petrol.

Pe când priveam în foc, îmi închipuiam cum aşează Lejaune corpul lui Michael la meterez – poate cu mult timp înainte ca viaţa să-l fi părăsit... Gândul acesta îmi era de nesuferit. Poate că Michael se lupta tocmai cu moartea. Poate că era doar rănit, astfel încât putea fi salvat, dacă stătea culcat. Nu muriseră toţi îndată, deşi cei mai mulţi fuseseră atinşi în cap şi în gât, deoarece numai capetele le erau expuse focului.

De fapt, nu era nici un motiv ca Michael să fie tratat altfel decât ceilalţi. Dar el era fratele meu mult iubit şi nu puteam suporta gândul că sărmanul său corp rănit era aruncat ca un sac de cartofi şi batjocorit în mod infam de către Lejaune... Se putea să nu fie mort încă şi viaţa sa atârna poate de ceea ce voi face acum! Am alergat din nou sus... Ultima dorinţă a lui Michael îmi veni în minte! Trebuia să iau scrisorile acelea şi pacheţelul, despre care îmi vorbise... Când am ajuns pe acoperiş, Lejaune stătea aplecat peste Michael.

Deschisese tunica fratelui meu, rupsese căptuşeala chipiului, îi scosese eşarfa şi deschisese punga plată, care forma o parte din centura lui Michael. Lângă Lejaune zăceau jos trei sau patru scrisori şi un plic desfăcut. În mâinile lui se afla un pacheţel legat cu sfoară şi sigilat, şi o scrisoare deschisă.

M-am repezit la el, văzând roşu înaintea ochilor, tot sufletul meu era plin de furie şi de scârbă faţă de acest corb neruşinat, care nu se dădea înapoi să jefuiască un mort – să despoaie un soldat, care luptase cot la cot cu el, un bărbat care îi salvase probabil viaţa, chiar înainte de începerea luptei.

— Aşa, va să zică nu avea nici un diamant, nu-i aşa? Şi n-avea habar de ce spuneam, cum? spuse ticălosul pe un ton batjocoritor ţinând pachetul şi scrisoarea în mâna stângă. Hoţ blestemat! Câine râios! strigă, şi în clipa următoare revolverul lui era îndreptat spre faţa mea. Înapoi, porcule! urlă el. Mai înapoi, înapoi, am spus...

O singură mişcare – şi aş fi fost mort. De fapt nu-mi păsa, dar mai aveam să-i spun înainte vreo câteva cuvinte. Când am făcut câţiva paşi înapoi. Lejaune îşi coborî revolverul şi surâse îngrozitor...

— Nu ştiam că după luptă se jefuiesc morţii, Lejaune, am spus eu. Credeam că aşa ceva fac numai femeile arabe de cea mai josnică speţă. Jefuitor ordinar de cadavre – ai trebui să răscoleşti gunoaiele Parisului şi nu să pângăreşti o uniformă onorabilă, peticar ticălos ce eşti!...

Lejaune strâmbă gura într-un râs murdar.

— Frumos discurs funebru pentru un hoţ de bijuterii! spuse el. Mai ai de spus şi altele de acelaşi fel, înainte să-ţi astup gura pentru vecie? Nu? Bine, mi se pare că ţi-am promis să ne socotim, când va veni timpul. Ei bine. a venit timpul... Am să te împuşc pe loc. Să zicem, şase gloanţe în stomac, ce părere ai? Nu vreau sa te gonesc prea repede din această lume minunată...

O nu, să nu crezi că mai am nevoie de tine... Tuaregii nu vor mai ataca azi – în orice caz, mi-au lichidat frumos rebelii... Trupele de ajutor vor veni la revărsatul zorilor... Ca şi toţi ceilalţi câini blestemaţi, veţi fi îngropaţi aici în nisip – iar eu voi căpăta crucea Legiunii de Onoare, voi fi înaintat la gradul de căpitan şi voi pleca la Paris, pentru a lua în primire acolo mulţumirea patriei şi decoraţiile... Iar la Paris, drăguţul şi micul meu flecar, voi vinde această bagatelă, pe care voi, hoţilor, mi-aţi adus-o aici într-un mod atât de amabil!

Lejaune îmi ţinu cu mâna stingă pacheţelul, triumfător, în faţă.

— Acum sunt bogat – şi aceasta mulţumită ţie şi ăstuia!

La aceste cuvinte, trase un picior în corpul lui Michael!

Tocmai îmi apucasem baioneta şi mă repezisem înainte – scos din fire de cruzimea acestui om – când am observat ochii lui Michael: erau deschişi şi îndreptaţi asupra mea.

Michael trăia!...Voi rămâne poate şi eu în viaţă... M-am oprit o clipă încurcat.

— Bun! spuse Lejaune. Atac înarmat asupra superiorului – în faţa inamicului! Excelent! Acum pot sa te judec eu însumi cu conştiinţa împăcată... Te găsesc vinovat şi te condamn la moarte. Sentinţa o execut chiar eu... Atenţiune...

Revolverul, care era îndreptat spre faţa mea, coborî încet spre stomac.

— Foc!...

Pe când Lejaune vorbea, mâna dreaptă a lui Michael se mişcase. La ultimul cuvânt pe care-l pronunţase, mâna apucă piciorul lui Lejaune şi îl făcu să-şi piardă echilibrul în timp ce trăgea. Orbit, ameţit şi furios, m-am repezit înainte cu toată puterea, mi-am înfipt baioneta în corpul lui Lejaune. M-am împiedicat şi baioneta îmi scăpă din mână. Când am putut din nou să văd, Lejaune era culcat pe spate şi se zvârcolea în chinurile morţii; mânerul baionetei mele îi ieşea din piept, cu lama înfiptă în inimă,

Lejaune era mort şi până la urmă eu devenisem rebelul şi ucigaşul! Eram „măcelarul”, iar Lejaune „porcul”.

6. O înmormântare de Viking.

M-am aplecat asupra lui Michael, care avea ochii închişi. Era mort? Fusese salvarea vieţii mele ultima lui faptă?

Pentru moment, nu eram în stare să gândesc sau să simt ceva. Nu ştiam dacă totul nu era decât un vis urât.

Michael deschise ochii.

— Băiat viteaz, şopti el. Ai scrisorile?

I-am spus că le va preda el însuşi, că noi eram singurii supravieţuitori, că ajutorul trebuia să sosească din clipă în clipă şi că vom fi înaintaţi şi decoraţi.

— Pentru asasinarea lui Lejaune? surâse el. Ascultă-mă, Johnny... Cu mine s-a sfârşit. Mi se scurge tot sângele... Ascultă... N-am furat niciodată în viaţa mea... Spune-i aceasta lui Digby şi trimite scrisoarea mătuşii Patricia... Nu aştepta până ce vine ajutorul... Cadavrul lui Lejaune... Te vor împuşca... Ia-ţi o cămilă şi fugi... La noapte... Dacă nu poţi să fugi, spune-le că eu l-am omorât pe Lejaune... Oricum, am dat o mână de ajutor...

Nu ştiu ce i-am răspuns.

— Nu, ascultă... Aceste scrisori... Una din ele trebuie s-o laşi la mine... Pune-mi-o în mână... Mărturisire... Execută totul... Tu şi Dig nu aveţi nevoie să continuaţi jocul... Trebuie să publicaţi mărturisirea altfel stricaţi totul...

— Nu ai nimic să mărturiseşti, dragul meu Beau, am spus eu. Aşteaptă o clipă, am să-ţi aduc puţin coniac.

Degetele lui Michael îmi apucară mâneca.

— Nu fii prost, Johnny, şopti el, mărturisirea este foarte importantă... Las-o într-un loc unde o vor găsi cu siguranţă, altfel nu voi avea linişte... Rămâi... Promite-mi... Doamne! Nu mai văd nimic... John... John... Unde eşti?... Mărturisirea... John... John...

Admirabilul, bunul, nobilul meu frate Beau murise.

Nu puteam să plâng, harul lacrimilor îmi era refuzat.

Privirea mea căzu asupra scrisorilor. Una era adresată Lady-ei Brandon, care o va primi, dacă voi avea destulă îndemânare şi noroc pentru a scăpa cu viaţă. Una era adresată Claudiei, pentru care era de spus acelaşi lucru... Una pentru mine, una pentru Digby. Şi apoi mai era încă una, care se afla

mototolită în mâna stângă a lui Lejaune. Plicul din care o scosese se afla alături. Scrisoarea era adresată Prefecturii de Poliţie Scotland Yard, Londra, Anglia. Bietul Michael, mărturisea o faptă pe care nu o făcuse niciodată! Aveam mare poftă s-o distrug, dar ultimele sale cuvinte îmi mai răsunau imploratoare în urechi.

Bine – din partea mea să rămână mărturisirea unde era. Va găsi fără îndoială calea publicităţii; aici, în mâna comandantului asasinat al fortului asediat, nu putea fi trecută cu vederea... Am ridicat pachețelul, care îi scăpase lui Lejaune în cădere şi l-am băgat în buzunarul meu, împreună cu cele trei scrisori. Cea adresată mie suna astfel:

„Dragă John,

Când vei primi scrisoarea aceasta, du celelalte scrisori care sunt împreună cu ea la Brandon Abbas, de îndată ce ţi-e posibil. Dacă nu poţi să le duci tu însuţi acolo, trimite-le. Scrisoarea către mătuşa Patricia conţine soluţia enigmei safirului „Blue Water”, şi cred că o va mulţumi pe deplin – mai târziu poate s-o publice, eventual după moartea unchiului Hector. Între timp, te rog să bagi de seamă ca scrisoarea adresată poliţiei să nu se piardă. Noi am fugit numai pentru că voiam să îndepărtăm bănuiala ce plana asupra nevinovaţilor – chiar şi a Isabellei, nu uita aceasta, băiete! Am preluat vina în comun şi primul care moare din noi preia bineînţeles întreaga vină, pentru ca să se poată întoarce acasă ceilalţi doi. Tu sau Digby aţi fi făcut acelaşi lucru pentru fraţii voştri şi eu o voi face, dacă voi muri primul. Aşadar ai grijă ca scrisorile să ajungă acasă şi ca una din ele să fie publicată în presă şi cealaltă să ajungă în mâinile poliţiei. Am scris o scrisoare absolut identică lui Digby şi sunt convins că voi amândoi sau numai unul din voi îmi veţi îndeplini ultimele dorinţe. Nu te ocupa de proverbul: „de mortuis nil nisi bonum”, care nu sa aplică în acest caz. Trebuie să ne gândim la cei vii; fă prin urmare totul, exact cum te rog. Dacă eu ţi-aş supravieţui, aş face acelaşi lucru pentru tine sau Digby; aşadar fă-ţi datoria faţă de cel mort şi faţă de cei vii.

Prin fuga ta prostească de acasă mi-ai încurcat toate planurile – repară dar totul, făcând exact ceea ce te rog.

Rămâi cu bine, dragul meu, cel mai viteaz între băieţii viteji. Ne vom revedea în veşnicele câmpii Elizee.

Beau

P.S. Să nu cumva să te apropii acolo de mine, dacă mi-ai distrus mărturisirea.”

Am băgat scrisoarea în buzunar şi i-am privit faţa. Trăsăturile lui nobile erau liniştite. I-am închis ochii şi i-am împreunat mâinile pe piept. Apoi l-am privit mult timp. În cele din urmă m-am prăbuşit extenuat, o oboseală imensă mă copleşi, cuprinzându-mă un fel de stare de visare – nu eram treaz, dar nici nu dormeam.

Când m-am deşteptat în sfârşit din această stare apatică de toropeală, am văzut că se crăpa de ziuă. Privirea mea căzu asupra cartuşelor trase, asupra figurilor rigide de la metereze, asupra cadavrului lui Lejaune, din al cărui piept ieşea mânerul baionetei mele şi asupra figurii încă surâzătoare a lui Michael, care îşi păstra nobleţea şi dincolo de moarte...

Am îngenuncheat şi l-am sărutat – pentru prima oară de când fuseserăm copii.

Dacă era să îndeplinesc ultima dorinţă a lui Michael, trebuia să evit atât pe Tuaregi, cât şi trupele de ajutor care veneau de la Tokotu. Dar atunci mă aştepta un drum nesfârşit de lung: dacă voiam să-i înving pericolele, trebuia să mă aprovizionez cu alimente, apă, încălţăminte de rezervă şi muniţii.

M-am sculat, m-am târât obosit la bucătăria de jos, am turnat gaz în sobă şi am aprins flacăra. În timp ce aşezam vasul cu apă pentru cafea, mi-am umplut cu apă bidonul şi trei sticle mari de vin. Apa va fi mai importantă pentru mine decât vinul. Apoi mi-am umplut traista şi raniţa până la refuz cu pâine, cafea şi conserve. Am mâncat şi am băut pe săturate, mi-am încărcat povara pe umeri şi m-am întors pe acoperiş, pentru a mai privi o ultimă oară în jur. Tuaregii nu se mai vedeau, deşi puteau fi foarte bine ascunşi îndărătul casei sau al colinelor de nisip care înconjurau fortul.

Privirea mea căzu asupra lui Lejaune. Să scot baioneta din inima lui perfidă? Nu, totul în mine se împotrivea acestui gând şi apoi nu-mi trebuia baioneta, aveam şi aşa destul de cărat.

— Rămâi cu bine, Beau, am spus şi m-am apropiat de el, când deodată răsunară câteva împuşcături!...

Tuaregii?... Nu, acestea nu erau focuri de puşcă şi nici nu erau îndreptate contra fortului; puteam să-mi dau seama de acest lucru din felul cum răsunau.

Am alergat ghemuit la meterez şi am privit afară.

Pe o colină de nisip îndepărtată se putea vedea un om în

uniformă, călare pe o cămilă, care îşi agita braţul deasupra capului şi trăgea cu revolverul în aer.

Era un ofiţer francez.

Ajutorul de la Tokotu sosise, dar trebuia sa fug, deoarece m-ar fi împuşcat pentru asasinarea comandantului.

Dar unde erau Tuaregii? Nu cumva căutau să-l prindă într-o cursă?...Aveam datoria să-l previn pe el şi ai săi. Cum putea să ştie că fortul, deasupra căruia fâlfâia drapelul, era ocupat numai de către morţi şi că în apropiere puteau să fie ascunşi sute de Tuaregi?...

Am îngenuncheat, mi-am aşezat arma în deschiderea meterezului, şi l-am ochit pe ofiţer, ca şi cum viaţa mea ar fi atârnat de acest lucru. Apoi am ridicat puţin ţeava şi am tras; glonţul îi trecu deasupra capului. Am alergat imediat la altă deschidere a meterezului şi am ochit da astă dată la picioarele lui.

Ofiţerul se opri.

Acesta îmi era de ajuns.

Dacă mai intra acum în capcană, nu era demn să fie ofiţer al celui de-al nouăsprezecelea corp de armată african.

Apoi am fugit la partea opusă a acoperişului, mi-am aruncat arma peste parapet, m-am aruncat eu însumi peste el şi m-am lăsat jos în nisip... Mi-am apucat arma şi am alergat cât am putut de repede la cea mai apropiată colină de nisip. Dacă această colină ar fi fost ocupată de Tuaregi, aş fi murit luptându-mă şi zgomotul împuşcăturilor ar fi fost un nou avertisment pentru trupele sosite în ajutor. Dacă n-ar fi fost ocupată, voiam să mă ascund acolo şi să aştept desfăşurarea evenimentelor... Colina de nisip nu era ocupată, scăpasem din fort şi puteam nădăjdui să dispar sub protecţia întunericului.

În timp ce stăteam întins pe jos şi mă întrebam când vor ataca în sfârşit Tuaregii, am văzut, spre mirarea mea, că ofiţerul francez ieşea singur de după colţul fortului, părând tot atât de nepăsător ca şi când ar fi călărit prin străzile din Sidi-bel-Abbès!...

În fine – îmi făcusem, datoria, îl prevenisem atât pe el cât şi trupa lui!... Doar nu era posibil să fi privit focurile mele, care nimeriseră în imediata lui apropiere, drept focuri de bucurie, trase în onoarea lui... Ofiţerul călări în jurul zidurilor şi se uită în sus la apărătorii morţi ai fortului.

Chipiele aruncau o umbră deasă asupra feţelor lor; era

imposibil să se observe de jos că erau morţi...

Ce aveau de gând Tuaregii?.,. Voiau să aştepte până ce veneau şi trupele lui după el, pentru a-i prinde apoi pe toţi odată în capcană?...

Era nevoie să-l previn încă odată? În felul acesta m-aş fi trădat sau Tuaregilor, sau francezilor... În timp ce mai stăteam la îndoială, neputându-mă hotărî dacă să-l previn printr-un foc de armă, am văzut că acest lucru nu mai era necesar – trupele franceze venite în ajutor înaintau încet, răspândite în trăgători şi respectând toate măsurile de siguranţă.

După câteva clipe l-am auzit pe gornist sunând înaintea fortului... Puteam să-mi închipui mirarea ofiţerului, care aştepta zadarnic în faţa porţilor închise ca cineva să le deschidă, în timp ce morţii îl priveau într-o tăcere absolută.

Tuaregii nu mai erau de văzut nicăieri, astfel încât am ajuns la convingerea că fugiseră de teama trupelor sosite în ajutor. Poate că îşi dăduseră mai devreme seama de imposibilitatea aparentă de a cuceri fortul şi renunţaseră la asediu încă de la răsăritul lunii...

Ofiţerul, subofiţerul lui, gornistul şi un al patrulea om se aflau grupaţi sub zid, la vreo trei sute de metri depărtare de mine... Se părea că al patrulea refuza să se caţere pe ziduri. Toţi gesticulau, ofiţerul îşi scoase revolverul şi îl îndreptă asupra omului care dăduse negativ din cap când el îi arătase zidul.

Gornistul sări de pe spinarea cămilei sale spre o ţeavă ce ieşea în afară şi se ridică ţinându-se de ea.

Mă aşteptam să-l văd deschizând poarta pe dinăuntru şi să le dea drumul celorlalţi. Gornistul nu-şi făcu apariţia. Peste vreun sfert de oră, ofiţerul se căţără el însuşi pe zid, pătrunzând în fort pe aceeaşi cale ca gornistul.

Din nou mă aşteptam ca poarta să fie de îndată deschisă, dar nu se întâmplă nimic de acest fel. Domnea o tăcere absolută. Clipele treceau încet şi oamenii din trupa de ajutor stăteau nemişcaţi ca statuile, privind fortul misterios.

Deodată l-am auzit pe ofiţer strigând gornistul: oamenii de afară se apropiară de fort în formaţie de atac, o altă secţie sosi pe catâri – când porţile fură deschise pe dinăuntru şi ofiţerul ieşi singur afară. Apoi dădu câteva ordine şi intră în fort însoţit de subofiţer. Afară de ei nu mai intră nimeni. Peste câteva minute, subofiţerul ieşi din fort, chemă un sergent şi îi spuse ceva ce privea probabil campamentul trupei în oază.

Mi-am dat seama că trebuia să fug, deoarece curând se vor

pune posturi de veghe pe o rază întinsă şi patrulele vor cerceta regiunea.

M-am strecurat ghemuit dincolo de colină, de-a lungul dunelor, până ce-am fost atât de departe de fort încât nu mă mai temeam să fiu descoperit. În timp ce mă gândeam nelămurit la soarta care mă aştepta, o voce în mine striga tânguitoare: „Michael a murit... Michael a murit...” Cu toată căldura îngrozitoare şi starea mea de spirit nespus de nenorocită, am căzut într-un somn adânc, din care m-am trezit abia spre seară.

Am observat că cea mai apropiată sentinelă era la o depărtare de vreun kilometru de mine.

Pentru a înainta în pustiu, îmi trebuia neapărat o cămilă. Nu-mi rămânea altceva de făcut decât să mă furişez la oază şi să fur una de acolo…

Eram aproape de oază când am observat deodată că ieşeau flăcări din fort. Focul ardea cu putere, fusese probabil pus în acelaşi timp în mai multe locuri, cu ajutorul gazului şi al altor materii uşor inflamabile... Ce însemna aceasta? Doar nu se întâmplase din ordinul ofiţerului... Poate că vreun legionar superstiţios, care fusese lăsat singur de pază în fort, pusese focul.

În orice caz, incendiul era prielnic planurilor mele. În timp ce oamenii vor fi ocupaţi cu stingerea, voi putea să-mi procur cu uşurinţă o cămilă în oază.

Pe când priveam fortul, am zărit o mişcare pe acoperiş. În curând am văzut, că un om făcea acelaşi lucru pe care îl făcusem eu nu de mult. Se târî pe parapet, aruncă apoi arma jos şi se lăsă să cadă pe nisip. Cine putea să fie? Era oare legionarul care aprinsese fortul Zinderneuf? Fără ca să-l cunosc, îmi era simpatic şi voiam să-l ajut, pe cât mi-era posibil. Trebuie să-i atrag atenţia asupra sentinelei pe care o zărisem. M-am apropiat de el...

Peste câteva minute mă văzu şi puse arma la ochi. Pe cât se părea, nu avea de gând să se lase prins viu – ceea ce era uşor de înţeles, după ce tocmai dăduse foc unuia din excelentele forturi pe care Madame la République le avea în Sahara... Am scos din buzunar ceva ce fusese odată o batistă şi i-am făcut semn. Când m-am târât spre el, am observat că avea o trompetă.

Mi se făcu părul măciucă – în faţa mea se afla spiritul sau corpul astral al fratelui meu, care părea complet normal, viu şi natural.

Era fratele meu – fratele meu Digby – frate geamăn cu

Michael!...

— Hallo John, spuse Digby, când mă văzu că îl priveam cu gura căscată, nevrând să-mi cred ochilor. Mi-am închipuit de îndată că trebuie să te învârteşti pe undeva pe aici, prin împrejurimi. Hai s-o ştergem. Clima este insuportabilă pe-aici.

Cu tot felul lui nepăsător de a se purta, arăta palid şi bolnav de moarte, mâinile îi tremurau, faţa lui semăna cu masca unei stafii, schimonosită de durere.

— Rănit? l-am întrebat eu, când am observat starea în care se găsea.

— Trupeşte nu prea... dar tocmai i-am făcut lui Michael o înmormântare de Viking, răspunse el şi îşi muşcă buzele.

Bietul, bietul Digby.

Mi-am aşezat braţul peste umerii lui, în timp ce şedeam alături pe nisip.

— Sărmanul meu John! spuse el în sfârşit cu o voce înăbuşită de durere. Tu ai fost bineînţeles acela care l-a aşezat astfel... L-ai văzut murind... Sărmane Johnny!...

— Murind a încercat să-mi salveze viaţa, am spus eu. A murit liniştit şi fără dureri... Ne-a însărcinat pe noi cu îndeplinirea ultimelor sale dorinţe... Am o scrisoare pentru tine... Uite-o aici... Hai să ocolim sentinela de colo şi să aşteptăm o ocazie prielnică, pentru a fura o cămilă şi a fugi...

L-am condus mai aproape de oază, ocolind sentinelele. Ne culcarăm de unde puteam observa tot ce se petrecea, fără a fi văzuţi. Trupa stătea adunată înaintea fortului care ardea.

— Să nu-i lăsăm să tulbure înmormântarea lui Michael,

Digby trase un foc în aer; eu i-am urmat exemplul şi am tras peste capul ofiţerului, cum mai făcusem odată în aceeaşi zi. Traserăm mereu şi sentinelele din stânga şi dreapta noastră răspunseră, trăgând cu râvnă în vânt.

La ordinul ofiţerului, compania se retrase în oază, probabil pentru a petrece acolo noaptea în siguranţă...

— Ne-a reuşit, spuse Digby. Acolo pot rămâne, liniştiţi, până ce fortul va fi ars din temelii... Şi acum, povesteşte-mi cum s-a petrecut totul, apoi am să-ţi povestesc eu păţaniile mele.

I-am istorisit tot ce se întâmplase de când ne părăsise; apoi am aflat de la el că gruparea lui fusese deodată mutată de la Tanout-Azzal la Tokotu şi că găsise acolo, drept comandant, pe ofiţerul de Spahii care ne vizitase odată la Brandon Abbas şi care era acum maior.

Maiorul de Beaujolais nu-l recunoscuse pe Digby şi

bineînţeles nici Digby pe dânsul, până ce auzi odată numele lui şi află că era de la Spahii.

La Tokotu venise ştirea că Zinderneuf era asediat da către un imens număr de Tuaregi. De Beaujolais o pornise îndată către acolo… Restul îmi era cunoscut, până în clipa în care îl văzusem pe Digby – era gornistul lui de Beaujolais, – căţărâmdu-se pe zidurile fortului…

— Ei – ştii şi tu ce-am găsit pe acoperiş, continuă Digby, şi poţi să-ţi închipui cum m-am simţit, când l-am văzut pe Michael întins pe jos înaintea mea… M-am repezit jos şi am căutat să văd dacă erai şi tu printre cei răniţi – dar mi-am dat seama îndată că nu exista nici un rănit şi că întreaga garnizoană se afla pe acest acoperiş nenorocit… Asta însemna că tu fugiseşi, că baioneta ta împodobea pieptul Iui Lejaune şi că numai tu putuseşi să-l aşezi pe Michael în acest fel şi să-i închizi ochii.

Am văzut aproape cu ochii mei cum l-ai omorât pe Lejaune şi am fost convins că o făcuseşi pentru că îl omorâse pe Michael şi voia să te omoare pe tine – totul numai din cauza safirului acela blestemat… Era să înnebunesc… şi cred că am şi înnebunit…

Cel puţin să-i fac o înmormântare de Viking, am jurat eu în faţa mortului, şi apoi trebuie să-l găsesc pe John!… Ştii că grija permanentă a lui Beau era că ţi s-ar putea întâmpla ceva… Michael se simţea răspunzător pentru faptul că ai fugit de acasă, nătărău tânăr.

În timp ce stăteam locului zăpăcit, am auzit pe cineva căţărându-se pe ziduri! M-am repezit jos să mă ascund şi să aştept un prilej de a da foc locului acesta blestemat, dacă nu puteam face ceva mai bun pentru Beau… Am văzut uşa carcerei deschisă, m-am furişat înăuntru şi m-am ascuns în dosul ei… Era tocmai destul loc pentru mine şi nu puteam fi văzut de nimeni…

Apoi l-am auzit pe de Beaujolais strigându-mă şi, judecând după felul cum suna vocea lui, nu era mult mai fericit ca mine… Priveliştea în sine te făcea să-ţi pierzi cumpătul, în afară de toate enigmele care se puneau… Mai târziu l-am auzit vorbind cu sergentul lui; apoi m-au căutat. Odată s-au uitat chiar în carceră, dar părea să fie goală… Am observat că bătrânul Dufour era chiar mai dezorientat şi mai nenorocit decât de Beaujolais… Dar în curând au plecat şi în fort s-a aşternut o tăcere mormântală…

Când am fost sigur că nu mai era nimeni în apropiere, m-am târât din nou pe acoperiş şi m-am uitat în jurul meu… Înaintea fortului stătea o sentinelă, iar compania se retrăgea în oază,

probabil să se odihnească acolo înainte să ocupe fortul.

Mi-am luat inima în dinţi, m-am dus la Beau, l-am ridicat în braţe, l-am dus jos şi l-am culcat în propriul lui pat, în dormitorul trupei. În jurul patului am pus surcele din bucătărie, pe care le-am îmbibat cu gaz. Voiam, pe cât posibil, să-i fac această înmormântare de viking, aşa cum o făceam noi când eram copii. Aşa cum şi-o dorise Michael.

Am acoperit tot rugul cu pânză şi cu lucruri care erau mai mult sau mai puţin albe... Lemnele şi gazul nu se mai vedeau. Michael arăta minunat... După o scurtă ezitare am luat tricolorul de rezervă şi l-am întins deasupra... Nu era drapelul pe care mi-l dorisem, dar Michael luptase şi murise sub el, aşa că era bun şi acesta... bun şi acesta... acesta...

Digby moţăia mecanic, în timp ce vorbea. Arăta ca un somnambul. Am încercat să-l opresc să mai vorbească.

— încetează, John... Trebuie să-ți povestesc tot... Oh, Beau! Beau! Am făcut tot ce mi-a fost cu putinţă, prietene... Dar nu aveam nici cal, nici lance, nici scut, pentru a le aşeza lângă tine... Dar ţi-am aşezat un câine la picioare... Arma şi baioneta ta trebuiau să ţină locul spadei şi suliţei...

Am crezut că înnebunise.

— Un câine, dragă Digby? am întrebat eu şi am încercat să-l readuc la realitate. Cred că nu poate fi tocmai exact...

— Ba da, un câine... Un câine la picioarele sale.,.. Un câine, care era ghemuit la picioarele sale...

Era din ce în ce mai neliniştitor.

— Nu l-am purtat jos, cum o făcusem cu Beau. L-am apucat de un picior şi l-am târât după mine...

— Lejaune? şoptii eu.

— Da, John. Lejaune – cu baioneta ta în piept... Unde eram? spuse Digby, ca unul, care se trezeşte din somn... A, da... M-am aşezat lângă Beau şi i-am vorbit... Şi apoi, ce crezi că am făcut? Am dormit până seara...

Când m-am trezit din somnul meu adânc, am aprins rugul lui Beau, ca prin vis. Apoi am turnat gaz peste mesele şi lăncile pe care le îngrămădisem una peste alta în camera de alături, le-am aprins şi am turnat o altă cană de gaz pe scările de lemn. Apoi am făcut acelaşi lucru şi în mai multe locuri – ar fi fost nevoie de mai multă apă decât există în toată Sahara, pentru a stinge incendiul. Eram mulţumit de opera mea. Beau nu şi-ar fi putut dori o mai frumoasă înmormântare de viking... Apoi am fugit, ca să te caut pe tine... să te caut... caut...

Digby căzu obosit pe spate şi adormi...

Să mă las şi eu pradă somnului? Ispita era mare. Dar trebuia să veghez. După două ore îl voi trezi pe Digby şi voi încerca să fur o cămilă...

Domnea o tăcere neobişnuită. Nu s-ar fi crezut că oaza, care părea neagră şi liniştită, era ocupată de oameni înarmaţi. Nu se vedea nici o lumină... Mi se părea imposibil să mă apropii de oaza păzită, peste nisipul luminat de lună, fără a fi văzut şi arestat... N-ar fi fost mai bine să dormim până dimineaţa şi apoi să furăm una din cămilele păzite de sentinelă, când va domni în cantonament dezordinea obişnuită la deşteptare?... După două ore l-am trezit pe Digby, pentru a mă sfătui cu el. Digby mă lăsă să spun tot ce aveam de spus şi răspunse apoi:

— Ai dreptate, ai în toate perfectă dreptate, John, şi adormi pe când mai vorbea încă.

În felul acesta, eram tot atât de nehotărât ca şi înainte: în timp ce stăteam la îndoială dacă să-l las pe Digby să doarmă mai departe sau să-l trezesc imediat, am văzut doi călăreţi pe cămile părăsind oaza. Nu-mi credeam ochilor... Nu, nu era nici o îndoială că se trimitea o patrulă pentru a cerceta împrejurimile sau pentru a transmite comunicări importante la Tokotu.

Iată că aveam două cămile. Două cămile bine hrănite, adăpate din abundenţă, se apropiau de noi. Cămilele veniră tot mai aproape şi deodată am auzit o voce, care mi-era bine cunoscută:

— Cred că nu le-ar strica Senegalezilor, dacă i-am anunţa să se ferească de Tuaregi, Buddy...

— Hank! am strigat eu în culmea fericirii şi simţindu-mă mântuit. Hank şi Buddy se îndreptară spre mine.

— Iată-l pe unul dintre cei trei fraţi misterioşi, spuse Hank. Mi-am închipuit îndată că trebuie să vă învârtiţi prin apropiere, deoarece nici unul din voi nu era de văzut în casa cu stafii...

Într-o vale, între două coline de nisip, Hank şi Buddy îşi îngenuncheară cămilele şi coborâră. Amândoi îmi strânseră mâna într-un mod foarte dureros, dar extrem de cordial.

— Între noi fie vorba, întrebă Buddy, n-ai aprins cumva acest drăguţ fort?...

— Te-ai jucat cumva, fără băgare de seamă, cu chibriturile, când ţi-ai aprins pipa? se interesă Hank cu solemnă gravitate.

— Nu, Digby a dat foc fortului.

— Aş vrea să-i exprim deosebitele mele mulţumiri pentru

asta, spuse Hank. Se află prin apropiere?

— S-a culcat puţin mai încolo.

— Şi celălalt frate de asemenea? întrebă Buddy. Dar unde-i Lejaune? După ce v-aţi aprins frumuseţea de cămin, l-aţi luat pe tăticu' de urechi şi l-aţi dus în grădină, ca să admire ce frumos arde, nu-i aşa?

L-am pus imediat la curent cu moartea lui Michael şi „înmormântarea" lui.

Urmă o scurtă tăcere.

— Păcat de el, spuse Hank după câteva clipe şi continuă apoi gânditor: Ciudat, nişte băieţi atât de drăguţi şi liniştiţi care se poartă întotdeauna ca şi cum s-ar afla într-o societate distinsă, să facă asemenea pozne? Unul îl omoară pe marele hingher, celălalt dă foc întregii vile a pustiului?!... Tot respectul!...

Asasinatul şi incendierea ne făcură să creştem în stima acestor oameni cumsecade cu mult mai mult decât ar fi putut s-o facă vreodată o faptă pioasă sau vorbe nobile.

Când i-am condus spre locul unde dormea Digby i-am întrebat încotro trebuiau să călărească.

— Am fost trimişi să căutăm nişte Senegalezi care sunt aşteptaţi de la Tokotu, răspunse Hank. Bătrânul Beaujolais se teme că ar putea cădea în vreo capcană, dacă nu-i prevenim... Se pare că Tuaregii mişună pe aici şi mă mir de altfel că nu v-au împuşcat, adăugă el.

— Tuaregii am fost noi, mărturisii eu cu modestă mândrie, noi am tras şi sentinelele au răspuns, trăgând orbeşte.

Cu chiu cu vai îl deşteptarăm pe Digby, care se trezi însă de-abia când îi recunoscu pe Hank şi Buddy; îi salută şi le propuse să ne lase nouă cămilele. La întoarcere, ar putea pretinde că le-au pierdut într-o luptă cu Tuaregii. Dar Hank şi Buddy, care se săturaseră – ca şi noi – de viaţa de câine din Legiunea Străină, se hotărâră repede să fugă împreună cu noi.

Peste un minut, fiecare cămilă ducea câte doi călăreţi şi îi dădurăm drumul cu o iuţeală de opt mile pe oră.

— Încotro doreşte Domnul să meargă? întrebă Hank, în spatele căruia stăteam eu, Londra? New York? Maroc? Egipt? Capetown? Mie mi-e totuna.

Buddy ni se alătură, călare pe cămila lui.

— Trebuie să căutăm să ieşim din teritoriul francez, spusei eu, ce ar fi să trecem în Nigeria?

— Şi de unde să luăm apă? răspunse Digby. Eu cred că cel mai bun lucru ar fi să călărim până la cea mai apropiată oază.

Apoi putem să plecăm mai departe spre sud-vest şi trebuie să ajungem neapărat, mai curând sau mai târziu, pe teritoriu englez, unde nu ni se mai poate întâmpla nimic; de acolo ne putem îmbarca sigur cu uşurinţă... Da, spre sud-vest este Nigeria. Dacă am putea ajunge la Niger, la est de Tombuctu, fluviul ne-ar conduce direct la mare.

— Şi apoi să nu uităm că găsim şi apă de băut, mai mult decât suficientă, în Niger, observă Buddy. Se pare însă că nu s-au aşezat până acum stâlpi indicatori după care să ne putem orienta. Sahara a rămas foarte înapoiată în această privinţă.

— În orice caz rămâne aşa: călărim spre sud-vest, acolo trebuie să fie Nigeria, insistă Digby.

— Aşadar ne îndreptăm cu toate pânzele întinse spre Nigeria – poate să fie la o depărtare de cel mult o mie cinci sute de km de aici, spuse Hank. În acea noapte străbăturăm fără oprire o sută din cei o mie cinci sute de kilometri – un marş forţat, pe care puternicele cămile îl suportară bine.

Cercetând proviziile, am constatat că apa şi alimentele ne puteau ajunge pentru două sau trei zile, consumându-le cu economie. Muniţii aveam mai mult decât destule şi nutream speranţa că vom putea împuşca vreun vânat pe drum.

Uniformitatea înaintării, a peisajului şi a zgomotelor mă adormeau, şi aş fi căzut de mai multe ori de pe cămilă dacă nu l-aş fi apucat repede pe Hank, în spatele căruia şedeam.

Nici unul din noi nu scotea o vorbă şi aţipirăm probabil cu toţii pe câte o bucată de drum.

Când soarele apăru la îndepărtata margine a orizontului, m-am trezit de-a binelea. Mi-era dor de o baie fierbinte şi de o cafea şi mai fierbinte, căci fiecare nerv şi fiecare muşchi mă dureau îngrozitor.

În timp ce soarele urca tot mai sus pe cer, făcurăm un popas, la umbra unei stânci, pe care providenţa ne-o scosese în cale în acest pustiu sterp. După un prânz uşor ne-am întins pe spate şi ne-am odihnit. Eu am dormit până seara, fără a mă mişca şi m-am trezit abia la urletul cămilei, pe care Hank o înşeua proptindu-şi piciorul în burta animalului şi strângând cataramele chingii cu puterea întregii sale greutăţi.

După ce fu înşeuată şi cealaltă cămilă, Hank strigă: „Toată lumea pe bord!” stând pe piciorul dinainte al cămilei îngenuncheate, în timp ce eu mă aşezam cât mai înapoi în şa. Hank se urcă pe locul din faţă, apoi cămila se ridică în picioare,

clătinându-se şi scoţând un răget de mânie şi de foame.

Buddy şi Digby se urcară pe celălalt animal. Luarăm hotărârea să nu facem nici un popas înainte de a fi la o depărtare de cel puţin două sute de km de Zinderneuf, ceea ce era just din punctul nostru de vedere, dar nu era prea convenabil pentru cămile. Către sfârşitul acestei a doua zile de călătorie, cămilele trebuiau să capete mâncare şi o zi de odihnă sau cel puţin să fie adăpate.

Am adormit iarăşi în timpul unei bucăţi bune de drum; în acest timp mă ţineam strâns de Hank şi mă rezemam de el. Un strigăt al lui Buddy mă scoase din starea de încordare musculară: mi-am dat seama că se făcuse iar ziuă şi că animalele noastre se opriseră. Călăreţii priveau cu atenţie la ceva spre care Buddy arăta cu braţul întins.

Pe nisip se puteau vedea urmele recente, neşterse de vânt, ale multor potcoave de cămile! Urmele acestea se încrucişau cu ale noastre. Deoarece noi călăream spre sud-vest, urmele acestor călăreţi trebuiau să ducă la sud sau la nord.

Hank şi Buddy îşi îngenunchează cămilele, strigându-le cu blândeţe dar şi cu insistenţă: „Usha, baba, usha; adar – ya-yan!” – aproape singura comandă căreia o cămilă i se supune fără rezistenţă.

Cercetând urmele cu atenţie, am ajuns la convingerea că era vorba de douăzeci de cămile, care trebuie să fi trecut de puţin timp spre sud.

Ne hotărârăm să ne luăm după aceste urme, deoarece ne duceau cu siguranţă la o oază.

Călărirăm trei sau patru ore după urme, fără a vedea înaintea noastră altceva decât pustiul nesfârşit. Mă întrebam, tocmai, cât timp vom,mai putea călări, fără a da răgaz cămilelor, când un strigăt de bucurie al lui Hank îmi readuse pofta de viaţă, pe cale să piară.

În faţa noastră se afla albia lată şi joasă a unui curs de apă secat: aveam impresia că pe aici trebuia să fi trecut acum zece mii de ani un mare fluviu. Hank ne arătă un loc spre care duceau urmele de potcoave.

Sub o stâncă înaltă şi mare, care se înălţa din mijlocul albiei, apăru o umbră întunecoasă, îmbietoare, în jurul căreia creştea din belşug iarbă uscată, salcâmi pitici şi mărăcinişuri scunde.

Cămilele se îndreptară în grabă într-acolo.

— Apă, spuse Hank poate că va fi nevoie să săpăm, până să dăm de ea.

Dar nu fu nevoie să săpăm.

În jurul stâncii se afla o băltoacă alimentată probabil de un izvor subteran. Nu era un izvor ca în Anglia; vegetaţia creştea peste nivelul apei, dar noi nu făcurăm nazuri şi cămilele noastre încă mai puţin; eram, dimpotrivă, foarte încântaţi şi pe deplin mulţumiţi.

Găsirăm umbră, apă şi mâncare pentru cămile, iar pofta noastră de viaţă renăscu. Era limpede că un grup de călători făcuse de curând un popas aici.

— Bunii noştri prieteni, Tuaregii, spuse Digby, când ne aşezarăm la o umbră minunată. Straşnici băieţi. Ne vom ţine de urmele lor; cât timp nu se îndepărtează prea mult de direcţia noastră de mers.

— Nu trebuie doar să călărim în urma lor, ci să-i întrebăm dacă ne împrumută vreunul echipamentele lor de pustiu şi ceva de mâncare.

— Desigur, aprobă Buddy. Deoarece nu suntem hoţi de cai, ar trebui să ne vândă cel puţin o pereche de cămile pe un preţ ieftin.

Dintru început, americanii preluară misiunea de a procura îmbrăcăminte arabă pentru noi toţi, pentru a înşela atât pe eventualii noştri urmăritori francezi cât şi bandele de Tuaregi pe care puteam să le întâlnim şi care îi urau pe „Rumi”. Americanii erau cu atât mai dornici de această mascaradă, cu cât aflaseră că în sud, spre Nigeria, francezii întreţineau numeroase forturi şi detaşamente de Senegalezi, şi că patrulele lor supravegheau cu atenţie drumurile de caravane, precum şi toate oraşele şi orăşelele arabe. Era mult mai puţin primejdios să întâlneşti aceste patrule ca arab, decât ca dezertor din Legiunea Străină.

În consecinţă, Hank ne dădu zor şi ne permise doar atâta odihnă, cât timp le trebuia cămilelor pentru a mânca şi a se adăpa. El susţinea că grupul dinaintea noastră ţinea de marea bandă care atacase fortul Zinderneuf şi se afla acum pe cale de a vizita câteva sate, jefuite în mod periodic.

Aceste bande de Tuaregi întreprind în fiecare an o incursiune în sate răspândite pe un teritoriu întins şi jefuiesc tot ce le iese în cale – ca vechii perceptori turci.

Dacă sătenii sunt oameni de înţeles şi permit fără opunere acestor hiene ale pustiului să le ia tot, atunci lucrurile se petrec fără vărsări de sânge, pentru că Tuaregii nu au interesul ca satele să fie distruse şi sătenii ucişi, ci preferă să găsească şi în

anul următor o comunitate sătească binevoitoare şi paşnică. Ceea ce doresc ei, este să golească satul ca pe un stup de albine, şi să lase numai atât, cât e necesar pentru ca oamenii să poată începe de la capăt.

Dar dacă un sat este îndărătnic, atunci trebuie să sufere consecinţele, adică să treacă prin foc, prin sabie şi prin torturi. Iar dacă bandiţii dau întâmplător peste un sat care nu ţine de raza lor de acţiune şi pe care nu mai au de gândi să-l viziteze din nou, atunci unesc agreabilul cu utilul, jefuiesc satul în întregime, măcelăresc tot ce le iese în cale şi nu lasă piatră peste piatră...

După vreo trei ore o pornirăm din nou şi călărirăm fără întrerupere până a doua zi de dimineaţă. Faptul că nu-i puteam ajunge pe cei dinainte, cu toată graba noastră, părea să ne confirme presupunerea că aveam în faţă o bandă de tâlhari, căci caravanele paşnice sau simplii călători nu gonesc cu o viteză atât de mare încât să nu-i putem ajunge...

În partea cealaltă a râului – sau mai degrabă a albiei râului – peisajul începu să se schimbe în mod vădit. Pământul deveni mai cenuşiu, cactuşi şi salcâmi îşi făcură apariţia şi puturăm zări numeroase coline stâncoase mari. Pustiul complet neînsufleţit prin care călăriserăm până acum fu înlocuit printr-un pustiu pietros şi cu o vegetaţie sărăcăcioasă.

Deodată auzirăm în faţa noastră, în depărtare, câteva focuri de armă. Hank şi Buddy îşi îngenuncheară imediat cămilele lângă stâncile printre care tocmai treceam; descălecarăm şi ne luarăm armele în mână.

— Nu trebuie să lăsăm să ni se împuşte cămilele, îmi spuse Hank. Ţine-le puţin, în vreme ce noi mergem să vedem ce se întâmplă.

Cei doi americani se întoarseră însă curând, deoarece nu văzuseră şi nici nu auziseră nimic suspect, aşa că ne continuarăm drumul.

Când, după vreo doi sau trei kilometri, ajunserăm la un mare bloc de stâncă, ni se oferi o privelişte îngrozitoare.

O femeie era legată de un salcâm, maltratată într-un mod bestial...

— Trebuie să fie un sat în apropiere, spuse Hank şi îşi întoarse cămila, în acelaşi timp cu Buddy; ne oprirăm în dosul blocului de stâncă şi descălecarăm.

De astă dată legarăm cămilele de căpăstru, le lăsarăm locului, înaintarăm cu prudenţă şi ne apropiarăm încet de un sat aparent părăsit, care se afla într-o oază la marginea unei

prăpăstii adânci. Pătrunserăm în sat şi găsirăm într-una din colibe un om rănit, care la vederea noastră scoase o sabie încovoiată şi încercă neputincios să dea în noi.

— Suntem prieteni, am spus eu pe limba arabă. Spune-ne ce s-a întâmplat; vrem să te ajutăm...

Digby îi vorbi şi el şi-i câştigarăm încrederea omului, care părea să înţeleagă tot ce-i spuneam; eu îl înţelegeam destul de bine, cam în felul în care un francez vorbind limba engleză l-ar înţelege pe un băiat ţăran din Devonshire.

Am înţeles din spusele lui că Tuaregii fuseseră descoperiţi de către o femeie care păzea caprele înaintea satului. Femeia îi strigă noutatea unui băiat oare lucra în imediata apropiere a satului şi amândoi se îndreptară în fugă spre sat, dar Tuaregii prinseră femeia, în timp ce băiatul putu alarma Satul. Bărbaţii alergară cu armele lor spre un grup de stânci din apropiere, pentru a le pregăti Tuaregilor o primire călduroasă, în timp ce femeile şi copiii fugiră la prăpastia dinapoia satului, unde se afla ascunzătoarea lor obişnuită. Câţiva băieţi fură trimişi pentru a preveni pe bărbaţii care se aflau duşi cu cămilele la păscut. Rănitul fusese unul dintre aceştia, în timp ce-şi mâna cămilele împreună cu alţi doi, fuseseră descoperiţi şi atacaţi.

Tuaregii le luară cămilele, iar el fu lăsat înapoi ca mort. Când îşi veni în fire, se găsi singur printre cadavrele celorlalţi păzitori de cămile şi se târî încet spre coliba lui, pentru a muri acolo.

Tuaregii îşi stabiliseră bivuacul afară şi se bucurau de odihna lor binemeritată. Locuitorii satului, ascunşi în spatele stâncilor, aşteptau probabil desfăşurarea evenimentelor.

Le-am explicat situaţia lui Hank şi lui Buddy şi ne-am sfătuit cu ei. Apoi îi spuserăm rănitului să se pună în legătură cu locuitorii satului şi să le spună că noi nu eram numai prietenii lor, dar şi duşmanii de moarte ai Tuaregilor, şi că te vom ajuta să-şi recapete cămilele şi pe deasupra le vom da şi pe cele ale Tuaregilor, dacă vor face ce le vom spune.

Când rănitul înţelese ce aveam de gând, deveni mai vioi şi rana din piept i se păru mai puţin primejdioasă decât o bănuise la început, cu atât mai mult cu cât nu scuipa sânge. Bău o înghiţitură de apă şi luă o pilulă, pe care i-o dăduse Digby, asigurându-l că va face minuni. Apoi ieşi afară împleticindu-se, se uită puţin în jurul său şi făcu nişte semne spre stânci; de acolo i se răspunse cu alte semne, şi în curând apăru la noi în colibă un arab lung şi şaşiu, căpetenia satului ce se numea Azzigig sau cam

aşa ceva. După lungi tratative reuşirăm să-l câştigăm pentru planul nostru, care era destul de simplu.

Şase eroi aleşi din Azzigig trebuiau să atace prin surprindere pe paznicii cămilelor – şi anume fără a face cel mai mic zgomot. Apoi urma să se deschidă asupra bivuacului Tuaregilor de cât mai aproape cu putinţă un foc ucigător. Când Tuaregii surprinşi vor fugi spre prăpastie – lucru de care eram aproape siguri – vor găsi calea blocată de întreaga armată franceză în uniforme, cu un gornist în frunte, care va chema alte regimente prin semnalele sale!...

Trebuie să mărturisesc că locuitorii satului, care aveau de altfel o mare teamă de Tuaregi, au dovedit foarte mult curaj... După un atac din imediata apropiere, se aruncară ca nişte diavoli asupra Tuaregilor surprinşi, iar când am apărut şi noi patru de după stânci, Tuaregii rămaseră îngroziţi şi se văzură înconjuraţi din toate părţile ca de o haită de lupi. Fură ucişi până la unul... Digby susţinu pe bună dreptate că trompeta lui câştigase lupta. Rezultatul aceste aventuri fu că fiecare dintre noi patru părăsi Azzigig călare pe câte o minunată cămilă Mehari şi costumat în întregime ca Tuareg. Vălurile albastre, pe care le poartă Tuaregii, ne cam stânjeneau la început, dar în curând ne-am obişnuit şi cu ele. Nu mai aveam pe noi nimic european, afară de arme şi de trompeta lui Digby, pe care o purta ascunsă la el. Dar armele noastre nu mai puteau să ne trădeze, deoarece nu era neobişnuit ca nişte arabi să fie echipaţi cu arme europene moderne.

7. Întoarcerea.

Aş putea să umplu o carte groasă cu povestirea aventurilor noastre, cu Tuaregii, în Sahara; aceste aventuri au început la Azzigig, în Sudanul francez şi s-au terminat la Kano în Nigeria, în Africa engleză de vest.

A fost poate cel mai lung, mai îndrăzneţ şi mai anevoios raid călare pe care l-a întreprins vreodată un european prin Sahara, fără ajutorul unei caravane.

Călăream spre sud-vest, când puteam, şi spre nord-est, când eram siliţi.

În timpul unui an groaznic am străbătut aproape un cerc întreg: ne aflam când la El Hilli, la o depărtare de două sute de mile de Tombuctu, când la Agadem, cam la aceeaşi depărtare de lacul Ciad – mai târziu am ajuns chiar la Bilma, la vreo cinci sute de mile mai spre nord.

Uneori, foamea şi setea ne sileau să ne alăturăm unor caravane de sare şi alteori unor caravane de sclavi; cu acest prilej am putut constata că în Africa centrală comerţul cu sclavi mai reprezenta încă o afacere strălucită. De obicei, aceste caravane se îndreptau într-o direcţie opusă, dar eram nevoiţi să ne alăturăm lor, dacă nu voiam să murim de sete în pustiul lipsit de apă.

Uneori am fost urmăriţi de bande numeroase, alteori am fost primiţi în sate cu focuri de armă, deoarece eram luaţi drept Tuaregi, ceea ce era uşor de înţeles, alteori, în fine, am ajuns la oaze doar pentru a constata că erau ocupate de patrule de Senegalezi francezi – care însemnau pentru noi un pericol mai mare decât toate bandele nomade de tâlhari.

Nu ştiu dacă am ajuns în regiuni care n-au mai fost străbătute de europeni – în orice caz n-am dat peste nici o regină a Atlantidei şi n-am găsit nici un trib alb necunoscut, de origine grecească, care să fie condus de doamne pline de temperament, despre care să descoperi apoi că-ţi sunt rude îndepărtate.

Nu. Ceea ce am găsit au fost doar oameni nespus de săraci, primitivi şi murdari, la care ne opream numai atât timp, cât era neapărat necesar.

N-am fi supravieţuit nici măcar unei singure luni din acest an, dacă nu i-am fi avut cu noi pe Hank şi Buddy, care ne-au ajutat cu experienţa lor superioară. Cu îndrăzneala şi cu isteţimea lor. Pe de altă parte, firea şugubeaţă a lui Digby şi cunoştinţele de limba arabă pe care le aveam ne-au salvat în nenumărate situaţii, ori de câte ori veneam în contact cu semenii noştri dragi.

În aceste ocazii deveneam foarte credincioşi, Hank şi Buddy erau prezentaţi drept preoţi „Marabi" (preoţi mahomedani), care juraseră solemn să nu vorbească, iar noi eram Senussi, aveam de îndeplinit o misiune secretă, venind de la Kufra. În pustiul Libyei, şi mergând spre Tombuctu, şi vizitam toate locurile sfinte pe care le întâlneam în drum. Spre norocul nostru, n-am întâlnit niciodată Senussi adevăraţi. De altfel, nenumăratele secte, cu diferitele feluri de dervişi şi numeroasele dialecte arabe uzuale ne uşurau planurile. Armele noastre, sărăcia noastră şi curajul nostru neclintit ne ajutară mult.

Am suferit mult. din cauza febrei, a căldurii dogoritoare, a apei stătute, a alimentaţiei proaste şi neîndestulătoare şi a greutăţii drumului pe care această permanentă luptă pentru viaţă le aducea eu sine.

După cum am mai spus, descrierea aventurilor noastre ar putea umple un volum întreg, fără să le epuizăm.

Greutatea situaţiei noastre poate fi închipuită atunci când, fiind odată prinşi – spre nenorocirea noastră – abia am putut să scăpăm prin fugă, lăsându-ne numai armele acolo.

De aici înainte, nenorocul ne urmări.

În curând ne-am trezit în faţa unui grup de călăreţi Tuaregi, care începură să ne atace cu focuri de armă fără ca noi să le putem răspunde. Îmi venea să plâng din cauză că nu aveam arme. Sentimentul neputinţei totale era groaznic... Să te laşi măcelărit ca o oaie, fără a te putea apăra...

Călăriserăm împreună păstrând intervale mari, iar Digby era ascuns privirilor noastre printr-un bloc de stâncă.

Îngenunchearăm cămilele şi ne puserăm – ascunşi fiind în spatele cămilelor – bastoanele la ochi, ca şi când ar fi fost puşti, pentru a înşela duşmanul ce se apropia în mare goană... Dar unde putea fi Digby? Oare reuşise să fugă?...

Oare reuşise să fugă?...

Un sunet puternic de trompetă ne atrase atenţia. Efectul fu magic. Tuaregii se crezură prinşi într-o capcană şi o luară la fugă. După ce sunetul de trompetă se sfârşi, Hank urlă comenzi militare în limba franceză; în stânga lui, Buddy semnaliză unor

trupe franceze imaginare din spate prezenţa inamicului.

Tuaregii, uluiţi, bănuind existenţa unor trupe numeroase în stânga, se întoarseră spre dreapta şi fugiră în goană în timp ce unul din ei, probabil din dorinţa de a se distinge, se desprinse din grup şi călări în direcţia din care se auzise trompeta.

— Repede! am strigat eu, o să-l omoare. Am urlat numele lui Digby, pentru a-l preveni. Dar era prea târziu. Se auzi o împuşcătură; când ne-am apropiat în fugă, Digby era întins mort pe nisip, în timp ce ucigaşul fugi la vederea noastră.

Digby era mort. Michael era mort. Totul în mine era mort.

Continuam să trăiesc ca un automat, ca un condamnat la moarte care îşi aşteaptă execuţia în orice clipă.

L-am înmormântat pe Digby acolo unde murise, deşi ne puteam aştepta în orice clipă la întoarcerea Tuaregilor.

— Şi-a jertfit viaţa pentru noi, spuse Hank şi-şi muşcă buzele.

— Nici un om nu poate face mai mult pentru altul, am spus eu zguduit.

Buddy nu spuse nimic – Buddy plângea.

Ne-am luat după urmele Tuaregilor, până ce am ajuns la o oază, unde ne-am aprovizionat cu apă, pentru ca apoi să ne continuăm drumul.

Curând după aceea, ne surprinse o groaznică furtună de nisip, care era să ne omoare şi care şterse cu desăvârşire toate urmele. Am rătăcit un timp, ajungând în cele din urmă, aproape morţi de sete, la o albie de râu; am găsit-o secată.

Aici, cămilele, complet istovite, au mâncat ceva otrăvitor şi au murit în cursul următoarelor treizeci şi şase de ore.

Eram pierduţi în pustiu, nu ştiam dacă drumul de caravane se afla la estul sau la vestul nostru, n-aveam puşti, n-aveam provizii, n-aveam cămile; ne mai rămăsese doar un burduf cu apă.

Ara luat hotărârea să nu bem această apă decât dacă de ea va depinde viaţa noastră.

Mai rătăcirăm o zi – lucru de neînchipuit – fără apă; la sfârşitul zilei nu ştiam dacă ne depărtaserăm şi mai mult de drumul caravanelor, pe care se aflau oaze, puţuri şi sate.

Dacă voiam să regăsim drumul de caravane pentru a pune mâna – în cine ştie ce chip – pe nişte cămile, trebuia să riscăm să întâlnim patrule franceze. Pe drumul de caravane, moartea era probabilă, aici în pustiu, însă pe jos era sigură.

Seara n-am mai fost în stare să vorbim, buzele ne erau negre şi crăpate, limba ni se umflase, gâtlejurile ne erau înfundate,

gurile complet uscate. Este o senzaţie nespus de neplăcută, să ai gura atât de uscată încât să ai impresia că e făcută din piele tăbăcită...

Am arătat preţiosul nostru burduf cu apă şi mi-am ridicat întrebător sprâncenele.

Hank dădu din cap, arătă spre soarele care apunea şi apoi spre zenit. Trebuia să lăsăm apa pentru ziua următoare. În care ne putea merge şi mai rău decât astăzi.

Am mers toată noaptea, căci viaţa noastră atârna de găsirea „drumului". Spre dimineaţă n-am mai putut să merg şi am căzut jos, fără să vreau, Am încercat să mă ridic, dar nu am izbutit. Deoarece ceilalţi doi văzură că nu mai puteam să înaintez, se culcară lângă mine şi adormirăm.

Când mă trezi soarele, l-am văzut pe Buddy palid ca moartea, privind ţintă la o bucată de hârtie ruptă dintr-o agendă.

Mi-o întinse şi am citit ce era mâzgălit pe ea:

„Prieteni,

Beţi încet apa şi mergeţi cât mai repede înainte. Dragul şi bunul meu Buddy, adio!

Hank"

Hank plecase.

Buddy luă o înghiţitură de apă din burduf, o ţinu o clipă în gură şi apoi o bău încet.

— Fă la fel, gemu el răguşit. Trebuie să facem ce a spus Hank, adăugă, văzându-mă că refuzam. Dar mi-era imposibil să beau apă.

— Bea, insistă Buddy, să nu se fi jertfit în zadar... A făcut-o doar pentru d-ta...

Mi-am umplut gura şi am înghiţit apa, dar nu am putut înghiţi şi senzaţia care îmi strângea gâtlejul...

În ziua aceea şi în cea următoare ne-am mai târât cu greu înainte, ne-am umezit din timp în timp gura şi pe la apusul soarelui, în a doua zi, am văzut o „fata morgana": un sat cu palmieri şi cu o mică moschee albă – dar nu era o iluzie, ci realitatea.

Am rămas câteva luni în acest sat, l-am căutat pe Hank în pustiu, am lucrat ca ţărani, ca sacagii, ca păzitori, conducători de cămile, am primit orice lucru ce ni se oferea şi nu dormeam niciodată în acelaşi timp. Când veneau patrule franceze să viziteze satul, ne ascundeam sau fugeam în pustiu, simpatiile

ţăranilor fiind de partea noastră. Am fi putut să ne alăturăm în mai multe rânduri caravanelor ce se îndreptau spre sud, dar nu voiam să-l silesc pe Buddy să părăsească regiunea.

Buddy era atât de convins că lui Hank nu i se întâmplase nimic şi că trebuia să apară astăzi sau mâine, încât se îmbolnăvi din cauza repetatelor speranţe zadarnice şi a dezamăgirilor neîncetate.

Dar când într-o bună zi o caravană veni din nord, îndreptându-se spre sud, spre Zinder – unde era cartierul general al armatei teritoriale – Buddy propuse să ne alăturăm ca păzitori şi conducători de cămile.

— Nu poţi rămâne aici pe veci, prietene, spuse el. Cred că am fost prea egoist. Dar nu puteam pleca, cât timp mai exista o speranţă că-l vom găsi pe Hank...

Dacă n-ar fi fost scrisoarea lui Michael şi dorul meu după Isabella, l-aş fi silit pe Buddy să mai rămână, căci aceasta era dorinţa lui, cea mai arzătoare.

Nimic nu-i putea zdruncina încrederea în superioritatea prietenului său asupra pustiului şi a morţii... Ne-am alăturat unei caravane şi am fost repartizaţi la paza armată de însoţire. Când ne-am apropiat de Zinder, am părăsit caravana, deoarece ne temeam că acolo ne-ar putea recunoaşte, cineva.

Aventurile noastre între Zinder şi graniţa engleză de la Barbera, unde am văzut întâia oară trupe de „Haussa” în uniforma armatei din Africa de vest au fost numeroase, iar greutăţile mari. Dar soarta părea împăcată, iar norocul, care ne devenise indiferent după pierderea lui Digby şi a lui Hank, se întoarse din nou în favoarea noastră.

Într-o bună zi ne-am făcut intrarea, călări pe nişte bieţi măgari, în marele oraş Kano; acolo m-am prezentat unui englez mirat drept un compatriot al său.

Omul acesta era însăşi bunătatea şi mă puse în legătură cu prietenul lui, care la rândul său era prieten cu mătuşa Patricia, un oarecare Mr. Lawrence, din serviciul civil al Nigeriei.

Mr. Lawrence îmi trimise bani şi invitaţia de a veni împreună cu Buddy, ca să locuim la el.

Când i-am spus lui Buddy că a doua zi va călători iarăşi într-un tren, mă refuză net.

Buddy îmi spuse că venise cu mine la Kano numai pentru a mă şti salvat, dar că voia să se întoarcă de îndată pentru a-l căuta pe Hank.

Nimic nu-i putea zdruncina hotărârea şi orice vorbe erau zadarnice. Şi apoi nu era prea plăcut să cauţi să-l convingi că prietenul lui era mort.

— Ai pleca, dacă ai şti că fratele d-tale rătăceşte undeva pe aici? spuse el. Nu-i aşa că nu?... Hank şi-a jertfit viaţa pentru noi

Tot ce-am putut face pentru el a fost să-l aprovizionez cu ceea ce se găsea la Kano; două cămile bune, una pentru călărit şi alta pentru provizii, apă şi muniţii, un mic cort şi un fost soldat „Haussa" – care îmi fusese recomandat de un englez, un funcţionar guvernamental numit Mordaunt – drept servitor şi ghid.

Mordaunt îi explică lămurit soldatului că va trebui să meargă cu acest „explorator" american, de care va asculta în toate, spre nord. Jumătate din remuneraţie o va primi înainte de plecare, iar cealaltă cu o recompensă specială în plus, care va depinde de felul cum se va purta – când se va întoarce la Kano cu stăpânul său, sau va fi concediat din serviciu în condiţiuni onorabile.

M-am despărţit cu greu de micul, bravul şi inimosul Buddy şi eram convins că nu se va întoarce niciodată la Kano decât împreună cu Hank – ceea ce era cu totul improbabil.

Am plecat cu trenul din Kano spre o localitate oarecare, al cărei nume nu l-am reţinut, iar Lawrence mă aştepta pe peronul gării. L-am recunoscut îndată în el pe omul tăcut şi oarecum închis pe care-l văzusem de două sau trei ori la Brandon Abbas.

Povestea mea păru că-l interesează mai mult decât crezusem cu putinţă.

— Aş vrea să ştiu dacă un roman ar putea suna atât de fantastic ca această povestire a unor fapte petrecute într-adevăr, spuse el, după ce terminasem. Şi tot nu cunoşti soluţia secretului, care este legat de dispariţia safirului Blue Water?

— Nu, am spus eu. Ştiu numai că fratele meu Michael n-a furat niciodată ceva în viaţa lui.

— Desigur, aprobă el. Natural... Şi acum ţi-aş povesti şi eu ceva...

Maiorul vostru, de Beaujolais, a fost la Zinder în interes de serviciu şi a plecat de acolo în concediu, trecând prin Kano. L-am întâlnit pe peronul gării din Kano şi mi-a istorisit toată povestea de la Zinderneuf, atât cât o ştia şi el – mi-a vorbit adică despre găsirea „mărturisirii" fratelui d-tale şi aşa mai departe... Apoi am plecat la Brandon Abbas şi i-am raportat Lady-ei Brandon ceea ce mi se povestise – dar nu mi s-a părut că o interesa în mod prea deosebit! Era aproape de necrezut şi mă minunam că şedeam

aici, într-un fotoliu, sub cerul african, la un „whisky and soda”, în faţa cortului cuiva care îmi povestea că fusese la Brandon Abbas şi relatase întâmplările de la Zinderneuf.

Ceea ce mă mira mai mult din toată povestea lui Lawrence era faptul că mătuşa Patricia nu părea sa pună mare preţ pe redobândirea safirului „Blue Water”...

Când îşi termină Lawrence povestirea, am aflat prin el multe noutăţi de la Brandon Abbas.

Sir Hector Brandon murise. Murise nenorocit şi părăsit, la Caşmir, de holeră – îl părăsiseră toţi servitorii când i se cunoscuse boala.

Capelanul murise de un atac de apoplexie. Claudia se măritase cu unul din cei mai bogaţi bărbaţi din Anglia, destul de bătrân pentru a putea fi bunic.

August, care totdeauna fusese prost călăreţ, căzuse de pe cal la o vânătoare, fusese târât pe o distanţă destul de mare şi bineînţeles murise.

Isabella era sănătoasă. Nu, nu se măritase. De când nu mai auzise Mr. Lawrence nimic de Lady Brandon? O, nu de mult, de abia de o lună. Lady Brandon scria mai des acum decât înainte. Se părea că nu mai are pe nimeni cu care să se sfătuiască, de când murise capelanul...

Isabella era sănătoasă şi nu se măritase!... Oare îmi mai păstra aceleaşi sentimente ca în acea dimineaţă, în care îmi luasem rămas bun de la ea – dimineaţa aceea care îmi părea acum atât de îndepărtată, de parcă aş fi trăit-o într-o viaţă anterioară?

Mă simţeam prost de câtăva vreme. M-am îmbolnăvit de malarie şi de dizenterie o combinaţie nefastă, de care cu greu scapă cineva, şi care lasă urme serioase. Cred că Lawrence n-ar fi putut face mai mult pentru mine chiar dacă aş fi fost unicul său fiu; medicul militar, care fu chemat în grabă, se dovedi foarte priceput. Am zăcut mult timp, bolnav grav, mi~am revenit apoi cu greu, dar în cele din urmă veni ziua în care mă aflam în drum spre Anglia, plecând din Lagos.

George Lawrence, care jurase să nu mă lase din ochi până ce nu m-ar fi depus sănătos la Brandon Abbas, călători cu mine. Dar aveam bănuiala că n-o făcea atât pentru mine, cât mai degrabă pentru a o vedea pe mătuşa Patricia.

Şi astfel m-am trezit într-o bună zi pe bordul unui vapor, respirând aer curat de mare şi privind cum se îndepărta coasta

îngrozitoarei Africi, în care lăsasem pe cei doi fraţi ai mei şi pe doi din cei mai de treabă oameni. Hank şi Buddy.

Dar eram destul de egoist pentru a încerca să uit trecutul şi a mă bucura de viitor, de Isabella, de la care aveam un bun număr de telegrame în buzunar.

Nu vreau să descriu revederea. Cine iubeşte sau a iubit vreodată, îşi poate închipui ce simţeam în timp ce mă apropiam de pavilionul pe care-l alesese drept loc al întâlnirii noastre, în locul prozaicei gări sau a bordului vaporului.

Iubita mea era mai frumoasă şi mai fermecătoare decât oricând.

Ce noroc că bucuria nu omoară, căci altfel n-aş fi supravieţuit acestui ceas. Mătuşa Patricia era cam rezervată, la început.

După masă, în salonul în care dispăruse „Blue Water", i-am înmânat, în prezenţa Isabellei şi a lui George Lawrence, scrisoarea şi pacheţelul ce-mi fuseseră încredinţate de Michael.

Mătuşa Patricia deschise scrisoarea, aruncă o privire rapidă şi citi apoi cu voce tare:

„Scumpă mătuşă Patricia,

Când vei primi această scrisoare, voi fi mort, şi când o vei fi citit, sper că mă vei ierta, deoarece am făcut numai ceea ce socoteam eu că este cel mai bine, fără a-ţi putea însă răsplăti decât în mică măsură bunătatea ce ai dovedit-o faţă de mine şi faţă de fraţii mei.

Scumpă mătuşă, ştiam că l-ai vândut pe „Blue Water" maharajahului, de dragul nostru şi pentru a putea plăti datoriile ce împovărau moşia, mai ştiam că odată va trebui să se întoarcă Sir Hector, care va voi să transforme piatra în bani, pentru scopurile sale desfrânate.

Mă aflam din întâmplare în armura de cavaler, când i-ai predat piatra vizirului sau agentului maharajahului. Am auzit tot ce ai spus – şi când am descoperit că ţi-ai procurat un duplicat fără valoare, pentru a ascunde vânzarea, m-am gândit ce minunat ar fi dacă s-ar face o spargere la noi şi s-ar fura duplicatul lui „Blue Water". Hoţii ar fi păcăliţi, iar vânzarea safirului n-ar fi niciodată descoperită de Sir Hector.

Dacă aş fi cunoscut locul safe-ului în care păstrai piatra falsă, aş fi furat-o de dragul D-tale.

Apoi a venit scrisoarea lui Sir Hector, prin care îşi anunţa întoarcerea; ştiam că situaţia era disperată şi că trebuia să lucrez cu iuţeală.

În consecinţă, am făcut să dispară reuşita imitaţie, pe care ţi-o înapoiez acum, rugându-te să mă ierţi. Eram gata să înapoiez piatra în aceeaşi noapte, dar sunt fericit că n-am făcut-o. (Spune-i asta lui John.)

Te rog mult să-l laşi pe Sir Hector la credinţa că aş fi un hoţ ordinar şi că am furat pe „Blue Water" – căci altfel toate încurcăturile au fost de prisos şi scopul – acela de a te scăpa pe D-ta de neplăceri – n-ar fi atins.

Cred că ai făcut foarte bine când ai vândut piatra, întrebuinţând suma obţinută în folosul sănătăţii şi bunei stări a ţăranilor şi arendaşilor, precum şi pentru ridicarea productivităţii moşiei, în loc ca piatra să stea în safe, fără a aduce nimănui vreun folos.

Mi-am regretat fapta, când zăpăciţii aceştia de Digby şi John au fugit şi ei de acasă. Nu mi-ar fi trăsnit niciodată prin minte că ar putea face o asemenea nebunie...

Sper că totul a ieşit bine, aşa cum era intenţia mea. Pun rămăşag că chestiunea l-a afectat mult pe unchiul Hector.

Sper, scumpă mătuşă, că te-am ajutat într-o oarecare măsură.

Cu sincere mulţumiri pentru tot ce-ai făcut pentru noi, rămân al D-tale nepot iubitor şi admirator

«Beau» Geste"

— Cu adevărat nobil! spuse mătuşa Patricia, şi am văzut, pentru întâia oară în viaţa mea, că-i luceau lacrimi în ochi.

Extras dintr-o scrisoare a lui George Lawrence către colonelul Henri de Beaujolais, comandantul regimentului de Spahii Nr. 1, Corpul XIX de Armată. Africa:

„...Şi aceasta ar fi a doua jumătate a povestirii, dragă prietene. Păcat de aceşti doi băieţi minunaţi, Michael şi Digby Geste...

Amănuntele ţi le voi povesti când vei veni – după cum sper – în iunie, în Anglia.

Îmi eşti cel mai bun prieten, Henri şi te rog să-mi fii cavaler de onoare: aceasta este o dorinţă pe care o împărtăşeşte şi Lady Brandon.

Cine s-ar fi gândit că, după treizeci de ani de dragoste tăcută, voi avea acest noroc. Mă simt ca de douăzeci de ani!...

Iar John, acest curajos băiat, se va căsători cu frumoasa

copilă de care-ţi aminteşti poate. Lady Brandon se ocupă foarte mult de ei, şi am impresia că netezind calea acestor doi tineri, crede că face ceva pentru Michael.”

— SFÂRŞIT —